

Larvik
kommune

Kommunedirektørens forslag

Strategidokument 2023–2026

Innholdsfortegnelse

Innledning	4
Oppbygging av dokumentet	6
Budsjettpremisser	7
Kommuneplanens samfunnsdel	8
Plangrunnlag og planbehov i perioden	10
Utfordringsbilde	12
Profil og prioriteringer i perioden	18
Strategier for utvikling	18
Prioriterte utviklingsprosjekt	20
Svakheter i forslaget til Strategidokument 2023 - 2026	27
Klimabudsjett	28
Innledning	28
Klimatiltak med i økonomiplanen	30
Klimagassutslipp (graf)	40
Ordforklaring til klimabudsjettet	40
Kommunale begrep	41
Økonomiske hovedtall	42
Sentrale poster i budsjettet	44
Sentrale inntekter	44
Sentrale utgifter	46
Finansinntekter og -utgifter	47
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	49
§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)	50
Økonomisk utvikling i planperioden	51
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	51
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	52
Prosjekter som gjenbevilges fra 2022 til 2023	53
Kommunens tjenesteområder	54
Interne funksjoner	54
Felles stab og støtte	66
Fellesutgifter	69
Folkevalgte styringsorganer	71
Revisjon og kontrollutvalg	73

Overføring til kirkelig fellesråd	74
Overføring til andre etter vedtak	75
Helse og mestring	77
Hjemmetjenester	85
Sykehjem	87
Larvik helsehus	89
Funksjonshemmede	91
Psykisk helse og avhengighet	93
Arbeid og Aktivitet	95
Fellesfunksjoner Helse og mestring	97
Tjenester og forvaltning	100
Oppvekst og kvalifisering	102
Skole	112
Barnehage	116
Barne- og familietjenester	119
NAV	121
Larvik Læringssenter	124
Barnevernet	126
Fellesfunksjon Oppvekst og kvalifisering	128
Verdiskaping og stedsutvikling	131
Arealplan	140
Byggesak og stedskaping	142
Geodata	144
Kultur og idrett	145
Næring og ressursforvaltning	148
Fellesfunksjon Verdiskaping og stedsutvikling	149
Eiendom og teknisk drift	151
Kommunalteknikk	164
Brann og redning	166
Formålsbygg	168
Prosjekt, bygg og anlegg	169
Bolig	170
Fellesfunksjon Eiendom og teknisk drift	172
Renhold	174
Vedlegg	
Forskriftsrapporter	175
§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)	175
§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto	176
§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)	177

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift	178
Gebyr og betalingssatser	179
Innledning gebyrliste	179
Gebyrliste	179
Kommunalteknikk	179
Brann og redning	183
Overføring til Larvik kirkelige fellesråd	183
Helse og mestring	184
Skole og SFO	186
Barnehage	187
Larvik Læringssenter	188
Kultur og Idrett	189
Gebyrforskrift for plan-, bygge- og oppmålingssaker	194

Innledning

“Morgendagens løsninger skapes i dag.”

Rammebetingelser i endring

Vi har dyktige og dedikerte ansatte som skaper gode tjenester, hver dag. Når vi utarbeider vårt forslag til Strategidokument, og gir våre beste råd om hvilke prioriteringer som bør gjøres til Kommunestyret, er det med kunnskap og innspill fra alle tjenesteområder. Vi jobber i en organisasjon som leverer kvalitet, og som styres effektivt og godt. Men, våre rammebetingelser som kommune er i sterk endring. Innbyggernes behov likeså. Skal vi som kommune levere gode tjenestene i årene som kommer må vi finne nye løsninger, både når det gjelder finansiering og hvordan vi skaper velferd.

Sterke krefter påvirker oss

Vi er alle preget av verdens klima- og miljøutfordringer, stadig flere unge utenfor arbeid og utdanning, krig i Europa, et urolig finansmarked og fare for økt polarisering i samfunnet. Det påvirker våre økonomiske muskler og arbeid som kommune, og våre prioriteringer. Staten har lenge varslet en reduksjon i den oljefinansierte velferden og at kommunene i fremtiden må skape velferd for flere samtidig som vi blir færre i arbeid til å finansiere og løse behovene. Nå skjer det. Det koster.

Økte utgifter til strøm og renter

Det er godt å leve i Larvik. Vi har fremdeles befolkningsøkning, men den er i aldersgruppen over 65 år. Vi har fallende barnetall på 22. året. Larvik har hatt god egendekning av arbeidsplasser. Nå utfordres dette av økte strømpriser og kostnadsnivå. Larvik kommunes utgifter til strøm og renter alene øker med over 130 millioner i 2023. Endringene skjer raskt, er omfattende og slår rett inn i våre drifts- og investeringsbudsjett. Vi blir utfordret både på forutsigbarhet og forsvarlighet i tjenestene våre.

Lave inntekter og høy gjeld

Larvik kommune har lave inntekter og høy gjeld. Driften vår er effektiv. Flere innbyggere har behov for velferdstjenester, spesielt innenfor omsorg og psykisk helse. Vi har behov økt bemanning. Vi trenger realistiske og forutsigbare rammer for å levere våre kjerneoppgaver innen oppvekst og helse. Vi trenger penger til investeringer i helsehus, sykehjemsplasser og legevakt, til ny kompetanse for våre medarbeidere, og til tiltak som fremmer innovasjon, næringsutvikling, attraktivitet og verdiskaping. Denne kombinasjonen av økonomiske utfordringer og fremtidige behov gjør at vi står foran viktige oppgaver og vanskelige valg.

En situasjon som krever tøffe prioriteringer

Statlig detaljstyring, rettighetslovgivning og bemanningsnormer har redusert og til dels fjernet det politiske handlingsrommet for kommuner som Larvik. Et statlig inntektssystem som hvert år gir oss 252 mill mindre å skape velferd for, enn gjennomsnittet av norske kommuner, forverrer situasjonen. Når Larvik er i en situasjon der befolkningsveksten over tid har vært i de eldre aldersgrupper, og vi allerede driver som en av de mest effektive kommunene i landet, treffes vi enda hardere av økte rentekostnader og strømpriser. Nå er det alvor, og situasjonen krever tøffe tiltak og prioriteringer.

Mer samskaping og økt tillit

Fremtidens utfordringer kan ingen løse alene. Byggingen av fremtidens kommuner må ha større oppmerksomhet på samskaping, arbeidsdeling og tillit, enn på kontroll og rapportering. Tillit gir oss kapasitet til å tro vel, lytte og handle. Tillit gir oss mot til å gi fra oss makt og til å utforske nye måter å løse samfunnsoppdraget vårt på, i dialog med våre innbyggere, næringsliv og gode nabokommuner. Tillit kan rett og slett være et konkurransefortrinn, fordi det gir oss mulighet til å jobbe ubyråkratisk og effektivt.

4 viktige grep

Fremtidens løsninger må vi skape i dag, i tråd med FNs bærekraftsmål, ved å;

- holde fast i de gode planene Kommunestyret har besluttet for bærekraftig utvikling, vekst og verdiskaping, for å styrke vår attraktivitet som et godt sted å bo, arbeide og oppleve
- prioritere innovasjon, omstilling og utviklingsarbeid, fordi vi ikke kan løse de behovene våre innbyggere har, ved å fortsette å jobbe som i dag
- ha mer realistiske og målretta budsjett, fordi forventningene, lovkravene og vedtatt aktivitetsnivå må harmoneres bedre med budsjettrammene skal vi kunne styre godt
- ivareta helhet og balanse i vårt oppdrag som kommune, for skal vi lykkes over tid må vi investere i samfunnsutvikling og lokaldemokrati parallelt med tjenesteproduksjon og økonomisk robusthet

Vi kaller det “Bærekraft 2030”.

Fremtidens løsninger må finansieres

Kombinasjonen av lave inntekter og høy gjeld, økende behov for tjenester og investeringer, høyere priser på varer og tjenester, og en allerede effektiv drift - gjør at vi må til å anbefale det siste økonomiske virkemiddelet vi har; Vi foreslår å øke inntektene våre ved å innføre eiendomsskatt, med en sosial profil med bunnfradrag på kr 500 000, fra 2023. Dette kan sikre en utvikling som imøtekommer morgendagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Alternativet er omfattende kutt i kvalitet og omfang i tjenestene med tilhørende manglende forsvarlighet og usikkerhet. Vi foreslår derfor etablering av “Bærekraft 2030”; et omstillingsprogram som skal identifisere tiltak til gjennomføring i Strategidokumentet 2024 - 2027. “Bærekraft 2030” skal sammen med økte inntekter sikre forutsigbarhet og kapasitet til å finansiere og utvikle morgendagens løsninger.

Vi har tro på at ambisiøse folkevalgte, felles virkelighetsforståelse og sterke relasjoner - er det som gir de beste prioriteringene, og som tar oss videre, slik at Larvik fortsatt vil være et godt sted å bo og leve for alle.

Gro Herheim
Kommunedirektør

9.11.22

Oppbygging av dokumentet

Budsjettpremisser

Her beskrives de mål og premisser budsjettet bygger på. Dette inkluderer føringene vedtatt i rammesaken i juni, og de finansielle styringsmålene.

Kommuneplanens samfunnsdel

Her beskrives Kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt av kommunestyret 13.05.20. Kommuneplanens samfunnsdel er den langsiktige og strategiske planen som skisserer utviklingen innenfor områdene samfunn, areal og tjenestene i Larvik kommune.

Plangrunnlag og planbehov

Her beskrives kommunens planmodell og referanser til gjeldende planstrategi. Oppfølging av vedtatte planer beskrives under de enkelte tjenesteområdene.

Utfordringsbilde

Her beskrives utfordringene vi har i vente og hvilke ressurser vi har til disposisjon.

Profil og prioriteringer

Her beskrives den profilen kommunen ønsker å ha og hva som prioriteres i organisasjons- og samfunnsutviklingen.

Klimabudsjett

Klimabudsjett er et styringsverktøy for å kunne vurdere kostnad og effekt av klimatiltak. Hensikten med et klimabudsjett er å benytte et konkret verktøy for å jobbe så målrettet som mulig for å redusere kommunens klimagassutslipp, og dermed også tilpasse seg kommende klimaendringer.

Hovedtall

Dette er en tabell som viser hovedtallene fra forskriftsskjemaene.

Sentrale poster i budsjettet

Her beskrives de sentrale inntekter og utgiftene i budsjettet.

Tjenesteområdene

Tjenesteområdene presenteres hver for seg med følgende informasjon:

- Beskrivelse av tjenesteområdet med utfordringer og veivalg
- Gjeldende planer
- Mål og delmål
- Investeringer med budsjett
- Driftsbudsjett per virksomhet og forslag til endringer

Vedlegg - Økonomiske forskriftsrapporter

Etter forskrift i Kommuneloven må kommunen vedta økonomiplanen etter gitte økonomiske oppstillinger. Disse økonomiske oversiktene viser typer av inntekter, innbetalinger, utgifter, utbetalinger, avsetninger og bruk av avsetninger.

Vedlegg - Betalingssatser og gebyrer

Kommunestyret vedtar betalingssatsene og gebyrer. Nye satser er listet opp per tjenesteområdet.

Budsjettpremisser

Det følger av den nye kommuneloven fra 2020, §14-4 andre ledd, at årsbudsjettet skal vise de mål og premisser budsjettet bygger på. Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2023-2026 følger følgende budsjettpremisser:

- En grundig gjennomgang av kommunens plangrunnlag, de utviklingstrekkene som påvirker planbehovet og hovedprofil/prioriteringer i perioden. Dette er et oppspill til de bevilgningsforslagene som fremmes for hver enkelt virksomhet.
- For tjenesteområdene er det redegjort for samlede økonomiske rammer, veivalg i perioden, planer og oppfølging av planer.
- Det er redegjort for oppfølgingen av gjeldende strategier.
- Det er en gjennomgang av målene for tjenesteområdet og de tilhørende effektindikatorer som adresseres til riktig virksomhet for konkret oppfølging.

Kommunestyret har vedtatt 4 finansielle styringsmål:

- Handlingsregelen for gjeld. Gjelda skal ikke vokse mer enn de frie inntektene. Egenkapital ved investeringer skal være på minst 15 %.
- Netto driftsresultat og utvikling over tid. Budsjett og økonomiplan skal fra 2024 ha et netto driftsresultat på 1,5 %.
- Hovedregel om at regnskapsmessig mindreforbruk skal brukes på å styrke disposisjonsfondet. Den frie delen av disposisjonsfondet skal være på minimum 5 % av frie inntekter
- Nivået på kjernegjeld. Kjernegjelden skal på sikt ikke utgjøre mer enn 70 % av de frie inntektene. Vedtatt 15.09.21, KST 120/21.

I rammesaken juni 2022 ble det vedtatt hvilke føringer som skal styre budsjettarbeidet for Strategidokument 2023-2026. Fra vedtaket KST 109/22 Rammesaken 2023-2026:

- Skatt og statlig rammetilskudd budsjetteres for 2023 i tråd med de signalene som er gitt i kommuneproposisjonen og ut fra det som kan avledes av de forutsetninger statsbudsjettet har om frie inntekter. For årene 2024- 2026 budsjetteres det med 1 % realvekst.
- Det er fortsatt et mål at kommunestyrets økonomiske styringsmål på sikt skal nås.
- Investeringsdelen av forslaget til strategidokument for 2022-2025 forlenges med fire år slik at det så langt mulig legges frem og vedtas et investeringsbudsjett for perioden 2023-2030. Dette gjøres i egen sak høsten 2022.
- Rammesaken og vedlegget legges til grunn for det videre arbeidet med Strategidokument 2023-2026.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommunestyret vedtok [Kommuneplanens samfunnsdel](#) 13.5.20. Planen legger føringer for alle kommunens prioriteringer. Under følger de viktigste avgjørelsene.

Mål

“Larvik skal være et bærekraftig samfunn med fokus på sosial, økonomisk og miljømessig utvikling i samsvar med FNs bærekraftsmål. En vesentlig endring av holdninger og tiltak må til for å oppnå god livskvalitet, verdiskaping og bedring av miljø og klima i samtid og framtid.”

Visjon, verdier og filosofi

Visjon: *miljøbevisst, livskraftig og verdiskapende*

Verdier: *Nysgjerrig - Ærlig - Raus – Engasjert; NÆRE*

Filosofi: *Vi gjør hverandre gode og vil hverandre vel - Vi finner de beste løsningene sammen*

Prioriteringer

FNs definisjon på bærekraftig utvikling: *Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.*

Bærekraftig utvikling omfatter tre dimensjoner. Figuren på neste side illustrerer hvordan disse henger sammen. I Larvik har kommunestyret prioritert bærekraftsmål i alle de tre dimensjonene:

Nederste nivå danner et ytre rammeverk som representerer planetens tålegrenser. Prioriterte mål i Larvik:

- Stoppe klimaendringene
- Livet i havet

Nivået i midten illustrerer menneskerettigheter og grunnleggende sosiale behov. Prioriterte mål i Larvik:

- God helse og livskvalitet for alle
- God utdanning
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Det øverste nivået kan ikke eksistere uten de to andre dimensjonene, men er samtidig en betingelse for vekst. Prioritert mål i Larvik:

- Anstendig arbeid og økonomisk vekst.

Mål 17: Samarbeid for å nå målene gjennomsyrrer de tre dimensjonene, og er en forutsetning for bærekraftig utvikling. Dette er også et prioritert mål i Larvik.

Plangrunnlag og planbehov i perioden

Planstrategi og gjeldende planer

Hensikten med utarbeidelse av en planstrategi er at kommunen skal ha et bevisst forhold til, og prioritere hvilke planer det er behov for å utarbeide i perioden. [Planstrategien](#) ble vedtatt 24.03.21, KST - sak 033/21. Gjeldende planer og planer som er under utarbeidelse fremkommer under det enkelte tjenesteområde.

Økt gjennomføringskraft

Det er en ambisjon at de strategiske planene skal kobles tettere til Strategidokumentet, slik at oppfølging av vedtatte planer med økonomiske konsekvenser for investerings- og driftsbudsjett sees i sammenheng og i et lengre perspektiv. Målet er økt gjennomføringskraft for de viktigste tiltakene, som gir størst måloppnåelse for ønsket samfunns- og tjenesteutvikling. Det er også hensiktsmessig at planstrategien skal vedtas så tidlig som mulig i ny kommunestyreperiode, for at det sittende kommunestyret raskt kan få påvirke utvikling av ny politikk.

Vi arbeider nå med å utvikle og forankre planmodellen og styringssystemet. En god planmodell er med å sikre felles forståelse og effektiv oppfølging av planer og politiske vedtak.

Revisjon av planstrategien

Kommuneplanens samfunnsdel utløser behov for å gjennomgå målstruktur og oppbygging av Strategidokumentet for å sikre den «røde tråden» i vårt arbeid. Det vises til melding for Kommunestyret i sak 143/21. Arbeidet fortsetter som del av revisjon av planstrategien for nytt kommunestyre, i 2023. Planstrategien vil også drøfte behovet for en mer målrettet budsjettprosess. Det innebærer at kommunestyret i perioden vil få ta stilling til om det ønskes en ny budsjettmodell organisert mot bærekraftsmålene og de tjenestene vi skaper, eller om budsjettet skal organiseres etter hvilke virksomheter som produserer tjenestene, som i dag,

En planmodell for deltagelse og kunnskapsbaserte valg

I arbeidet med ny planstrategi vurderes også hvordan sikre god styring; å organisere og koordinere aktiviteter for å følge opp politiske vedtak, mål og prioriteringer. Modellen under beskriver justert planmodell. Modellens hensikt er å tydeliggjøre den røde tråden fra mål til resultat, fra politisk beslutning til gjennomføring. Planmodellen skal brukes som en meny; vi må velge de planverktøyene som vurderes som hensiktsmessige i den enkelte situasjon.

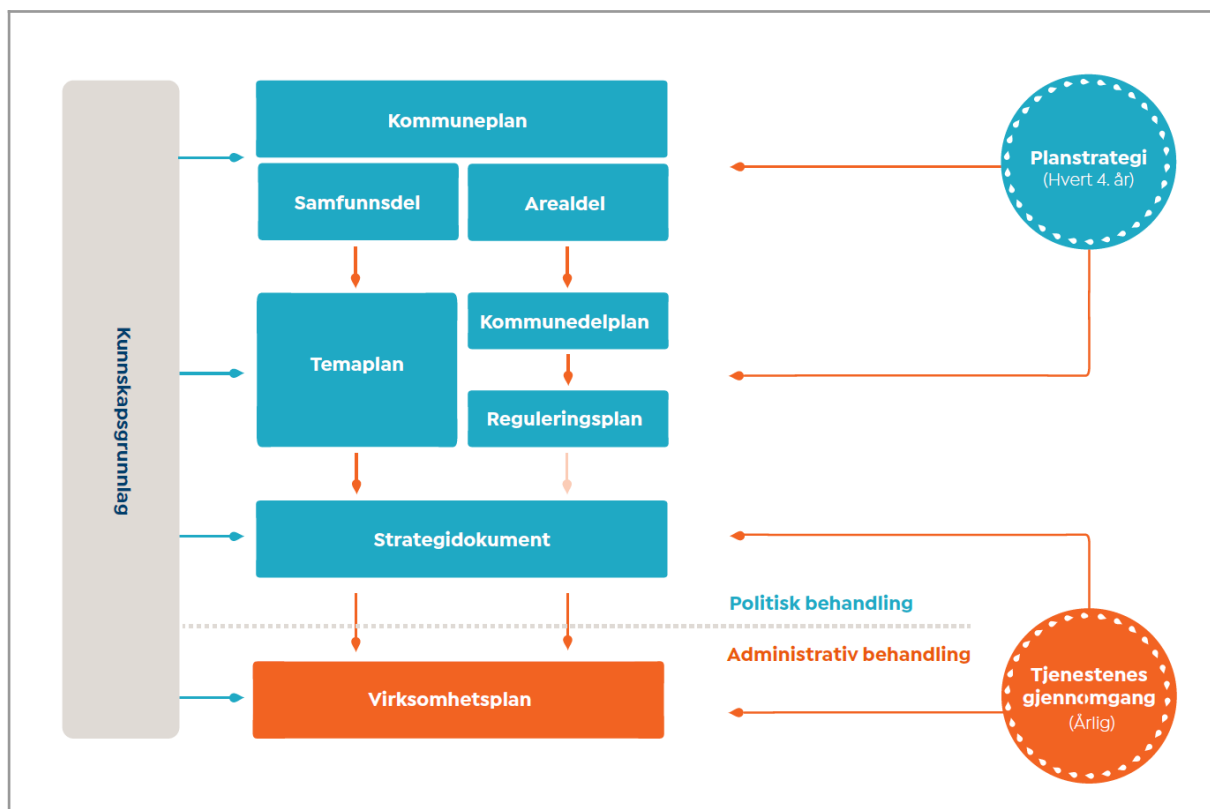
Til høyre i modellen vises de to viktigste prosessene som gjennomføres for å sikre innspill til arbeidet;

- Behov for nye planer - “Planstrategien”
- Prioritering av innsats i tråd med vedtatte planer - “Tjenestenes gjennomgang”

Hensikten med “Tjenestenes gjennomgang” er at alle i organisasjonen involveres i utviklingsarbeidet. Det skal sikre at innsikt om viktige behov for forbedring, utvikling og innovasjon er formidlet til alle ledd i organisasjonen, og skal synliggjøre nødvendige prioriteringer.

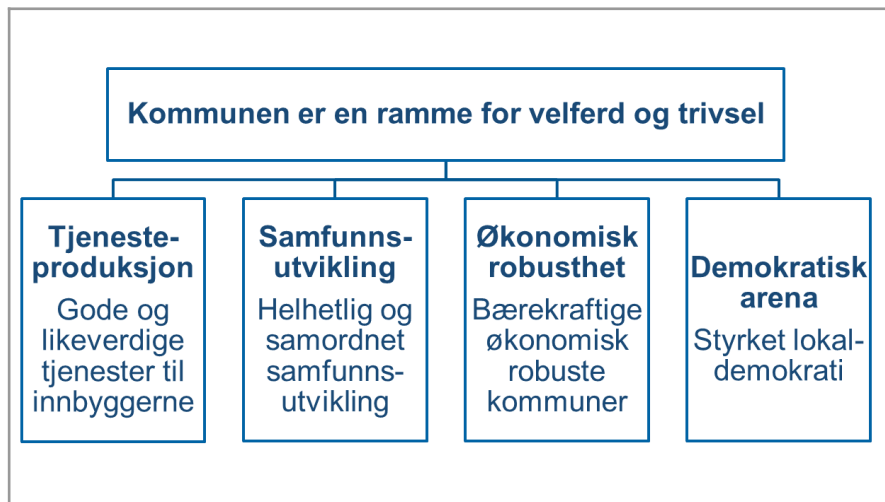
Til venstre i modellen vises hvordan felles kunnskap som utredninger, lovgrunnlag, tidligere politiske vedtak mv. legges til grunn for alt arbeid og alle beslutninger.

Planstrategien skal vedtas av nytt kommunestyre innen et år etter valget. Kommunedirektøren vil legge frem oppstartssak til kommunestyret våren 2023, med sikte på at nytt kommunestyre vedtar ny planstrategi så tidlig som mulig, i sin periode.

Utfordringsbilde

VELFERD - er den forskjellen vi gjør i våre innbyggers liv. De målene kommunereformen vektla for utvikling av kommunene er fortsatt gyldige:

Norge er godt rustet til å møte fremtiden. Mange deltar i arbeidslivet, og vi har store naturressurser, en kompetent arbeidsstyrke og solide statsfinanser. Velstanden er jevnere fordelt enn i de fleste andre land. Vi som bor her har i stor grad ressurser og frihet til å styre våre liv etter egne vurderinger og ønsker. Men - i større og større grad blir verdens utfordringer Norges og Larviks utfordringer. Vi preges av krig i Ukraina, transportkrise, varemangel og økning i priser og renter. Den forsterker budskapet fra Perspektivmelding vinteren 2021, om at:

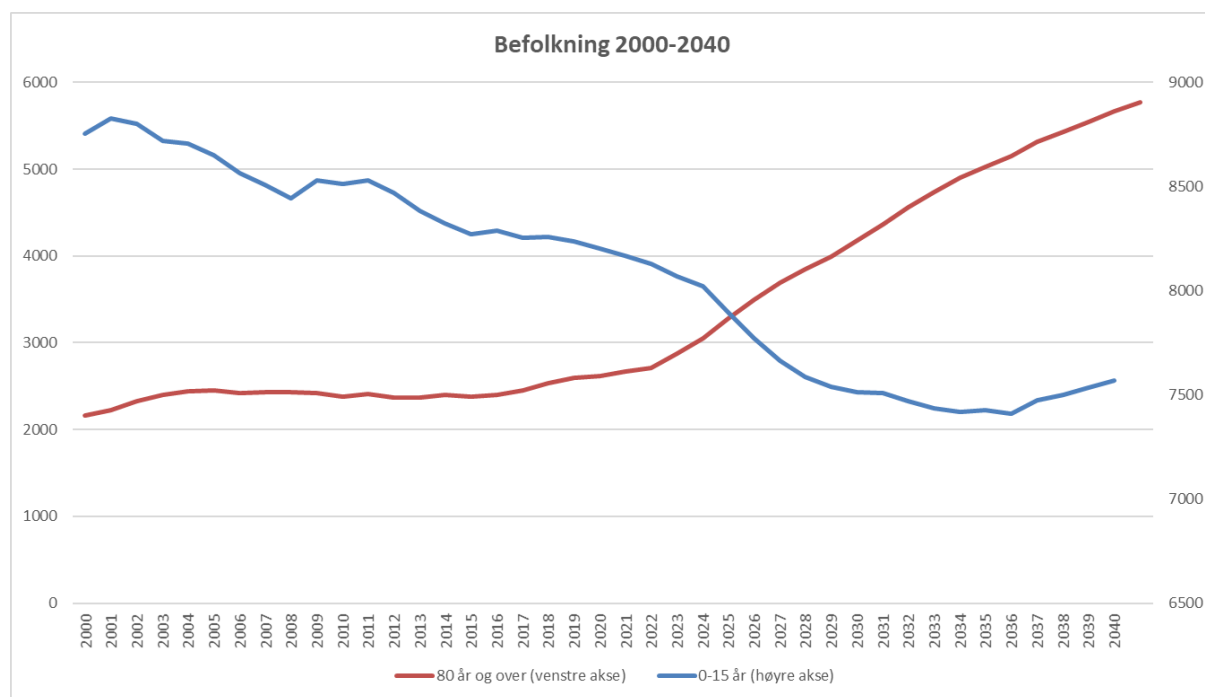
- Det går mot trangere økonomiske tider, med lite rom for nye offentlige utgifter.
- På lang sikt er utfordringene enda større.
- Det finnes løsninger, men de vil være upopulære.
- Klimapolitikken går i riktig retning, men for sakte.

Regjeringen har ved fremlegg av Statsbudsjettet tidligere i høst bekreftet dette gjennom sine prioriteringer, at de neste årene blir svært tøft for kommunesektoren. KS oppsummerer det på følgende vis: *"I sum ser vi nok at forventningene til hva kommunesektoren skal løse ikke står i forhold til rammene i kommuneøkonomien."* Videre er de klare på at innstrammingene innebærer at man ikke kan forvente at tjenestetilbudet i skolen eller i helsetjenestene skal være upåvirket.

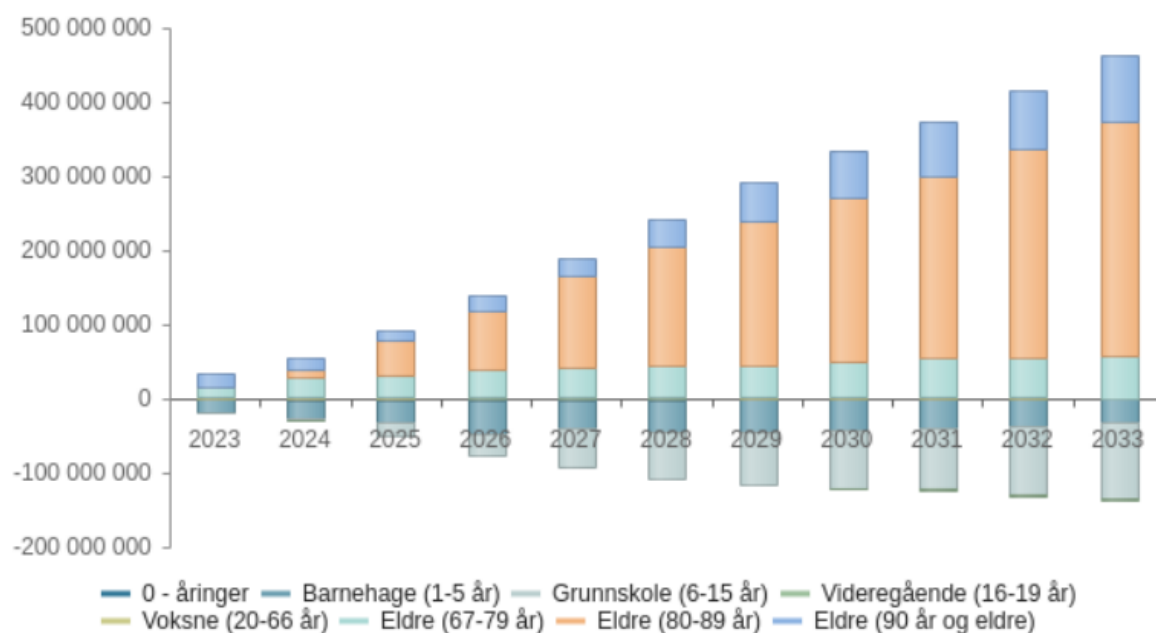
Vi vet samtidig at innbyggerne i Larvik får flere og nye behov, og vi vet at befolkningssammensetningen har endret seg så mye at vi må ta konsekvensene av det ved utvikling av våre tjenester. Covid-19 pandemien har ført til belastninger for mange av våre innbyggere, store forsinkelser i planlagt utviklingsarbeid og gitt oss et betydelig etterslep. Dette belaster våre driftsbudsjett. Men - pandemien har også lært oss å prioritere strammere, jobbe mer digitalt og invitere flere inn til å skape velferd sammen med oss.

Økende behov for velferd

Modellen under viser hvordan barnetallet og antallet eldre over 80 år har utviklet seg i perioden 2000 frem til 2022, og i prognose frem mot 2040. Hvordan vi evner å utløse kapasiteten til våre eldre, og hvordan vi aktivt jobber med vekststrategier for å balansere befolkningssammensetningen, vil være avgjørende for videre samfunnsutvikling.

Demografiutgifter 2023 - 2033

Modellen over viser hvordan den demografiske utviklingen vil påvirke våre utgifter. Den største veksten i

kostnader kommer for aldersgruppen 80 - 89 år. Den største reduksjonen i kostnader kommer som følge av færre barn i skole og barnehage.

Vi har mindre å skape velferd for

Larvik kommunes demografi gjør at vi har lavere inntekter enn sammenlignbare kommuner. Vi har et lavt utdanningsnivå, en økende eldre befolkning og et fallende barnetall på 22. året. Dette bidrar til at vi kun har 90 % av landsgjennomsnittet i inntekter (skatt og rammetilskudd) fra staten. Skulle Larvik kommune levert tjenester på tilsvarende nivå som sammenlignbare kommuner, måtte vi ha hatt ca 250 mill kr mer.

Vi har fortsatt en høy gjeldsgrad (97,9 % i 2021 mot anbefalt 75 %). Det innebærer av vi i økonomiplanen for 2023-2026 vil betale mer enn 325 mill kr årlig i renter og avdrag på netto lånegjeld, som trekkes av vårt driftsbudsjett. Hadde vi hatt en gjeldsgrad på 75 % ville vi anslagsvis hatt rundt 70 mill kr mer hvert år å skape velferd for.

Vi har effektiv drift

I Kommunebarometeret fra Kommunal Rapport dokumenteres det at Larvik kommune har det laveste kostnadsnivået i fylket og er på 12. plass i Norge. Ett eksempel; Korrigerer vi for antall i målgruppen, eksempelvis antall innbyggere over 67 år, så bruker gjennomsnittet av kommunene på vår størrelse 134 391 kr/innbygger til pleie- og omsorgstjenester. I Larvik bruker vi kun kr 107 896 kr/innbygger. Det er hele 244 mill i året mindre enn gjennomsnittet, hver år.

Vi er også av de kommunene i landet som bruker minst per innbygger på administrasjon og styring. I 2021 brukte vi netto ca 66 mill kr mindre enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner i vår kommunegruppe 11: Sandefjord, Tønsberg, Skien, Arendal, Ålesund, Bodø, Moss, Sarpsborg og Nordre Follo. Dette betyr ikke at vi ikke kan bli mer effektive. Vi driver kontinuerlig med forbedring og omstilling, og vi jobber systematisk for å redusere våre driftskostnader. Men, det betyr at marginene for effektivisering på enkelte områder er begrenset.

For nærmere detaljer anbefales Ståstedsanalysen 2021;

<https://www.larvik.kommune.no/media/eupp3o5r/staastedsanalysen-2021-endelige-tall.pdf>

Vi må finansiere fremtidens behov

Veksten i antallet eldre de nærmeste årene, og økt etterspørsel etter tjenester hos yngre innbyggere betyr at kommunen må skape velferd til flere i framtida. For å finansiere behovet vil det i tillegg til strukturtiltak (slå sammen skoler, barnehager og sykehjem) i hovedsak innebære å kutte i ikke-lovpålagte tjenester tilknyttet forebygging og nødvendig utviklingsarbeid, noe vi vet vil gi økte kostnader i fremtiden. Vi må også se på handlingsrommet i tjenestetildeling til den enkelte innbygger.

Vi må fortsette arbeidet med å effektivisere både tjenestenes innhold og struktur, og vi må kutte i ikke-lovpålagte tjenester. Men til slutt nærmer vi oss et punkt der vi må stille spørsmål om verdighet, forsvarlighet og lovlighet er oppfylt på en måte som vi kan stå inne for. Kommunedirektøren vurderer at dette punktet er nært. De alvorligste konsekvensene ved nåværende situasjon merkes av de av våre innbyggere som trenger våre tjenester aller mest. Det å være en fattig kommune påvirker våre folkevalgte mulighet til å sette kraft bak ønsket politikk, det presser arbeidssituasjonen for våre ansatte, og vår mulighet til å være en attraktiv arbeidsplass.

Eiendomsskatt for nødvendige investeringer og forsvarlig drift

Vi har mindre inntekter, økende tjenestebehov, og vi driver allerede effektivt. Det er kommunedirektørens ansvar å foreslå de tiltak som kan gi best tjenester for våre innbyggere.

Det er våre folkevalgte som beslutter om vi skal ta i bruk alle inntektsmuligheter, eller akseptere et tilbud fra kommunen som blir tilsvarende dårligere.

Det er lite potensiale for å øke inntektene noe gjennom høyere gebyr og økte brukerbetalinger for tjenester. Inntekter ut over dette kan i kommunen komme fra eiendomsskatt, en type skatt over 80 % av landets innbyggere allerede har, og nyter godt av. Kommunedirektøren mener det må vurderes på nytt å ta i bruk det siste økonomiske virkemiddelet vi har; å øke inntektene våre ved å innføre eiendomsskatt. Alternativet er ytterligere og omfattende kutt og reduksjon i kvalitet og omfang i dagens tjenester.

Eiendomsskattens dilemma

Å foreslå eiendomsskatt i år er et enda mer krevende valg for kommunedirektøren, enn det var i fjor, grunnet utviklingen for private husholdninger mht pris- og renteøkninger. Det er også et politisk spørsmål som det er lett å se vanskelighetene med. Eiendomsskatt betyr betydelig økte inntekter for kommunen og dermed økte muligheter til å møte innbyggernes behov. Men eiendomsskatt betyr også at de som eier eiendom i Larvik kommune må være med å betale for en større del av virksomheten.

Debatten og valgene kommunestyret skal ta er utfordrende. Uansett valg påvirker det innbyggere og lokalsamfunn. Kommunedirektøren ser også at situasjonen er krevende for våre ansatte, og særlig for de store faggruppene som lærere, sykepleiere og helsefagarbeidere, der sykefraværet har vært høyt over tid.

Kommunedirektøren legger til grunn at alle i utgangspunktet ønsker å fortsette en forsvarlig drift og gi gode tjenester uten eiendomsskatt. I saksfremlegget til Strategidokumentet 2023 - 2026, forslag til budsjett for perioden, beskriver kommunedirektøren nærmere om hvorfor ikke kommunedirektøren finner forsvarlige og realistiske alternativ.

Vår plan

Å innføre eiendomsskatt, vil ikke være tilstrekkelig for å sikre at vi klarer å levere forsvarlige tjenester i årene fremover. Til det er potensialet i eiendomsskatt ikke stort nok, og utgiftsbehovene og kostnadene som må tas, for store. Vi må i tillegg;

- holde fast i de gode planene Kommunestyret har besluttet for vekst og verdiskaping, for å styrke vår attraktivitet som et godt sted å bo, arbeide og oppleve
- prioritere innovasjon, omstilling og utviklingsarbeid, fordi vi ikke kan løse de behovene våre innbyggere har, ved å fortsette å jobbe som i dag
- ha mer realistiske og målrettede budsjett, fordi forventningene, lovkravene og vedtatt aktivitetsnivå må harmoneres bedre med budsjettrammene skal vi kunne styre godt
- ivareta helhet og balanse i vårt oppdrag som kommune, for skal vi lykkes over tid må vi investere i samfunnsutvikling og lokaldemokrati parallelt med tjenesteproduksjon og økonomisk robusthet

Vi må jobbe tillitsbasert og styrke vår kapasitet til å drive arbeidet slik at vi klarer å levere:

- Realistiske forslag til reduksjon i kvalitet og omfang av tjenestene, der vi må jobbe kunnskapsbasert med tanke på effekt av forebyggende tiltak og søke å ivareta de som trenger våre tjenester aller mest.
- Gode beslutnings- og kunnskapsgrunnlag, analyser, budsjettmodeller og budsjettprosesser.
- God styring, gjennom målrettet kontrollervirksomhet, god systematikk og støtte til tjenestemrådene, samt riktige prioriteringer gjennom porteføljestyling og gjennomføring av gevinstrealisering.
- God informasjon og utløse den kunnskapen og det samhandlingspotensialet som er i kommuneorganisasjonen og lokalsamfunnet.

Det foreslås å styrke kapasiteten for sikre økt oppmerksomhet mot økonomi-, portefølje- og virksomhetsstyring, budsjettstrategisk arbeid, hensiktsmessig rapportering, kontrollervirksomhet og ledelse i arbeidet, med 3,1 mill i året.

“Bærekraft 2030”

Kommunedirektøren foreslår etablering av “Bærekraft 2030”. Et arbeid som skal sørge for at vi arbeider mer systematisk og langsiktig for å vurdere hvilke tiltak som kan bidra til å skape et fremtidig handlingsrom for våre behov. Og som skal sørge for at vi har kapasitet til gjennomføre og ta ut effekt av vedtatte omstillinger og kutt.

Som navnet indikerer, arbeidet må ha en bærekraftig tilnærming; der vi som kommune balanserer behovene for økonomisk robusthet med vedtatte bærekraftsmål av hensyn til klima og miljø og sosiale forhold. Vi må skape økonomisk handlingsrom gjennom inkludering av flere i arbeid og utdanning, respekt for planetens tålegrenser ved handling, og mer samarbeid, i tråd med FN's bærekraftsmål.

“Bærekraft 2030” organiseres som et program, med prosjekt og oppdrag som skal leveres. Her samles planene, tiltakene og prosessene som inntil nå har gått under ulike navn, og vært ulikt organisert. Vi snakker her om strukturtiltak, effektivisering, kutt i tjenester/nivå og endret organisering innenfor flere tjenester. Arbeidet med langsiktige tiltak må startes nå, og foregå i flere år fremover. “Bærekraft 2030” skal legge grunnlaget for å kunne løse de fremtidige utfordringene som vi vet kommer og som gjentatte ganger er pekt på av sentrale myndigheter, forskere og kommunenes egne organisasjoner.

Krevende, men spennende år i vente

Kommunens rammebetingelser krever at vi omstiller og endrer oss. Det inviteres til å vedta ny politikk i viktige saker for arealpolitikken og i samfunns- og tjenesteutviklingen. Arbeidet i “Bærekraft 2030” forankres hos Formannskapet og eies av Kommunedirektøren. I perioden 2023 - 2026 prioriteres:

- **Omstilling og effektivisering:** Arbeidet med omstilling og effektivisering i tjenestene pågår kontinuerlig og er et stående oppdrag for organisasjonen. Det rapporteres fortløpende på oppnådd effekt og konsekvenser for tjeneste, samfunn og organisasjon.
- **Kutt i omfang og kvalitet i tjenester:** Kommunen må prioritere ressurser til kjerneoppgavene og lovpålagte tjenester, og må i større grad invitere lag, foreninger og enkeltpersoner til å bidra for å løse samfunnsoppdraget. Kutt i omfang og kvalitet i tjenestene må gjennomføres kunnskapsbasert, slik at konsekvensene for de som trenger våre tjenester aller mest, og for det forebyggende arbeidet, blir minst mulig.
- **Arealeffektivisering:** Kommunen trenger å minimere arealbehovet slik at vi kan selge bygg vi ikke trenger og bruke mindre penger på vedlikehold, renhold, forsikringer og strøm. Det utarbeides behovsanalyser som beslutningsgrunnlag. Arbeidet tar utgangspunkt i vedtatt eiendomsstrategi og arealpolitikk. Det er pr i dag igangsatt arealeffektiviseringsprosesser som inkluderer alle tjenestekområder, 13 eiendommer og 25000m². Felles for disse effektiviseringsprosessene er at de medfører oppgraderinger og investeringer på noen eiendommer før de overflødige eiendommene kan selges.
- **Strukturtiltak:** Vi har en dyr infrastruktur, med 9 sykehjem, 5 av våre 8 barnehager har 1-2 avdelinger og 6 av våre 14 barneskoler har kun 1 parallell. Strukturtiltak vil være påkrevet for å få en bærekraftig økonomisk drift. Kommunen vil ikke ha økonomi til å opprettholde små enheter av skoler eller sykehjem. Disse må samlokaliseres og nyte godt av felles drift og felles personale. Arbeidet med strukturtiltak ses i sammenheng med arealeffektivisering. Begge disse tiltakene intensiveres frem mot 2026 for å hente ut driftsfordeler til 2030.

Omstillingsfond

Ved 1. gangs rapportering i 2022 gjorde kommunestyret en avsetning på 20 mill kr av disposisjonsfondet til et omstillingsfond. Begrunnelsen for avsetningen var bl.a; *“For å sikre nødvendig utvikling og et vellykket omstillingsarbeid er det behov for ekstra innsats og ressurser til kompetanseheving av de ansatte, omlegging av arbeidsprosesser og ytterligere digital transformasjon.”* Slik utfordringsbildet nå er beskrevet er omstillingsbehovet større enn noensinne, - selv med eiendomsskatt. Omstillingsfondet vil brukes som aktivt virkemiddel i programmet **“Bærekraft 2030”**.

Kommunedirektøren vil sette omstillingsmidlene i fondet i arbeid f.o.m 2023. Målet skal være i størst mulig grad gjennom perioden frem til 2030 å opprettholde den opprinnelige avsetningen på 20 mill ved at de økonomiske gevinstene som oppnås i omstillingsarbeidet skal føres tilbake til fondet. Fondet kan også styrkes på andre måter ved at ulike typer inntekter fra tilskudd m.v inntektsføres der. For å lykkes i omstillingsarbeidet og sette tilstrekkelig fart må det skaffes til veie nye og kompetente ressurser som skal ha til hovedoppgave å bidra til tjenestenes kontinuerlige utviklings- og omstillingsarbeid.

Profil og prioriteringer i perioden

Under beskrives de valg og satsinger som prioriteres i perioden 2023 - 2026.

Strategier for utvikling

Strategier for styrket økonomisk bærekraft

Strategidokumentet 2023 – 2026 preges fortsatt av at det ikke har vært tid til å tilstrekkelig innarbeide ny struktur i tråd med vedtatt Kommuneplanens samfunnsdel. Det forberedes arbeid med ny budsjettmodell, eksempelvis tjenestebasert budsjett, innen 2027. Arbeidet skal bidra til:

- Innbyggerfokus, ved at budsjettet bygges opp omkring hvem vi produserer tjenesten for (og ikke hvem som produserer den).
- Samhandling, ved at ulike tjenester må samhandle for å skape resultater, til beste for innbygger
- Sterkere politisk styring, bl.a. gjennom synliggjøring av politiske prioriteringer og større transparens
- Mer målretta og kunnskapsbaserte beslutninger

Det gjennomføres følgende satsinger i perioden:

- Utvikling av Klimabudsjett og Inkluderingsbudsjett
- Videreutvikle budsjettstyring basert på kommunestyrets vedtatte økonomiske mål
- Etablere investeringsreglement for god styring, opprettelse, vedtak og gjennomføring av investeringsprosjekter
- Utvikle langsiktig investeringsplan. Kommunestyret har vedtatt 8 års perspektiv
- Utvikle klarere metodikk for oppfølging og rapportering av planer og strategier
- Koble Strategidokumentet og vedtatte planer sterkere til mål- og resultatstyringssystemet
- Utvikle en mer målstyrt budsjettprosess i tråd med de prioriterte bærekraftsmålene
- Utvikle gode metoder og rutiner for kost-/nytteanalyser og økonomisk gevinstrealisering
- Systematisk bruk av risiko-, sårbarhetsanalyser og evaluering

Strategier for styrket demokratisk arena

Som politisk styrt organisasjon prioriteres arbeidet for å styrke lokaldemokratiet. I perioden prioriteres:

- Etablere og gjennomføre Folkevalgtprogram for hver kommunestyreperiode
- Prioritere ungdomsrådet, demokratiprogram for barn og unge
- Etablere og videreutvikle møteplasser og debattarenaer
- Etablere modeller for samskaping i nærmiljø/lokalsamfunn
- Utvikle systematikk for å involvere innbyggere, næringsliv, folkevalgte, ansatte og partnere
- Være tilgjengelig for, og ha god dialog med presse og media
- Informere om viktige prosjekt
- Utvikle og ta i bruk digitale samhandlingsarenaer for innbyggere, nærings- og foreningsliv
- Systematisk bygge og formidle ny kunnskap om lokalsamfunn, samfunnsoppdrag og tjenester
- Gjennomføre innbyggerundersøkelser
- Gjennomføre lokaldemokratiundersøkelsen

Strategier for styrket samfunnsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner for Stavern by og Larvik by er nylig vedtatt. Planstrategien under revisjon. Det er viktig å sette kraft bak vedtatte ambisjoner. I perioden prioriteres:

- Oppfølging av de tre arealplanene
- Systematikk for innbyggerinvolvering og samskaping
- Arbeide målrettet videre med å bli en brobygger mellom frivillig sektor, offentlig sektor og næringslivet
- “Larvik leverer”
- De store samferdselsprosjektene Bypakke Larvik, Intercity og deltagelse i partnerskap for bærekraftige regionbyer
- Byutvikling; fra plan til resultat
- Arbeide med innovasjoner innen demokrati, innbyggermedvirkning og samskaping
- Etablere forpliktende partnerskap for alle prioriterte tiltak
- Jobbe videre med klimabudsjett og styringsverktøy for å følge opp kommuneplanens samfunnsdel

Strategier for styrket tjenesteutvikling

Rammebetingelsene fordrer at vi i fremtiden skaper mer for mindre gjennom systematisk involvering av innbygger og tjenestemottaker ved å ta i bruk felles metodikk for tjenesteutvikling og innovasjon med fokus på effekt og resultat. I perioden prioriteres:

- Styrke kompetanse, struktur og kultur for samhandling i organisasjonen
- Videreutvikle lederprogram
- Fremme forslag om nye metoder i samhandling mellom samfunn og organisasjonen, eks. «Oppgaveutvalg»
- Økt satsning på digital transformasjon
- Utvikle styringsdokumentet; “Virksomhetsstyring i Larvik kommune – når valgt strategi, kultur og struktur forsterker hverandre”.

Prioriterte utviklingsprosjekt

LOKALSAMFUNNSUTVIKLING

Larvik har to byer og fem utpekte lokalsentrum som er definert i overordnet arealstrategi. Det er viktig å styrke disse både med hensyn på stedsattraktivitet og som lokalsamfunn, og gjøre dem tilgjengelige med bærekraftig transport.

Frivillig sektor er av stor betydning for utvikling av et godt lokalsamfunn. Den bidrar helsefremmede med å skape livskraftige og robuste nærmiljøer, gode oppvekstvilkår, inkludering og livskvalitet. Frivilligheten i Larvik er mangfoldig. Frivillighet kan ikke bestilles, men Larvik kommune kan legge til rette for likeverdige og samarbeidende partnerskap, der partene bidrar med å definere, designe, drive frem, gjennomføre og dele ansvar. Larvik kommune vil også i 2023 jobbe målrettet videre for å bli en brobygger mellom frivillig sektor, offentlig sektor og næringsliv samt en god tilrettelegger og støttespiller for en levende, mangfoldig og uavhengig frivillig sektor. Kommunedirektøren vil blant annet jobbe med å få etablert nærmiljøutvalg i de fem utpekte lokalsentrene samt i de to byene. Det er lokalmiljøene som kjenner behovene, utfordringene og ressursene i sitt nærmiljø best og den politisk vedtatte nærmiljøpotten vil bli sentral i dette arbeidet.

Arbeidet skal drøfte tema som møteplasser, tjenestetilbud, samskaping og lokaldemokrati. Finansieres innenfor eksisterende ramme.

SAMFERDSEL - BYPAKKE LARVIK

Samferdselsutfordringer påvirker nå i økende grad samfunnsutviklingen i Larvik. Ikke bare har det negative konsekvenser for næringsutvikling, miljø og folkehelse. Det påvirker også Larviks mulighet til å gjennomføre en bærekraftig og helt nødvendig by- og stedsutvikling. Mye av Larviks handlingsrom og utviklingsmuligheter er dermed avhengig av at det innføres nye og mer bærekraftige transportløsninger. En vesentlig del av kommunens strategi innen området er å skape handlingsrom og økt forutsigbarhet inn i samarbeidet med fylkeskommunen og staten.

Sentrale oppgaver er knyttet opp mot arbeidet med Bypakke Larvik, Regionbysamarbeidet (de fem byområdene), InterCity, Vestfoldbyen (Tønsberg, Sandefjord og Larvik), de årlige statsbudsjettene og arbeidet frem mot neste Nasjonal Transportplan. For å lykkes med dette kreves det ressurser til påvirkningsarbeid inn mot statlige og regionale aktører. Larvik må ha tilstrekkelig kapasitet til plan-, analyse og prosjekteringsarbeid for å utmeisle tiltak og sikre gjennomføring av ønsket utvikling slik de er nedfelt i overordnede planer og strategier. Det er også viktig å ha kapasitet til kommunikasjon og informasjonsarbeid ut mot næringsdrivende og befolkning.

I juni 2021 inngikk Larvik kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune, Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet et samarbeid forankret i Bypakke Larvik. Formålet er å utvikle et fremtidsrettet transportsystem i fellesskap, som bidrar til et attraktivt bysentrum. Bypakke Larvik skal også bidra til det nasjonale målet om nullvekst i personbiltrafikken.

Inneværende år er det utarbeidet en overordnet plan for det videre arbeidet. Hovedgrepet i planen er å fokusere på å iverksette målrettede tiltak som gjør det mulig å velge mer miljøvennlige transportformer i og til Larvik by. 2023 vil markere oppstart av arbeidet med å implementere disse tiltakene.

Våren 2021 besluttet regjeringen å fremskynde arbeidet med neste nasjonal transportplan med ett år, slik at denne nå vil legges frem tidlig 2024. Planen vil legge viktige føringer og rammer for blant annet det videre arbeidet med InterCity, statlig støtte til arbeid med mer klimavennlig trafikk i byene og overføring av gods fra vei til bane for å nevne noe. Samferdsel er dermed et område som vil kreve et stort fokus, både politisk og administrativt, gjennom hele 2023.

I 2021 ble det avsatt til sammen 28 mill kr, fra disposisjonsfondet til å finansiere dette arbeidet de kommende seks årene.

HELSEKVARTALET, NY LEGEVAKT OG INSTITUSJONSPLASER

Utviklingen av Helsekvartalet fortsetter med tjenesteutvikling i tråd med temaplanens veivalg "spesialiserte tjenester til spesielle behov" - med blant annet tjenester til multisyke eldre, helsehjelpen, spesialiserte korttidsplasser som avklaring etter utskrivelse fra sykehus, lindrende behandling og rehabilitering.

På bakgrunn av endringer i forutsetningene, og oppdatert kunnskapsgrunnlag, vedtok kommunestyret nylig at ny legevakt skal lokaliseres utenfor Helsekvartalet. Av samme grunn ble det bestemt at kommunestyrets tidligere vedtak om å etablere 108 nye langtids institusjonsplasser fram mot 2030 i Helsekvartalet endres, og legges til nytt, sentrumsnært bygg. Dette er ambisiøse, langsiktige politiske prioriteringer.

Det er satt av til sammen 135 mill kr i perioden til investeringer for i bygging av heldøgns omsorgsplasser. Det er i tillegg vedtatt 50 mill kr til bygging av ny legevakt. Det må påregnes ytterligere investeringsbehov, avhengig av hvor stor og hva slags utbygging som eventuelt skal gjennomføres.

Fra 2023 og framover er bevilget til sammen 101,75 mill kr til å drifte de nye heldøgns omsorgsplassene.

FLERE UNDER SAMME TAK - PROSJEKTERINGSMIDLER

I strategidokument perioden vil det være 22 til 24 ungdommer med sammensatte behov for tjenester som skal flytte i egne boliger. Planlegging og prosjektering må ta hensyn til ungdommenes ønsker og muligheter for at flere kan bo sammen og for å kunne optimalisere driftsfordeler.

Det skal også utredes og prosjekteres et bedre tilbud til avlastning og barneboliger. Tilbudene i dag ytes på 7 adresser og i til dels dårlig egnede lokaler. Alle under samme tak vil også gi store driftsfordeler og et bedre faglig tilbud.

Det er foreløpig foreslått 9,25 mill kr de nærmeste fire årene til forprosjektering og investeringer.

MORGENDAGENS HJEMMETJENESTER

Kapasiteten i hjemmetjenesten må styrkes for å møte økte behov hos hjemmeboende eldre. Det varsles at det i tillegg må skje endringer i hvordan tjenestene i årene framover må organiseres da det omdisponeres 5 mill kr for 2023 til dette tiltaket.

VÅRE UNGE

Vi fortsetter satsingen på ung inkludering og kvalifisering gjennom Våre unge programmet. Programmet er et tverrsektorielt endrings -og utviklingsprogram på tvers av forvaltningsnivåene og gjennomføres i et partnerskap mellom Larvik Kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune, NHO, USN og NAV Vestfold og Telemark. Programmets visjon er: "Sammen om opplæring, kvalifisering og arbeid for å forebygge bedre og

inkludere flere. Våre unge skal resultere i radikalt nye og bedre samordninger, samhandlinger og tjenester for kvalifisering, opplæring og arbeid i Larvik kommune.”

- Det er igangsatt satsinger for kvalifisering av lærlinger og økt gjennomføring av yrkesfag gjennom Lærlingprogrammet som finansieres av iFokus.
- Larvik lærlingkontor etableres høsten 2022. Målsettingen er å koordinere og styrke satsingen på lærlinger og utsatte unge for fremtidig ansettelse i Larvik kommune.
- Det satses på å styrke og utvikle nye og bedre opplæringsløp for ungdomsskoleelever gjennom prosjektet Praktiske opplæringsløp, oppstart høsten 2022.
- Det er igangsatt en pilot for å utdanne helsefagarbeidere gjennom et fireårig løp hvor elevene veksler mellom undervisning og praksis gjennom hele perioden. Piloten er et samarbeidsprosjekt mellom kommunen og Thor Heyerdahl videregående skole.

I tillegg til disse satsingene jobber hele kommunen med å bli en mer inkluderende arbeidsgiver for utsatte unge gjennom kvalifisering, opplæring og ansettelse.

Budsjettet til lærlinger ble styrket med 2,2 mill kr i 2022 og med 4,4 mill i 2023. Dette har medført at det nå totalt sett er 57 lærlingplasser i 2022 mot 47 lærlingeplasser i 2021. Fra høsten 2023 er planen å øke til 67 lærlingplasser og ytterligere styrking med 2,2 mill kr fra 2024. Det medfører at antall plasser øker til 77 fra 2024. Totalt er det budsjettet med 14,1 mill kr til lærlinger i 2023.

BYUTVIKLINGSPROGRAM

Det langsiktige arbeidet med prosjektportefølje 1 (2022-23) definert i Byutviklingsprogrammet videreføres. Prosjektene Gangbro og byheis/trapp, Larvik Museum og Herregårdshagen samt bibliotek er finansiert av investeringsrammen som er avsatt til KDP Larvik by med 35 mill kr i perioden 2023-2028.

BYUP Gangbro og byheis/trapp

Larvik kommune deltar i European 17 og vil våren 2023 inngå med en tomt i utlysningen av en internasjonalt anerkjent arkitektkonkurranse for unge arkitekter. Kommunen vil jobbe aktivt for å sikre lokal forankring og invitere befolkningen bredt inn i prosessen. Høsten 2023 vil resultatene presenteres og danne grunnlag for videre politisk behandling.

BYUP Larvik Museum og Herregårdshagen

Det gode samarbeidet med Vestfoldmuseene IKS videreføres i 2023. Flytting av Larvik museum fra Verksgården til Gamle Mesterfjellet skole gjennomføres innen utløpet av leiekontrakt. Det planlegges for riving av annekset og deler av Torstrand skole. Ombrukbare bygningsmaterialer lagres og arealer klargjøres for reetablering av en Herregårdshage.

Mulighetsstudiet for et fremtidig sammenhengende museumsanlegg, en historisk hage og et nyskapende byutviklingsprosjekt gjennomføres. Oppfølging av Larvik by sin deltakelse i EU programmet NEB - Craft Cities, med målsetting om å bidra til kunnskapsutveksling og etablere kontaktnett på tvers av landegrensene og utforske muligheter for ekstern medfinansiering.

BYUP Bibliotek

Arbeid med å se på alternative plasseringer for et fremtidig bibliotek videreføres. Parallelt vil det inviteres til en offentlig diskusjon om behovsbeskrivelsen for biblioteket og hvilke visjoner som skal legges til grunn.

Mindre, temporære og transformerbare tiltak for å stimulere til økt aktivitet i byrommene videreføres i 2023. Det skal jobbes aktivt for å ivareta eksisterende samarbeid og samtidig søke nye partnere.

BYUP Tollboden og Fiskerhavn

Forberedende arbeider med mål om å åpne det historiske havnebassenget og sikre Vestre brygge videreføres i 2023. Søknader til private stiftelser og statlige tilskuddsordninger fornyes ved behov. Mulighetene for fornyet utadrettet aktivitet i Tollboden inngår som en av spørsmålsstillingene i Europan 17. Parallelt arbeides det med alternative plasseringer for dagens aktiviteter.

I KST- 117/22 Fiskerhavn Reetablering av historisk havnebasseng og tilrettelegging for ny aktivitet ble det vedtatt at prosjektet gjennomføres innenfor en total investeringsramme på 37,5 mill kr. I kommunedirektørens forslag til Strategidokument for 2023-2026 er finansieringen innarbeidet. Prosjektet er foreslått med oppstart i 2024 og ferdigstilling i 2025.

LARVIK LEVERER

Larvik leverer (tidligere Midtpunkt Larvik) er et langsiktig samarbeid mellom Larvik næringsforening og Larvik kommune som skal fortelle mer om hva vi sammen klarer å få til her i Larvik - ja kort og godt hva vi kan levere.

Prosjektet bygger videre på Byjubileet "Vi350"s grunntanke om at det er "vi", dvs. Larviks innbyggere, foreninger, næringsliv osv, som har skapt det Larvik vi kjenner i dag. Videre at det er de samme "vi" som vil skape fremtidens Larvik. Om vi da blir flinkere til å fortelle mer om hva vi sammen får til, så er vi sikre på at vi kommer til å få til enda mer fremover og at enda flere blir nysgjerrige på hva Larvik kan by på.

Prosjektets kommunikasjons- og markedsaktiviteter startet opp i 2022 med et økt aktivitetsnivå i 2023. Det er avsatt 1 mill kr pr år.

KLIMABUDSJETT

Larvik kommune har i flere år jobbet med klimaregnskap for kommunen som bedrift. Vi startet så vidt med klimabudsjett i fjor og har i år jobbet videre med dette. Klimabudsjett er et styringsverktøy for å kunne vurdere effekt av klimatiltak som er under kontinuerlig utvikling. Med tiden vil vi med stor sannsynlighet klare å sette flere og bedre utslippstall på ulike tiltak.

Budsjettet som presenteres her er en sammenstilling av klimatiltak som er planlagt gjennomført i perioden 2023-2026 i regi av Larvik kommune som bedrift. Et av kommunens vedtatte klimamål sier at Larvik kommune som samfunn skal redusere sine utslipp med minst 50 % innen 2030. Dette innebærer at Larvik kommune som bedrift også må bidra. Foreløpig viser klimaregnskapet vårt som bedrift at vi har en vei å gå.

I forbindelse med 1. rapportering 2022, KST-sak 108/22, ble det avsatt 1 mill kr til dette arbeidet. Arbeidet er i gang og vil videreføres i årene som kommer.

DIGITAL SAMHANDLING

Larvik kommune har større prosjekter som skal bidra til å frigjøre verdifulle ressurser i lokalsamfunn og

organisasjonen fremover. Kommunen har anskaffet FRIDA, et digitalt samhandlingsverktøy som forenkler samarbeid mellom offentlige tjenester og frivillighetsarbeid. FRIDA kan brukes til:

- synlighet av aktiviteter
- samhandling
- oppdragsbank for frivillighet
- og muligheter for mindre, betalingsbaserte tjenester (småjobber)

Ved å sette bort oppdrag (for eksempel å følge en pasient til legen) til godkjente frivillige, vil innbyggere få bedre tjenester og tilbud, og fagpersonell vil få frigjort tid. Det informeres om arbeidet på "Hva skjer i Larvik" på kommunens hjemmeside, og oppdragsbanken er testet ut i mindre skala i 2022, med en oppskalering planlagt i første kvartal 2023. Alle modulene vil være iverksatt innen utgangen av 2023.

Prosjektet er i tråd med kommunens overordnede satsinger på samskaping, arbeidsdeling og tillit for å løse vårt felles samfunnsoppdrag. Finansieres innenfor eksisterende rammer.

INFORMASJONSSIKKERHET, SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Nasjonale trussel- og sikkerhetsanalyser, FylkesROS 2020 for Vestfold og Telemark og kommunens egne helhetlige ROS 2021- 2024 peker på et sammensatt og hybrid risikobilde innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Som følge av konflikten i Ukraina har ulike perspektiver i disse analysene blitt vesentlig endret. Dagens trussel- og risikobilde er nå både tydeligere og forsterket innenfor mange ulike samfunnsområder; blant annet forsyningssikkerhet, atomberedskapen, digital sikkerhet og EKOM sikkerhet. Dette har medført at kommunen i betydelig større grad fått nye og utvidede oppgaver i beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet.

Krav til økt beredskap og årvåkenhet samt forventning om kompetent håndtering av kriser/hendelser på kommunalt nivå er utslag av dette. De digitale angrepene og truslene er økende. Sammen med våre erfaringer fra håndtering av pandemien og flyktningssituasjonen har dette synliggjort behov for å styrke både ledelse, samhandling og kompetanse i den kommunale beredskaps- og kriseorganisasjonen.

Økt sikkerhetsbevissthet for å avdekke sårbarheter for deretter raskt å kunne iverksette tiltak for å beskytte egne produksjonskjeder og lokalsamfunn vil være avgjørende for å møte endringer i både nåværende og fremtidige trussel- og risikobilder. Organisasjonene må styrke seg kompetanse- og kapasitetsmessig for å kunne være tilstrekkelig rustet.

Kommunedirektøren ser det derfor som nødvendig å prioritere en styrking av kapasiteten på dette området med 1 mill kr i 2023 og 2024 og ytterligere 1 mill kr fra 2025.

STYRKING AV INNSATSEN KNYTTET TIL PSYKISK HELSE UNGDOM

Vi ser en bekymringsfull økning i psykisk uhelse blant mange unge i Larvik. Dette gjenspeiles bl.a. i sterk økning i henvendelser til BUP (ca 35%) og tilbakemeldinger fra forskjellige aktører som arbeider ut mot denne gruppen. Årsaken kan være sammensatt, men dette kan bl.a. henge sammen med konsekvenser av over to år med pandemi og hel og delvis nedstengning av tilbudet til denne gruppen.

Det foreslås å forsterke innsatsen for ungdom, både ved å øke kapasiteten innenfor våre eksisterende tilbud, men også å utvikle nye tiltak som treffer denne gruppen målrettet. Kommunen vil samtidig anmode om at statlige myndigheter styrker kommunenes økonomiske rammebetingelser, og at statlige myndigheter også selv tar et større ansvar ift oppfølging av denne gruppen.

Det avsettes kr 10 mill i et prosjekt (2023, 2024 og 2025) knyttet til forsterket innsats for ungdoms psykiske helse. Prosjektet finansieres gjennom å avsette 10 mill kr av midlene i disposisjonsfondet.

VANN, AVLØP OG RENOVASJON

De største utfordringene på området er manglende reserveforsyning for drikkevann (sikkerhet og kapasitet i vannforsyningen). Utfordringen kan løses ved å bygge nytt vannbehandlingsanlegg. Forprosjekt er i gang og vil være ferdig sommeren 2023. Det er krav fra Statsforvalteren om sekundærrensing for Lillevik avløpsrenseanlegg. I tillegg har Miljødirektoratet varslet at det vil komme krav om nitrogenrensing. Forprosjekt om sekundærrensing og nitrogenfjerning er utarbeidet. Politisk sak om utbygging vil komme i begynnelsen av 2023.

Det brukes ca. 100 mill kr hvert år til rehabilitering av vann- og avløpsledninger, men etterslepet er fremdeles betydelig. Lekkasjesøking på drikkevann og innlekking av vann til avløpsnett vil ha stort fokus fremover. Alle disse utfordringene vil utløse store investeringer som igjen fører til økning i gebyrene.

På renovasjon jobbes det med å etablere flere fellesløsninger for hytter og fastboende. Det etableres brannsikker renovasjon i tettbebygde strøk med vernet bebyggelse.

Alle investeringer knyttet til vann, avløp og renovasjon finansieres av vann-, avløp- og renovasjonsgebyrer. De store investeringene som skal gjennomføres i årene fremover medfører en betydelig økning i gebyrene. Se vedlegg "Gebyr og betalingssatser".

BEHOV FOR RESSURSER TIL UTVIKLINGSARBEID

Digitalisering av offentlig sektor gir en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor. Økt digitalisering er også et viktig tiltak for å sikre effektiv drift. I denne sammenheng er det viktig å ta på alvor den mengde informasjon som gjøres tilgjengelig og derav behovet for økt oppmerksomhet på personvern og informasjonssikkerhet.

Omfang av tjenester øker. Krav til kvalitet og innhold i tjenestene øker. Risiko for alvorlige feil og svikt i tjenesteutøvelsen øker dersom det ikke er tilstrekkelig ressurser til å drive kontinuerlig og systematisk forbedrings- og utviklingsarbeid. Ny kommunelov og internkontrollforskrift setter høyere krav til kommunedirektøren og ansvaret for forsvarlig drift.

Med hovedvekt på digitalisering, som både krever store investeringer i kompetanseløft av våre medarbeidere og kjøp av teknologi, burde innsatsene som beskrevet over blitt finansiert. Kommunedirektøren finner det imidlertid vanskelig å sette av tilstrekkelig med ressurser til satsingene.

For å kompensere for manglende økonomiske muskler til helt nødvendig kompetanse og kapasitetsoppbygging på feltet IT-Digitalisering vil kommunedirektøren prioritere å delta i regionale og

nasjonale nettverk. Vi vil søke felles løsninger med andre kommuner der det er aktuelt. Videre deltagelse i nettverket DigiTV og andre fagnettverk må derfor videreføres og om mulig styrkes.

Kommunestyret har vedtatt en satsing på kvalitet i 122/22 tilsvarende 2 mill. Med utviklingen i trusselbildet jf krig i Ukraina vurderer kommunedirektøren det som riktig å omprioritere ressursene og prioritere forsterket innsats for områdene informasjonssikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap.

Kommunedirektøren kommer ikke lenger forbi behovet for å styrke kapasiteten innen økonomistyring, men opplever å stå i et vanskelig dilemma, der det på den ene side synes åpenbart at det er viktig å sørge for ressurser til innsatser som kan bedre kvalitet i tjenestene, fremme godt arbeidsmiljø og styrke politisk styring - samtidig som en slik helt nødvendig satsing ikke kan gjøres uten å på kort sikt forverre situasjonen i tjenestene, med mindre det tilføres friske ressurser.

Allerede i forslaget til strategidokument for 2024 må kommunedirektøren løfte behovene for digitalisering, automatisering, satsing på kvalitet og nye verktøy for utvikling, for å sikre fortsatt god kvalitet i tjenestene til tross for knappe administrasjons-ressurser. En innsats som beskrevet over vil etter kommunedirektørens vurdering være de viktigste tiltakene for å styrke vår attraktivitet som arbeidsgiver, øke antall ansatte i heltidsstillinger og redusere sykefraværet. En utgift som vil gi lavere kostnader i fremtiden.

Arbeidet med Arbeidsgiverpolitikk og en temaplan for innovasjon og digitalisering er prioritert. Arbeidsgiverpolitikken formål er at kommunen i større grad skal kunne håndtere dagens utfordringer og møte et samfunns- og arbeidsliv i endring, samt å fremstå som en attraktiv og kompetent arbeidsplass som har evne til å beholde og rekruttere kompetente medarbeidere.

Svakheter i forslaget til Strategidokument 2023 - 2026

Svakheterne i forslaget til strategidokument er først og fremst knyttet til den manglende finansielle styrken. Over perioden er det samlede netto driftsresultatet langt under det anbefalte nivået. Dette gjør at det ikke er reserver i opplegget til å møte uforutsette hendelser eller en uforutsett utvikling i den kostnadsutviklingen som ligger til grunn for forslaget.

Det ligger en betydelig risiko i de forutsetningene som er tatt om utvikling i rentenivået de neste fire årene. Det er en risiko for at dette blir liggende høyere enn hva som er lagt inn i forslaget. Videre er forutsetningene om en normalisering av energimarkedet fra 2024 bygget på usikre prognoser. Kommunedirektøren har lagt inn 50 mill kr fra disposisjonsfond til dekning av beregnede merutgifter til strøm i 2023. Det er et forholdsvis sikkert estimat som ligger til grunn for avsetningen i 2023. For senere år er det ikke lagt inn økte strømkostnader. Dersom ikke energimarkedet er normalisert fra 2024, vil kommunedirektøren i senere strategidokumenter måtte prioritere inn økte kostnader til strøm på bekostning av øvrige tjenester. Dette understreker også viktigheten av å få redusert strømforbruket raskt og betydelig.

Bemanning, lønnsutvikling og generell usikkerhet knyttet til rekruttering gir usikkerhet knyttet til tjenesteproduksjonen. Særlig innenfor enkelte yrkesgrupper er det grunn til å anta at mangelen på arbeidskraft i fremtiden vil kunne påvirke muligheten til å bygge ut tjenestetilbudet i takt med den etterspørselen som kommer. Dette vil også være lønnsdrivende, ikke bare for de yrkesgruppene dette gjelder, men for hele den kommunale arbeidsstyrken. Kommunen må derfor også markedsføre seg med andre forhold og tiltak som kan styrke attraktiviteten som arbeidsplass.

Kommunedirektøren vil også peke på det verdibevarende vedlikeholdet. Det foreligger flere analyser som viser at kommunen har et betydelig vedlikeholdsettersele på sin bygningsmasse. Dette forbedres ikke gjennom det fremlagte forslaget der kommunedirektøren igjen har måttet gjøre en prioritering mot den bemanningsmessige delen av tjenesteproduksjonen. Vedlikeholdet taper på kort sikt mot behovet for hender og hoder i tjenesteproduksjonen. På noe lengre sikt betyr dette at vi får økende behov for vedlikehold og mer akutte situasjoner der det som tidligere var et normalt vedlikeholdsbehov har utviklet seg til et behov for mer omfattende sanering og renovering.

Dette er ikke en uttømmende liste over svakheter i det fremlagte forslaget til strategidokument, men noen elementer som kommunedirektøren vil peke på. Det meste av usikkerheten skapes med rot i for lave tilgjengelige driftsrammer. I tillegg kommer den usikkerheten som skapes gjennom mangel på kvalifisert arbeidskraft og kommunens attraktivitet som arbeidsplass.

***“Du vet når en tulipan henger med huet,
og så trækker du den inn blant de andre for at den skal stå oppreist.
Et sånt samfunn vil jeg ha.”***

Ingrid Ovedie Volden

Klimabudsjett

Innledning

Klimabudsjett er et styringsverktøy for å kunne vurdere effekt av klimatiltak. Hensikten er å benytte et konkret verktøy for å jobbe så målrettet som mulig for å redusere kommunens klimagassutslipp, og dermed også tilpasse seg klimaendringer.

Klimabudsjettets styrke er at det er direkte integrert i kommunebudsjettet, og at det dermed følges opp på lik linje med andre budsjettkapittel i kommunen. Klimabudsjettet kan ses på som et prosessverktøy inn i kommunens arbeid med klima- og energiplanlegging.

Med tiden vil vi med stor sannsynlighet klare å sette flere og bedre utslippstall på ulike tiltak.

Klimamål og vurdering av måloppnåelse

I følge Parisavtalen skal alle land melde inn nye eller oppdaterte utslippsmål hvert femte år. Norge leverte for første gang i 2020 sine forsterkede klimamål for 2030. De nye målene er at utslippene skal reduseres med minst 50 % og opp mot 55 % sammenliknet med 1990-nivå. Med utgangspunkt i dette er det i Larvik kommunes [klima- og energiplan](#) vedtatt følgende mål:

Mål 1: Larvik kommune som samfunn har innen 2030 redusert de direkte utslippene av klimagasser med minst 50 % sett opp mot tidligere sammenlignbare tall.

Mål 2: Larvik kommune skal være et lavutslippssamfunn i 2050

Mål 3: Larvik kommune som bedrift skal være klimanøytral innen 2025, uten kjøp av klimakvoter

Mål 4: Larvik kommune skal forberedes og tilpasses kommende klimaendringer

For å nå disse målene jobbes det med utgangspunkt i seks fokusområder i kommunens klima- og energiplan:

1. Kunnskapsbyggende og holdningsskapende arbeid
2. Areal og transport
3. Stasjonært energiforbruk
4. Forbruk og avfall
5. Tilpasning til klimaendringene
6. Klimabudsjett og klimaregnskap

Det rapporteres i strategidokumentet på følgende indikatorer for å bidra til å vurdere måloppnåelse:

- Innen 2025 skal transportandelen for arbeidsreiser foretatt med kollektiv, sykkel og gange være over 35 % (27 % i 2013/14).
- Innen 2025 skal 70 % av kommunens personbilpark være utslippsfri.
- Andel arealplaner med dokumentert klimaregnskap/klimavurdering skal være 100 % innen 2025
- Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra formålsbygg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018.
- Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra kommunaltekniske anlegg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018.

- Prosentandelen restavfall som kastes fra husholdninger/hytter skal reduseres fra 46 % i 2019 til maks 30 % i 2025.
- Sorteringsgraden på avfall hentet fra Larvik kommunes virksomhetsdrift skal være på over 70 % i 2025 (51 % i 2018).

Andre aktuelle temaplaner og strategier er Kommunalteknisk plan og Eiendomsstrategien.

Om klimabudsjettet

Dette klimabudsjettet omhandler tiltak Larvik kommune som organisasjon kan gjennomføre for å redusere de samlede klimagassutslippene i Larvik. Dette er en sammenstilling av klimatiltak som er planlagt gjennomført i perioden 2023-26. Tiltakene er delt inn i direkte utslipp, ikke-kvantifiserbare tiltak og indirekte utslipp.

Direkte, ikke-kvantifiserbare og indirekte utslipp

- **Direkte utslipp** er tiltak som påvirker klimagassutslippet innenfor Larvik sine kommunegrenser, og som det har vært mulig å gjøre en teoretisk beregning på.
- **Ikke kvantifiserbare utslipp** er tiltak som vi vet vil kunne ha en effekt på klimagassutslippene, men som det ikke er mulig å gjøre beregninger på pr. dags dato.
- **Indirekte utslipp** er tiltak som gjennomføres i Larvik kommune, men som påvirker klimagassutslipp utenfor kommunens grenser.
 - Merk at det ikke gjøres klimagassberegninger på energieffektiviserende tiltak da vi har valgt å følge Miljødirektoratets anbefalinger om å bruke utslippsfaktor 0 på energiforbruk.

Samtlige klimatiltak bygger opp under handlingsprogrammet i kommunens [klima- og energiplan](#).

Hva skjer med klimatiltakene etter at strategidokumentet er vedtatt?

Tiltakene i klimabudsjettet blir en del av strategidokumentet. Dette vil si at tiltakene skal gjennomføres, og de skal rapporteres på som en del av kommunens årsrapportering. Det er tjenesteområdene som er ansvarlige for å levere rapportering på sine tiltak.

Effekten av klimatiltakene vil kunne komme frem i klimaregnskapene som leveres for Larvik kommune som samfunn og for Larvik kommune som bedrift. Likevel er det lite sannsynlig at hvert enkelt tiltak vil synliggjøres i denne delen av rapporteringen, dette av flere årsaker blant annet:

- Klimaregnskap som metode er kontinuerlig under utvikling, noe som vil føre til at regnskapene hele tiden utvikles og blir bedre. Dette vil for eksempel kunne gi inntrykk av at utslippene har økt for samme periode fra ett år til et annet, mens det egentlig er datagrunnlaget for beregningene som har blitt bedre.
- Effekten av tiltakene er så små i forhold til den samlede mengden utslipp for hver sektor at de ikke vil bli synlige i den totale utslippsmengden. Dette gjelder særlig for tiltakene som går inn i samfunnsregnskapet.

Klimatiltak med i økonomiplanen

Direkte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Hovedmål	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026
Fortetting "70/20/10"	FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	Arealbruk	Personbiler	0,0	14,5	50,0	200,0
		Arealbruk	Busser	0,0	4,5	16,5	66,5
		Arealbruk	Tunge kjøretøy	0,0	4,5	16,5	66,5
		Arealbruk	Varebiler	0,0	4,5	16,5	66,5
Klimasats: Utskifting av varmepumper på sykehjem	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Annet	30,0	30,0	30,0	30,0
Anskaffelse: gassdrevne kjøretøy	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Veitrafikk	Tunge kjøretøy	0,0	3,0	3,0	3,0
Anskaffelse: Ny gravemaskin	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Veitrafikk	Tunge kjøretøy	0,0	2,1	2,1	2,1
Bypakke Larvik	FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	Veitrafikk	Personbiler	0,0	14,5	50,0	200,0
		Veitrafikk	Busser	0,0	4,5	16,5	66,5
		Veitrafikk	Varebiler	0,0	4,5	16,5	66,5
		Veitrafikk	Tunge kjøretøy	0,0	4,5	16,5	66,5
Digitalisering: elektroniske ledsagerbevis	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Veitrafikk	Personbiler	1,0	1,0	1,0	1,0
Optimalisering av kjøring knyttet til drift og vedlikehold	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Veitrafikk	Tunge kjøretøy	0,0	1,6	1,6	1,6
Optimalisering av tjenestetilbud	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Veitrafikk	Personbiler	2,0	2,0	2,0	2,0
Utskifting av fossile tjenestebiler til fossilfri tjenestebiler	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Veitrafikk	Personbiler	57,5	57,5	57,5	0,0

Utvide tilbudet på Sentralen Svarstad	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Veitrafikk	Personbiler	1,1	1,1	1,1	1,1
Sum				91,6	154,3	297,3	839,8

Beskrivelse klimatiltak

Anskaffelse: gassdrevne kjøretøy

Gå til anskaffelse av gassdrevne kjøretøy.

Anskaffelse: Ny gravemaskin

Innkjøp av ny gravemaskin for å erstatte en fra 2008, forventet 30 % mer effektiv motor.

Bypakke Larvik

Bypakke Larvik skal bidra til at vi når nullvekstmålet i trafikken. Foreløpige analyser tilsier at veksten i personbiltrafikken vil øke med mellom 6 og 7% frem mot 2030 om man ikke foretar seg noe. Det arbeides med konkrete tiltak for å nå nullvekstmålet. Merk at dette tiltaket er et overordnet tiltak for hele Bypakkearbeidet, etterhvert som det kommer konkrete tiltak i dette arbeidet vil det kanskje kunne bli mer konkretisert.

Digitalisering: elektroniske ledsagerbevis

Ledsagerbevis går fra plast og papir til å digitaliseres. Tiltaket reduserer kjøring knyttet til levering av bilder og henting av bevis.

Fortetting "70/20/10"

Bestemmelsene rundt 70/20/10 fordelingen av arealutnyttelse i kommunen skal bidra til at Larvik kommune når nullvekstmålet.

Klimasats: Utskifting av varmepumper på sykehjem

Det er mottatt Klimasatsmidler til å erstatte flere eksisterende kjølemaskiner på sykehjemmene med nullutslippsløsninger. Prosjektet går ut på å fjerne de fem største kjøleanleggene som tilsammen rommer F-gasser med et utslippspotensial på 220 tco2e. Disse anleggene skal erstattes av passiv kjøling fra eksisterende energibrønner som vil et utslippsfritt alternativ.

Midlene skal brukes på følgende sykehjem:

- Tjølling sykehjem
- Byskogen sykehjem
- Furuheim sykehjem

Optimalisering av kjøring knyttet til drift og vedlikehold

- Det skal hogges til flis fremfor å transportere trevirket til Grinda eller andre steder for håndtering. Tiltaket gir mindre utslipp fra transport.
- Kjøring knyttet til vedlikehold av kunstgressbaner

Optimalisering av tjenestetilbud

Etablere tjenestene kontingent på personalbaser vi har på ulike lokasjoner i Larvik kommune. Dette vil spare inn omtrent 10 000 km pr. år.

Utskifting av fossile tjenestebiler til fossilfri tjenestebiler

Tiltaket skal bidra til å nå kommunens mål om 70 % fossilfri personbilpark innen 2025.

Merk: Som følge av covid-19-pandemi og krig i Europa opplever kommunen en del utfordringer med leveranse av biler. Dette kan påvirke planen for utskifting.

Utvide tilbudet på Sentralen Svarstad

Det skal tilbys jegerprøver, kunnskapsprøve osv. i Svarstad for å redusere transport mellom Larvik-Svarstad som følge av kommunal virksomhet.

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Klimatiltak	Hovedmål	Sektor	Kilde
Alternative energiløsninger	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Annet	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning
Gjenbruk Sentralen	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Annet	Annet
Grønt flagg	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Annet	Annet
Klimakommunikasjon	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Annet	Annet
Klimasats: Videreutvikling av klimabudsjett og klimaregnskap	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Annet	Annet
Miljømaskoten Miljørn	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Annet	Annet
Portefølje: Konseptfase gjenbruksprosjekt	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Annet	Annet
Prosjekt: Et grønnere Sliperiet	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Annet	Annet
Klimasats: Arealbasert klimagasskalkulator	FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	Arealbruk	Utslipp og opptak av klimagasser
Landbruksforvaltning	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Arealbruk	Skogbruk
Utslippsreduksjon: reguleringsplaner	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Arealbruk	Bygg og anlegg
Flere avfallsfraksjoner på Øya	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Arealbruk	Jordbruksarealer
Tilkobling spredt avløp til kommunalt nett	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Avfall og avløp	Avfallsforbrenning
		Avfall og avløp	Tunge kjøretøy

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

Avfallsreduksjon: byggeplasser	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Bygg og anlegg
Klimasats: Grønne innkjøp	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Annet
Krav i anskaffelser: EPD	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Bygg og anlegg
Krav i anskaffelser: materialer	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Bygg og anlegg
Ombruk av masser	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Bygg og anlegg
Rehabilitering Stavern skole	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Bygg og anlegg
FNs bærekraftsmål som en del av Anskaffelsesledelse, med spesiell fokus på Miljø	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Innkjøp	Annet
Krav i anskaffelser: lavkarbonbetong	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Innkjøp	Bygg og anlegg
Landbruksforvaltning	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Jordbruk	Jordbruksarealer
Klimagassregnskap: Bygg- og anleggsprosjekter	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Miljøledelse	Bygg og anlegg
Krav i anskaffelser: Funksjonsbeskrivelse	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Miljøledelse	Bygg og anlegg
Portefølje: Grønnere finansportefølje	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Miljøledelse	Annet
Rullering klima- og energiplan	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Miljøledelse	Annet
Digitalisering: Digitale møter	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Veitrafikk	Personbiler
Etablering av fortau langs Gonveien	FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	Veitrafikk	Personbiler
Gjenoppretting av fiskehavna	FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	Veitrafikk	Personbiler
Mobilitetsplaner: Barnehager	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Veitrafikk	Personbiler
Mobilitetsplaner: Kultur og idrett	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Veitrafikk	Passasjer
Mobilitetsplaner: Skole	FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	Veitrafikk	Personbiler

Utslippsreduksjon: graving	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Veitrafikk	Bygg og anlegg
Sum			

Beskrivelse klimatiltak

Alternative energiløsninger

Larvik kommune skal heve sin interne kompetanse på tema *“alternative energiløsninger”*. Dette for å kunne styrke sin faglige rolle som eiendomsforvalter og myndighetsutøver.

Avfallsreduksjon: byggeplasser

I kommunenes egne prosjekter skal det settes krav til maks total mengde avfall som oppstår i prosjektet satt som kg/m² BRA.

Digitalisering: Digitale møter

Larvik kommune har tilrettelagt for at det skal kunne gjennomføres digitale møter. Alle ansatte vurderer til enhver tid om reisevirksomhet knyttet til møter kan erstattes med digitale møter. Tiltaket bygger opp under følgende tiltak i klima- og energiplanen: *“Larvik kommune skal oppfordre til bruk av digitale møteplattformer, både for interne og eksterne møter, for å redusere transportreiser i arbeidstid”*.

Etablering av fortau langs Gonveien

Etablering av fortau langs deler av Gonveien.

Flere avfallsfraksjoner på Øya

Det tilrettelegges for flere avfallsfraksjoner for kildesortering på Øya.

FNs bærekraftsmål som en del av Anskaffelsesledelse, med spesiell fokus på Miljø

Kommunen kjøper inn varer og tjenester for 600 m. nok år. Dette er kjøp som svært ofte er omfattet av lov om offentlige anskaffelser. For å oppnå de nødvendige målene må Larvik bruke mer tid å planlegge disse anskaffelsene slik at vi på en strukturert og målbar måte får effekt. Anskaffelser har initiert Miljø i Bygg som bør fokuseres på.

Det bør videre innføres miljøkriterier på alle anskaffelser som virksomhetene må rapportere på og som dokumenterer a) Hvilke tiltak vi har gjort pr. anskaffelse/virksomhet/kommune OG hvilke målbare tiltak det har gitt.

Anskaffelser har laget en metode for dette *“Strategiske Anskaffelser”*. Anskaffelser som i stor utstrekning basere seg på bedre samhandling men også mer strukturert arbeid.

Gjenbruk Sentralen

Tilrettelegging for økt grad av gjenbruk blant innbyggerne i Svarstad via Sentralen

Gjenoppretting av fiskehavna

I forbindelse med fjerning av betong-“lokket” på Tollboden som en del av gjenoppretting av den gamle fiskehavna fjernes 47 parkeringsplasser. Dette kan føre til at flere velger alternative transportformer enn bil.

Grønt flagg

Alle barnehagene skal sertifiseres. Registreringssøknad skal sendes inn, og miljøråd skal opprettes, jf. politisk vedtak. Miljøarbeidet tilpasses i den enkelte barnehage etter ønsket handlingsplan.

Klimagassregnskap: Bygg- og anleggsprosjekter

Minst 5 prosjekter skal ha klimabudsjett og klimaregnskap.

Klimakommunikasjon

Det skal jobbes målrettet for å informere, inspirere og dele kunnskap med kommunens innbyggere og ansatte. Miljørn brukes aktivt.

Klimasats: Arealbasert klimagasskalkulator

Vestfold og Telemark Fylkeskommune har sammen med NIBIO fått tildelt klimasatsmidler til å lage en webbasert klimagasskalkulator som beregner klimagassutslipp ved arealbruksendringer. Larvik kommune er en av 15 pilotkommuner i dette prosjektet.

Klimasats: Grønne innkjøp

Jobbe tett med VOIS-rådgiver for grønne anskaffelser, spesielt rettet mot bygg og anlegg.

Klimasats: Videreutvikling av klimabudsjett og klimaregnskap

Larvik kommune mottok, sammen med Porsgrunn, Skien, Sandefjord og Tønsberg, Klimasatsmidler til et prosjekt for å se på potensialet for å finne flere utslippsfaktorer relevante for arbeidet med klimabudsjett og klimaregnskap. Prosjektet tar utgangspunkt i kommunens behov, men resultatene vil være tilgjengelige for alle som måtte ønske å benytte dem.

Dette tiltaket i seg selv fører ikke til noen utslippsreduksjoner, men det vil kunne være et viktig ledd for å få bedre og flere beregninger av utslipp i fremtidige klimabudsjett.

Krav i anskaffelser: EPD

Larvik kommune skal kreve EPD (Environmental Product Declaration) for de viktigste elementene i bygge- og anleggsprosjekter, og bruke dette i forbindelse med evaluering. Erfaringstall fra dette tiltaket sammenfattes for mulig bruk i fremtidige klimabudsjett.

Krav i anskaffelser: Funksjonsbeskrivelse

Larvik kommune skal ha en funksjonsbeskrivelse som blant annet skal beskrive minimumskrav knyttet til klima og miljø på konkrete produkter. Dette ses i sammenheng med arbeidet med Vois-rådgiveren (Klimasats)

Krav i anskaffelser: lavkarbonbetong

I kommunens egne prosjekter skal det settes et krav til bruk av lavkarbonbetong.

Krav i anskaffelser: materialer

Det skal som et minimum stilles følgende kravspesifikasjon i minst 10 av kommunens bygge- og anleggsprosjekter pr. år:

Det skal ikke prosjekteres og utføres med materialer med innhold av ikke-fornybare mineralressurser, tropisk og ikke-bærekraftig trevirke, lavtemitterende materialer og produkter som eksponeres mot inneluften.

Landbruksforvaltning

Tiltakene inkluderer både skog- og jordbruk: Gjennom vår forvaltningsrolle, informasjonsmøter og veiledning om støtteordninger. Oppfølging av driveplikt. Vannforvaltning. Redusere behov for gjødsling, gjødselhåndtering mm.

Miljømaskoten Miljørn

Miljømaskoten Miljørn brukes aktivt på tvers av tjenestoområdene i Larvik kommune som for å synliggjøre

klima-, energi- og miljøarbeidet i kommunen. Miljørn “lever” på instagram: @miljorn_larvik, og benyttes i andre settinger det er aktuelt.

Mobilitetsplaner: Barnehager

Kommunens barnehager skal utarbeide egne mobilitetsplaner for hvordan foreldre, barn, ansatte og andre skal reise til/fra barnehagen.

Mobilitetsplaner: Kultur og idrett

Det skal planlegges og tilrettelegges for miljøvennlig transport til og fra arrangementer knyttet til kultur og idrett i regi av Larvik kommune.

Mobilitetsplaner: Skole

Kommunens skoler skal utarbeide egne mobilitetsplaner for hvordan foreldre, barn, ansatte og andre skal reise til/fra skolen.

Ombruk av masser

Det jobbes for å tilrettelegge for ombruk av masser i bygg- og anleggsprosjekter for å mellomlagring og bruk i andre oppdrag.

Portefølje: Grønnere finansportefølje

Det er startet et arbeid med kompetanseheving og å se på hvordan primæroppgavefondet generer klimagassutslipp rundt om i verden. Porteføljeselskapenes håndtering av klimagassutslipp vil kunne ha betydning for kommunens indirekte utslipp. Dersom det på sikt kommer kvantifiserbare data som følge av dette arbeidet vil dette tiltaket flyttes til *indirekte utslipp*.

Portefølje: Konseptfase gjenbruksprosjekt

Det skal gjennomføres en konseptfase for å vurdere alternative løsninger for å øke graden av gjenbruk blant kommunens møbler og utstyr. Dette for å se på hvordan det politiske vedtatte målet om minst 15 % gjenbruk av kommunens møbler og utstyr kan nås.

Prosjekt: Et grønnere Sliperiet

- Avfallshåndtering/kildesortering på Sliperiet - drift og utleie
- Redusere bruk av plast (serveringsutstyr, utleiedrift/arrangementer)
- Vurdere gjenbruksposen lånerne
- Lag en veileder til leietakere av Pressverksalen og andre rom på Sliperiet med informasjon om hvor man kaster ulikt avfall.
- Husmøte på Sliperiet om kildesortering
- Vurdere Grønn kulturnatt
- Intern kursing

Rehabilitering Stavern skole

Stavern skole skal rehabiliteres med et fokus på et lavt klimafotavtrykk og økt gjenbruk. Pr. nå foreligger det ikke konkrete prognoser for klimagassutslipp spart, men dersom dette fremkommer kan tiltaket flyttes til kvantifiserbart i budsjett.

Rullering klima- og energiplan

Larvik kommunes klima- og energiplan skal rulleres og arbeidet starter i 2023.

Tilkobling spredt avløp til kommunalt nett

Arbeide for at hytter/boliger tilknyttes godkjent VA-anlegg.

Utslippsreduksjon: graving

Larvik kommune skal jobbe målrettet for å redusere utslippene knyttet til sine gravejobber, blant annet ved å se på mulighetene for:

- Bruke K-grav for å samordne graving på bestemte områder med andre etater
- Bruke grøftekasser
- No-dig

Utslippsreduksjon: reguleringsplaner

Gjennom planarbeid:

- Motivere til bruk av alternative energikilder i maskinpark og transport.
- Gjennom reguleringsplanarbeidet motivere til bruk og gjenbruk av masser innenfor eget byggeområde. Konsulenten må utarbeide en matjordplan hvis tiltaket berører matjord.

Indirekte utslipp

Reduksjoner vises i tonn CO2 ekvivalenter

Klimatiltak	Hovedmål	Sektor	Kilde	Reduksjon 2023	Reduksjon 2024	Reduksjon 2025	Reduksjon 2026
ENØK: Veibelysning	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Annet	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimasats: Matglede - videreføring	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Avfall og avløp	Avfallsdeponigass	17,0	17,0	17,0	17,0
Nytt renseanlegg i Kvelde	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Avfall og avløp	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Reduksjon: lekkasjer/fremmedvann	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Avfall og avløp	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
ENØK: formålsbygg	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

ENØK: kommunalt disponerte boliger	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
PILOT: Nanset Allé	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Bygg	Bygg og anlegg	0,0	0,0	0,0	0,0
ENØK: pumpestasjoner	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0
Effektivisering av avfallshenting	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Veitrafikk	Tunge kjøretøy	0,1	0,1	0,1	0,1
Pilot: Optimalisering av kjøring i hjemmetjenesten	FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	Veitrafikk	Personbiler	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum				17,1	17,1	17,1	17,1

Beskrivelse klimatiltak

Effektivisering av avfallshenting

Innkjøp av pappresse hos AoK som reduserer antall hentinger og dermed reduserer transportmengden.

ENØK: formålsbygg

Tiltakene bygger opp under indikatorene om at Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra kommunens formålsbygg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenlignet med 2018.

ENØK: kommunalt disponerte boliger

Redusere energiforbruket i kommunalt disponerte boliger. Eks: sette inn sparedusj, tetningslister og lyssensorer.

ENØK: pumpestasjoner

Det skal årlig rehabiliteres 2 pumpestasjoner. Ved utskifting og nyetablering av teknisk utstyr skal det velges energieffektive alternativer.

ENØK: Veibelysning

Tiltaket bygger opp under indikatorene om at Larvik kommunes stasjonære energiforbruk fra

kommunens kommunaltekniske anlegg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018.

Klimasats: Matglede - videreføring

De tiltakene som har vist å ha en effekt i "Matglede"-prosjektet på Furuheim sykehjem overføres til de resterende sykehjemmene i kommunen.

Nytt renseanlegg i Kvelde

3 renseanlegg i Kvelde skal erstattes av ett nyt (nærmere 2026). Tiltaket omfatter både ENØK og bevisst valg av materialbruk i forbindelse med bygging og drifting.

PILOT: Nanset Allé

Pilotprosjekt med høyt fokus på klima og miljø. Utslippsreduksjon i 60 års perspektiv.

Pilot: Optimalisering av kjøring i hjemmetjenesten

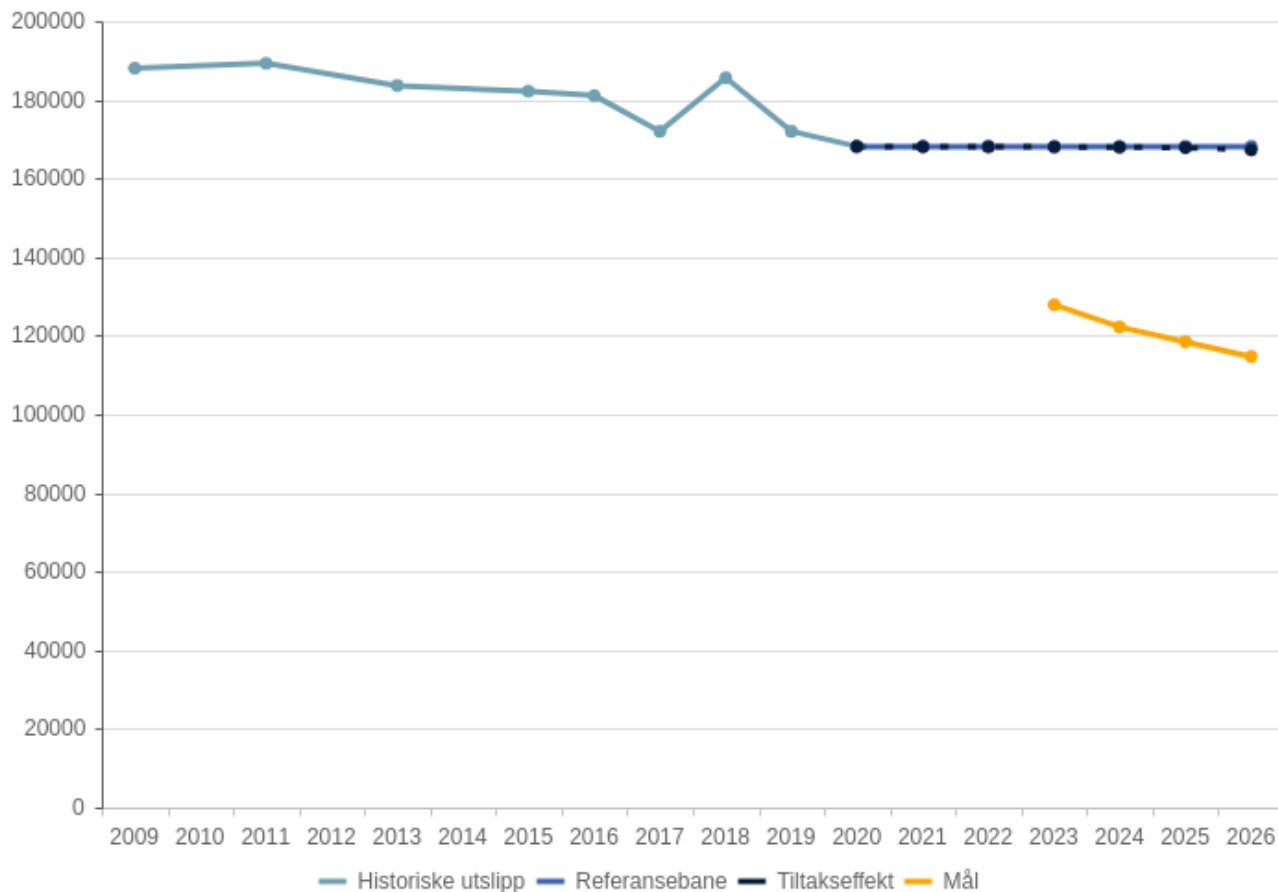
PILOT: Det skal gjennomføres en optimalisering av kjøringen i hjemmetjenesten. Larvik kommune skal pilotere ruteplanleggeren fra Visma omsorg (Profil og Gat). Prosjektet startes i 2023 og vil bidra til å redusere kjørte km. pr år i hjemmetjenesten. Tiltaket vurderes i år som indirekte utslipp da bilparken i hovedsak er elbiler.

Reduksjon: lekkasjer/fremmedvann

Larvik kommune skal redusere lekkasjer/ fremmedvann fra/til vann- og avløpsnett, blant annet ved å skifte ut VA-ledninger med dårlig funksjon

Klimagassutslipp (graf)

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter. Historiske utslipp er hentet fra Miljødirektoratet. Du ser kommunens referansebane og i tillegg effekten av klimatiltakene i den stiplede linjen.

Ordforklaring til klimabudsjettet

Klimabudsjett

Klimabudsjett er et styringsverktøy for å kunne vurdere kostnad og effekt av klimatiltak.

Klimatiltak

Et klimatiltak defineres som en fysisk handling som fører til en reduksjon i kommunens klimagassutslipp.

CO₂-ekvivalenter

Klimagassutslippet måles i CO₂-ekvivalenter (CO₂e), dette er en enhet som sammenveier utslipp av forskjellige klimagasser til den globale oppvarmingseffekten som utslipp av 1 tonn CO₂ vil ha i løpet av 100 år.

Kommunale begrep

Bruken av ulike mål på kommunalt regnskapsresultat kan være egnet til å forvirre. I KommuneLOvens §48 om årsregnskap og årsberetning omtales regnskapsmessig mer- og mindreforbruk, mens det i den obligatoriske hovedoversikten over kommunens drift er innført begrepene brutto og netto driftsresultat. Nedenfor omtales disse og andre begrep som brukes i de kommunale dokumentene.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat utgjør differansen mellom driftsinntekter og driftsutgifter, der driftsutgiftene også inkluderer avskrivninger. Dette er således et mål på om kommunens driftsinntekter over tid bærer driftsutgiftene. Et positivt brutto driftsresultat vil være nødvendig dersom finansutgiftene (renteutgifter og avdrag) er større enn finansinntektene (renteinntekter og utbytte). Begrepet blir relativt lite benyttet.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren og viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Teknisk beregningsutvalg (TBU) betegner netto driftsresultat som hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren og anbefaler at det utgjør minimum 1,75 % av kommunens driftsinntekter. Et positivt netto driftsresultat er en forutsetning for å kunne egenfinansiere investeringer (redusere nye låneopptak) og bygge opp disposisjonsfond (etablere buffere).

Frie inntekter

Frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Rammetilskuddet inkluderer inntekts- og utgiftsutjevning. Kort forklart innebærer inntektsutjevningen at kommuner med høye skatteinntekter gir til kommuner med lave skatteinntekter. Utgiftsutjevningen innebærer at kommuner som har høye utgifter får kompensert dette til fordel for kommuner med lave utgifter. Dette beregnes ut fra faktorer som befolkningssammensetning, ressurskrevende tjenester og avstand til sentrum.

Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er all lånegjeld minus lån som videreformidles og utlånes til andre, feks. Startlån.

Kjernegjeld

Kjernegjeld er netto lånegjeld minus VAR gjeld.

VAR gjeld

VAR står for vann, avløp og renovasjon. Renter og avdrag som knytter seg til VAR gjeld er inkludert i gebyrer som dekkes av kommunens innbyggere.

Økonomiske hovedtall

Etter forskrift fra kommuneloven skal kommunen sette opp økonomiplan og budsjett etter obligatoriske forskriftsskjemaer. I drift er det følgende tre skjemaer:

- §5-4 Bevilgningsoversikt drift 1A
- §5-4 Bevilgninger drift 1B
- §5-6 Økonomisk oversikt drift 3.

Skjema 1A viser de sentrale postene som inneholder ikke-tjenesteavhengige utgifter og inntekter. Det som styres hit ligger ikke i budsjettene i drift ute på tjenesteområdene. Skjema 3 inneholder alt, både tjenesteavhengige og ikke-tjenesteavhengige utgifter og inntekter. 1B viser summen av hva som ligger budsjettet ute i drift på tjenesteområdene, og utgjør i hovedsak differansen mellom 1A og 3. Tjenesteområdene har budsjettet en liten del som også styres sentralt til 1A, dette gjelder avskrivninger og avsetning/bruk av fond. Det er derfor lagt inn en korrigeringslinje for å avstemme rammen per tjenesteområdet til sum driftsutgifter. De obligatoriske forskriftsskjemaene ligger som vedlegg.

Tabellen under, Økonomiske hovedtall, viser hovedoppsettet av kommunens inntekter og utgifter. Tabellen er utarbeidet for å gi en overordnet oversikt og viser sammenhengen mellom de obligatoriske forskriftsskjemaene.

Kort om de enkelte postene:

Andre generelle statstilskudd: Her ligger statstilskudd som ikke er knyttet direkte til tjenesteproduksjon. Det er i hovedsak kompensasjonstilskudd omsorgsboliger, sykehjem og skolebygg.

Andre overføringer og tilskudd fra staten: Her ligger statstilskudd, refusjoner og prosjektmidler som er knyttet til tjenesteproduksjon. De største ordningene er innenfor barneverntjenesten, integreringstilskudd og skole. Tallet er hentet fra skjema 3 og korrigert for det som spesifiseres over fra 1A.

Overføringer tilskudd fra andre: Her ligger overføringer og tilskudd fra små og store samarbeidsprosjekter.

Brukerbetalinger: Hovedomfanget av brukerbetalinger er knyttet SFO, barnehage og sykehjem.

Salgs- og leieinntekter: Disse inntektene knytter seg i hovedsak til husleie og kommunale avgifter og gebyrer.

Netto driftsresultat: Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren og viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt.

Tjenesteområdet Sentrale poster inneholder i hovedsak alt som ikke er tjenesteavhengig. Men det noen utgifter og inntekter som i forskriftsskjemaene defineres som tjenesteavhengige, men som er felles for driften av alle tjenesteområdene. Det er derfor valgt å samle disse på Sentrale poster. Det som spesifiseres som drift på Sentrale poster er for eksempel den variable pensjonskostnaden, premieavviket, lønnsreserven, internlån og motpost avskrivninger.

Endringer i drift for det enkelte tjenesteområdet fra en periode til en annen vil være beskrevet i de politiske rapporteringene. Under den enkelte virksomhet ligger driftsbudsjettet med spesifiseringer på tiltak som viser oppbygging av rammene.

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

Økonomiske hovedtall		Utvikling og sammenligning av ulike perioder.									
	Forskrifts- tall i 1 000 skjema	Regnskap 2020	Rev. budsjett 2020	Rev. bud. 2021	Regnskap 2021	Stratdok 2022 KST	Endring rev. budsjett 2021 - Stratdok 2022	Rev. bud 2022 per okt	KD Stratdok 2023	Endring rev. budsjett 2022 - KD Stratdok 2023	Endring Stratdok 2022 - KD Stratdok 2023
Rammetilskudd	1A	-1 435 385	-1 453 904	-1 502 904	-1 519 301	-1 474 086	-1,9%	-1 431 521	-1 604 798	12,1%	8,9%
Inntekts- og formueskatt	1A	-1 280 124	-1 287 332	-1 364 961	-1 502 872	-1 460 267	7,0%	-1 652 267	-1 524 481	-7,7%	4,4%
Eiendomsskatt	1A	0	0	0	0	0		0	-39 000		
Andre generelle statstilskudd	1A	-12 581	-12 049	-12 049	-10 708	-11 749	-2,5%	-13 049	-10 000	-23,4%	-14,9%
Frie disponible inntekter	1A	-2 728 090	-2 753 285	-2 879 914	-3 032 881	-2 946 102	2%	-3 096 837	-3 178 279	3%	8%
Andre overføringer og tilskudd fra stat	3/1A	-114 654	-109 165	-114 161	-131 576	-97 279	-14,8%	-91 392	-77 517	-15,2%	-20,3%
Overføringer og tilskudd fra andre	3	-376 184	-199 590	-215 590	-434 475	-146 908	-31,9%	-187 044	-175 664	-6,1%	19,6%
Brukerbetalinger	3	-134 509	-146 264	-154 430	-148 892	-155 902	1,0%	-155 898	-151 456	-2,8%	-2,9%
Salgs- og leieinntekter	3	-392 208	-398 895	-402 434	-407 027	-404 285	0,5%	-408 506	-463 925	13,6%	14,8%
Andre inntekter		-1 017 555	-853 914	-886 615	-1 121 970	-804 374	-9,3%	-842 840	-868 562	3,1%	8,0%
Sum driftsinntekter	3	-3 745 645	-3 607 199	-3 766 529	-4 154 851	-3 750 476	-0,4%	-3 939 677	-4 046 841	2,7%	7,9%
Sum driftsutgifter	3	3 711 204	3 566 691	3 759 409	3 961 014	3 701 576	-1,5%	3 912 857	4 043 315	3,3%	9,2%
Spesifisering for tjenesteområdene:											
Sum andre inntekter	3	-1 017 555	-853 914	-886 615	-1 121 970	-804 374	-9,3%	-842 840	-868 562	3,1%	8,0%
Sum driftsutgifter	3	3 711 204	3 566 691	3 759 409	3 961 014	3 701 576	-1,5%	3 912 857	4 043 315	3,3%	9,2%
Til tjenesteområdene		2 693 649	2 712 777	2 872 794	2 839 044	2 897 202	0,8%	3 070 017	3 174 753	3,4%	9,6%
herav:											
Sentrale poster	1B	12 092	76 551	107 859	27 148	103 373	-4,2%	101 301	228 542	125,6%	121,1%
Interne funksjoner	1B	167 913	171 555	203 553	198 580	195 431	-4,0%	202 519	192 425	-5,0%	-1,5%
Helse og mestring	1B	1 070 328	1 030 288	1 118 659	1 142 565	1 105 402	-1,2%	1 188 303	1 216 916	2,4%	10,1%
Oppvekst og kvalifisering	1B	1 160 950	1 137 118	1 129 092	1 183 312	1 193 011	5,7%	1 211 148	1 265 690	4,5%	6,1%
Verdiskaping og stedsutvikling	1B	134 974	133 111	146 662	142 789	129 977	-11,4%	153 395	127 783	-16,7%	-1,7%
Eiendom og teknisk drift	1B	150 601	149 806	126 686	131 397	162 300	28,1%	182 999	132 108	-27,8%	-18,6%
korrigering finans og avsetninger som spesifiseres under		-3 209	14 348	40 283	13 253	7 708		30 352	11 289		
Sum tjenesteområdene drift	1B	2 693 649	2 712 777	2 872 794	2 839 044	2 897 202	0,8%	3 070 017	3 174 753	3,4%	9,6%
Brutto driftsresultat	3	-34 441	-40 508	-7 120	-193 837	-48 900	586,8%	-26 820	-3 526	-86,9%	-92,8%
Renteinntekter + utbytter	3	-17 019	-17 329	-17 745	-12 241	-17 861	0,7%	-17 861	-22 130	23,9%	23,9%
Gevinst/tap omløpsmidler	3	-62 461	0	0	-50 698	0		0	0		
Renteutgifter	3	79 107	90 936	80 242	56 970	91 109	13,5%	84 847	171 479	102,1%	88,2%
Avdrag på lån	3	143 273	144 080	148 407	149 200	152 345	2,7%	152 345	163 021	7,0%	7,0%
Netto finansutgifter	3	142 900	217 687	210 904	143 231	225 593	7,0%	219 331	312 370	42,4%	38,5%
Resultat før tilbakeføring avskrivninger	3	108 459	177 179	203 784	-50 606	176 693	-13,3%	192 511	308 844	60,4%	74,8%
Tilbakeføring avskrivninger	3	-181 468	-181 468	-188 932	-188 932	-188 932		-199 772	-199 772		
Netto driftsresultat	3	-73 009	-4 289	14 852	-239 538	-12 239	-182,4%	-7 261	109 072	-1602,2%	-991,2%

Sentrale poster i budsjettet

Sentrale poster omfatter de store sentrale inntektene og utgiftene kommunen har og som ikke ligger budsjettert på tjenesteområdene.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Rev. bud. 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Skatt på inntekt og formue	-1 502 872	-1 652 267	-1 524 481	-1 539 726	-1 555 123	-1 570 674
Ordinært rammetilskudd	-1 519 301	-1 431 521	-1 604 798	-1 620 846	-1 637 054	-1 653 425
Andre generelle statstilskudd	-10 708	-13 049	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Eiendomsskatt	0	0	-39 000	-79 000	-118 000	-158 000
Sum sentrale inntekter	-3 032 882	-3 096 837	-3 178 279	-3 249 572	-3 320 177	-3 392 099

Skatt på inntekt og formue

Larviks nivå på korrigerte frie inntekter var i 2021 fortsatt på ca 90 % av landsgjennomsnittet. Gjennomsnittet for Vestfold og Telemark ligger på 95 %. Tallene er hentet fra kommuneproposisjonen for 2023 og viser for Larviks del tall som er tilnærmet identiske med tallene for 2020.

Gjennomsnittlig årlig befolkningsendring i perioden juli 2021 til juli 2022 har vært på 1,1 % for Larvik. Tilsvarende tall for Vestfold og Telemark er på 0,9 % og landet som helhet har i den samme perioden har en vekst på 1,0 %. I beregningen av skatt og rammetilskudd er det lagt til grunn innbyggertall og forventet vekst i årene fremover i tråd med SSB's middelalternativ. Beregningen av frie inntekter i perioden 2023-2026 for øvrig, baserer seg på de tallene som er gjengitt i statsbudsjettet for 2023 («Grønt hefte»). Larvik budsjetterer skatteutjevningmidlene som en del av rammetilskuddet fordi disse midlene betales ut sammen med øvrige deler i rammetilskuddet. Samlet sett betyr dette at Larvik kommune har hatt en vekst i folketallet som er svakt over snittet for Vestfold og Telemark og for landet totalt. Utviklingen i antallet innbyggere er svært viktig for utviklingen i de frie inntektene, skatt og rammetilskudd, men medfører også behov for økte tjenester til befolkningen. Samtidig er den skattbare inntekten per skattyter lav i Larvik og det er lav andel yrkesaktive i prosent av befolkningen. En utvikling som preges av befolkningsvekst over snittet og fortsatt lave skatteinntekter vil forverre vår økonomiske posisjon på sikt. Kommunens mål for folketallsutviklingen er at denne skal ligge marginalt (0,15 %) over utviklingen for landet som helhet.

Ordinært rammetilskudd

Rammetilskuddet fra staten beregnes ut fra statistiske data knyttet til befolkning, levekår og geografi. Ut fra disse dataene ender Larvik kommune opp med en kostnadsindikator på 1,0123 i 2023 som er svakt ned fra 2022 da den var på 1,0147. Det betyr at Larvik kommune i dette systemet samlet sett er en kommune med et beregnet kostnadsnivå litt over normalen (1,0000) i 2023. Kostnadsindikatoren har totalt sett vært stigende de siste årene. Hovedårsaken til utviklingen er en forholdsvis høyere økning i antallet eldre enn landsgjennomsnittet. Denne utviklingen er fortsatt til stede for Larvik kommune, men er stigende også i andre kommuner. Vår absolutte posisjon endres dermed noe.

Siden skatteinngangen er lav i forhold til landsgjennomsnittet, vil kommunen motta kompensasjon i form av skatteutjevning i inntektssystemet. Størrelsen på denne kompensasjonen avhenger av de forutsetningene som er tatt i statsbudsjettet om nivået på skatteinntektene totalt sett og Larvik kommunes relative plassering i forhold til dette nivået gjennom 2023. Skatteutjevningen er beregnet i statsbudsjettet og budsjetteres i Larvik sammen med rammetilskuddet. Beregnet beløp er på ca 140 mill kr i 2022, men dette endres i takt med utviklingen i skatteinngang og Larvik kommunes relative plassering ift

landsgjennomsnittet. Utviklingen i 2023 vil være avhengig av utviklingen for landet og utviklingen i vår posisjon i forhold til landsgjennomsnittet.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd er i hovedsak rentekompensasjonsinntekter knyttet til en del investeringer i sykehjem, omsorgsboliger, skolebygg og kirker. Volumet for disse inntektene har nå stabilisert seg på et relativt lavt nivå som følge av det lave rentenivået. Etter hvert vil også disse inntektene falle bort siden dette er ordninger som er tidsbegrenset til for eksempel 15 eller 20 år. Kommunen har de senere årene fått deler av skoleinvesteringene inn under denne ordningen, samt at en del investeringer i kirkene er godkjent som mottakere av rentekompensasjon.

Eiendomsskatt

Kommunedirektøren har i forslaget til Strategidokument 2023-2026 også foreslått at eiendomsskatt innføres i Larvik kommune fra og med 2023.

Bakgrunnen for kommunedirektørens forslag er først og fremst en vurdering av oppgavemengden i forhold til tilgjengelige ressurser. Larvik kommune vil ikke ha mulighet til å gjennomføre effektiviseringer og andre endringer som samlet kan dekke opp for den økningen som må legges inn i tjenestene de nærmeste årene. Kommunedirektøren anser ikke direkte kutt i tjenestene som forsvarlig, fordi vi allerede ligger på et lavt nivå innenfor alle de mest ressurskrevende tjenestoområdene. Godt over 80 % av kommunene har eiendomsskatt og dette er en inntektsmulighet som også Larvik kommune vil ha betydelige effekter av å ta i bruk. Det vises til nærmere omtale av dette også i saksfremlegget.

For de eiendommene som Skattetaten har formuesgrunnlag på, foreslås dette brukt som utgangspunkt for beregning av skatten. Stortinget har vedtatt at grunnlaget skal reduseres med 30 %. Kommunedirektøren foreslår videre et bunnfradrag på kr 500 000 og at skatten skal være på 1 promille i 2023. For en bolig med et formuesgrunnlag på 3 mill kr vil eiendomsskatten utgjøre kr 1 600 totalt første året. I kommunedirektørens forslag er eiendomsskatten økt til 4 promille i 2026 og den samme boligen vil da ha en eiendomsskatt på kr 6 400.

For de eiendommene hvor det ikke finnes et grunnlag fra Skatteetaten, må kommunen taksere eiendommene. Dette er en del av bakgrunnen for de betydelige kostnadene første året.

Det samlede inntektspotensialet fra eiendomsskatt er beregnet til brutto ca 39,5 mill kr for hver promille. Forutsetningene for dette er det redegjort for i rapport fra BDO som tidligere er presentert for formannskapet og som ligger tilgjengelig på kommunens hjemmesider.

I kommunedirektørens forslag er eiendomsskatten avrundet nedover til 39 mill kr pr promille. Beregningen over er forsiktig og baserer seg på moderate anslag for verdier. Det er i forslaget lagt inn 1 promille eiendomsskatt i 2023, 2 promille i 2024, 3 promille i 2025 og 4 promille i 2026. Inntektene fra eiendomsskatt er lagt inn med 39 mill kr i 2023, 79 mill kr i 2024, 118 mill kr i 2025 og 158 mill kr i 2026.

Eiendomsskatt er ytterligere omtalt i saksfremlegget og det er foreslått en rekke vedtakspunkter knyttet til dette.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Rev. bud. 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Pensjon	162 718	129 158	405 125	86 709	100 071	101 701
Premieavvik	-136 894	-31 164	-343 767	-20 231	-28 597	-24 971
Lønnsreserve- avsetning	-75	8 442	104 000	104 000	104 000	104 000
Motpost avskrivninger	-188 932	-199 772	-199 772	-199 772	-199 772	-199 772
Fellesutgifter/-inntekter	1 399	0	50 000	0	0	0
Effektivisering og strukturtiltak	0	-5 135	-1 817	-1 611	-1 611	-1 611
Forvaltning eiendomsskatt	0	0	15 000	5 000	5 000	5 000
Sum sentrale utgifter	-161 784	-98 471	28 770	-25 904	-20 908	-15 652

Pensjon

Utviklingen i kommunens pensjonsutgifter er styrt av sentrale avtaler og bestemmelser om opptjeningsstid og nivå på pensjonsutbetalingene. Dette påvirkes igjen av alder og antall år i arbeid for de som skal ha pensjon i fremtiden. Fremtidig rentenivå og endrede forutsetninger om levealder vil også påvirke hva kommunen må sette av for å dekke det beregnede behovet for pensjonsutbetalinger i fremtiden.

Kommunen følger i stor grad de prognosene som kommer fra KLP, som er kommunens største pensjonskasse. Statens pensjonskasse dekker pensjon for lærere.

Innenfor pensjon er det særlig reguleringspremien som hvert år varierer betydelig, som en direkte følge av resultatet og profilen på lønnsoppgjørene. Reguleringspremien skal dekke fremtidige endringer i alle pensjonsforpliktelser som følger av endringer i lønn og øvrige betingelser etter lønnsoppgjøret.

Det er også inntekter knyttet til forvaltningen av kommunens pensjonsmidler i KLP. Disse inntektene er budsjettet i tråd med den observerte avkastningen de siste årene. Disse inntektene kan ikke tas ut av KLP, men kan benyttes til reduksjon av den ordinære premieinnbetalingen.

I kommunens budsjetter fordeles pensjonskostnadene i noen sentrale poster og en andel (grunnpremie) som legges ute på enhetene.

Premieavvik

Beregnet premieavvik er differansen mellom beregnet pensjonskostnad og hva som faktisk er innbetalt til KLP/SPK. Premieavviket er negativt (føres som inntekt) de årene hvor beregnet pensjonskostnad er lavere enn hva kommunen faktisk betaler inn og positivt de årene kommunen har en beregnet pensjonskostnad som er større enn hva som faktisk er betalt til KLP/SPK.

Lønnsreserve-avsetning

Avsetningen til lønnsreserve skal dekke organisasjonens kostnader knyttet til lønnsoppgjøret i 2023. Konsekvensene av lønnsoppgjøret i 2022 for 2023, overhenget, og konsekvensene av 2022-oppgjøret i 2022 fordeles til enhetene når oppgjøret er ferdig. Kommunen har en sentral avsetning for dette fordi profilen i et lønnsoppgjør kan gi betydelige utslag for den enkelte enhet, avhengig av hvilke grupper som får størst uttelling i lønnsoppgjøret. Kommunens avsetning er gjort ut fra de forutsetninger som følger av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023. Avsetning for korrigeringsene som gjenstår fra 2022-oppgjøret og ny avsetning for 2023 er beregnet til total 104 mill kr.

Effektivisering og strukturtiltak

Kommunedirektøren er i gang med å gjennomgå og effektivisere kommunens samlede arealbruk. Det jobbes løpende med ytterligere strukturtiltak knyttet til både fysiske organisering av tjenestene og mot en rekke andre rutiner og ordinære utgifter i kommunen. Kommunedirektøren ønsker en klar forpliktelse til

dette arbeidet og tar opp igjen de prosessene som ble stilt i bero ved utbruddet av Korona-pandemien. Biladministrasjonsprosjektet videreføres slik det ble vedtatt og innsparingene her legges inn mot prosjektet.

Det vises også til omtale av prosjektet “Handlingsrom 2030” i saksfremlegget. Dette prosjektet erstatter tidligere prosjekter knyttet til struktur, organisering og effektivisering og iverksettes slik at det også etter 2026 kan være mulig å skape rom for utvikling og prioriteringer av de tjenestene vi vet vil fortsette å ha et voksende behov også etter 2026.

Fellesutgifter/-inntekter

Under Fellesutgifter/-inntekter ligger diverse fellesposter som ikke hører til i tjenesteproduksjon. Gjelder blant annet forvaltningskostnadene til primæroppgavefondet og føringene for internlån. I 2023 er det lagt inn 50 mill kr fra disposisjonsfondet til ekstraordinære strømutfgifter. Midlene fordeles ut til virksomhetene i løpet av 2023.

Forvaltningskostnader Eiendomsskatt

Det er knyttet betydelige kostnader til å innføre eiendomsskatt. Kommunedirektøren har grovt beregnet kostnadene første året til 15 mill kr og de årlige driftskostnadene deretter til 5 mill kr hvert år. Det vises til omtale av eiendomsskatt under sentrale inntekter og til saksfremlegget der det er redegjort nærmere for dette.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Rev. bud. 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Renteinntekter og utbytte	-12 570	-17 861	-22 130	-21 830	-21 080	-20 480
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	56 949	83 750	170 382	175 647	182 224	194 434
Tap finansielle instrumenter	7 920	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	149 200	152 345	163 021	176 185	186 919	213 118
Netto finansinntekter/finansutgifter	201 499	218 234	311 273	330 002	348 063	387 072
Finansutgifter i tjenesteområdene	7	1 097	1 097	1 097	1 097	1 097
Totale finansutgifter	201 506	219 331	312 370	331 099	349 160	388 169
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

Renteinntekter og -utgifter

Tallene for renteinntekter og -utgifter inneholder i tillegg til renteinntekter og -utgifter for kommunens bankinnskudd og lån også renteinntekter og utgifter for innlån og utlån av husbankmidler. Det er ikke budsjettert avkastning av primæroppgavefondet. Finansutgifter i tjenesteområdene dreier seg om sosiallån. Rentesats på innlån er basert på Kommunalbankens forslag til budsjettrenter i samtlige år i økonomiplanen.

Rammer og handlingsregel for lånegjeld

Som et resultat av store lånefinansierte investeringer over tid er den rentebærende gjelden i Larvik fortsatt svært høy sammenlignet med driftsinntekter, netto driftsresultat og egenkapital, både i forhold til tidligere år og sammenlignbare kommuner. Lånegjelden har også økt ytterligere i 2022. Risikoen knyttet til den høye lånegjelden, både for fremtidige driftsbudsjetter og investeringer, er betydelig, spesielt med tanke på økte renteutgifter.

Den historiske veksten i lånegjelden, som har vært langt høyere enn veksten i driftsinntekter og driftsresultater, er grunnen til at en handlingsregel for lånegjeld ble vedtatt i Kommunestyret. Jf rammesaken for 2019-2022 (KST-sak 200/18). Intensjonen bak den vedtatte handlingsregelen er at kommunens gjeldsgrad, dvs netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, skal reduseres over tid. Handlingsregelen forsøker å bidra til at dette målet nås gjennom å begrense den prosentvise veksten i kjernegjelden, dvs netto lånegjeld fratrasket gjeld knyttet til vann, avløp og renovasjon (VAR), til den prosentvise veksten i frie inntekter. Gjeldsveksten må derfor over tid være lavere enn veksten i inntekter for å imøtekomme handlingsregelens intensjon. Gjeldsgraden vil forbedre seg raskere dess lavere gjeldsveksten er i forhold til veksten i inntekter. Samtidig er det i kommunens vedtatte finansielle styringsmål bestemt et minimumskrav til egenkapitalandel på 15 % i fremtidige investeringer knyttet til kjernegjelden.

Avdragstiden på lånegjelden er også knyttet til handlingsregelen. Allerede i Strategidokumentet 2019- 2022, tok Larvik høyde for de skjerpede kravene til minimumsavdrag i ny kommunelov. I praksis betyr de nye kravene at Larvik kommune må nedbetale lånegjelden hurtigere enn tidligere. I 2015 lå kommunen på en nedbetalingstid på nesten 34 år. Nedbetalingstiden er nå kortet ned til i underkant av 26 år i forslaget til Strategidokument 2023-2026. Dette innebærer at kommunens avdragstid på lån er blitt kraftig redusert og at avdrag som belastes driftsbudsjettet øker tilsvarende i forhold til tidligere år.

Kommunedirektørens investeringsforslag resulterer i en årlig gjennomsnittlig vekst i kjernegjelden på i overkant av 2 % gjennom økonomiplanperioden. Dette forventes å være lavere enn veksten i de frie inntektene de neste fire årene. Låneopptaket knyttet til kjernegjelden forventes dermed å være innenfor handlingsregelens rammer i økonomiplanen for 2023-2026, slik at kjernegjelden i prosent av frie inntekter ("kjernegjeldsgraden") reduseres.

Kommunedirektørens investeringsforslag innebærer likevel at kommunens gjeldsgrad, dvs netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter, forventes å øke kraftig gjennom økonomiplanperioden. Dette skyldes en rekke større lånefinansierte investeringer innenfor VAR-området i samtlige år i økonomiplanperioden.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Rev. bud. 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Til ubundne avsetninger	251 325	154 679	3 375	28 589	49 339	35 042
Til bundne avsetninger	308	7	7	7	7	7
Bruk av ubundne avsetninger	2 613	-143 747	-208 762	-65 132	-33 822	-670
Overført til investering	0	27 771	108 694	64 462	33 152	0
Netto avsetninger	254 245	38 710	-96 686	27 926	48 676	34 379
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenestekområdene	-14 706	-31 450	-12 387	-12 387	-12 387	-12 387
Totale avsetninger	239 539	7 260	-109 072	15 540	36 289	21 992

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner gjøres i hovedsak for å disponere det budsjetterte netto driftsresultatet, for å dekke inn et negativt resultat eller budsjetterte avsetninger og bruk av avsetninger innenfor særlige ordninger og etter særlig regelverk. Til bundne fond avsettes øremerkede midler fra andre, for eksempel stat, fylke, private. Til disposisjonsfond (ubundne fond) avsettes frie disponible driftsmidler. Til ubundne avsetninger inneholder følgende elementer: Til husleiesubsidier omsorgsboliger avsettes årlig kr 1 375 000. Til disposisjonsfond (udisponert) avsettes den frie disponible delen som blir igjen når salderingen av budsjettet medfører et positivt netto driftsresultat. Til bundne avsetninger, disponeres mindre særformål som følger etter tidligere vedtak og avtaler. Et eksempel her er «Vannmiljøet i Numedalslågen».

I Kommunedirektørens forslag til Strategidokument 2023-2026 er 2023 saldert med en netto bruk av disposisjonsfond på 46,7 mill kr. I tillegg er det tatt inn 50 mill kr til ekstraordinære strømavgifter i 2023. Sum bruk av disposisjonsfond i 2023 er 208,7 mill kr. Av dette overføres 108,7 mill kr som egenkapital til investeringer. Totalt i perioden 2023-2026 er det en netto bruk av disposisjonsfond på i overkant av 192 mill kr. Det inkluderer overført totalt 206 mill kr i perioden som egenkapital til investering.

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

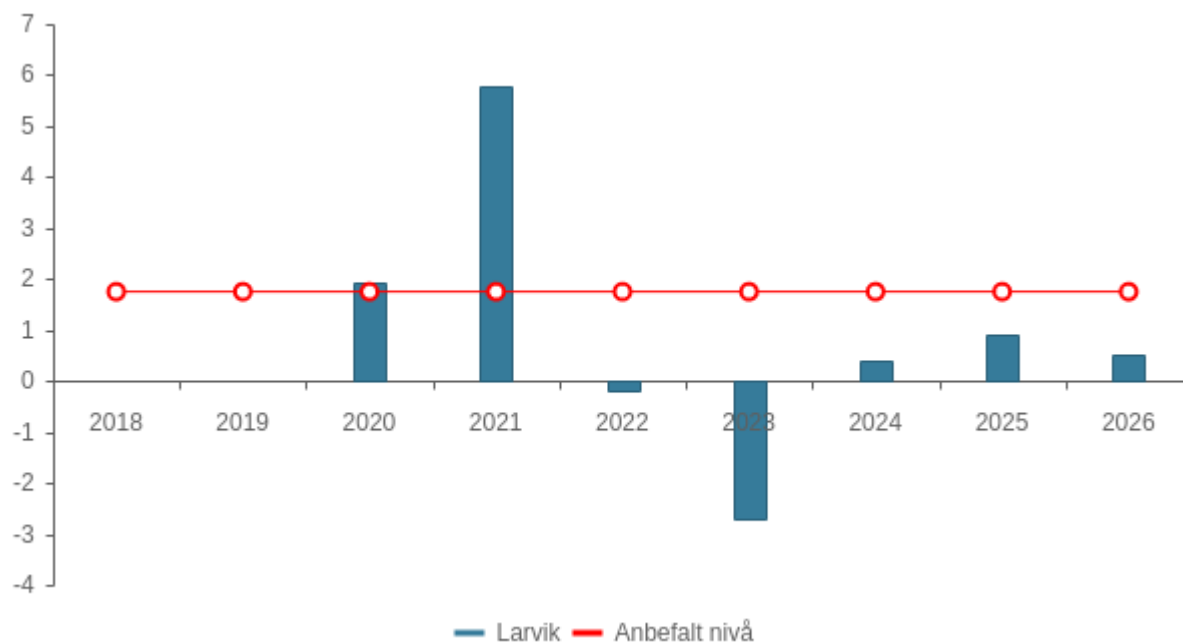
Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringer i varige driftsmidler	379 351	636 130	435 645	545 670	934 012	822 910
Tilskudd til andres investeringer	11 063	19 200	12 700	25 500	10 500	24 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 996	9 701	10 284	10 808	10 808	10 808
Utlån av egne midler	3 321	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	401 731	665 031	458 629	581 978	955 320	858 218
Kompensasjon for merverdiavgift	-38 669	-63 889	-42 875	-39 702	-43 076	-32 742
Tilskudd fra andre	-52 023	-21 804	-5 067	-7 067	-5 067	-5 067
Salg av varige driftsmidler	-52 210	-68 659	-37 284	-35 808	-35 808	-20 808
Salg av finansielle anleggsmidler	-550	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-3 714	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-218 840	-479 425	-264 709	-434 939	-838 217	-799 601
Sum investeringsinntekter	-366 004	-633 778	-349 935	-517 516	-922 168	-858 218
Videreutlån	170 425	180 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Bruk av lån til videreutlån	-170 425	-180 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Avdrag på lån til videreutlån	65 117	62 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-95 032	-62 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Netto utgifter videreutlån	-29 915	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 136	-27 771	-108 694	-64 462	-33 152	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	29 923	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-19 560	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	21 962	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-37 000	-3 482	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 812	-31 253	-108 694	-64 462	-33 152	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

I 2023 er det budsjettert med investeringsutgifter på totalt 458,6 mill kr. Av dette er 435,6 mill kr fysiske investeringer. Finansieringen er i hovedsak dekket med bruk av lån på 264,7 mill kr og overføring fra drift på 108,7 mill kr. Salg av varige driftsmidler er budsjettert til 37,2 mill kr. Videreutlån gjelder i hovedsak Startlån. Her er det budsjettert med 150 mill kr hvert år gjennom hele økonomiplanperioden.

Økonomisk utvikling i planperioden

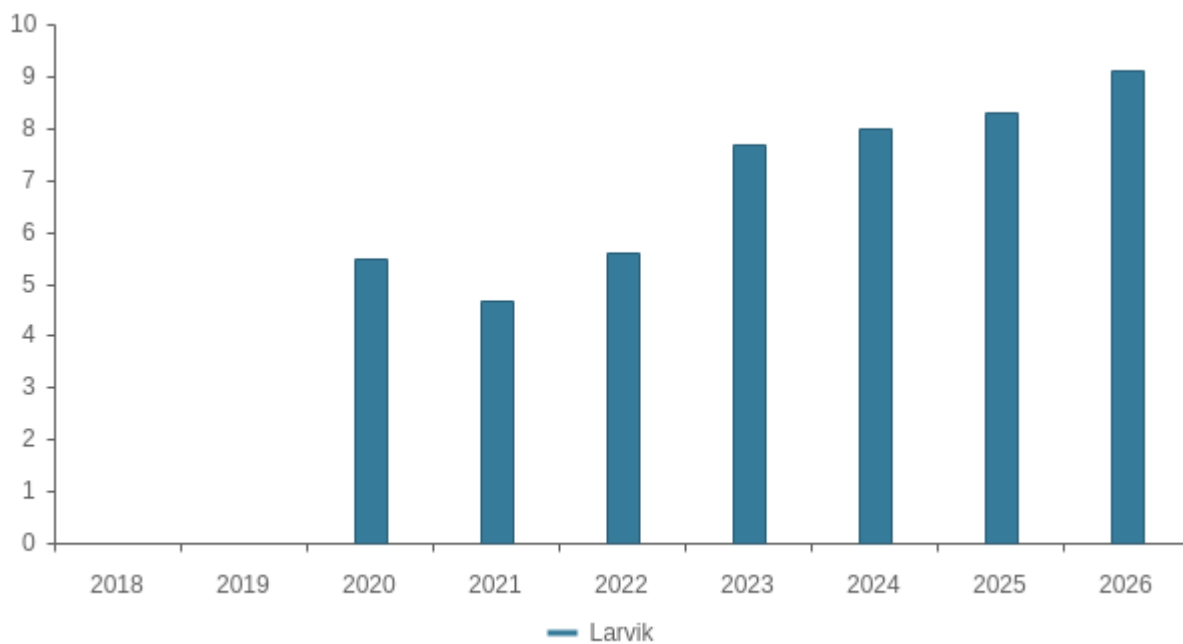
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Larvik	0,0 %	0,0 %	2,0 %	5,8 %	-0,2 %	-2,7 %	0,4 %	0,9 %	0,5 %
Anbefalt nivå	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

Driftsresultatet i perioden forutsetter innføring av eiendomsskatt i tråd med kommunedirektørens forslag.

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Larvik	0,0 %	0,0 %	5,5 %	4,7 %	5,6 %	7,7 %	8,0 %	8,3 %	9,1 %

Larvik kommune har vedtatt en handlingsregel for begrensnig av gjeldsoppbyggingen. Dette er et svært nyttig verktøy og en forutsetning for å holde kontroll på gjeldsutviklingen. Kontroll på gjeldsutviklingen betyr også større grad av kontroll på den fremtidige belastningen på budsjettene med renter og avdrag og den fremtidige renterisikoen. I perioden 2023-2026 øker kommunens avdrags- og renteutgifter betydelig. Årsaken til dette er både en økning av det forventede rentenivået de neste fire årene for all lånegjeld og en økning i avdrag knyttet til høyere lånegjeld, spesielt grunnet store økninger i lånegjeld knyttet til VAR. Lånegjeld knyttet til VAR er ikke en del av kommunens kjernegjeld og omfattes dermed ikke av handlingsregelen. Dette er gjeld som tas opp for videre utlån innenfor Husbankens ordninger og gjeld som er knyttet til VAR-investeringer og dermed dekkes gjennom tilsvarende økning i gebyrer. Måltallet har ikke et anbefalt nivå, derfor fremkommer denne linjen som 0 i grafen.

Prosjekter som gjenbevilges fra 2022 til 2023

Tjenesteområde, virksomhet, prosjekt Tall i hele kr	Flytting av midler fra 2022 til 2023	Kommentarer:
Tjenesteområde Eiendom og teknisk drift:		
Virksomhet Fellesfunksjon		
Nanset Allè 7 - Nye familieboliger	11,000,000	Prosjektet utsettes til 2023 i påvente av ferdigstillelse av vei, vann og avløp i området.
Sum virksomhet Fellesfunksjon	11,000,000	
Virksomhet Prosjekt, bygg og anlegg		
ing gamle rådhus - Tilpassing for utleie	8,000,000	Prosjektet er startet opp, men alt blir ikke klart for i 2023.
Sum virksomhet Prosjekt, bygg og anlegg	8,000,000	
Virksomhet Kommunalteknikk		
Kvelde avløpsrenseanlegg	56,600,000	Utsatt oppstart av bygging
Kjerringvik sør vann	1,000,000	Forsinkelser i gjennomføring
Halsegata VVA	3,900,000	Utsatt oppstart av bygging
Halsegata VVA	5,900,000	Utsatt oppstart av bygging
Prosjekt skolegård, fysisk aktivitet	5,000,000	Forsinkelser i gjennomføring
Prosjekt skolegård, fysisk aktivitet	2,000,000	Forsinkelser i gjennomføring
Sum virksomhet Kommunalteknikk	74,400,000	
Sum Eiendom og teknisk drift	93,400,000	
Tjenesteområde Helse og mestring:		
Bil vedgrupper	800,000	
Styringsverktøy	500,000	
Styringsverktøy for hjemmetjenesten	375,000	
Nye heldøgns omsorgsplasser	12,000,000	
Sum Helse og mestring	13,675,000	
Sum investeringer som flyttes fra 2022 til 2023	107,075,000	

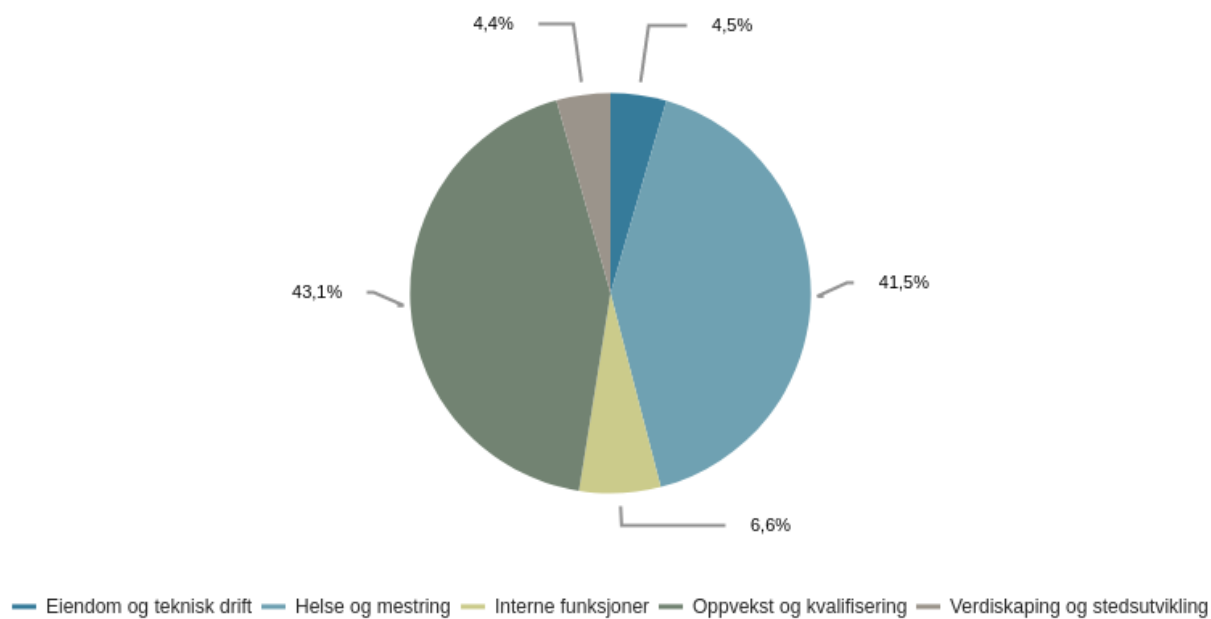
Kommunens tjenesteområder

Interne funksjoner

Netto rammer

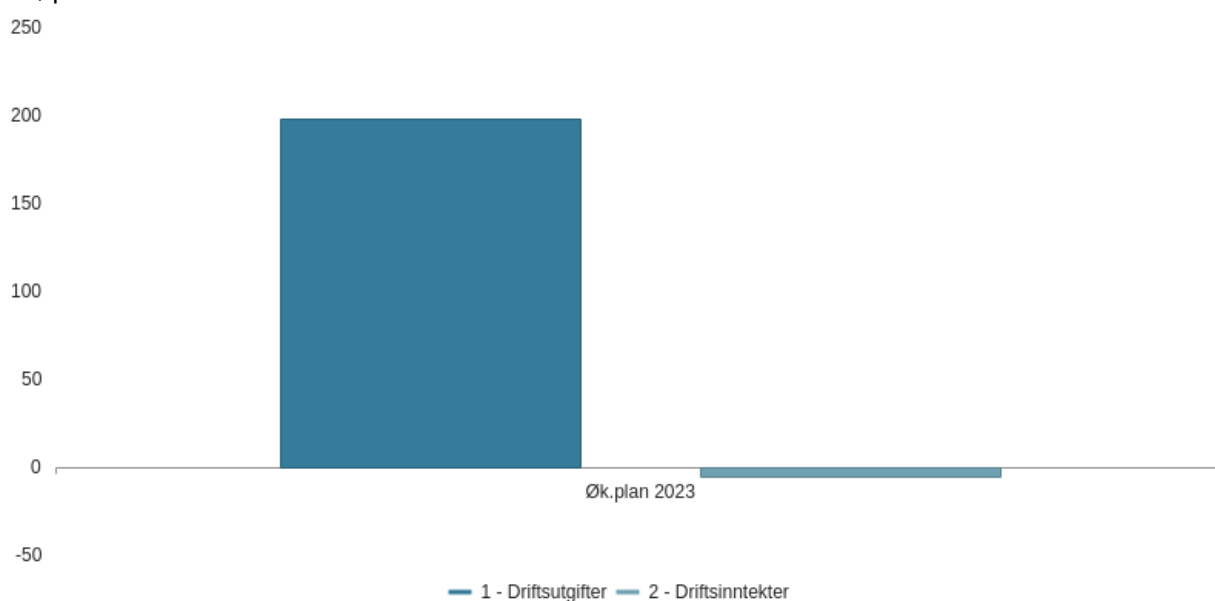
Netto rammer per tjenesteområde

Prosentvis fordeling

Inntekter og utgifter for Interne funksjoner

Beløp i mill kr

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Felles stab og støtte	103 869	107 547	110 168	110 218	110 068	109 068
Fellesutgifter	1 822	5 304	6 934	6 934	6 934	6 934
Folkevalgte styringsorganer	12 713	10 077	13 200	11 200	12 700	11 200
Revisjon og kontrollutvalg	2 953	3 201	3 201	3 201	3 201	3 201
Overføring til kirkelig fellesråd	36 951	33 824	33 824	33 824	33 824	33 824
Overføring til andre etter vedtak	32 011	25 112	25 097	23 797	23 797	23 797
Sum	190 319	185 066	192 425	189 175	190 525	188 025

Området består av

- Felles stab og støtte
- Fellesutgifter
- Folkevalgte styringsorganer
- Revisjon og kontrollutvalg
- Overføring til kirkelig fellesråd
- Overføring til andre etter vedtak

De viktigste veivalgene for området

De viktigste veivalgene for området

For området Interne funksjoner henvises det til kommunedirektørens innledning knyttet til hovedprofil og prioriteringer. Stab og støtte sin hovedoppgave er å støtte opp under disse prioriteringene mot de enkelte tjenestemålene. Videre er det en rekke lovpålagte oppgaver innen økonomi, dokumentasjonsforvaltning og kommunikasjon som skal ivaretas. Stab og støtte skal også levere stabil og god drift på alle kommunenes IT- og fagsystemer. De opprinnelige veivalgene er nå lagt inn som delmål knyttet til oppfølging av vedtatte bærekraftsmål og er synliggjort i den sammenheng.

Videre omstilling og tilpassing

Larvik kommune har en robust og omstillingsdyktig organisasjon. Vår organisasjon er ikke statisk og vi vil kontinuerlig gjøre større eller mindre endringer for å tilpasse oss utfordringsbildet og være smidige i vår tilnærming til dette. Utfordringsbildet som det nå jobbes med er å videreutvikle en organisasjon som er forberedt på:

- å møte fremtidige utfordringer
- å ta i bruk nye arbeidsformer
- å møte hverdagen med helhetlig ledelse, gode ledelsesstrukturer og medarbeiderskap
- å være en lesbar og demokratisk organisasjon

Økende kompleksitet og tempo krever digital transformasjon og at vi investerer i folka våre, i kompetanseoppbygging og relevant utstyr for alle medarbeidere, så vel som nye arbeidsformer, prosesser, teknologi og organisering. Pandemien har påvirket oss betydelig, men har også gitt oss mye læring i forhold

til samhandling, brukerfokus, digitalisering, effektive team, smidige beslutninger og arbeidsflyt, samt fremtidig arbeidsplassutforming. Dette tar vi med oss i det videre omstillingsarbeidet.

Kvalitetsstyring og personvern

Larvik kommune skal være et bærekraftig samfunn med fokus på god livskvalitet. Dette innebærer at kommunenes tjenester må omstilles og at arbeidsprosesser vil bli endret. I denne prosessen vil det bli helt avgjørende med god implementering av teknologi samtidig som kvaliteten i tjenestene til innbyggerne opprettholdes. Kvalitetsarbeidet har en stadig økende grad av kompleksitet som en følge av økt bruk av teknologi og styrket personvernlovgivning. Økt bruk av teknologi gir handlingsrom for bedre tjenester, men utfordrer også den enkelte tjenestemottaker sitt personvern. Larvik kommune har et høyt fokus på denne kompleksiteten og ser det som helt nødvendig at kvalitet- og personvern arbeidet styrkes slik at vi fremover klarer å ivareta innbyggernes rettigheter.

De skjerpede kravene, i personvernlovgivningen og innenfor internkontroll, er i seg selv et klart signal om at både aktivitetsnivå og kvalitet innenfor disse omfattende områdene må økes. Dette gjelder hele den kommunale organisasjonen og stiller til dels nye krav til fagfolkene ute i tjenestene.

Med dette som grunnlag vil vi nå ytterligere forsterke kvalitetsarbeidet samt investere mer tid i personvernombudsrollen. Det etablerte nettverket for kvalitetsstyring og internkontroll vil i 2023 blant annet etablere årshjul for fagområdet for å forsterke og utvikle en helhetlig praksis.

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
FN 08: I Larvik danner samskaping et godt grunnlag for innovasjon, vekst og verdiskaping	IF: Larvik kommune legger til rette for samskaping med lokalt næringsliv på åpne data	Antall datasett som blir gjort tilgjengelige og tatt i bruk	15	20	20	20
FN 08: I Larvik jobber vi aktivt for å sikre integritet, gode arbeidsforhold og høy grad av inkludering, slik at alle som ønsker det kan være i arbeid	IF: Bruke strategiske anskaffelser som verktøy for inkludering Larvik kommune 2020	Antall inkluderingskontrakter der leverandører engasjerer personer som står utenfor arbeidslivet	6	6	6	6
	IF: Gjennomføre stedlig kontroll av lønn og sosiale arbeidsvilkår, jf de kravene som er stilt i strategien	Antall kontroller utført	50	50	50	50
FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjon av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	EIE: Larvik kommune skal være et lavutslippssamuin i 2050	Innen 2025 skal 70 % av kommunens personbilpark være utslippsfri	68,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %
FN 17: I Larvik har vi god valgdeltakelse og velfungerende lokaldemokrati	IF: Larvik kommune skal arbeide for å øke interessen for lokaldemokratiet	Antall seere som følger formannskapet digitalt	300	350	350	350
FN 17: I Larvik preges forholdet mellom befolkning og beslutningsmyndigheter av gjensidig tillit	IF: Forståelig informasjon og kommunikasjon med innbyggere, ansatte og folkevalgte	Antall forbedrede tekst- og saksmaler	50	50	50	50
	IF: Larvik kommune utvikler tjenestene sine ved hjelp av tjenestesign, teknologi og samskapende prosesser	Antall samskapings prosjekter, der hvor kommune, næringsliv og innbygger samarbeider	15	20	20	20
FN 17: I Larvik samarbeider vi for å bygge et godt samfunn for nåværende og framtidige generasjoner	IF: Larvik kommune er tilgjengelige for innbyggerne gjennom digitale løsninger	Antall unike besøk på larvik.kommune.no	1 680 00 0	1 800 00 0	1 800 0 00	1 800 0 00

Gjeldende planer for området

Plangrunnlaget:

- Handlingsplan mot korrupsjon K-sak 230/18
- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse med handlingsprogram K-sak 018/17
- Vedlikeholdsplan for kirker og kulturbygg. Larvik kommune

Strategier:

Strategier er tatt ut av planmodellen og vil nå erstattes av temaplaner.

- Finansstrategi, K-sak 036/22
- Digitaliseringstrategi 2018-2020, K-sak 152/18 - erstattes av ny temaplan for innovasjon og digitalisering fra 2023
- Kommunikasjonsstrategi 2018-2020 K-sak 154/18 - vurderes rullert
- HR strategi 2018-2021, K-sak 153/18 - erstattes av ny temaplan for arbeidsgiverpolitikk
- Innkjøpsstrategi for Larvik kommune, K-sak 077/17 - erstattes av ny temaplan for anskaffelser

Oppfølging av gjeldende planer

Planer:

Handlingsplan mot korrupsjon

Hensikten med handlingsplanen er å forebygge og gjøre kommunen mer motstandsdyktige mot korrupsjon.

Korrupsjonsforebyggende arbeid foregår både på tvers av og innenfor enheter og fagområder, og skal involvere både folkevalgte, ledere og medarbeidere.

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og handlingsprogram

Kommunens gjeldende helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) med handlingsplan ble vedtatt i kommunestyret våren 2021. Denne helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen gir en oversikt over vurderte kritiske risiko- og sårbarhets forhold , hvordan disse kan påvirke kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet og hvordan dette utfordrer kommunen til å bidra til et mer robust og sikrere lokalsamfunn for alle innbyggerne.

Ut fra en samlet vurdering er følgende alvorlige hendelser blitt vurdert til å utgjøre størst samlet risiko (sum sannsynlighet x konsekvens) for kommunen (ikke i prioritert rekkefølge)

- Jord- og flomskred
- Ekstrem nedbør med urban flom
- Kvikkleireskred
- Tilsiktede hendelser på skole
- Pandemi
- Kritisk bortfall av EKOM(elektronisk informasjon og kommunikasjon)

Med bakgrunn i scenario analyser er det utarbeidet forslag til risikoreduserende tiltak, nedfelt i tilhørende handlingsplan med prioriterte tiltak i perioden 2021-2024. I inneværende strategiperiode er det avsatt noe investeringsmidler til oppfølging av disse tiltakene. For ny periode er det foreslått å prioritere ressurser til fortsatt kartlegging av skredutsatte områder for å kunne sikre disse, samt prioritering av tiltak for å styrke beredskapen inne for elektronisk informasjon og kommunikasjon.

Strategier:

Finansstrategi

Finansstrategien følges opp løpende og ligger til grunn for forvaltningen av midlene i Primæroppgavefondet, låneopptak og gjeld, og forvaltning av overskuddslikviditet. Strategien setter rammer for investeringer av Primæroppgavefondets midler, som type investeringer; aksjer, obligasjoner og eiendom, men også risiko og etiske retningslinjer. For låneopptak og gjeld er det definert rammer for hvor stor andel av kommunens gjeld som skal ha fast rente, løpetiden på lån og forfallsstruktur i porteføljen. Nytt finansreglement ble vedtatt av kommunestyret våren 2022 i sak 036/22.

Temaplan for innovasjon og digitalisering

Kommunestyret vedtok gjeldende digitaliseringsstrategi i juni 2018. Denne erstattes nå av ny temaplan for Innovasjon og Digitalisering som er under utarbeidelse høsten 2022, og fremmes parallelt med strategidokument. Mål og handlingsprogram er under utarbeidelse og en ser at det er et komplekst utfordringsbilde som møter oss framtiden. Følgende trekkes fram i dette strategidokumentet.

- Organisasjonens evne til å investere i kompetanseoppbygging av de ansattes digitale ferdigheter og modenhet
- Organisasjonens samlede evne til å få fram og ta i bruk nye innovasjoner, herunder en kultur for at det lov å prøve og feile
- Et økende og mer komplekst trusselbilde ifht personvern og IKT-sikkerhet
- Ressurser og kompetanse til å drive utviklingsprosjektene framover på en smidig og effektiv måte
- Organisasjonens evne til å omprioritere ressurser til økende lisens-, support og driftsutgifter på flere og mer komplekse systemer.

I inneværende strategiperiode er det satt av investeringsmidler til oppfølging av gjeldende digitaliseringsstrategi. Prosjektmidlene er bl.a øremerket til Smartbytiltak og tverrgående digitaliseringsprosjekter. Utfra disse bevilgede midlene vil det blir lansert nye Web-løsninger, gjort investeringer i infrastruktur for IOT. Fokus på god datakvalitet, dataflyt og gjenbruk av data vil fortsette.

Ved økt digitalisering av tjenester og prosesser vil kostnadene til lisenser, drift, vedlikehold og utvikling av systemene øke. På enkelte av de største fagsystemene er det nå en kritisk grense i forhold til å ha tilstrekkelig med ressurser til å drive et forsvarlig vedlikeholds- og utviklingsnivå.

Kommunedirektøren vil også ved dette strategidokumentet kommentere at budsjettpostene til utvikling og drift av gode digitale løsninger vil øke i årene fremover. Samtidig skal resultatet av digitaliseringsarbeidet bidra til mer effektivitet og rimeligere tjenester, slik at totale kostnader vil bli lavere. Dette fordrer at organisasjonen opparbeider seg kompetanse på gevinstrealisering og tar ut de gevinstene som kan oppnås. Fremover vil arbeidet knyttet til omlegging til mer effektive arbeidsprosesser når ny teknologi tas i bruk være et hovedfokus. Som et virkemiddel for å få til endring av våre arbeidsmåter vil vi i enda større grad sette brukeren i sentrum gjennom involverende tjenestedesign prosesser. Dette bidrar til økt eierskap til endringene og vil gi mulighet for raskere

omstilling og gevinstrealisering. Nærmere innsatsområder foreslås i mål- og handlingsprogrammet for ny temaplan for innovasjon og digitalisering.

Skal Larvik kommune lykkes med å effektivisere tjenestene må arbeidet med digitalisering, automatisering og selvbetjening styrkes parallelt med at det investeres i kompetanseoppbygging og relevant utstyr for medarbeiderne.

Dokumentasjonsforvaltning

De senere år har det skjedd mye på digitaliseringsområdet innenfor arkivfeltet. Endrede rammebetingelser gjør at økt kompetanse og bedre forståelse for digitaliseringens muligheter, synes å være avgjørende for å øke kvaliteten i dokumentasjonsforvaltningen i kommunen. Dette vil kreve utvikling av ny kompetanse, samtidig som dagens kompetanse må ivaretas for å oppnå kontroll med dokumentasjonen på tvers av virksomhetsområder, og fagsystem som støtter oppgaveløsningen.

Larvik kommune har de senere årene hatt flere tilsyn med arkivdanningen. I januar 2019 gjennomførte Arkivverket tilsyn med arkivdanningen. Også i 2020 ble det gjennomført en forvaltningsrevisjon bestilt i sak 09/20 av kontrollutvalget i Larvik kommune. Begge tilsynsrapportene peker på flere avvik i kommunens håndtering av dokumentasjon og arkiv. I arbeidet med ny arkivplan er det avdekket at arbeidet med å ordne, katalogisere og avlevere vil kreve at det avsettes 5 millioner over en 2-3 års periode for å få lukke avvikene.

Kommunikasjonsstrategi

Kommunikasjonsstrategien gir retning for hvordan Larvik kommune skal kommunisere internt og med sine omgivelser.

Larvik kommunes strategiske kommunikasjonsarbeid skal bidra til å:

- gi innbyggerne innsikt i og kunnskap om kommunens tilbud og tjenester
- gi innbyggerne tilgang til og stimulere til medvirkning og deltagelse i den demokratiske prosessen
- synliggjøre aktiviteter og resultater i kommunens ulike virksomheter
- styrke kommunens omdømme som et attraktivt sted for å bo, arbeide og starte næringsvirksomhet
- skape trivsel, tilhørighet, stolthet, felles målbilde og kultur blant kommunens medarbeidere

Strategien beskrives videre overordnede prosjekter og tiltak som kommunikasjonsavdelingen vurderer som viktig for å nå kommunikasjonsmålene. Kommunikasjonsavdelingen vil i tiden fremover jobbe med disse prioriterte områdene:

- Internkommunikasjon/plattform for internkommunikasjon
- Rekruttering og employment branding
- Klarspråk
- Innholdsproduksjon til de store prosjektene som Larvik leverer, Helsekvartalet, Bypakke Larvik, Våre unge m.m.

Temaplan for arbeidsgiverpolitikk

Vi står overfor gjennomgripende endringer i arbeids- og samfunnslivet og kommunesektoren har to hovedutfordringer:

- evnen til å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere
- evnen til utvikling og nyskaping

Kommunestyret vedtok gjeldende HR-strategi i 2018. Denne erstattes nå av ny temaplan for arbeidsgiverpolitikk som er under utarbeidelse høsten 2022/vinter 2023.

Arbeidsgiverpolitikken skal:

- bidra til at Larvik kommune blir en enda mer attraktiv arbeidsplass, både for nåværende ansatte og ledere, og for fremtidige medarbeidere som ønsker å jobbe i kommunen
- understøtte organisasjonen slik at ansatte og ledere kan realisere kommunens overordnede samfunnsoppdrag
- gjennom strategisk kompetanseledelse legge til rette for riktig rekruttering, oppstart, utvikling og tett oppfølging av medarbeidere
- understøtte virksomhetene i Larvik kommune i driftsoppgaver med selvbetjente ansatt løsninger, automatiserte og standardiserte prosesser, og sørge for systemer og veiledning som bidrar til en enkel og smidig lederhverdag
- utvikle ledere som legger til rette for nyskaping og utvikling i trygge arbeidsmiljøer

Kommunedirektøren vil kommentere at organisasjonens evne til å investere i kompetanseoppbygging av de ansattes digitale ferdigheter og modenhet og vår samlede evne til å få fram og ta i bruk nye innovasjoner, blir en forutsetning fremover og vil kreve både ressurser og ytterligere satsing på lederutvikling og kompetansetiltak. Kostnadene til dette er ikke innarbeidet i fremlagte strategidokument.

Temaplan for anskaffelser

Hensikten med denne temaplanen er at kommunen skal ha fastsatte rutiner for anskaffelser, leverandøroppfølging og oppfølging av inngåtte avtaler. Temaplanen skal videre fokusere på hvordan anskaffelser kan bidra til bærekraft, digitalisering, innovasjon og næringsutvikling samt god anskaffelsesledelse. En god anskaffelsesledelse gir et helhetlig perspektiv på alle kostnader og ressurser og er et viktig verktøy for å kutte innkjøpskostnader, samarbeidshindre eller unødvendig kjøp av varer/tjenester kommunen egentlig ikke trenger. Kommunen skal både utnytte sin posisjon som stor innkjøper for å skaffe seg mest mulig kostnadseffektive anskaffelsene. Samtidig har kommunen som stor innkjøper et ansvar for å bidra til kvalifisering av lokale leverandører og sikring av et høyt etisk- og miljømessig nivå i de innkjøpene kommunen er involvert i. Kommunen jobber også aktivt for at kommunens innkjøp skal brukes strategisk for å oppnå andre mål i kommunen. Et eksempel på dette kan f.eks. være å knytte krav om arbeidstreningsplasser til de avtalene kommunen inngår. Målet i temaplanen er å sikre kvalitativt gode anskaffelser, sørge for god økonomisk forvaltning av fellesskapets midler og bidra til effektiv drift.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Larvik kommune											
Finansiering investeringer	2029	8 342	8 342	0	0	0	0	0	0	0	0
Innkjøp av biler.	2028	96 000	96 000	9 000	9 000	9 000	9 000	10 000	10 000	0	10 000
Investeringer, Bølgen	2027	13 000	13 000	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0
Oppgradering Tele- og datanettet	2028	31 349	31 349	4 000	5 000	5 000	2 000	2 000	2 000	0	0
Rehabilitering kirkegårder	2027	85 900	85 900	10 200	23 000	8 000	23 000	0	0	0	0
Sikringstiltak ved terrorutsatt anlegg/lokasjoner/bygg	2029	1 600	1 600	400	400	0	0	0	0	0	0
Smartbytiltak	2028	5 000	5 000	0	0	0	1 000	1 000	1 000	0	0
Tverrgående digitaliseringsprosjekter	2028	35 500	35 500	0	9 000	4 000	4 000	4 000	4 000	0	0
Vedlikehold middelalderkirker	2030	38 500	38 500	1 500	1 500	1 500	1 500	3 000	3 000	0	0
Sum Larvik kommune		315 190	315 190	26 100	48 900	28 500	40 500	20 000	20 000	0	10 000

Innkjøp av biler.

Etablering av bedre biladministrasjon/transportkontor og investering i kjøp av biler. 80% fossilfrie jfr KST-vedtak. Finansierer kjøp av minimum 25 biler per år.

Oppgradering Tele- og datanettet

Gode og stabile IKT-løsninger er en forutsetning for effektiv tjenesteyting. Investeringsmidler til utskifting og kontinuerlig oppgradering er nødvendig for å ivareta en forsvarlig drift av de løsningene man har valgt å implementere. Nye teknologiske løsninger krever kontinuerlig modernisering av infrastruktur. Grunnlaget for å lykkes med digitalisering av tjenester, interne og eksterne krever en stadig planlagt fornying av og utvidelse av tilgjengelig kapasitet. Dette gjelder blant annet sentrale servere, backup, katastrofeløsning, kablet nettverk, trådløst nettverk, sikkerhetsløsninger, fiber infrastruktur og overvåkning. Stadig flere tjenester blir nå flyttet over til skydrift, men dette stiller igjen høyere og strengere krav til bl.a Internettlinjer, brannmur, backup og arkivløsninger. Når det legges inn midler til dette årlig vil det være enklere å planlegge utskiftingene på et riktig tidspunkt, sikkerhet og stabilitet forbedres og brukerne vil oppleve bedre og mer stabile løsninger.

Trådløs infrastruktur:

Den trådløse infrastrukturen i Larvik kommune bygger på nesten ti år gammel teknologi, og det meste av utstyret har stått i drift siden 2015/2016. Underveis har det blitt supplert med noe utstyr, og enkelte sentrale komponenter har blitt skiftet ut for å kunne håndtere trafikken i nettene våre. I løpet av 2025 når utstyret "End-of-life" hos produsent - fra da vil vi ikke kunne få tak i komponenter, utstyret vil ikke motta sikkerhetsoppdateringer osv. De siste årene har mer og mer av trafikken i Larvik kommunes nettverk flyttet seg fra den kablede til den trådløse infrastrukturen, og kapasiteten i det trådløse nettet begynner å vise sine begrensninger.

For å møte dagens og morgendagens forventninger til trådløsnett, ha tilgang på komponenter, samt kunne motta kritiske sikkerhetsoppdateringer til infrastrukturen i fremtiden, er det behov for 8 mill kroner til investeringer over en periode på tre år. Prosjektet går over en såpass lang periode, da en må kartlegge behov og gjennomføre anskaffelse før en skifter sentrale driftskomponenter (WiFi-kontrollere) i serverrom, samt 1500 trådløse aksesspunkt fordelt over ca. 150 lokasjoner. Utskifting av aksesspunkt er særlig tidkrevende. Arbeidet (i tid) dekkes over vanlig driftsbudsjett.

Som følge av utfordringene med trådløs infrastruktur er rammen på dette investeringsprosjektet foreslått økt med 2 mill kroner i 2023 og 3 mill kroner i både 2024 og 2025.

Sikringstiltak ved terrorutsatt anlegg/lokasjoner/bygg

Etter gjennomgang og risiko/sårbarhetsanalyse av dette tema våren 2018, ble det iverksatt arbeid og tiltak for fysisk å sikre sentrale utvalgte knutepunkt/områder. I 2020 ble sikringstiltak i Bøkeskogen iverksatt. I 2021 er mobile sikringstiltak prioritert og etablert. Det er behov for å fortsette dette arbeidet etter oppsatt prioriteringsplan. Det påløper vesentlige investeringsutgifter for slik gjennomføring som dermed bør håndteres over et lengre tidsperspektiv.

Smartbytiltak

Kommunedirektøren foreslår å videreføre arbeidet rundt en Smart by satsning i perioden med inntil 1 mill kr årlig til prosjekter som bygger opp under satsingen. Det er ikke foreslått nye bevilgninger for 2023 da det ligger tilstrekkelig med ubrukte lånemidler fra tidligere år. Disse foreslås gjenbevilget i egen sak på nyåret. Investeringsmidlene planlegges brukt for å legge grunnlaget for en god infrastruktur IoT (Tingenes internett) og ulike sensorprosjekter blant annet innenfor:

- monitorering av fyllingsgrader på nedgravde søppelcontainere

- monitorering av innelima i barnehager og andre bygg der det ikke finnes SD-anlegg
- Smarte vannmålere.

Videre vil deling, tilgjengeliggjøring og presentasjon av åpne offentlige data være sentralt i det videre smartbyarbeidet.

Tverrgående digitaliseringsprosjekter

For prosjektet foreslås en forskyving av tidligere vedtatt budsjettramme i 2023 til 2024. Årsaken er forsinkelser i noen delprosjekter som følge av pandemien.

Digitaliseringsstrategien peker på 5 hovedområder som det skal arbeides med i perioden framover. Hovedområdene er som følgende:

- brukeren i sentrum
- digitalisering som drivkraft for innovasjon og økt effektivitet
- digital kompetanse og deltakelse
- delta i og være i forkant med digitalisering av offentlig sektor
- informasjonssikkerhet, personvern og dokumentasjonsforvaltning

Videre oppfølging av digitaliseringsstrategien vil foregå innenfor de allerede bevilgede driftsrammer og prosjektmidlene som er øremerka til nye Smartbytiltak og Tverrgående digitaliseringsprosjekter. Det vil også bli satt i gang prosjekter på økt brukervennlighet og selvbetjeningsfunksjoner for innbyggere og næringsliv ved hjelp av felleskomponenter gjort tilgjengelig gjennom DigDir og KS.

Fokus på god datakvalitet og dataflyt innad i organisasjonen vil fortsette. Videre vil midlene bli benyttet til å utvikle nye og brukervennlige digitale løsninger for innbyggere og næringsliv. I perioden vil følgende gis økt oppmerksomhet.

- bruk av AI (Artificial Inteligens) og robotisering i saksbehandlingsprosesser
- system for flåtestyring og optimalisering av kjøreruter
- utvikling av "Min Side" for kommunens innbyggere

Kommunedirektøren ser for seg at økt satsning på digitalisering vil bidra til nødvendig effektivisering av tjenestene i årene framover.

Rehabilitering kirkegårder

Tilskudd til generell rehabilitering/vedlikehold til Larvik kirkelige fellesråd er foreslått økt med 3 mill kroner fra og med 2023. I forslaget er den årlige investeringen for vedlikehold av middelalderkirker redusert fra 3 mill kroner i 2022 til 1,5 mill. kr fra og med 2023.

I 2023 er det i tillegg lagt inn en investering på 7,2 mill kr til etablering av driftsbygg på Undersbo gravplass samt rehabilitering av Undersbos seremonisal (hovedbygget) og det gamle kapellet, og tilskudd i 2023 er dermed 10,2 mill kroner. For videreføring av prosjektet på Undersbo er det lagt inn 20 mill kr i 2024, og tilskudd blir totalt 23 mill kroner. Videre for samme prosjekt er det lagt inn 5 mill kroner i 2025 og totalt tilskudd foreslås å bli 8 mill kroner. For siste år i denne økonomiplanperioden er det lagt inn ytterligere 20 mill kroner og totalt tilskudd i 2026 blir 23 mill kroner.

Det vises i tillegg til innspill til Strategidokumentet fra Larvik kirkelige Fellesråd for prosjekter kommunedirektøren ikke har funnet plass til for kirkelig fellesråd.

Vedlikehold middelalderkirker

Bevilgningene til vedlikehold av middelalderkirker foreslås redusert fra 3 mill kroner til 1,5 mill kroner fra og med 2023 samtidig som generell rehabilitering/vedlikehold økes med 3 mill kroner fra samme år.

Investeringer, Bølgen

De siste årene har investeringsrammen vært økt på grunn av økt behov for investeringer for å opprettholde god standard.

Felles stab og støtte

Rapporteringsområdet består av

- Kommunedirektør
- Kommuneadvokaten
- Økonomi
- Anskaffelser
- Lønn
- Dokumentsenter
- Regnskap
- Digitalisering
- HR
- IT
- Kommunikasjon
- Tjenestedesign og kvalitetsutvikling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	85 876	84 569	87 152	87 152	88 152	88 152
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	19 881	18 120	19 303	19 353	18 203	17 203
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 334	1 768	1 768	1 768	1 768	1 768
Overføringsutgifter	4 943	2	2	2	2	2
Finansutgifter	8 004	7 655	6 510	6 510	6 510	6 510
Sum Driftsutgifter	121 038	112 113	114 734	114 784	114 634	113 634
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 234	-3 124	-3 124	-3 124	-3 124	-3 124
Refusjoner	-11 418	-1 153	-1 153	-1 153	-1 153	-1 153
Overføringsinntekter	-1 518	-288	-288	-288	-288	-288
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 999	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-17 169	-4 566	-4 566	-4 566	-4 566	-4 566
Sum	103 869	107 547	110 168	110 218	110 068	109 068

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	107 547	107 547	107 547	107 547
Endring i år				
Avskrivninger 2022	-1 156	-1 156	-1 156	-1 156
Komp ansvar 1010 fra 1801	68	68	68	68
Komp ansvar 1010 fra 1801	25	25	25	25
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	1 035	1 035	1 035	1 035
Lønnsoppgjør kap 4 SPK 2022	55	55	55	55
Omorganisering 4/22	-3 170	-3 170	-3 170	-3 170
Omorganisering 6/22	-1 838	-1 838	-1 838	-1 838
Omorganisering 7/22	-2 347	-2 347	-2 347	-2 347
Omorganisering 8/22	1 605	1 605	1 605	1 605
Omorganisering 9/22	716	716	716	716
Sum Endring i år	-5 004	-5 004	-5 004	-5 004
Tiltak forrige år				
KST 172/21 Planlegging fiber i distriktet	-341	-341	-341	-341
Pensjon - justering ordinær premiesats	0	0	0	0
Utbygging av bredbånd i Tveidalen	-500	-500	-500	-500
Sum Tiltak forrige år	-841	-841	-841	-841
Konsekvensjusteringer	-5 845	-5 845	-5 845	-5 845
Konsekvensjustert ramme	101 702	101 702	101 702	101 702
Nye tiltak				
Advokatstilling kommuneadvokaten	1 200	1 200	1 200	1 200
Arkiv og deponering	2 000	2 000	1 000	0
Larvik kommunes andel Effektkontrakter	100	150	0	0
Lisenser for Samsvar (personopplysningsprotokollene) og kvalitetssystemet (TQM)	230	230	230	230
Ny stilling Personvernombud, jf KST 122/22	1 000	1 000	1 000	1 000
Oppfølging porteføljestyling	1 100	1 100	1 100	1 100
Statsbudsjettet. Tilrettelegging synstolking	116	116	116	116
Statsbudsjettet. Universell utforming IKT trekkes ut	-280	-280	-280	-280
Økt kapasitet økonomistyring og strategisk budsjettarbeid	2 000	2 000	2 000	2 000
Økt satsning på sikkerhet og beredskap, jf KST 122/22	1 000	1 000	2 000	2 000
Sum Nye tiltak	8 466	8 516	8 366	7 366
Nye tiltak og realendringer budsjett	8 466	8 516	8 366	7 366
Ramme 2023-2026	110 168	110 218	110 068	109 068

Nye tiltak**Advokatstilling kommuneadvokaten**

I KST 108/22 1. tertialrapport ble det vedtatt å bevilge kr 500 000 i 2022 til en stilling hos kommuneadvokaten for siste del av 2022. Midler 2023-2026 innarbeides i Strategidokument 2023-2026.

Arkiv og deponering

Larvik kommune har de senere årene hatt flere tilsyn med arkivdanningen, senest i januar 2019. Tilsynsrapporten pekte på fem pålegg om utbedringer. I sak 09/20 bestilte kontrollutvalget i Larvik kommune en forvaltningsrevisjon av journal, arkiv og innsyn. Revisjonsrapporten fra 2021 som er utført av Vestfold og Telemark revisjon IKS indikerer at Larvik kommune ikke har full oversikt og kontroll med arkivprosessene i kommunen og at ikke all arkivverdig informasjon blir journalført og arkivert i henhold til gjeldende lover og regler. Arbeidet med arkivplan er et pågående prosjekt som berører alle virksomheter. I samarbeid med IKA Kongsberg er det startet en omfattende kartlegging av bortsatte, eldre og avsluttede arkiver ute i virksomhetene. Arbeidet med å ordne, katalogisere og avlevere vil kreve at det avsettes 5 millioner over en 2-3 års periode.

Larvik kommunes andel Effektkontrakter

Effektkontrakter er et "spleiselag" mellom stat og kommune, hvor staten betaler 75% og kommunen 25% av prosjektutgiftene. Effektkontrakter er i hovedsak en sosial kontrakt hvor leverandøren får betalt under forutsetning av at vilkårene i kontrakten oppfylles. Larvik kommune har forpliktet seg til å betale en andel i 2023 og 2024 hvis resultatene på Effektkontrakter blir oppfylt (reduksjonen i gjengangerkriminalitet).

Lisenser for Samsvar (personopplysningsprotokollene) og kvalitetssystemet (TQM)

Lisenser for Samsvar (personopplysningsprotokollene) og kvalitetssystemet (TQM) er ikke finansiert.

Ny stilling Personvernombud, jf KST 122/22

I KST 122/22 ble det vedtatt å opprette ny stilling som personvernombud.

Oppfølging porteføljestyling

Kommunen har vedtatt å ta i bruk porteføljestyling for bedre styring og kontroll på ressurser og økonomi i prosjekter, og en mer strategisk prioritering av tiltaksområder. Dette danner grunnlaget for en bedre gevinstrealisering og reduserer prosjektusikkerheten. For å ha mulighet til å realisere dette arbeidet er det lagt inn en styrking i budsjettet.

Statsbudsjettet. Tilrettelegging synstolking

I Statsbudsjettet 2023 legges det inn midler for teknisk tilrettelegging for synstolking og omlegging av nettløsninger for å etterleve krav til synstolking av forhåndspublisert videoinnhold. Dette som følge av krav av WAD-direktivet.

Statsbudsjettet. Universell utforming IKT trekkes ut

I Statsbudsjettet ble det bevilget midler til universell utforming IKT-løsninger. Dette gjaldt engangskostnader i 2022 og trekkes ut i statsbudsjettet 2023.

Økt kapasitet økonomistyring og strategisk budsjettarbeid

Kommunedirektøren ser en betydelig økning i behovet for støtte til virksomhetene når det gjelder økonomistyring og ulike analyser knyttet til ressursbruken. For å styrke dette arbeidet, utvide controllerfunksjonen og sikre ressurser til oppfølging av "Handlingsrom 2030", foreslås det å øke kapasiteten i den sentrale økonomifunksjonen.

Økt satsning på sikkerhet og beredskap, jf KST 122/22

I KST 122/22 ble det vedtatt å opprette 2 nye stillinger knyttet til kvalitet. Utfra den sikkerhetspolitiske situasjonen vi nå er inne i, ønsker kommunedirektøren å omgjøre disse ressursene til samfunnssikkerhet, beredskap og informasjonssikkerhet. Dette er i tråd med nasjonale myndigheters prioriteringer på disse områdene og som antas å bli ytterligere skjerpet utover vinteren. Kommunedirektøren vil komme tilbake til behovet for å styrke kapasitet på kvalitet. Den ene stillingen utsettes til 2025.

Fellesutgifter

Rapporteringsområdet består av

- Kommunestyrets tilleggsbevilgningskonto
- Andre fellesutgifter (hovedtillitsvalgte/verneombud, porto, KS-kontingenter, felles lisenser/annonser)

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	6 196	6 136	7 565	7 565	7 565	7 565
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10 319	11 062	11 262	11 262	11 262	11 262
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	162	650	650	650	650	650
Overføringsutgifter	1 331	0	0	0	0	0
Finansutgifter	-13 654	-11 895	-11 895	-11 895	-11 895	-11 895
Sum Driftsutgifter	4 355	5 953	7 583	7 583	7 583	7 583
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-110	-88	-88	-88	-88	-88
Refusjoner	-2 363	-561	-561	-561	-561	-561
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-59	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-2 533	-649	-649	-649	-649	-649
Sum	1 822	5 304	6 934	6 934	6 934	6 934

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	5 304	5 304	5 304	5 304
Endring i år				
Tillitsvalgte UDF fra ansvar 4600 til 1881	1 429	1 429	1 429	1 429
Sum Endring i år	1 429	1 429	1 429	1 429
Konsekvensjusteringer	1 429	1 429	1 429	1 429
Konsekvensjustert ramme	6 734	6 734	6 734	6 734
Nye tiltak				
Formannskapetets bevilgningskonto overføres politisk møtegodtgjøring	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Økt budsjetttramme kontingenter KS, FOU og OU	1 200	1 200	1 200	1 200
Sum Nye tiltak	200	200	200	200
Nye tiltak og realendringer budsjett	200	200	200	200
Ramme 2023-2026	6 934	6 934	6 934	6 934

Nye tiltak**Formannskapetets bevilgningskonto overføres politisk møtegodtgjøring**

Godtgjøring for politisk møtevirksomhet styrkes med 1 mill kr. Midlene overføres fra budsjettet formannskapetets bevilgningskonto. Eventuelle ekstrabevilgninger gjøres med bruk av disposisjonsfond.

Økt budsjetttramme kontingenter KS, FOU og OU

Kontingentene til KS, FOU og OU har økt jevnlig uten at budsjett er tilpasset kostnaden.

Folkevalgte styringsorganer

Rapporteringsområdet består av

- Godtgjørelser og utgifter i forbindelse kommunestyre, formannskap, komitéer, råd og utvalg.
- Utgifter i forbindelse med valg
- Støtte til kommunestyregruppene
- Æresborgere
- Vennskapskommuner

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	9 859	8 317	11 256	9 456	9 456	9 456
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 710	1 694	1 894	1 694	3 194	1 694
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	40	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	426	50	50	50	50	50
Finansutgifter	16	16	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	13 051	10 077	13 200	11 200	12 700	11 200
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-34	0	0	0	0	0
Refusjoner	-304	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-338	0	0	0	0	0
Sum	12 713	10 077	13 200	11 200	12 700	11 200

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	10 077	10 077	10 077	10 077
Endring i år				
Avskrivninger 2022	-16	-16	-16	-16
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	139	139	139	139
Sum Endring i år	123	123	123	123
Tiltak forrige år				
Kommunevalg 2023	1 800	0	0	0
Stortingsvalg 2025	0	0	1 500	0
Sum Tiltak forrige år	1 800	0	1 500	0
Konsekvensjusteringer	1 923	123	1 623	123
Konsekvensjustert ramme	12 000	10 200	11 700	10 200
Nye tiltak				
Formannskapetets bevilgningskonto overføres politisk møtegodtgjøring	1 000	1 000	1 000	1 000
Økt budsjettramme kommunestyrevalg 2023	200	0	0	0
Sum Nye tiltak	1 200	1 000	1 000	1 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 200	1 000	1 000	1 000
Ramme 2023-2026	13 200	11 200	12 700	11 200

Nye tiltak**Formannskapetets bevilgningskonto overføres politisk møtegodtgjøring**

Godtgjøring for politisk møtevirksomhet styrkes med 1 mill kr. Midlene overføres fra budsjettet formannskapetets bevilgningskonto. Eventuelle ekstrabevilgninger gjøres med bruk av disposisjonsfond.

Økt budsjettramme kommunestyrevalg 2023

Det gjennomføres valg hvert annet år. I 2023 er det lagt inn en økning av rammen til gjennomføring av kommunestyrevalget dette året.

Revisjon og kontrollutvalg

Rapporteringsområdet består av

- Godtgjørelser og utgifter til Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat (sekretariat for kontrollutvalget i Larvik kommune)
- Overføring til Telemark kommunerevisjon IKS

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	3	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	96	123	123	123	123	123
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 550	2 720	2 720	2 720	2 720	2 720
Overføringsutgifter	304	358	358	358	358	358
Sum Driftsutgifter	2 953	3 201	3 201	3 201	3 201	3 201
Sum	2 953	3 201	3 201	3 201	3 201	3 201

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	3 201	3 201	3 201	3 201
Konsekvensjustert ramme	3 201	3 201	3 201	3 201
Ramme 2023-2026	3 201	3 201	3 201	3 201

Overføring til kirkelig fellesråd

Rapporteringsområdet består av

- Overføring til kirkelige fellesråd

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Overføringsutgifter	36 951	33 824	33 824	33 824	33 824	33 824
Sum Driftsutgifter	36 951	33 824	33 824	33 824	33 824	33 824
Sum	36 951	33 824	33 824	33 824	33 824	33 824

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	33 824	33 824	33 824	33 824
Konsekvensjustert ramme	33 824	33 824	33 824	33 824
Ramme 2023-2026	33 824	33 824	33 824	33 824

Overføring til andre etter vedtak

Rapporteringsområdet består av

- Tilskudd for å stimulere til økt nærings- og samfunnsutvikling
- Overføringer til interkommunale selskaper
 - o IKA-Kongsberg
 - o Vestfoldmuseene IKS
 - o Gea Norvegica Geopark IKS
- Kjøp av VTA-plasser
 - o iVekst
- Overføring av driftstilskudd som følge av statlige og interkommunale avtaler
 - o Krisesenteret i Vestfold
 - o Incestsenteret i Vestfold
 - o START-Vestfold
 - o Ungt Entreprenørskap

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 744	2 777	2 777	2 777	2 777	2 777
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 623	6 286	6 286	6 286	6 286	6 286
Overføringsutgifter	22 744	16 049	16 034	14 734	14 734	14 734
Sum Driftsutgifter	32 111	25 112	25 097	23 797	23 797	23 797
Driftsinntekter						
Refusjoner	-100	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-100	0	0	0	0	0
Sum	32 011	25 112	25 097	23 797	23 797	23 797

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	25 112	25 112	25 112	25 112
Tiltak forrige år				
KST 048/21 Samarbeidsavtale mellom Larvik kommune og Larvik håndballklubb	0	0	400	400
KST 172/21 Bølgen, tilbakeføring av KDs forslag til reduksjon	-250	-250	-250	-250
Opphør av tilskudd til Larvik håndballklubb	0	0	-400	-400
Overføring Norges blindforbund videreføres ikke	-15	-15	-15	-15
Sum Tiltak forrige år	-265	-265	-265	-265
Konsekvensjusteringer	-265	-265	-265	-265
Konsekvensjustert ramme	24 847	24 847	24 847	24 847
Nye tiltak				
KST 052/22 Redusert overføring til Vestfold Museene	0	-1 300	-1 300	-1 300
Tilskudd Bølgen kulturhus opprettholdes på samme nivå som 2022	250	250	250	250
Sum Nye tiltak	250	-1 050	-1 050	-1 050
Nye tiltak og realendringer budsjett	250	-1 050	-1 050	-1 050
Ramme 2023-2026	25 097	23 797	23 797	23 797

Nye tiltak**KST 052/22 Redusert overføring til Vestfold Museene**

I KST 052/22 er det vedtatt å flytte Larvik museum til gamle Mesterfjellet skole. Flyttingen vil gi reduserte leieutgifter på 1,3 mill kr årlig fom 2024. Midlene vil bli brukt til medfinansiering av oppussing og tilrettelegging av lokalet i form av økte renter og avdrag på investeringen. Larvik kommune reduserer derfor det årlige tilskuddet til Vestfold Museene IKS tilsvarende reduserte leieutgifter.

Tilskudd Bølgen kulturhus opprettholdes på samme nivå som 2022

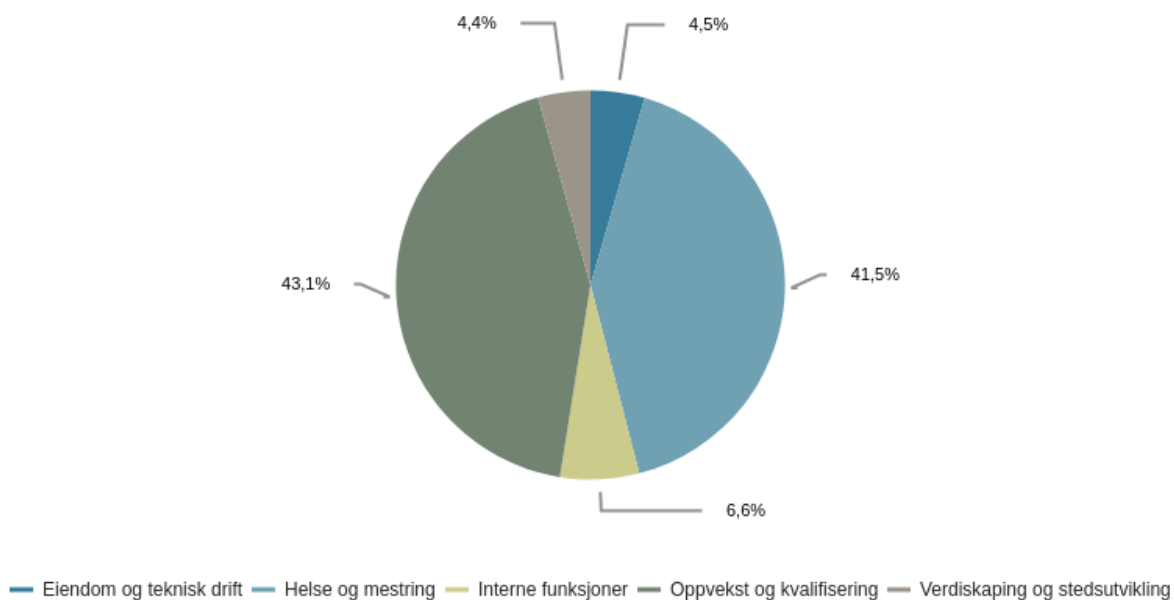
I Strategidokument 2022-2025 ble det lagt inn innsparingstiltak med redusert tilskudd til Bølgen kulturhus med 1 mill kr fom 2022. Dette ble vedtatt reversert i kommunestyret med kr 500 000 i 2022 og kr 250 000 fom 2023. Fom 2023 opprettholdes nivået fra 2022 - et kutt på kr 500 000. Det legges derfor tilbake kr 250 000 fom 2023.

Helse og mestring

Netto rammer

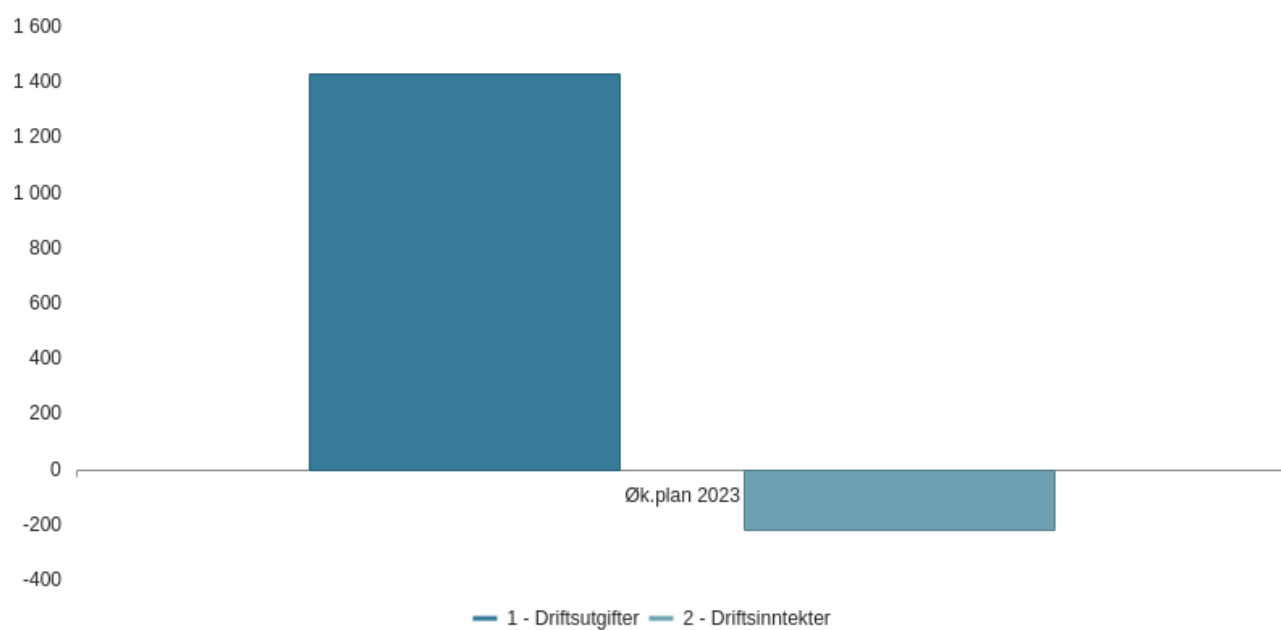
Netto rammer per tjenesteområde

Prosentvis fordeling

Inntekter og utgifter for Helse og mestring

Beløp i mill kr

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Hjemmetjenester	198 494	198 802	210 604	211 536	212 536	212 536
Sykehjem	314 970	311 190	322 962	322 950	322 950	322 950
Larvik helsehus	140 140	133 410	137 670	137 659	137 659	137 659
Funksjonshemmede	150 861	169 188	179 800	178 690	179 115	179 115
Psykisk helse og avhengighet	78 787	81 657	83 534	83 496	83 471	83 471
Arbeid og Aktivitet	47 994	46 601	44 262	44 248	44 248	44 248
Fellesfunksjoner Helse og mestring	166 659	121 743	191 541	186 702	215 202	263 202
Tjenester og forvaltning	44 660	42 813	46 543	46 543	46 543	46 543
Sum	1 142 565	1 105 402	1 216 916	1 211 825	1 241 725	1 289 725

Området består av

- Hjemmetjenester
- Sykehjem
- Larvik Helsehus
- Funksjonshemmede
- Psykisk helse og avhengighet
- Arbeid og aktivitet
- Fellesfunksjoner Helse og Mestring
- Tjenester og forvaltning

Mandatet til tjenesteområdet framkommer av Helse- og omsorgstjenesteloven. § 1-1 gir klare føringer for tjenesteutøvelse og oppgaver. Lovens formål er særlig å:

1. Forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne
2. Fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer
3. Sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre
4. Sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud
5. Sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker, samt sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov
6. Sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet
7. Bidra til at ressursene utnyttes best mulig

De største utfordringene:

- Motvirke og redusere sosial ulikhet i helse

- Sørge for tilstrekkelige legetjenester til befolkningen, og særlig til de med liten evne til å håndtere egne helseutfordringer
- Beholde og rekruttere fagpersonell
- Tilpasse tjenestetilbudet til helsekonsekvensene av demografiutviklingen og til den økonomiske rammen
- Redusere sykefravær, og videreutvikling av heltidskultur
- Yngre tjenestemottakere med ressurskrevende tjenester
- Mennesker med rusavhengighet har dårligere helse og kortere gjennomsnittlig levetid enn befolkningen som helhet, og vil ha behov for tjenester på et tidligere tidspunkt i sitt livsløp
- Antall personer med demens øker i årene fremover. Det er viktig å komme tidlig inn med tjenester og tilbud til pårørende, og samtidig utvikle et differensiert bo- og tjenestetilbud.
- Inntektsbortfall til ressurskrevende tjenester krever betydelige strukturendringer i organiseringen av tjenestetilbudet

De viktigste veivalgene for området

- Tilrettelegge for mestring
- Nærmest mulig, så lenge som mulig
- Sentraliserte tjenester til spesielle behov
- Trygge overganger mellom institusjoner og hjem
- Redusere ulikhet i helse
 - o Fokus på de som trenger det mest
 - o Styrke den enkeltes muligheter til å koordinere egne helseutfordringer
- Utløse seniorkraft

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
FN 03: I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet	HM: Innbyggere som opplever behov, skal få individuell veiledning og bistand, slik at de opplever trygghet i eget hjem med mest mulig selvhjulpenhet og minst mulig inngripen.	Antall brukere som bruker ulik type velferdsteknologi	1 500	1 600	1 600	1 600
	HM: Kapasitet og kompetanse i tjenestene tilpasses innbyggernes behov	Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	82,4 %	82,6 %	82,6 %	82,6 %
		Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	11,0 %	11,0 %	11,0 %	11,0 %
		Heltidskultur, øke gjennomsnittlig stillingsprosent	72,0 %	74,0 %	74,0 %	74,0 %
		Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo	54,0 %	56,0 %	56,0 %	56,0 %
		Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)	505,0	510,0	510,0	510,0
	HM: Sikre fastlegedekningen	Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241 (B)	9.2	9.2	9.2	9.2
	Sikre legedekning på institusjon	Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	0,77	0,77	0,77	
FN 03: Larvik har livskraftige, rause og inkluderende byer og lokalsentre	HM: Innbyggere har tilgang på gode og givende sosiale fora og benytter disse regelmessig. Dette videreutvikles gjennom samskaping i våre nærmiljø.	Antall frivillige som deltar jevnlig for å supplere kommunens tjenester	320	320	320	320
		Økt kapasitet på dagtilbud for eldre og personer med demens	160	160	160	160
	HM: Innbyggere med akutt behov for medisinsk bistand og spesialiserte tjenester blir ivaretatt	Antall overliggerdøgn reduseres	230	230	230	230
		Nye plasser heldøgns helse- og omsorgstjenester	12 plasser ferdigstilles			
FN 03: Larviksamfunnet bidrar til god folkehelse og et like verdig liv for alle	HM: Våre innbyggere opplever å få veiledning og bistand uavhengig av alder og diagnose	Antall barn og unge som får avlastningstilbud	95	100	100	100
		Antall personer som får lavterskeltilbud psykisk helse	550	600	600	600
		Antall tjenestemottakere med vedtak om tilrettelagt arbeid	170	180	180	180
FN 08: I Larvik jobber vi aktivt for å sikre integritet, gode arbeidsforhold og høy grad av inkludering, slik at alle som ønsker det kan være i arbeid	HM: Tilrettelegge for arbeidstrening som gir grunnlag for jobb og forbereder for videre kompetanseheving	Antall deltagere fagbrev TOPP: Teori, Opplæring, Praksis, perspektiv	20	20	20	20

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
		Antall deltagere MIKS: Mulighet, Integrering, Kultur, Språk	18	18	18	18
FN 11: Larviksamfunnet utvikler det vekstkraftige, tar vare på det uerstattelige og motvirker det utenkelige	HM: Utløse seniorkraft og innbyggerengasjement	Økt besøk på våre nærmiljøsentere	1 200	1 200	1 200	1 200
		Økt satsing på Leve hele livet				
FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	HM: Tjenesområdet benytter klimavennlige transportløsninger ned overgang til elektriske/hydrogen biler	Andel av miljøvennlige biler økes i Helse og mestring	85,0 %	85,0 %	85,0 %	85,0 %
FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	HM: Prosjekt matsvinn breddes	Å redusere matavfall på sykehjemmene (i tonn)	42,5	40	40	40
FN 17: I Larvik preges forholdet mellom befolkning og beslutningsmyndigheter av gjensidig tillit	HM: Åpne og transparente tjenester	Brukerråd i alle virksomheter og i avdelinger i fellesfunksjon gjennomføres	9	9	9	9
		Kvalitetsråd med brukerrepresentanter gjennomføres i hht mandat	4	4	4	4

Gjeldende planer for området

- Temaplan helse og omsorg 2019 - 2032 (KST 042/19)
- Helseberedskapsplan 2019 - 2022
- Plan for legetjenester 2022 - 2025 (KST 052/22)
- Temaplan for folkehelse, frivillighet, idrett og friluftsliv, (KST 101/22)
- Veteranplan (KST189/18)
- Plan for fysioterapitjenesten

Utviklingsprosesser i arbeid

- Helse 2030
- Morgendagens hjemmetjenester
- Utvikling av Helsekvartalet, inkl legevakt
- Alle under samme tak

Oppfølging av gjeldende planer

Temaplan for Helse og omsorg vil bli rullert i 2023.

De langsiktige utviklingsprosessene bidrar til å gjennomføre temaplanens veivalg og fremtidige bærekraftige tjenester

Morgendagens hjemmetjenester

Planperiode er 2021 - 2026. Framdrift som planlagt. Hovedutvalget for Helse, omsorg og mestring orienteres jevnlig

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Larvik kommune											
Nye heldøgns omsorgsplasser	2027	18 000	18 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Bil vedgruppa	2022	1 300	1 300	500	0	0	0	0	0	0	0
Flere under samme tak	2026	9 250	9 250	250	2 000	2 000	5 000	0	0	0	0
Forprosjekt Helsekvartalet	2027	19 800	19 800	4 200	1 200	1 200	1 200	0	0	0	0
Løst inventar - Tanum Hjemmetjeneste	2030	500	500	500	0	0	0	0	0	0	0
Løst inventar nye heldøgns omsorgsplasser	2026	7 200	7 200	7 200	0	0	0	0	0	0	0
Ny legevakt	2027	15 000	15 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Ny omsorgsteknologi	2029	58 997	58 997	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	0
Utskifting av inventar og medisinsk utstyr	2029	41 000	41 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	0
Helse og mestring											
Utskiftning biler Arbeid og aktivitet	2027	3 000	3 000	0	1 000	1 000	1 000	0	0	0	0
Sum Larvik kommune		174 047	174 047	21 650	13 200	13 200	16 200	9 000	9 000	9 000	0

Utskifting av inventar og medisinsk utstyr Helse og mestring

Det er årlig store behov for utskifting av inventar utstyr knyttet til tjenestene i Helse og mestring. Dette gjelder slitt og gammelt utstyr knyttet opp mot ivaretagelse av pasienter og er helt nødvendig for forsvarlig drift.

Flere under samme tak

- 1) 14 ungdommer godt fungerende flytter ut i løpet av 2 - 3 år. Det kan bli et selvfinansierende prosjekt hvor kommunen står for tomt og egne arbeidstimer, mens beboere finansierer selve tiltaket.
- 2) 8 - 10 ressurskrevende brukere med behov for heldøgns omsorgstjenester skal flytte i løpet av 2 - 4 år. De etableres fortrinnsvis med utvidelser i etablerte bofellesskap for optimalisering av drift. Kostnader utredes i forprosjekt starter 2023
- 3) Felles avlastning og barnebolig senter for barn og unge. Avlastning og barnebolig ytes idag på 7 forskjellige lokasjoner. Alle under samme tak gir store driftsfordeler. Alternativer utredes i strukturgjennomgang og kostnader utredes i forprosjekt 2023 og 2024.

Bil vedgruppa

Vi har behov for en nyere og mer driftssikker bil til aktiviteten vi holder på med i vedgruppa. Bilen må være en bil med plan, og dobbel kabin (plass til 5-6 personer). Dette for at vi skal kunne drive effektivt, og få med oss tilstrekkelig antall tjenestemottakere på våre oppdrag. En bil til dette formålet er kostbar, men allikevel det mest effektive med tanke på drift. Bilene vi har til dette formålet i dag er gamle.

Utskiftning biler Arbeid og aktivitet

Generelt er virksomhetens bilpark aldrende. Virksomheten vil ha løpende behov for utskifting av biler for å frakte personer og utstyr rundt på oppdrag. Dette er i stor grad biler det er økonomisk utfordrende å lease. Det bør derfor avsettes penger i investeringsbudsjettet til dette formålet jevnlig.

Forprosjekt Helsekvartalet

- Prosjektering av transformasjonen av Helsekvartalet
 - Bistand til planlegging og prosjektering av et volum og arealstudie for hele kvartalet med framtidig drift og virksomhet, inkludert reguleringsarbeid for området rundt Helsekvartalet.
 - Prosjektering av ny legevakt.
- Prosjektering av nye heldøgns omsorgsplasser
- Prosjekt Helse 2030

Løst inventar nye heldøgns omsorgsplasser

Innredning, skyllerom, medisinerom etc til nye heldøgns omsorgsplasser.

Det er pr dags dato for tidlig å beregne for de siste plassene som vil komme senere i perioden. Dette vil bli oppdatert i Strategidokument 2024-2027.

Ny omsorgsteknologi

Larvik kommune jobber offensivt med tanke på bruk av omsorgsteknologi, for å minske behov for økt bruk av helse og omsorgstjenester. Erfaringer til nå viser at gode investeringer sammen med omlegging av tjenestene gir god brukerkvalitet med større egenmestring og mindre behov for økte tjenester.

Nye heldøgns omsorgsplasser

Investeringen er flyttet til Eiendom fom 2023.

Hjemmetjenester

Virksomheten består av

- Helsetjenester (hjemmesykepleie) i hjemmet dag, kveld og natt
- Hjelp til egenomsorg som tilrettelegging av måltider og oppfølging av ernæring
- Velferdsteknologi som medisineringsstøtte og digital hjemmeoppfølging/behandling
- Mottak av trygghetsalarmer
- Praktisk bistand som hjelp til rengjøring og sengeskift
- Hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering
- Kreftkoordinator
- Palliativ behandling og omsorg ved livets slutt
- Sykehjem - Søbakken bo – og hjemmetjenester
- Bøskesken omsorgsbolig - heldøgns bemanning

Hjemmetjenester består av ca. 242 årsverk fordelt på 368 ansatte og gir tjenester til over 1100 personer.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	209 729	190 113	201 504	202 504	203 504	203 504
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 150	15 504	15 328	15 260	15 260	15 260
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	90	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	1 953	1 793	1 793	1 793	1 793	1 793
Finansutgifter	3 105	3 095	3 682	3 682	3 682	3 682
Sum Driftsutgifter	229 027	210 505	222 308	223 240	224 240	224 240
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9 492	-9 501	-9 501	-9 501	-9 501	-9 501
Refusjoner	-21 015	-2 203	-2 203	-2 203	-2 203	-2 203
Overføringsinntekter	-22	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-30 532	-11 704	-11 704	-11 704	-11 704	-11 704
Sum	198 494	198 802	210 604	211 536	212 536	212 536

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	198 802	198 802	198 802	198 802
Endring i år				
Avskrivninger 2022	587	587	587	587
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	2 394	2 394	2 394	2 394
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	3 820	3 820	3 820	3 820
Tillegg læringer flyttes fra IF til HM	80	80	80	80
Sum Endring i år	6 881	6 881	6 881	6 881
Tiltak forrige år				
Arbeidstøy i hjemmetjenesten	-900	-900	-900	-900
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	12	12	12	12
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	-212	-21	-21	-21
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-259	-259	-259
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	24	24	24	24
Styrking av hjemmetjenester	1 000	2 000	2 000	2 000
Økt styrking Hjemmetjenester	0	0	1 000	1 000
Sum Tiltak forrige år	-76	856	1 856	1 856
Konsekvensjusteringer	6 805	7 737	8 737	8 737
Konsekvensjustert ramme	205 607	206 539	207 539	207 539
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering	-3	-3	-3	-3
Styrke Hjemmetjenester til å bygge kapasitet til å gi økte tjenester i hjemmet	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum Nye tiltak	4 997	4 997	4 997	4 997
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 997	4 997	4 997	4 997
Ramme 2023-2026	210 604	211 536	212 536	212 536

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering

I 2022 ble det etablert en tilleggskompensasjon for mindre kommuner med spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Dette ble finansiert med et trekk for de andre kommunene. I Statsbudsjettet 2023 økes dette trekket ytterligere.

Styrke Hjemmetjenester til å bygge kapasitet til å gi økte tjenester i hjemmet

Henviser til veiplan i Temaplan Helse og mestring;; Nærmest mulig, lengst mulig.

Sykehjem

Virksomheten består av

Virksomheten består av 8 sykehjem; Yttersølia, Rekkevik, Furuheim, Lardal, Kvelde, Tjølling, Stavern og Grevle. I tillegg ligger følgende tilbud innenfor virksomheten:

- Faglig oppfølging av Det Nasjonale aldershjem for sjømenn (DNAS)
- Korttidsplasser i institusjon
- Avlastning i institusjon
- Langtidsplasser i institusjon
- Dagsenter
- Dagaktivitetstilbud «Inn på tunet»
- Dagaktivitetstilbud «Villa kveldssol»
- Hukommelsesteam; utredningsteam demenssykdom
- Felles produksjonskjøkken (LKC)
- Driftsfunksjon alle kommunens sykehjemsavdelinger
- Vaskeri

Virksomheten har 384 årsverk, ivaretatt av ca. 590 ansatte.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	321 400	308 594	319 155	319 155	319 155	319 155
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	64 032	58 569	58 539	58 527	58 527	58 527
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 723	40	40	40	40	40
Overføringsutgifter	8 508	8 517	8 517	8 517	8 517	8 517
Finansutgifter	23 864	22 560	23 800	23 800	23 800	23 800
Sum Driftsutgifter	421 526	398 279	410 051	410 039	410 039	410 039
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-74 355	-74 713	-74 713	-74 713	-74 713	-74 713
Refusjoner	-30 215	-12 376	-12 376	-12 376	-12 376	-12 376
Overføringsinntekter	-1 642	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-344	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-106 556	-87 089	-87 089	-87 089	-87 089	-87 089
Sum	314 970	311 190	322 962	322 950	322 950	322 950

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	311 190	311 190	311 190	311 190
Endring i år				
Avskrivninger 2022	1 240	1 240	1 240	1 240
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	4 116	4 116	4 116	4 116
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	6 321	6 321	6 321	6 321
Tillegg lærlinger flyttes fra IF til HM	140	140	140	140
Sum Endring i år	11 818	11 818	11 818	11 818
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	15	15	15	15
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	-36	-17	-17	-17
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-31	-31	-31
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-8	-8	-8	-8
Sum Tiltak forrige år	-30	-42	-42	-42
Konsekvensjusteringer	11 788	11 776	11 776	11 776
Konsekvensjustert ramme	322 978	322 966	322 966	322 966
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering	-16	-16	-16	-16
Sum Nye tiltak	-16	-16	-16	-16
Nye tiltak og realendringer budsjett	-16	-16	-16	-16
Ramme 2023-2026	322 962	322 950	322 950	322 950

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering

I 2022 ble det etablert en tilleggskompensasjon for mindre kommuner med spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Dette ble finansiert med et trekk for de andre kommunene. I Statsbudsjettet 2023 økes dette trekket ytterligere.

Larvik helsehus

Virksomheten består av

Virksomhet Larvik helsehus består av:

- Kommunal korttids hjelpemiddelformidling, inklusiv hørsels- og synskontakt
- Ergoterapitjeneste til barn og voksne
- Fysioterapitjeneste til barn og voksne
- Fysioterapeuter med driftstilskudd
- Hverdagsrehabilitering, tverrfaglig rehabilitering til hjemmeboende
- Døgnrehabilitering på institusjon
- Trygghet og aktivitetstilbud, lavterskeltilbud der bruker selv kan bestille plass ved behov
- Gruppetreningstilbud
- Spesialplasser med Lindrende behandling, avklaringsplasser, korttidsplasser, øyeblikkelig hjelp døgntilbud og rehabiliteringsplasser
- Larvik legevakt med migrasjonshelse

Larvik helsehus har ca. 150 årsverk fordelt på ca 200 ansatte.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	130 289	118 899	122 499	122 499	122 499	122 499
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	18 799	15 279	15 263	15 253	15 253	15 253
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	14 081	14 485	15 133	15 133	15 133	15 133
Overføringsutgifter	2 794	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550
Finansutgifter	1 796	1 548	1 576	1 576	1 576	1 576
Sum Driftsutgifter	167 759	152 761	157 021	157 010	157 010	157 010
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-8 185	-9 064	-9 064	-9 064	-9 064	-9 064
Refusjoner	-19 258	-10 288	-10 288	-10 288	-10 288	-10 288
Overføringsinntekter	-62	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-114	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-27 618	-19 351	-19 351	-19 351	-19 351	-19 351
Sum	140 140	133 410	137 670	137 659	137 659	137 659

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	133 410	133 410	133 410	133 410
Endring i år				
Avskrivninger 2022	28	28	28	28
Finansiering midlertidig legevakt Larvik helsehus	3 500	3 500	3 500	3 500
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	1 968	1 968	1 968	1 968
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	2 357	2 357	2 357	2 357
Teknisk justering flytte tiltak midlertidig legevakt	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Sum Endring i år	4 353	4 353	4 353	4 353
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-11	-11	-11
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-15	-15	-15	-15
Sum Tiltak forrige år	-15	-26	-26	-26
Budsjettekniske justeringer				
Økt stillingsprosent vaksinasjonskontoret	-78	-78	-78	-78
Sum Budsjettekniske justeringer	-78	-78	-78	-78
Konsekvensjusteringer	4 260	4 249	4 249	4 249
Konsekvensjustert ramme	137 670	137 659	137 659	137 659
Ramme 2023-2026	137 670	137 659	137 659	137 659

Funksjonshemmede

Virksomheten består av

- Praktisk bistand/opplæring (ambulant eller i samlokalisert bolig)
- Praktisk bistand
- Helsetjenester i hjemmet (ambulant eller i samlokalisert bolig)
- Avlastning (avlastningsbolig eller privat)
- Koordinering av hjelpetiltak, herunder administrasjon av Individuell plan
- Veiledning til pårørende og foreldre
- Støttesamtaler/- veiledning

Virksomheten gir tjenester til omlag 420 brukere i aldersgruppen 0-100 år med særskilte behov. Virksomheten har 320 medarbeidere fordelt på omlag 250 årsverk.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	189 530	202 912	212 677	211 602	212 027	212 027
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8 833	8 918	8 795	8 760	8 760	8 760
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 594	4 499	4 499	4 499	4 499	4 499
Overføringsutgifter	733	551	551	551	551	551
Finansutgifter	1 676	870	1 839	1 839	1 839	1 839
Sum Driftsutgifter	204 365	217 749	228 362	227 251	227 676	227 676
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 853	-3 125	-3 125	-3 125	-3 125	-3 125
Refusjoner	-49 726	-45 186	-45 186	-45 186	-45 186	-45 186
Overføringsinntekter	-850	-250	-250	-250	-250	-250
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-76	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-53 505	-48 562	-48 562	-48 562	-48 562	-48 562
Sum	150 861	169 188	179 800	178 690	179 115	179 115

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	169 188	169 188	169 188	169 188
Endring i år				
Avskrivninger 2022	969	969	969	969
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	1 779	1 779	1 779	1 779
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	3 664	3 664	3 664	3 664
Sum Endring i år	6 412	6 412	6 412	6 412
Tiltak forrige år				
Bemannings Torstvedtjordet	3 000	3 000	3 000	3 000
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	24	24	24	24
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	-146	-139	-139	-139
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-42	-42	-42
Etablere barneboliger	1 600	1 600	1 600	1 600
Etablere ungdommer i avlastning og omsorgsboliger	2 000	2 500	3 000	3 000
Omstrukturere drift for å utnytte handlingsrom, samarbeid mellom virksomhet Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede	-500	-500	-500	-500
Strukturendringer tjenesten til funksjonshemmede "Flere under samme tak"	-1 500	-3 000	-3 000	-3 000
Sum Tiltak forrige år	4 478	3 443	3 943	3 943
Konsekvensjusteringer	10 890	9 855	10 355	10 355
Konsekvensjustert ramme	180 078	179 043	179 543	179 543
Nye tiltak				
Omfordeling innsparingstiltak KST 172/21 Ressurskrevende brukere	-114	-189	-264	-264
Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering	-164	-164	-164	-164
Sum Nye tiltak	-278	-353	-428	-428
Nye tiltak og realendringer budsjett	-278	-353	-428	-428
Ramme 2023-2026	179 800	178 690	179 115	179 115

Nye tiltak

Omfordeling innsparingstiltak KST 172/21 Ressurskrevende brukere

KST 172/21 Ressurskrevende brukere - Omfordeling til virksomheter med ressurskrevende brukere.

Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering

I 2022 ble det etablert en tilleggskompensasjon for mindre kommuner med spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Dette ble finansiert med et trekk for de andre kommunene. I Statsbudsjettet 2023 økes dette trekket ytterligere.

Psykisk helse og avhengighet

Virksomheten består av

- Forebygging og tidlig intervensjon
 - o Pårørende koordinator
 - o Lærings- og mestringssenteret
 - o Mestringskurs/-program
 - o Korttids kognitiv terapi
 - o Verket – en arena for læring, mestring og tilhørighet
- Rus og psykisk helsehjelp
 - o Praktisk bistand og/eller opplæring
 - o Helsetjenester i hjemmet
 - o Motivasjonssamtaler og koordinering av hjelpetiltak
 - o Lavterskel- og skadereduserende helsetjenester med feltpleie
 - o Støttekontakt
 - o Dagsenter Svarstad
 - o Broen – ettervernstilbud i overgangen fra behandling og inn i ordinært samfunnsliv
- Botiltak med del-/heldøgns bemanning
 - o Praktisk bistand og/eller opplæring
 - o Helsetjenester i hjemmet
 - o Motivasjonssamtaler og koordinering av hjelpetiltak
- Heldøgns omsorgsplasser korttid og langtid i institusjon

Virksomheten gir tjenester til ca 1 600 personer med psykiske utfordringer. Virksomheten har 136 medarbeidere fordelt på ca 109 årsverk.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	87 956	85 510	87 435	87 410	87 385	87 385
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 793	7 477	7 365	7 352	7 352	7 352
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 859	2 079	2 079	2 079	2 079	2 079
Overføringsutgifter	940	572	572	572	572	572
Finansutgifter	696	300	365	365	365	365
Sum Driftsutgifter	101 245	95 939	97 816	97 778	97 753	97 753
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 628	-3 670	-3 670	-3 670	-3 670	-3 670
Refusjoner	-16 624	-10 582	-10 582	-10 582	-10 582	-10 582
Overføringsinntekter	-1 304	-30	-30	-30	-30	-30
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-902	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-22 457	-14 282	-14 282	-14 282	-14 282	-14 282
Sum	78 787	81 657	83 534	83 496	83 471	83 471

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	81 657	81 657	81 657	81 657
Endring i år				
Avskrivninger 2022	65	65	65	65
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	721	721	721	721
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Endring i år	2 286	2 286	2 286	2 286
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	27	27	27	27
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	-139	-139	-139	-139
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-13	-13	-13
Sikre lavterskeltilbud Friskliv og mestring, tidligere statsfinansiert	300	300	300	300
Strukturendringer virksomhet Psykisk helse og avhengighet	-500	-500	-500	-500
Sum Tiltak forrige år	-312	-325	-325	-325
Konsekvensjusteringer	1 973	1 960	1 960	1 960
Konsekvensjustert ramme	83 630	83 617	83 617	83 617
Nye tiltak				
Omfordeling innsparingstiltak KST 172/21 Ressurskrevende brukere	-38	-63	-88	-88
Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering	-58	-58	-58	-58
Sum Nye tiltak	-96	-121	-146	-146
Nye tiltak og realendringer budsjett	-96	-121	-146	-146
Ramme 2023-2026	83 534	83 496	83 471	83 471

Nye tiltak**Omfordeling innsparingstiltak KST 172/21 Ressurskrevende brukere**

KST 172/21 Ressurskrevende brukere - Omfordeling til virksomheter med ressurskrevende brukere.

Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering

I 2022 ble det etablert en tilleggskompensasjon for mindre kommuner med spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Dette ble finansiert med et trekk for de andre kommunene. I Statsbudsjettet 2023 økes dette trekket ytterligere.

Arbeid og Aktivitet

Virksomheten består av

Virksomheten består av tilrettelagt arbeid og aktivitetstilbud, en bolig for personer med store bistandsbehov og avlastning, samt 6 nærmiljøsenters og Grønn omsorg.

- AoK tilbyr tilrettelagt arbeid og aktivitet til personer som av ulike årsaker ikke kan stå i ordinært arbeid.
- Borgejordet 76 tilbyr praktisk bistand og opplæring til beboere i boligen, i tillegg til avlastningsordning i helg.
- Nærmiljøsentene tilbyr aktiviteter, måltider og sosiale møteplasser ute i de forskjellige lokalsentra i Larvik Kommune. Lokasjonene drives i nært samarbeid med frivillige. Det er seks nærmiljøsenters i kommunen.
- Grønn Omsorg tilbyr tilrettelagte aktiviteter i form av gårdsdrift med dyr. Målgruppen for denne tjenester er personer som har utfordringer knyttet til psykisk helse.

Virksomheten har ca 68 årsverk fordelt på 95 ansatte.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	51 155	47 002	44 759	44 759	44 759	44 759
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 396	11 778	11 778	11 764	11 764	11 764
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	239	755	755	755	755	755
Finansutgifter	978	896	801	801	801	801
Sum Driftsutgifter	64 768	60 431	58 092	58 079	58 079	58 079
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9 803	-10 305	-10 305	-10 305	-10 305	-10 305
Refusjoner	-6 787	-3 525	-3 525	-3 525	-3 525	-3 525
Overføringsinntekter	-84	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-100	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-16 774	-13 830	-13 830	-13 830	-13 830	-13 830
Sum	47 994	46 601	44 262	44 248	44 248	44 248

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	46 601	46 601	46 601	46 601
Endring i år				
Avskrivninger 2022	-95	-95	-95	-95
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	179	179	179	179
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	1 088	1 088	1 088	1 088
Sum Endring i år	1 171	1 171	1 171	1 171
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-14	-14	-14
Digitalisering av ordresystem ved AOK	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Omstrukturere drift av lavterskeltilbud i samarbeid med annen virksomhet	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Omstrukturere drift for å utnytte handlingsrom, samarbeid mellom virksomhet Arbeid og Aktivitet og Funksjonshemmede	-500	-500	-500	-500
Sum Tiltak forrige år	-3 500	-3 514	-3 514	-3 514
Konsekvensjusteringer	-2 329	-2 342	-2 342	-2 342
Konsekvensjustert ramme	44 272	44 258	44 258	44 258
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering	-10	-10	-10	-10
Sum Nye tiltak	-10	-10	-10	-10
Nye tiltak og realendringer budsjett	-10	-10	-10	-10
Ramme 2023-2026	44 262	44 248	44 248	44 248

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering

I 2022 ble det etablert en tilleggskompensasjon for mindre kommuner med spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Dette ble finansiert med et trekk for de andre kommunene. I Statsbudsjettet 2023 økes dette trekket ytterligere.

Fellesfunksjoner Helse og mestring

Virksomheten består av

- Støttefunksjoner, Kvalitet, Utvikling/ velferdsteknologi, Helsehjelpen.
- Kommuneoverlege samfunnsmedisin
 - o Miljørettet helsevern
 - o Koordinering av kommunens folkehelsearbeid
- Kommuneoverlege Kliniske tjenester
 - o Legetjenesten
 - o Lardal legekantor
- Det Nasjonale aldershjem for sjømenn, økonomi og oppfølging

Rapporteringsområdet dekker fellestjenester for hele tjenesteområdet Helse og mestring. Det er ca. 51 årsverk, fordelt på 74 ansatte. I tillegg kommer årsverk som finansieres av øremerkede tilskudd.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	84 787	50 531	90 277	96 777	125 277	173 277
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	60 896	20 804	28 459	28 459	28 459	28 459
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	72 147	64 053	85 154	73 815	73 815	73 815
Overføringsutgifter	12 329	1 920	1 920	1 920	1 920	1 920
Finansutgifter	7 312	4 467	5 139	5 139	5 139	5 139
Sum Driftsutgifter	237 471	141 775	210 950	206 111	234 611	282 611
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-8 407	-10 472	-9 849	-9 849	-9 849	-9 849
Refusjoner	-48 160	-7 251	-7 251	-7 251	-7 251	-7 251
Overføringsinntekter	-10 454	-2 309	-2 309	-2 309	-2 309	-2 309
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 792	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-70 813	-20 032	-19 409	-19 409	-19 409	-19 409
Sum	166 659	121 743	191 541	186 702	215 202	263 202

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	121 743	121 743	121 743	121 743
Endring i år				
Avskrivninger 2022	672	672	672	672
Finansiering midlertidig legevakt Larvik helsehus	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	1 851	1 851	1 851	1 851
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	519	519	519	519
Omorganisering 4/22	1 761	1 761	1 761	1 761
Omorganisering 6/22	1 121	1 121	1 121	1 121
Omorganisering 7/22	2 347	2 347	2 347	2 347
Omorganisering 8/22	-1 605	-1 605	-1 605	-1 605
Teknisk justering flytte tiltak midlertidig legevakt	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum Endring i år	6 666	6 666	6 666	6 666
Tiltak forrige år				
Bemanning Torstvedtjordet	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Drift nye sykehjemsplasser, jfr. KST 089/21	22 250	31 250	42 750	42 750
KST 172/21 Egenandeler økes	-79	-79	-79	-79
KST 172/21 Ressurskrevende brukere, ekstra over statsbudsjettet	-800	-900	-1 000	-1 000
KST 172/21 Utsette oppstart sykehjemsplasser Helsekvartalet til 2026	0	0	-48 000	0
Nye plasser Heldøgns omsorgstjenester	4 500	11 000	11 000	11 000
Sykehuskvartalet, nye sykehjemsplasser	0	0	48 000	48 000
Sykepleierutdanning for fremtiden	-500	-500	-500	-500
Utsette innsparing natttjenesten grunnet pandemi	-800	-800	-800	-800
Økt legedekning institusjon, A-LIS-løp	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum Tiltak forrige år	25 071	40 471	51 871	99 871
Konsekvensjusteringer	31 737	47 137	58 537	106 537
Konsekvensjustert ramme	153 480	168 880	180 280	228 280
Nye tiltak				
Ekstra tilskudd DNAS 2023	250	0	0	0
Kompensasjon økte driftskostnader (inflasjon) - Heldøgns omsorgsinstitusjoner	7 000	7 000	7 000	7 000
KST 014/22 Reversere krav om økte egenandeler 2023-2026	702	702	702	702
KST 031/22 Økt behov hos eldre	23 000	23 000	23 000	23 000
KST 082/22 Lege- og pasientkrise - Økt basistilskudd	11 089	0	0	0
Omfordeling innsparingstiltak KST 172/21 Ressurskrevende brukere	152	252	352	352
Reduksjon "Drift 44 nye sykehjemsplasser i eksisterende bygningsmasse, jfr KST 089/21"	-500	-500	-500	-500
Reduksjon tiltak "Nye plasser i heldøgns omsorgstjenester"	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Statsbudsjettet. Nasjonale e-helseløsninger, økning 2023	157	157	157	157
Statsbudsjettet. Økt basistilskudd fastleger	4 211	4 211	4 211	4 211
Særlig omfattende tjenester, tiltak	4 500	4 500	4 500	4 500
Utsatt bygging og drift av heldøgns omsorgsplasser	-8 000	-17 000	0	0
Sum Nye tiltak	38 061	17 822	34 922	34 922
Nye tiltak og realendringer budsjett	38 061	17 822	34 922	34 922
Ramme 2023-2026	191 541	186 702	215 202	263 202

Nye tiltak

Ekstra tilskudd DNAS 2023

Ut fra den årlige gjennomgangen i avtalen kompenseres DNAS (det nasjonale aldershjem for sjømenn) med kr 250 000 i 2023.

Kompensasjon økte driftskostnader (inflasjon) - Heldøgns omsorgsinstitusjoner

Betydelig prisstigning kompenseres.

KST 014/22 Reversere krav om økte egenandeler 2023-2026

I KST 172/21 Strategidokument 2022-2025 ble det vedtatt et generelt inntektskrav på 1,2 mill kr i 2022 og 1,4 mill kr videre i økonomiplanperioden. I KST 014/22 ble kravet for 2022 reversert. I Strategidokument 2023-2026 legges det inn reversering i hele økonomiplanperioden.

KST 031/22 Økt behov hos eldre

Befolkningsøkning viser at det blir flere eldre, og stadig flere pasienter med behov for tett oppfølging og døgnkontinuerlig bistand.

KST 082/22 Lege- og pasientkrise - Økt basistilskudd

Larvik kommune iverksatte en justert modell for å beholde og rekruttere fastleger hvor en midlertidig økning i basistilskudd for 2022 og 2023 inngår, jfr KST 082/22. Statlig forespeilet økning i basistilskudd i Statsbudsjettet 2023 (4,2 mill. kr for Larvik kommune) reduserer tidligere beregnet beløp.

Omfordeling innsparingstiltak KST 172/21 Ressurskrevende brukere

KST 172/21 Ressurskrevende brukere - Omfordeling til virksomheter med ressurskrevende brukere.

Reduksjon "Drift 44 nye sykehjemsplasser i eksisterende bygningsmasse, jfr KST 089/21"

Beløpet trekkes ut fra tiltaket "Drift 44 nye sykehjemsplasser i eksisterende bygningsmasse (...)" til tiltaket "Styrke hjemmetjenester til å bygge kapasitet til å gi økte tjenester i hjemmet". Henviser til veiplan i Temaplan Helse og mestring,; Nærmest mulig, lengst mulig.

Reduksjon tiltak "Nye plasser i heldøgns omsorgstjenester"

Beløpet trekkes ut fra tiltaket "Nye plasser Heldøgns omsorgstjenester" til tiltaket "Styrke hjemmetjenester til å bygge kapasitet til å gi økte tjenester i hjemmet". Henviser til veiplan i Temaplan Helse og mestring,; Nærmest mulig, lengst mulig.

Statsbudsjettet. Nasjonale e-helseløsninger, økning 2023

I Statsbudsjettet bevilges det midler til å dekke veksten i kostnader til forvaltning og drift av e-helseløsninger.

Statsbudsjettet. Økt basistilskudd fastleger

I Statsbudsjettet 2023 styrkes basistilskuddet til fastleger fra 1. mai 2023.

Særlig omfattende tjenester, tiltak

Tjenester til pasienter som har behov for særlig omfattende tiltak.

Utsatt bygging og drift av heldøgns omsorgsplasser

Ref KST 089/21, jfr KST 139/22

Tjenester og forvaltning

Virksomheten består av

Tjenestekontoret har koordinerende funksjon for alle tjenester til brukerne.

Hovedmål:

- Økt fokus på lavterskeltilbud og egenmestring
- Tilpasse forsvarlig tjenestetilbud innenfor eksisterende rammer og lovverk
- Redusere overliggerdøgn på Sykehuset
- Økt kompetanse og kvalitet på saksbehandling

Tjenestekontoret tar i mot henvendelser og søknader om helse- og omsorgstjenester, utreder behov og fatter beslutninger i felles vedtaksmøter.

Avdelingen legger til rette for individuelt tilpassede tjenestetilbud der fokus er å opprettholde funksjon og mestring. I tillegg til skriftlig saksbehandling omfatter arbeidsoppgavene vurdering av funksjonsnivå ved hjemmebesøk, kartleggingssamtaler med bruker og pårørende i samarbeid med virksomhetene, samt samarbeid om tjenestetilbudet med fastleger og andre samarbeidspartnere.

Tjenestekontoret følger opp og koordinerer alle pasientforløp mellom sykehus og kommune. Antall pasientforløp som følges opp øker hvert år. Det tilstrebes at alle utskrivningsklare pasienter skal tas i mot den dagen de meldes klare til overføring. Dersom pasienten ikke kan tas i mot, må kommunen dekke kostnaden "overliggerdøgn" ved sykehuset.

Tjenestekontoret ivaretar rollen som koordinerende enhet for rehabilitering og habilitering, som er en lovpålagt tjeneste. I tillegg drifter avdelingen tjenestene omsorgslønn, støttekontakt og ordningen brukerstyrt personlig assistanse (BPA) .

Antall ansatte totalt i avdelingen er 25.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	40 194	39 802	41 350	41 350	41 350	41 350
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 788	2 061	2 061	2 061	2 061	2 061
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 494	3 138	5 321	5 321	5 321	5 321
Overføringsutgifter	46	110	110	110	110	110
Finansutgifter	37	38	38	38	38	38
Sum Driftsutgifter	48 559	45 150	48 880	48 880	48 880	48 880
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-182	-177	-177	-177	-177	-177
Refusjoner	-3 611	-2 160	-2 160	-2 160	-2 160	-2 160
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-106	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-3 899	-2 337	-2 337	-2 337	-2 337	-2 337
Sum	44 660	42 813	46 543	46 543	46 543	46 543

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	42 813	42 813	42 813	42 813
Endring i år				
Lønnsoppgjør 2022 tilleggene H&M	551	551	551	551
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	462	462	462	462
Sum Endring i år	1 013	1 013	1 013	1 013
Konsekvensjusteringer	1 013	1 013	1 013	1 013
Konsekvensjustert ramme	43 825	43 825	43 825	43 825
Nye tiltak				
BPA	2 000	2 000	2 000	2 000
Statsbudsjettet. Barnekoordinator helårseffekt 2023	728	728	728	728
Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering	-10	-10	-10	-10
Sum Nye tiltak	2 718	2 718	2 718	2 718
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 718	2 718	2 718	2 718
Ramme 2023-2026	46 543	46 543	46 543	46 543

Nye tiltak

BPA

Det er et økende behov for brukerstyrt personlig assistanse, og noen av ordningene har hatt en betydelig økning i antall vedtakstimer sammenliknet med fjoråret.

Statsbudsjettet. Barnekoordinator helårseffekt 2023

I Statsbudsjettet 2022 ble det vedtatt å innføre rett til barnekoordinator fra høsten 2022. Tiltaket videreføres med helårseffekt fra 2023.

Statsbudsjettet. Ressurskrevende tjenester trekk for toppfinansiering

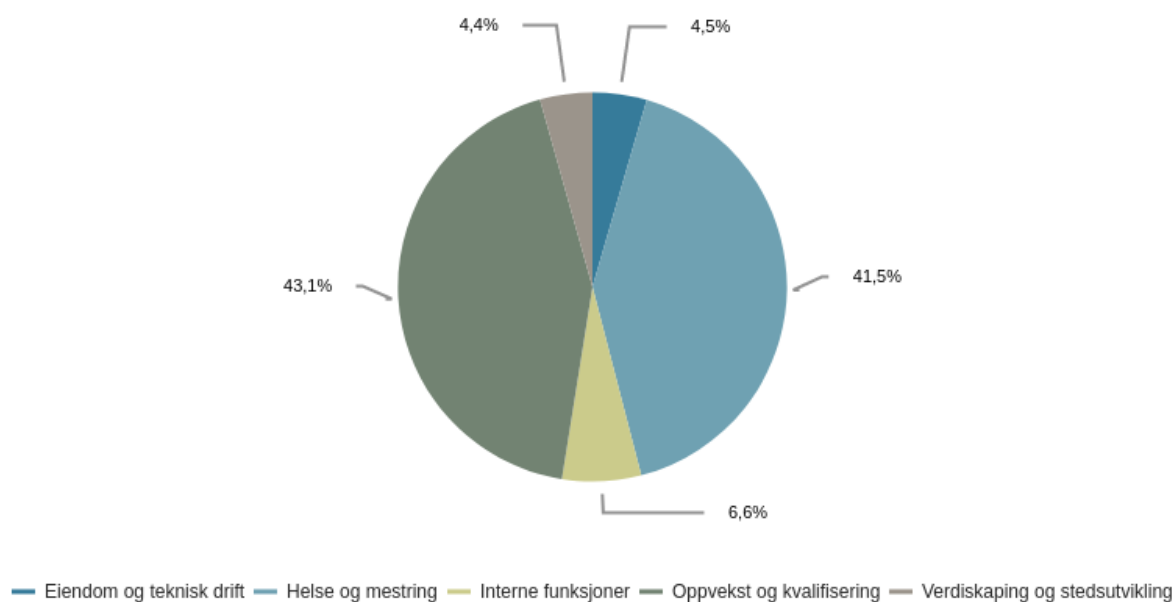
I 2022 ble det etablert en tilleggskompensasjon for mindre kommuner med spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. Dette ble finansiert med et trekk for de andre kommunene. I Statsbudsjettet 2023 økes dette trekket ytterligere.

Oppvekst og kvalifisering

Netto rammer

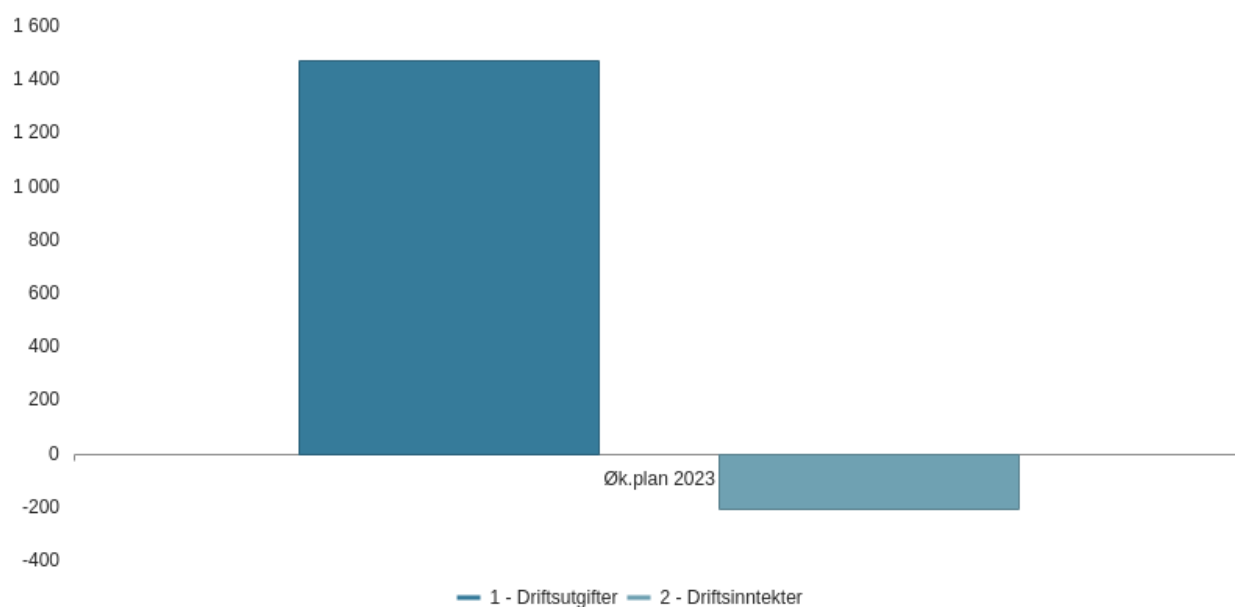
Netto rammer per tjenesteområde

Prosentvis fordeling

Inntekter og utgifter for Oppvekst og kvalifisering

Beløp i mill kr

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Skole	562 234	556 929	583 527	577 448	574 266	572 742
Barnehage	199 849	196 184	210 338	208 592	208 241	208 241
Barne- og familietjenester	35 483	60 768	53 630	53 451	53 451	53 451
NAV	86 340	93 155	96 623	95 945	95 945	95 945
Larvik Læringssenter	26 256	26 976	31 865	34 024	34 024	34 024
Barnevernet	87 139	104 873	110 739	110 545	110 545	110 545
Fellesfunksjon Oppvekst og kvalifisering	164 040	164 373	178 968	181 689	181 306	180 584
Sum	1 161 339	1 203 258	1 265 690	1 261 694	1 257 778	1 255 532

Området består av

- Skole
- Barnehage
- Barne- og familietjenester (BFT)
- NAV
- Larvik læringssenter (LLS)
- Barnevern
- Fellesfunksjon Oppvekst og kvalifisering

Tjenesteområdet har som overordnet prioritering å sammen arbeide for økt inkludering og forhindre utenforskap. Inkludering i utdanning, arbeid og fritid er viktige forutsetninger for både et godt liv på individnivå, men også fordi samfunnet trenger alle. Fremover vil samfunnet stå foran store utfordringer bl.a. knyttet til demografi og bærekraft. Da trenger vi både kvalifisert arbeidskraft for å dekke de behovene som kommer, men også samfunnsengasjerte borgere som medvirker og tar ansvar både for seg selv og for fellesskapet.

Tjenesteområdet har definert fem veivalg som deles av alle virksomheter og som er førende for satsinger og prioriteringer. Gjennom tidlig innsats og forebygging, kjernetjenester med høy kvalitet og støttesystemer som fanger og opp og bistår de som har behov for det, har vi gode sjanser for å lykkes. Samarbeid og samhandling må sikres gjennom gode systemer. Derfor har Oppvekst og kvalifisering, sammen med andre tjenesteområder som arbeider inn mot barn og unge, utviklet Se Meg (bedre tverrfaglig innsats i Larvik kommune). Vår mulighet til å lykkes vil være avhengig av vår grad av evne til å samarbeide både med brukeren og systemene rundt.

Det skal i økonomiplanperioden:

- arbeides videre med å sikre god kvalitet i kjernetjenestene
- sikres en struktur som både gir god økonomieffektivisering og kvalitet i tjenestene
- implementere i drift Se Meg (bedre tverrfaglig innsats i Larvik kommune)
- sikres tidlig innsats og forebygging, og at tjenesteområdet arbeider i tråd med vedtatte veivalg for området

- utvikle nye tiltak som medvirker til inkludering og forhindrer utenforskap, gjerne også sammen med eksterne aktører
- styrke arbeidet for voksnes læring og kompetanse slik at flere kvalifiseres for arbeidslivet

De viktigste veivalgene for området

Tidlig, tverrfaglig og tilpasset innsats

Forskning er entydig på at forebygging og tidlig innsats er bedre enn reparasjon. Dette gjelder både tidlig i alder og tidlig i forløp. Langsiktig investering i oppvekstmiljø og lokalsamfunn gir positive langtidsvirkninger både i form av god folkehelse, livskvalitet, kompetanse og bærekraftig samfunnsutvikling. Oppvekst og kvalifisering i Larvik legger en bred helhetsforståelse til grunn for all tidlig innsats for barn, unge og voksne. Vårt fremste mål er å sørge for at det enkelte individ får muligheter for utvikling, læring, mestring og overgang til arbeid i tråd med sine forutsetninger. Kommunens mål er å være med på å bygge et robust fundament for livskompetanse og mestring.

Tidlig innsats har tre hoveddimensjoner:

- Forebyggende tiltak som har betydning for og omfatter alle innbyggere
- Forebyggende tiltak spesielt rettet mot grupper som står i fare for å få en negativ utvikling
- Spesifikke støtte og hjelpetiltak for barn, unge og voksne med klart definerte behov

Tidlig innsats er en målrettet og prioritert satsing på tvers av tjenestoområder og enheter, og som kjennetegnes av helhet, kontinuitet og tverrfaglighet. Det må legges vekt på universelle tiltak for å nå mange uten å stigmatisere og sikre en inkludering i et større fellesskap.

Helse og livsmestring

Samfunnets innsats knyttet til folkehelsearbeid dreier seg om å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel. I dette ligger forebygging av psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. De styrkene og ressursene som utvikles i et godt lokalsamfunn tar vi med oss videre i livet. Barns fysiske og psykiske utvikling i tidlige år er utgangspunktet for trivsel, læring og utfoldelse, og danner grunnlaget for individets framtid. En sunn psykososial utvikling og helse gjør barn, unge og voksne robuste til å ta vare på både seg selv og andre.

Psykisk helse refererer til utviklingen av og evnen til å mestre tanker, følelser, atferd og hverdagens krav. En arena er psykisk helsefremmende hvis den gir individet en følelse av:

- *Identitet og selvrespekt:* Følelse av at man er noe, at man er noe verdt
- *Mening i livet:* Følelse av å være del av noe større enn en selv, at det er noen som trenger en
- *Mestring:* Følelse av at man duger til noe, at det er noe man får til
- *Tilhørighet:* Følelse av å høre til hos noen, høre hjemme et sted
- *Trygghet:* Kunne føle, tenke og utfolde seg uten å være redd
- *Deltakelse:* Følelse av at det spiller noen rolle for andre hva man gjør eller ikke gjør
- *Fellesskap:* At man har noen å dele tanker og følelser med, noen som kjenner en, bryr seg om en og vil passe på en når det trengs

Livsmestring handler om å kunne forstå og ha mulighet til å påvirke avgjørende faktorer for mestring av eget liv. Høy livskvalitet forutsetter en god balanse mellom de krav som stilles og de forutsetninger som

enkeltmennesket har. Det skal legges til rette for at barn, unge og voksne har en meningsfull hverdag med mestringsopplevelser.

Inkluderende fellesskap

Inkludering er en grunnleggende verdi. For å få til dette må man ha en gjennomgående holdning om menneskers likeverd – uavhengig av etnisitet, funksjonsnivå, status, bakgrunn eller kjønn. Videre må man støtte opp om et miljø der alle får oppleve å være en del av et fellesskap og oppleve å ha en relasjon til andre. Inkluderende fellesskap er preget av anerkjennelse, gjensidighet, toleranse og vennskap.

Barn, unge og voksne skal oppleve et miljø preget av omsorg, tilhørighet og trygghet. Viktige elementer er demokrati, likeverd, anerkjennelse og tilrettelegging. Alle skal oppleve møteplasser der de kan oppdage og utvikle relasjoner og føle seg inkludert.

Inkluderende og bærekraftig fellesskap handler om:

- Inkludering forstås som en tanke - handlemåte som skal prege de valg som gjøres i Oppvekst og kvalifisering
- Inkludering skal bidra til at det utvikles et inkluderende og bærekraftig samfunn der vi deltar i fellesskap med andre
- Alle skal realisere sitt potensial for læring og kvalifisering i inkluderende fellesskap. Dette innebærer både faglig, sosial og personlig inkludering.

Livslang læring og kvalifisering

Begrepet livslang læring favner læring på alle arenaer og for alle aldersgrupper. Det er uttrykk for forventninger og behov for læring og endring gjennom hele livet. Livslang læring gjelder alle tiltak som bidrar til å øke kompetansen fra barnehage, i skoleløpet, arbeidslivet og gjennom voksenlivet i etter- og videreutdanning. Samfunnet endrer seg, arbeidsmarkedet endrer seg, og kommende behov for arbeidskraft og opplæring på arbeidsplasser er i kontinuerlig endring.

Livslang læring med vekt på språkkompetanse og sosiale ferdigheter er en nøkkel til å hindre utenforskap. Den enkelte må oppleve trygghet i egen kompetanse for å være aktiv i arbeids- og samfunnsliv. Å satse på barnehage, grunnskole, kvalifiserende og effektiv utdanning er en nøkkelfaktor. Læring og kvalifisering er et kostnadseffektivt tiltak i et livsløpsperspektiv. Livslang læring er læring gjennom livsløpet som resulterer i økt kunnskap, ferdigheter, kompetanse og kvalifikasjoner. Barn, unge og voksne skal gis en god plattform i et stadig mer globalisert og automatisert samfunn, der endring og omstilling skjer i stadig høyere tempo.

Utjevne sosiale ulikheter

Sosiale forskjeller er komplekse og skyldes mange faktorer. Tidlig innsats i universelle tjenester som barnehage, skole og kommunehelse er et prioritert tiltak. Forskningen viser at fattigdom, sosialhjelpsmottak og uføretrygd overføres mellom generasjoner. Det er derfor viktig å bidra til å redusere overføring av sosiale problemer mellom generasjoner (bryte arverekken) gjennom å fange opp familier som trenger hjelp tidlig. Målet er at foreldrene blir selvhjulpne, samtidig som barna kan fullføre skolegang og delta på sosiale arenaer.

Årsakene bak utviklingen i levekårsutfordringene er meget sammensatte og vil kreve et godt koordinert og samordnet tjenestetilbud. Bruk av arbeidsrettede tjenester og tiltak er det viktigste middelet til å bekjempe fattigdom. Arbeid gir den enkelte økonomisk selvstendighet og er samtidig en viktig arena for sosial inkludering. En trygg og god bosituasjon for alle er også viktig for å kunne delta i arbeid og på sosiale arenaer.

Det må jobbes systematisk for å bekjempe og utjevne sosiale forskjeller på lang sikt, og det er viktig at både de statlige tiltakene, utdanningssystemet og kommunenes innsats samordnes best mulig. Dette vil både kunne hindre at barn og unge blir stående varig utenfor skole, arbeidsliv og sosiale arenaer, samtidig som det gjennomføres målrettede tiltak som kan sikre at foreldre som står langt unna arbeidsmarkedet, blir inkludert. Tiltak som bidrar til at foreldrene kommer i arbeid, vil styrke deres rolle som forbilder og forsørgere.

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
FN 03: I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet	OK: Kommunen tilbyr forebyggende og helsefremmende arenaer med fokus på inkludering, relasjoner, mestring og samarbeid med hjemmet	Antall barn og unge i Fargespill Larvik	100,0	100,0	100,0	100,0
		Antall tolkeoppdrag med kvalifisert tolk	75,0 %	80,0 %	90,0 %	90,0 %
		Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass (B)	17,4 %	17,4 %	17,5 %	17,5 %
		Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (B)	80,8 %	80,8 %	80,9 %	80,9 %
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; totalt	4,7	4,7	4,7	4,7
		Elevundersøkelsen 7. trinn - Trivsel på skolen (Skala 1-5)	4,4	4,5	4,6	4,6
		Elevundersøkelsen 10. trinn - Trivsel på skolen (skala 1-5)	4,3	4,4	4,5	4,5
		Mobbing i skolen 7.trinn; Mobbing av barn og unge i skolen	5,5 %	5,0 %	4,5 %	4,5 %
		Mobbing i skolen 10.trinn; Mobbing av barn og unge i skolen	5,5 %	5,0 %	4,5 %	4,5 %
	OK: Kommunen tilbyr tjenester som fremmer trivsel og sosial utvikling, og bidrar til å bygge god fysisk og psykisk helse gjennom hele livsløpet	Andel unge som er fornøyd med egen helse	70,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %
		Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder (B)	97,0 %	97,0 %	97,0 %	97,0 %
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; Kvalitet: Barnets trivsel	4,8	4,8	4,8	4,8
FN 04: I Larvik har alle forutsetninger og motivasjon til å fullføre videregående skole	OK: Larvik kommune har en velfungerende lærlingeordning	Antall lærlinger pr år	67	77	77	77
FN 04: Larvik har gode arenaer for livslang læring	OK: Kommunens arenaer er sentrale arenaer for tidlig, tverrfaglig og tilpasset innsats	Andelen barn og unge som får hjelp på de arenaer hvor de oppholder seg	400	400	400	400
		Økt fokus på samarbeid; Andel av fosterhjemstiltak i familie og nære nettverk (nettverksplasseringer) økes	50,0 %	50,0 %	50,0 %	50,0 %
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; Kvalitet: Barnets utvikling	4,7	4,7	4,7	4,7
		Foreldreundersøkelse i barnehagen; Kvalitet: Relasjon mellom barn og voksen	4,6	4,6	4,6	4,6
		Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	6,9 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
	OK: Læringsresultater på eller over nasjonalt gjennomsnitt	Antall elever som gjennomfører Kombinasjonsklassen	40	40	40	40
		Antall elever som avlegger eksamen i grunnskoleopplæring for voksne	30	30	30	30
		Elever på 1. trinn lærer å lese; Andel elever under bekymringsgrensen på kartleggingsprøver 1. trinn	20,00	20,00	20,00	20,00
		Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing	51,0	51,0	51,0	51,0
		Nasjonale prøver 8. trinn: Lesing	51,0	51,0	51,0	51,0
		Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	43,0	43,0	43,0	43,0
FN 04: Larviksamfunnet bidrar til at familiene er rustet for å gi barna trygghet og motivasjon til å lære	OK: Kommunen tilbyr familiene veiledning og hjelpetiltak	Andel netto driftsutgifter til barn som ikke er plassert av barnevernet (f.251)	65,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %
		Antall deltakere på veiledningskurs	260	260	260	260
		Andel barn i institusjon og fosterhjem av barn med tiltak (B)	100,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %
FN 08: I Larvik jobber vi aktivt for å sikre integritet, gode arbeidsforhold og høy grad av inkludering, slik at alle som ønsker det kan være i arbeid	OK: Kommunen inkluderer familie og nettverk i hjelpetiltak	Antall familieråd i OK	50	50	50	50
	OK: Kommunen har en aktiv rolle for å utvikle et inkluderende arbeidsliv	Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid	45,0 %	45,0 %	45,0 %	45,0 %
		Antall ordinære arbeidssøkere med overgang til arbeid	67,0 %	67,0 %	67,0 %	67,0 %
		Ungdom med tiltak fra barnevernstjenesten er i aktivt dagtilbud (utdanning eller arbeid)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel deltagere i kvalifiseringsprogram (KVP) med overgang til arbeid eller utdanning	62,0 %	63,0 %	63,0 %	63,0 %
		Andel deltagere i introduksjonsprogram med overgang til arbeid eller utdanning	60,0 %	60,0 %	60,0 %	60,0 %

Gjeldende planer for området

- Kvalitet i Larvikskolen
- Kvalitet i Barnehagen
- Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme
- Handlingsplan mot levekårsforskjeller og barnefattigdom i Larvik kommune
- Temaplan Vold i nære relasjoner vedtas etter planen høsten 2022
- Temaplan for integrering
- Klima- og energiplan
- Kulturplan
- Folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet
- Trafikksikkerhetsplan

Dette er planer tjenesteområdet både har hovedansvar for og som vi er en del av oppfølgingen av.

Oppfølging av gjeldende planer

- Kvalitet i Larvikskolen: Oppfølging er i tråd med planen
- Kvalitet i Barnehagen: Oppfølging er i tråd med planen
- Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme: Planen følges opp med Politirådet som styringsgruppe
- Handlingsplan mot levekårsforskjeller og barnefattigdom i Larvik kommune: Økonomiske midler fordeles til virksomheter/tjenester etter søknad
- Temaplan Vold i nære relasjoner planlegges vedtatt høsten 2022: Aktuelle områder vil bli fulgt opp i tjenesteområdet
- Temaplan for integrering: Følges opp med særlige oppgaver hos NAV og i LLS
- Klima- og energiplan: Tiltak følges opp i aktuelle virksomheter og legges inn i virksomhetsplanen
- Kulturplan: Aktuelle områder som berører tjenesteområdet følges opp
- Folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet
- Trafikksikkerhetsplan

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Larvik kommune											
Grunnskole – opprettholde IKT standard	2027	5 500	5 500	500	500	500	500	500	500	0	0
Grunnskole SIKT Kjøp av digitale enheter (fremfor leasing)	2029	45 314	45 314	14 275	0	9 471	0	13 450	0	8 118	0
IKT utstyr barnehage	2025	650	650	250	0	0	0	0	0	0	0
Inventar og utstyr til nye lokaler i 2024	2025	1 500	1 500	750	750	0	0	0	0	0	0
Inventar til barnehagene	2030	4 300	4 300	500	500	500	500	500	500	500	500
Sum Larvik kommune		57 264	57 264	16 275	1 750	10 471	1 000	14 450	1 000	8 618	500

Grunnskole – opprettholde IKT standard

Opprettholdelse av IKT standard brukes til fornyelse av bærbart kontorutstyr til lærerne.

Grunnskole SIKT Kjøp av digitale enheter (fremfor leasing)

I dag leases digitale enheter til skolene. Beregning av netto nåverdi for disse utgiftene viser at det er klart økonomisk gunstig å endre utgiftene til investeringer, hvor kommunen selv eier enhetene, fremfor å inngå nye leasingavtaler fremover. Det anbefales derfor å flytte driftsutgifter tilsvarende utgåtte leasingavtaler fra 2023 og videre, inn fra virksomheten. Samtidig som virksomheten tildeles investeringsmidler til å kjøpe de nødvendige enhetene.

Eksisterende leasingavtaler har ulike utløpsdatoer. Derfor er redusert driftsbudsjett noe lavere i starten av perioden.

IKT utstyr barnehage

Barnehagene har behov for ytterligere investering i digitale arbeidsverktøy, slik at forventet digitalisering kan realiseres. Barnehagene har fremdeles for få arbeids Pcer og iPader til bruk i opplæringsøyemed, samt at mobiler må være tilgjengelig på alle avdelinger. Det meste av digitalt utstyr er av eldre standard. Det ønskes derfor en økning av rammen, da tildelt ramme kun ivaretar et fåtall av barnehagene årlig.

Inventar til barnehagene

Flere av kommunes barnehager er eldre, og av dårlig standard. Møbler og inventar benyttes daglig, og er utsatt for hardt bruk. De fleste barnehagene har et stort behov for å erstatte møbler og inventar, da de ikke har ramme til å prioritere dette. Tilbud og trivsel, samt sikkerhet vil øke for både barn og ansatte, samt barnehagenes omtale. Riktig inventar og tilpassede arbeidsplassløsninger vil virke forebyggende på sykefravær.

Inventar og utstyr til nye lokaler i 2024

NAV skal flytte i nye lokaler fra mai 2024, grunnet endring av dagens leieavtale. Virksomheten søker å gjenbruke mest mulig av dagens utstyr, men anser at det likevel vil være behov for noe nytt inventar, utstyr og digitale løsninger tilpasset til nye lokaler.

Skole

Virksomheten består av

- 10 barneskoler, 1. til 7. trinn
 - Berg skole
 - Fagerli skole
 - Hedrum barneskole
 - Hvarnes skole
 - Jordet skole
 - Langestrand skole
 - Sky skole
 - Stavern skole
 - Valby skole
 - Østre Halsen skole
- 5 barne- og ungdomsskoler, 1. til 10. trinn
 - Frøy skole
 - Kvelde skole
 - Lardal skole
 - Mesterfjellet skole
 - Tjodalyng skole
- 4 ungdomsskoler, 8. til 10. trinn
 - Brunla ungdomsskole
 - Hedrum ungdomsskole
 - Mellomhagen ungdomsskole
 - Ra ungdomsskole
- Fagerli skole, Hedrum ungdomsskole og Mesterfjellet skole har mottaksgrupper for nyankomne barn i grunnskolealder.
- 15 skolefritidsordninger, lokalisert til skoler med barnetrinn.
- Farris naturskole
- Newtonrommet Larvik

Driftsbudsjett**Fordeling på hovedart**

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	513 974	485 940	504 337	503 112	502 059	502 059
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	87 982	80 059	79 513	75 010	72 881	71 357
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	15 960	14 947	14 947	14 947	14 947	14 947
Overføringsutgifter	11 348	8 139	14 460	14 110	14 110	14 110
Finansutgifter	38 217	37 176	37 601	37 601	37 601	37 601
Sum Driftsutgifter	667 482	626 261	650 859	644 780	641 598	640 074
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-26 488	-31 573	-29 573	-29 573	-29 573	-29 573
Refusjoner	-62 861	-28 509	-28 509	-28 509	-28 509	-28 509
Overføringsinntekter	-14 857	-8 188	-8 188	-8 188	-8 188	-8 188
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 043	-1 062	-1 062	-1 062	-1 062	-1 062
Sum Driftsinntekter	-105 248	-69 332	-67 332	-67 332	-67 332	-67 332
Sum	562 234	556 929	583 527	577 448	574 266	572 742

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	556 929	556 929	556 929	556 929
Endring i år				
04 OK: Barnehaagemyndighet fra 2022	-245	-245	-245	-245
04 OK: Fagstøtte fra 1.8.22 til virksomhetene	6 838	6 838	6 838	6 838
Avskrivninger 2022	426	426	426	426
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	743	743	743	743
Lønnsoppgjør kap 4 SPK 2022	1 994	1 994	1 994	1 994
Tillitsvalgte UDF fra ansvar 4600 til 1881	-1 429	-1 429	-1 429	-1 429
Sum Endring i år	8 326	8 326	8 326	8 326
Tiltak forrige år				
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-13	-13	-13	-13
KST 172/21 Foreldrebetaling SFO indeksreguleres	2 000	2 000	2 000	2 000
KST 172/21 Grunnskole, økning av ramme	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
KST 172/21 Hvarnes skole videreføres	808	808	808	808
KST 172/21 Langestrand skole videreføres	913	2 193	2 193	2 193
KST 172/21 Newtonrommet videreføres	580	1 400	1 400	1 400
KST 188/20 Langestrand skole videreføres	1 570	1 570	1 570	1 570
KST 188/20 Newtonrommet opprettholdes	0	500	500	500
KST 249/19 Hvarnes skole opprettholdes	0	0	0	0
Strat.dok.2022-2025: SKO: Reduserte utgifter brakkeleie	-267	-267	-267	-267
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Hvarnes skole og SFO	-808	-808	-808	-808
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Langestrand skole og SFO	-913	-2 193	-2 193	-2 193
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Newtonrommet	-580	-1 400	-1 400	-1 400
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen	248	-982	-982	-982
Oppvekst og kvalifisering				
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Skole: Avvikle	0	-500	-500	-500
Newtonrommet				
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Skole: Nedleggelse av	-1 570	-1 570	-1 570	-1 570
Langestrand skole				
Sum Tiltak forrige år	-31	-1 261	-1 261	-1 261
Konsekvensjusteringer	8 295	7 064	7 064	7 064
Konsekvensjustert ramme	565 224	563 993	563 993	563 993
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2023-2026 Skole: Avvikle Newtonrommet	-432	-1 335	-1 755	-1 755
Strat.dok.2023-2026 Skole: Avvikle søskenmoderasjon SFO	-250	-600	-600	-600
Strat.dok.2023-2026 Skole: Endringer i skolestruktur	0	-1 500	-3 500	-3 500
Strat.dok.2023-2026 Skole: Grunnskole SIKT leasing utgifter utgår, digitale enheter kjøpes i investering	-1 048	-3 143	-3 905	-5 429
Sum Innsparingstiltak	-1 730	-6 578	-9 760	-11 284
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Endring elevtall statlig/privat	-81	-81	-81	-81
Statsbudsjettet. Gevinst prøvegjennomføringssystem skole	-98	-98	-98	-98
Statsbudsjettet. Gratis plass kjernetid SFO 1. klassinger helårseffekt 2023	6 571	6 571	6 571	6 571
Statsbudsjettet. Ny opplæringslov våren 2023	41	41	41	41
Strat.dok.2023-2026 Skole: KST 122/22 Skole tilbakeføring av feil redusert ramme 2023-2026	1 600	1 600	1 600	1 600
Strat.dok.2023-2026 Skole: Rammeøkning	12 000	12 000	12 000	12 000
Sum Nye tiltak	20 033	20 033	20 033	20 033
Nye tiltak og realendringer budsjett	18 303	13 455	10 273	8 749
Ramme 2023-2026	583 527	577 448	574 266	572 742

Innsparingstiltak

Strat.dok.2023-2026 Skole: Avvikle Newtonrommet

Newtonrommet ble overført fra Stiftelsen Realfag Larvik til Larvik kommune 01.01.2020. Det ble høsten 2020 opprettet kontrakt med Fritzøe Eiendom om leie av areal til Newtonrom. Newtonrommet er et virkemiddel til gode og kreative læringsarenaer basert i realfag- og vitenskapelig tenkning. Tiltaket er ikke lovpålagt. Leiekontrakten har 18 måneders oppsigelse og kan sies opp fra 01.01.2023. Tiltaket avvikles da fra 01.08.2024.

Strat.dok.2023-2026 Skole: Avvikle søskenmoderasjon SFO

Søskenmoderasjon på SFO er i dag 30% for barn nummer 2, og 50% for barn nummer 3 og flere. Søskenmoderasjon for barn på SFO avvikles fra 1.8.23. Endringen gjenspeiles i gebyroversikten.

Strat.dok.2023-2026 Skole: Endringer i skolestruktur

Skolestruktur skal vurderes. Eventuelle endringer legges fram til politisk behandling i løpet av 2023.

Strat.dok.2023-2026 Skole: Grunnskole SIKT leasing utgifter utgår, digitale enheter kjøpes i investering

I dag leases digitale enheter til skolene. Beregning av netto nåverdi for disse utgiftene viser at det er klart økonomisk gunstig å endre utgiftene til investeringer, hvor kommunen selv eier enhetene, fremfor å inngå nye leasingavtaler fremover. Det anbefales derfor å flytte driftsutgifter tilsvarende utgåtte leasingavtaler fra 2023 og videre, inn fra virksomheten. Samtidig som virksomheten tildeles investeringsmidler til å kjøpe de nødvendige enhetene fremover i økonomiplan. Se eget tiltak i investeringsbudsjett.

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Endring elevtall statlig/privat

Antall elever i statlige og private skoler justeres i rammetilskuddet hvert år, summen av trekkordningen og korreksjonsordningen.

Statsbudsjettet. Gevinst prøvegjennomføringssystem skole

I Statsbudsjettet trekkes kommunene for gevinst knyttet til digitalisering av kartleggingsprøver.

Statsbudsjettet. Gratis plass kjernetid SFO 1. klassinger helårseffekt 2023

I Statsbudsjettet 2022 ble det vedtatt å innføre 12 timers gratis SFO for første trinn fra høsten 2022. Tiltaket videreføres med helårseffekt fra 2023.

Statsbudsjettet. Ny opplæringslov våren 2023

Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag om ny opplæringslov våren 2023. I Statsbudsjettet økes rammetilskuddet for at kommunene skal tilpasse seg de foreslåtte lovendringer.

Strat.dok.2023-2026 Skole: KST 122/22 Skole tilbakeføring av feil redusert ramme 2023-2026

I KST 122/22 2. gangs rapportering 2022 er det vedtatt å tilbakeføre innsparingstiltak på Skole for 2022. Premissene for innsparingsforslaget var feil og tiltaket kan ikke dekkes innenfor rammen. Den budsjettmessige situasjonen innenfor skole er anstrengt og det er vanskelig å innarbeide en innsparing som dette et annet sted. Dette beløper seg til 1,6 mill kr per år fra 2023 og videre i økonomiplanperioden.

Strat.dok.2023-2026 Skole: Rammeøkning

Virksomhet Skoles vedtatte økonomiramme har over flere år ikke vært tilstrekkelig til å dekke lovpålagt aktivitetsnivå med den strukturen virksomheten har per i dag. Økonomirammen til virksomhet Skole foreslås økt med 12 mill kr hvert år i økonomiplanperioden.

Barnehage

Virksomheten består av

- 18 Kommunale barnehager
 - o Bergeskogen
 - o Borgejordet
 - o Byskogen
 - o Fagerli
 - o Grevle
 - o Helgeroa
 - o Jegersborg
 - o Lysheim
 - o Rødbøl
 - o Solstad
 - o Styrvoll
 - o Svarstad
 - o Tjølling
 - o Torpeløkka
 - o Torstrand
 - o Tun
 - o Valby Veldre
- Fellesfunksjon
 - o Spesialpedagogiske tiltak
 - o @pi-parken - felles realfaglig avdeling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	219 285	208 856	215 634	214 930	214 630	214 630
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 066	7 607	11 603	10 560	10 509	10 509
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 487	10 100	10 100	10 100	10 100	10 100
Overføringsutgifter	10 333	8 263	8 351	8 351	8 351	8 351
Finansutgifter	8 834	8 643	8 741	8 741	8 741	8 741
Sum Driftsutgifter	267 005	243 468	254 429	252 682	252 332	252 331
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-46 279	-45 239	-42 045	-42 045	-42 045	-42 045
Refusjoner	-19 851	-1 499	-1 499	-1 499	-1 499	-1 499
Overføringsinntekter	-215	-53	-53	-53	-53	-53
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-812	-494	-494	-494	-494	-494
Sum Driftsinntekter	-67 157	-47 284	-44 090	-44 090	-44 090	-44 090
Sum	199 849	196 184	210 338	208 592	208 241	208 241

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	196 184	196 184	196 184	196 184
Endring i år				
04 OK: Barnehagemyndighet fra 2022	-86	-86	-86	-86
04 OK: Fagstøtte fra 1.8.22 til virksomhetene	-348	-348	-348	-348
Avskrivninger 2022	98	98	98	98
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	2 853	2 853	2 853	2 853
Sum Endring i år	2 516	2 516	2 516	2 516
Tiltak forrige år				
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	-11	-11	-11	-11
KST 002/20 Barnehagebruksplan. Varden barnehage avvikles.	-51	-51	-51	-51
KST 172/21 PI-parken videreføres	430	430	430	430
KST 172/21 Tun barnehage avd. Hvarnes videreføres	225	225	225	225
KST 172/21 Varden gjenbrukes	0	-100	-100	-100
Strat.dok.2022-2025: BHG Avslutte bruk av @pi-parken	-430	-430	-430	-430
Strat.dok.2022-2025: BHG Avvikle Tun barnehage avd. Hvarnes	-225	-225	-225	-225
Strat.dok.2022-2025: BHG Inndekning spesialpedagogiske tiltak	-300	-600	-900	-900
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	152	-603	-603	-603
Sum Tiltak forrige år	-210	-1 365	-1 665	-1 665
Konsekvensjusteringer	2 307	1 152	852	852
Konsekvensjustert ramme	198 491	197 336	197 036	197 036
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2023-2026: BHG Avvikle Tun barnehage avd. Hvarnes	-107	-257	-257	-257
Strat.dok.2023-2026: BHG og EIE Avslutte bruk av @pi-parken	-328	-769	-820	-820
Sum Innsparingstiltak	-434	-1 026	-1 076	-1 077
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Gratis barnehageplass for 3. barn	88	88	88	88
Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager fra 2023	1 441	1 441	1 441	1 441
Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager helårseffekt 2023	1 753	1 753	1 753	1 753
Strat.dok 2023-2026: Barnehage: Rammeøkning	9 000	9 000	9 000	9 000
Sum Nye tiltak	12 282	12 282	12 282	12 282
Nye tiltak og realendringer budsjett	11 848	11 256	11 206	11 206
Ramme 2023-2026	210 338	208 592	208 241	208 241

Innsparingstiltak**Strat.dok.2023-2026: BHG Avvikle Tun barnehage avd. Hvarnes**

Øk.innsparing 2023 - 2026 (Strat.dok. 2023 - 2026). Besparelse på renhold, strøm, FDV kostnader og tilskudd til private barnehager. Konsekvens av nedleggelse: Foresatte må søke/ få tildelt barnehageplass i andre barnehager, enten kommunal eller privat. Besparelsen inneholder ikke en vurdering av hvorvidt barna har startet i kommunal eller privat barnehage.

Fra 01.01.23 vil avdeling Hvarnes være ansett som et eget rettssubjekt og vil måtte ansette en inntil 40% styrerstilling. Denne stillingen skal dekkes av barnehages egne økonomiske ramme, og er således ikke inkludert i beregningen ovenfor. Kostnaden for en 40% styrerstilling er omtrent 330 000 kr per år.

Strat.dok.2023-2026: BHG og EIE Avslutte bruk av @pi-parken

Øk.innsparing 2023-2026: Pi-parken er barnehagens felles avdeling for realfagssatsning, og gir et tilbud til alle skolestartere i de kommunale barnehagene. Tilbudet støtter opp under mål om Tidlig innsats og Livslang læring, men er ikke et lovpålagt tilbud. Pi-parken støtter opp under Rammeplanens krav, og er en arena for felles Kompetanseheving for barnehagene. Konsekvens av nedleggelse vil påvirke tilbudet til

skolestartere og felles kompetanseheving for ansatte, samt grunnlaget som tidligere er lagt i forbindelse med kommunens Realfagssatsning. Tilbudet kan ivaretas lovmessig i den enkelte barnehage.

Nedleggelsen gjelder fra 01.08.23. Husleieavtalen til Pi-parken utløper i 2024. Ved nedleggelse av Pi-parken reduseres driftskostnader, samt lønn. Husleie og utgifter til bygg må håndteres ut leieperioden 01.08.2024. (Eiendom)

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Gratis barnehageplass for 3. barn

I Statsbudsjettet 2023 innføres det gratis barnehage for 3. barn. Gjelder fra høsten 2023.

Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager fra 2023

I Statsbudsjettet 2023 reduseres maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage. Dette er en ytterligere reduisering fra vedtak i 2022.

Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager helårseffekt 2023

I Statsbudsjettet 2022 ble det vedtatt å redusere maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage fra høsten 2022. Tiltaket videreføres med helårseffekt fra 2023.

Strat.dok 2023-2026: Barnehage: Rammeøkning

Virksomhet Barnehages vedtatte økonomiramme har over flere år ikke vært tilstrekkelig til å dekke lovpålagt aktivitetsnivå med den strukturen virksomheten har pr i dag. Økonomirammen til virksomhet Barnehage foreslås økt med 9 mill kr hvert år i økonomiplanperioden.

Barne- og familietjenester

Virksomheten består av

- Forebyggende og universelle tiltak:
 - o Jordmortjenester
 - o Helsestasjon
 - o Skolehelsetjeneste
 - o Helsestasjon for ungdom
 - o Ung Arena
 - o Foreldrekurs
 - o Kompetansehevingstiltak i barnehage og skole
 - o Merkantile tjenester
- Tidlig intervensjon og selekterte tiltak:
 - o Tverrfaglige konsultasjon/ vurdering i barnehage og på familiesenter
 - o TPO-team i skole
 - o Home Start
 - o Foreldreveiledning
 - o Gruppetilbud til barn og unge med psykisk strev
 - o Familieråd
 - o Familiesenterråd
 - o Grupper til sårbare gravide og foreldre
 - o Korttids individuell oppfølging
 - o Veiledning til ansatte i barnehage og skole
- Omfattende intervensjon og indikerte tiltak:
 - o Utredning av komplekse og sammensatte utfordringer
 - o Sakkyndig vurdering spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning
 - o Tverrfaglig individuell oppfølging over tid
 - o Individuell Plan-koordinering
 - o Tilsynføring fosterhjem

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	42 062	68 500	61 805	61 805	61 805	61 805
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 025	5 176	4 733	4 554	4 554	4 554
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	218	556	556	556	556	556
Finansutgifter	5 435	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	50 743	74 232	67 094	66 915	66 915	66 915
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 076	-1 076	-1 076	-1 076	-1 076	-1 076
Refusjoner	-4 368	-2 465	-2 465	-2 465	-2 465	-2 465
Overføringsinntekter	-8 980	-5 660	-5 660	-5 660	-5 660	-5 660
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-837	-4 263	-4 263	-4 263	-4 263	-4 263
Sum Driftsinntekter	-15 260	-13 464	-13 464	-13 464	-13 464	-13 464
Sum	35 483	60 768	53 630	53 451	53 451	53 451

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	60 768	60 768	60 768	60 768
Endring i år				
04 OK: Barnehagemyndighet fra 2022	-27	-27	-27	-27
04 OK: Fagstøtte fra 1.8.22 til virksomhetene	-8 341	-8 341	-8 341	-8 341
Ansvar 4913 flyttes til 4910	118	118	118	118
Avskrivninger 2022	-117	-117	-117	-117
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	804	804	804	804
Lønnsoppgjør kap 4 SPK 2022	331	331	331	331
Sum Endring i år	-7 232	-7 232	-7 232	-7 232
Tiltak forrige år				
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Barne- og familietjenester: Redusert tjenesteomfang	-280	-280	-280	-280
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	28	-106	-106	-106
Sum Tiltak forrige år	-252	-386	-386	-386
Budsjettekniske justeringer				
Økt stillingsprosent vaksinasjonskontoret	78	78	78	78
Sum Budsjettekniske justeringer	78	78	78	78
Konsekvensjusteringer	-7 406	-7 540	-7 540	-7 540
Konsekvensjustert ramme	53 362	53 228	53 228	53 228
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2023-2026 BFT: Avvikle Kvelde helsestasjon	-30	-75	-75	-75
Sum Innsparingstiltak	-30	-75	-75	-75
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Helsestasjon- og skolehelsetjeneste	298	298	298	298
Sum Nye tiltak	298	298	298	298
Nye tiltak og realendringer budsjett	268	223	223	223
Ramme 2023-2026	53 630	53 451	53 451	53 451

Innsparingstiltak

Strat.dok.2023-2026 BFT: Avvikle Kvelde helsestasjon

Kvelde familiesenter legges ned og tjenestene dekkes av Fagerli familiesenter. Innbyggerne vil få det samme tilbudet, men på en annen lokasjon.

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Helsestasjon- og skolehelsetjeneste

I Statsbudsjettet 2023 er det vedtatt å øke bevilgningen i rammetilskuddet med særskilt fordeling til til helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

NAV

Virksomheten består av

Avdelingsstrukturen består av 3 avdelinger som følger opp voksne over 30 år, og 1 avdeling for unge under 30 år.

Alle avdelinger løser oppgaver på følgende områder;

- Område rådgivning og økonomi
 - Opplysning, råd og veiledning
 - Gjeldsrådgivning
 - Dokumentsenter
 - Utbetalinger
- Område oppfølging økonomi
 - Økonomisk sosialhjelp
 - Nødhjelp
 - Midlertidig botilbud
 - Veiledningssenter
- Område oppfølging flyktning
 - Bosetting av flyktninger
 - Oppfølging av flyktninger
 - Introduksjonsprogram
- Område oppfølging mot arbeid
 - Oppfølging og avklaring mot arbeid
 - Familieprogram
 - Kvalifiseringsprogram
 - Aktivitetsplikt
- Område marked
 - Oppfølging av bedrifter
 - Jobbspesialister

I tillegg har kontoret en fagavdeling og en administrativ stab.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	55 563	56 765	57 485	57 485	57 485	57 485
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8 669	5 747	5 783	5 605	5 605	5 605
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 241	605	605	605	605	605
Overføringsutgifter	71 728	74 555	77 267	76 767	76 767	76 767
Finansutgifter	1 673	145	145	145	145	145
Sum Driftsutgifter	138 874	137 817	141 285	140 607	140 607	140 607
Driftsinntekter						
Refusjoner	-8 519	-4 450	-4 450	-4 450	-4 450	-4 450
Overføringsinntekter	-42 450	-37 850	-37 850	-37 850	-37 850	-37 850
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 566	-2 362	-2 362	-2 362	-2 362	-2 362
Sum Driftsinntekter	-52 534	-44 662	-44 662	-44 662	-44 662	-44 662
Sum	86 340	93 155	96 623	95 945	95 945	95 945

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	93 155	93 155	93 155	93 155
Endring i år				
04 OK: Barnehaagemyndighet fra 2022	-41	-41	-41	-41
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	761	761	761	761
Sum Endring i år	720	720	720	720
Tiltak forrige år				
Strat.dok. 2021 - 2024: NAV: Økt ramme økonomisk sosialhjelp 2021 - 2024	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	36	-142	-142	-142
Sum Tiltak forrige år	-464	-1 142	-1 142	-1 142
Konsekvensjusteringer	256	-422	-422	-422
Konsekvensjustert ramme	93 411	92 733	92 733	92 733
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Dagsats tiltakspenger helårseffekt 2023	152	152	152	152
Statsbudsjettet. Endring i regelverket for arbeidsavklaringspenger	-860	-860	-860	-860
Statsbudsjettet. Fjerne avkorting av barnetrygd i sosialhjelpen helårseffekt 2023	3 326	3 326	3 326	3 326
Statsbudsjettet. Oppjustering av statlige veiledende satser for økonomisk sosialhjelp	594	594	594	594
Sum Nye tiltak	3 212	3 212	3 212	3 212
Nye tiltak og realendringer budsjett	3 212	3 212	3 212	3 212
Ramme 2023-2026	96 623	95 945	95 945	95 945

Nye tiltak

Statsbudsjettet. Dagsats tiltakspenger helårseffekt 2023

I 2022 ble det innført en felles dagsats for tiltakspenger. Det ble lagt til grunn at dette ville øke behovet for sosialhjelp fra 2022. I Statsbudsjettet 2023 bevilges det midler til å dekke helårseffekten av dette.

Statsbudsjettet. Endring i regelverket for arbeidsavklaringspenger

I Statsbudsjettet reduseres behovet for økonomisk sosialhjelp som følge av endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger.

Statsbudsjettet. Fjerne avkorting av barnetrygd i sosialhjelpen helårseffekt 2023

I Statsbudsjettet ble det vedtatt at barnetrygd ikke skulle inngå i vurderingen av søknad om økonomisk sosialhjelp. I Statsbudsjettet 2023 legges det inn kompensasjon for helårseffekten av dette fra 2023.

Statsbudsjettet. Oppjustering av statlige veiledende satser for økonomisk sosialhjelp

I Statsbudsjettet er det vedtatt å kompensere for prisjusteringen av veiledende satser for økonomisk sosialhjelp.

Larvik Læringssenter

Virksomheten består av

- Norskskolen
 - o Norskurs på dagtid og nettbasert
 - o 50-timer samfunnskunnskap
 - o Testsenter: Norskprøver, samfunnsfagsprøver og statsborgerprøven.
 - o MIKS, i samarbeid med Helse og mestring- et opplæringsløp for minoritetsspråklige med undervisning og arbeidspraksis.
 - o Ulike prosjekter finansiert fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.
- Voksenopplæringen
 - o Kombinasjonsklassen
 - o Grunnskole for voksne
 - o Spesialundervisning for voksne
 - o Kompetansepluss
 - o Prosjekt, Jobbsjansen for hjemmевærende innvandrerkvinner
- Tolketjenester
 - o Muntlig og skriftlig tolkning
- Migrasjon og kultur
 - o Foreldreveiledning på ulike språk
 - o Flexid - bevisstgjøring for ungdommer med krysskulturell oppvekst
 - o Migrasjonsrådgiver
 - o Oppfølging av prosjekter tilknyttet forebyggende arbeid og mot radikaliserings og ekstremisme
 - o Kurs, internt og eksternt, i migrasjonskompetanse og interkulturell kommunikasjon
- Lærlingkontor/Lærlingordningen

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	53 135	51 460	55 911	58 111	58 111	58 111
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 542	3 400	3 438	3 397	3 397	3 397
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	498	455	455	455	455	455
Overføringsutgifter	1 162	0	0	0	0	0
Finansutgifter	164	164	164	164	164	164
Sum Driftsutgifter	58 501	55 479	59 968	62 127	62 127	62 127
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 391	-3 410	-3 010	-3 010	-3 010	-3 010
Refusjoner	-18 082	-15 440	-15 440	-15 440	-15 440	-15 440
Overføringsinntekter	-9 163	-9 503	-9 503	-9 503	-9 503	-9 503
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-609	-150	-150	-150	-150	-150
Sum Driftsinntekter	-32 245	-28 503	-28 103	-28 103	-28 103	-28 103
Sum	26 256	26 976	31 865	34 024	34 024	34 024

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	26 976	26 976	26 976	26 976
Endring i år				
04 OK: Barnehagemyndighet fra 2022	-7	-7	-7	-7
04 OK: Fagstøtte fra 1.8.22 til virksomhetene	533	533	533	533
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	1 956	1 956	1 956	1 956
Lønnsoppgjør kap 4 SPK 2022	19	19	19	19
Midler Fargespill flyttes fra samfunskontakt til Larvik læringssenter	400	400	400	400
Tillegg lærlinger flyttes fra IF til HM	-220	-220	-220	-220
Sum Endring i år	2 681	2 681	2 681	2 681
Tiltak forrige år				
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	8	-33	-33	-33
Økt antall lærlingeplasser	2 200	4 400	4 400	4 400
Sum Tiltak forrige år	2 208	4 367	4 367	4 367
Konsekvensjusteringer	4 889	7 048	7 048	7 048
Konsekvensjustert ramme	31 865	34 024	34 024	34 024
Ramme 2023-2026	31 865	34 024	34 024	34 024

Barnevernet

Virksomheten består av

- Avdeling mottak/undersøkelse
- Avdeling oppfølging
- Avdeling Familieteam
- Avdeling omsorg
- Avdeling EM
- Avdeling Gyda

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	75 748	72 164	68 457	68 457	68 457	68 457
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	15 985	15 530	15 599	15 405	15 405	15 405
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	17 122	23 251	28 511	28 511	28 511	28 511
Overføringsutgifter	5 956	4 470	4 470	4 470	4 470	4 470
Finansutgifter	493	303	339	339	339	339
Sum Driftsutgifter	115 304	115 718	117 377	117 182	117 182	117 182
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-8	0	0	0	0	0
Refusjoner	-13 206	-190	4 017	4 017	4 017	4 017
Overføringsinntekter	-14 035	-10 654	-10 654	-10 654	-10 654	-10 654
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-917	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-28 165	-10 844	-6 637	-6 637	-6 637	-6 637
Sum	87 139	104 873	110 739	110 545	110 545	110 545

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	104 873	104 873	104 873	104 873
Endring i år				
04 OK: Barnehaagemyndighet fra 2022	-46	-46	-46	-46
04 OK: Fagstøtte fra 1.8.22 til virksomhetene	588	588	588	588
Avskrivninger 2022	37	37	37	37
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	1 041	1 041	1 041	1 041
Sum Endring i år	1 620	1 620	1 620	1 620
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-1	-1	-1
Strat.dok.2022-2025: BVT Oppvekstreform - barnevernsreform 01.01.2022	5 260	5 260	5 260	5 260
Strat.dok.2022-2025: BVT Oppvekstreform - barnevernsreform dekkes innenfor virksomheten	-5 260	-5 260	-5 260	-5 260
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	39	-154	-154	-154
Sum Tiltak forrige år	39	-155	-155	-155
Konsekvensjusteringer	1 659	1 465	1 465	1 465
Konsekvensjustert ramme	106 532	106 338	106 338	106 338
Nye tiltak				
Statsbudsjettet. Barnevernloven. Godtgjøring sakkyndige og tolk fra kommune til stat	-165	-165	-165	-165
Statsbudsjettet. Barnevernloven. Samværsplan	274	274	274	274
Statsbudsjettet. Barnevernsreformen	4 098	4 098	4 098	4 098
Sum Nye tiltak	4 207	4 207	4 207	4 207
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 207	4 207	4 207	4 207
Ramme 2023-2026	110 739	110 545	110 545	110 545

Nye tiltak**Statsbudsjettet. Barnevernloven. Godtgjøring sakkyndige og tolk fra kommune til stat**

Den nye barnevernloven som trer i kraft 1. januar 2023 innebærer blant annet at betalingsansvaret for godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og tiltak i saker for fylkesnemndene, blir overført fra kommunene til staten. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet til kommunene.

Statsbudsjettet. Barnevernloven. Samværsplan

Den nye barnevernloven som trer i kraft 1. januar 2023 inneholder en plikt for barneverntjenesten til å utarbeide en plan for gjennomføring av samvær og kontakt med foreldre, søsken og andre nærstående som barnet har etablert familieliv med. Kommunens merutgifter kompenseres med økning i rammetilskuddet.

Statsbudsjettet. Barnevernsreformen

Barnevernsreformen trer i kraft fra 01.01.22. I Statsbudsjettet 2023 gis det en økning fra 2022 på 498 mill kr. Økning i rammetilskuddet skal kompensere for kommunenes økte egenandeler for statlige tiltak. Reformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Bevilgningen gis både etter fordeling etter delkostnadsnøkkel barnevern og setter særskilt fordeling.

Fellesfunksjon Oppvekst og kvalifisering

Virksomheten består av

- Kommunalsjef
- Barnehagemyndighet
 - o Tilskudd
 - Tilskudd til 18 private barnehager
 - Tilskudd til 2 private familiebarnehager
 - Tilskudd til 1 Åpen barnehage
 - o Språktilbud til minoritetsspråklige barn i barnehage
- Representant til politisk sekretariat
- Kvalitetsrådgiver
- SLT-koordinator
- Rådgiver
- Programleder Våre Unge

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	5 481	4 780	8 193	8 193	8 193	8 193
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 838	2 151	2 214	2 202	2 202	2 202
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	156 738	154 418	165 786	168 359	167 976	167 254
Overføringsutgifter	5 512	6 752	6 538	6 753	6 753	6 753
Finansutgifter	762	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	170 330	168 101	182 731	185 507	185 124	184 402
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	122	-97	0	0	0	0
Refusjoner	-2 557	-1 898	-2 030	-2 085	-2 085	-2 085
Overføringsinntekter	-3 347	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-509	-233	-233	-233	-233	-233
Sum Driftsinntekter	-6 290	-3 728	-3 763	-3 818	-3 818	-3 818
Sum	164 040	164 373	178 968	181 689	181 306	180 584

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	164 373	164 373	164 373	164 373
Endring i år				
04 OK: Barnehagemyndighet fra 2022	453	453	453	453
04 OK: Fagstøtte fra 1.8.22 til virksomhetene	729	729	729	729
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	33	33	33	33
Omorganisering 10/22	849	849	849	849
Omorganisering 4/22	1 409	1 409	1 409	1 409
Sum Endring i år	3 473	3 473	3 473	3 473
Tiltak forrige år				
KST 002/20 Barnehagebruksplan. Valby barnehage opprettholdes	-1 921	-1 921	-1 921	-1 921
KST 002/20 Barnehagebruksplan. Varden barnehage avvikles.	859	859	859	859
KST 172/21 Egenandeler økes	-16	-16	-16	-16
KST 188/20 Tun barnehage, avd. Hvarnes videreføres	231	231	231	231
Strat.dok. 2020-2023: Tilskudd til private barnehager, estimat, korrigeres 1. rapportering 2020	4 696	4 696	4 696	4 696
Strat.dok. 2021 - 2024: Barnehage: Økte lisenskostnader Visma	0	190	190	190
Strat.dok. 2021 - 2024: Økning tilskudd private barnehager - korrigeres 1. rapportering 2021	-514	2 029	2 029	2 029
Øk.innsparing 2020-2023 (Strat.dok. 2020:2023): Barnehage: Avvikle Valby barnehage	1 921	1 921	1 921	1 921
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Barnehage: Avtalen om kjøkkenhjelp i barnehage videreføres ikke.	-530	-530	-530	-530
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Barnehage: Avvikle Tun avd. Hvarnes	-231	-231	-231	-231
Øk.innsparing 2021 - 2024 (Strat.dok. 2021 - 2024) Innsparing rammen Oppvekst og kvalifisering	3	-9	-9	-9
Sum Tiltak forrige år	4 498	7 219	7 219	7 219
Konsekvensjusteringer	7 971	10 692	10 692	10 692
Konsekvensjustert ramme	172 344	175 065	175 065	175 065
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2023-2026: BHG Avvikle Tun barnehage avd. Hvarnes	0	0	-94	-226
Strat.dok.2023-2026: BHG og EIE Avslutte bruk av @pi-parken	0	0	-289	-879
Sum Innsparingstiltak	0	0	-383	-1 105
Nye tiltak				
KST 014/22 Reversere krav om økte egenandeler 2023-2026	113	113	113	113
Statsbudsjettet. Gratis barnehageplass for 3. barn	72	72	72	72
Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager fra 2023	1 192	1 192	1 192	1 192
Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager helårseffekt 2023	1 450	1 450	1 450	1 450
Statsbudsjettet. Redusert pensjonspåslag private barnehager	-424	-424	-424	-424
Statsbudsjettet. Økonomisk tilsyn private barnehager overføres staten 2023	-16	-16	-16	-16
Strat.dok 2023-2026: Tilskudd til private barnehager, estimat, korrigeres 1. rapportering 2023	4 237	4 237	4 237	4 237
Sum Nye tiltak	6 624	6 624	6 624	6 624
Nye tiltak og realendringer budsjett	6 624	6 624	6 241	5 519
Ramme 2023-2026	178 968	181 689	181 306	180 584

Innsparingstiltak**Strat.dok.2023-2026: BHG Avvikle Tun barnehage avd. Hvarnes**

Øk.innsparing 2023 - 2026 (Strat.dok. 2023 - 2026). Besparelse på renhold, strøm, FDV kostnader og tilskudd til private barnehager. Konsekvens av nedleggelse: Foresatte må søke/ få tildelt barnehageplass i andre barnehager, enten kommunal eller privat. Besparelsen inneholder ikke en vurdering av hvorvidt barna har startet i kommunal eller privat barnehage.

Fra 01.01.23 vil avdeling Hvarnes være ansett som et eget rettssubjekt og vil måtte ansette en inntil 40% styrerstilling. Denne stillingen skal dekkes av barnehages egne økonomiske ramme, og er således ikke inkludert i beregningen ovenfor. Kostnaden for en 40% styrerstilling er omtrent 330.000 kr per år.

Strat.dok.2023-2026: BHG og EIE Avslutte bruk av @pi-parken

Øk.innsparing 2023-2026: Pi-parken er barnehagens felles avdeling for realfagssatsning, og gir et tilbud til alle skolestartere i de kommunale barnehagene. Tilbudet støtter opp under mål om Tidlig innsats og Livslang læring, men er ikke et lovpålagt tilbud. Pi-parken støtter opp under Rammeplanens krav, og er en arena for felles Kompetanseheving for barnehagene. Konsekvens av nedleggelse vil påvirke tilbudet til skolestartere og felles kompetanseheving for ansatte, samt grunnlaget som tidligere er lagt i forbindelse med kommunens Realfagssatsning. Tilbudet kan ivaretas lovmessig i den enkelte barnehage.

Nedleggelsen gjelder fra 01.08.23. Husleieavtalen til Pi-parken utløper i 2024. Ved nedleggelse av Pi-parken reduseres driftskostnader, samt lønn. Husleie og utgifter til bygg må håndteres ut leieperioden 01.08.2024. (Eiendom)

Nye tiltak

KST 014/22 Reversere krav om økte egenandeler 2023-2026

I KST 172/21 Strategidokument 2022-2025 ble det vedtatt et generelt inntektskrav på 1,2 mill kr i 2022 og 1,4 mill kr videre i økonomiplanperioden. I KST 014/22 ble kravet for 2022 reversert. I Strategidokument 2023-2026 legges det inn reversering i hele økonomiplanperioden.

Statsbudsjettet. Gratis barnehageplass for 3. barn

I Statsbudsjettet 2023 innføres det gratis barnehage for 3. barn. Gjelder fra høsten 2023.

Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager fra 2023

I Statsbudsjettet 2023 reduseres maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage. Dette er en ytterligere reduksjon fra vedtak i 2022.

Statsbudsjettet. Redusert makspris barnehager helårseffekt 2023

I Statsbudsjettet 2022 ble det vedtatt å redusere maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage fra høsten 2022. Tiltaket videreføres med helårseffekt fra 2023.

Statsbudsjettet. Redusert pensjonspåslag private barnehager

I Statsbudsjettet 2023 reduseres pensjonspåslaget for private barnehager ytterligere. Endringen medfører trekk i rammetilskuddet.

Statsbudsjettet. Økonomisk tilsyn private barnehager overføres staten 2023

Fra 01.01.22 overtok Utdanningsdirektoratet ansvar for økonomisk tilsyn med private barnehager. Trekket i 2022 var mindre enn det kommunene sparte og dermed trekkes det ytterligere fra kommunene fra 2023.

Strat.dok 2023-2026: Tilskudd til private barnehager, estimat, korrigeres 1. rapportering 2023

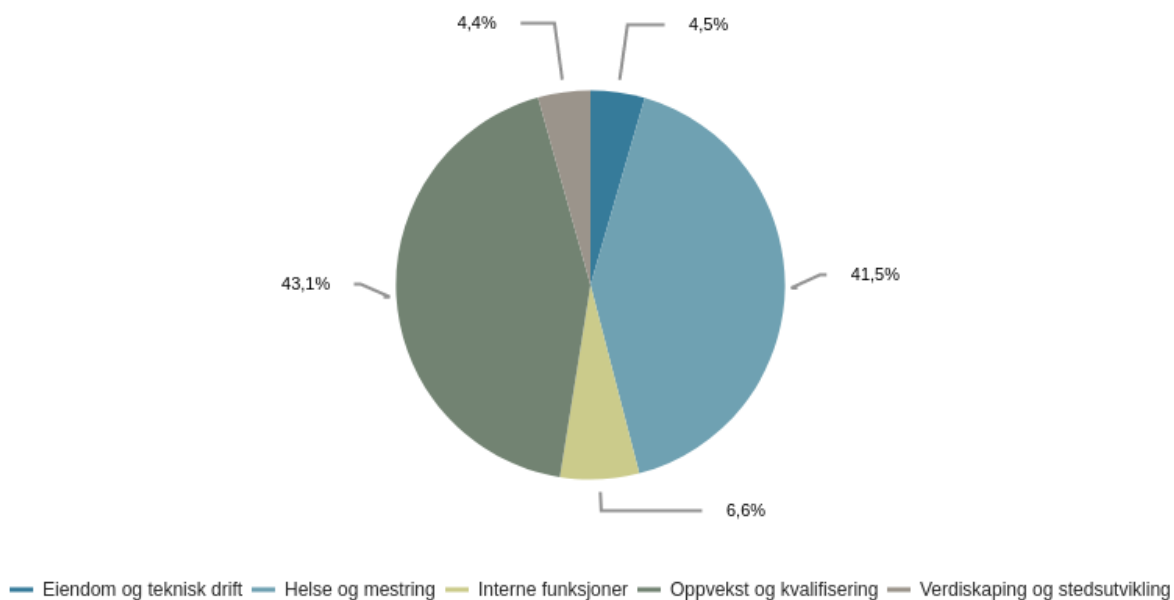
Tilskudd til private barnehager beregnes hvert år, iht forskrift. Kommunens satser beregnes i september/oktober, før barnetallet blir kjent 15.12.22. Først da vet kommunen hvor mye tilskuddet samlet sett kommer på. Tilskuddet for 2023 estimeres høyere enn økonomiplan, dermed må midlene legges til. Økningen skyldes økning i lønn og generell prisvekst.

Verdiskaping og stedsutvikling

Netto rammer

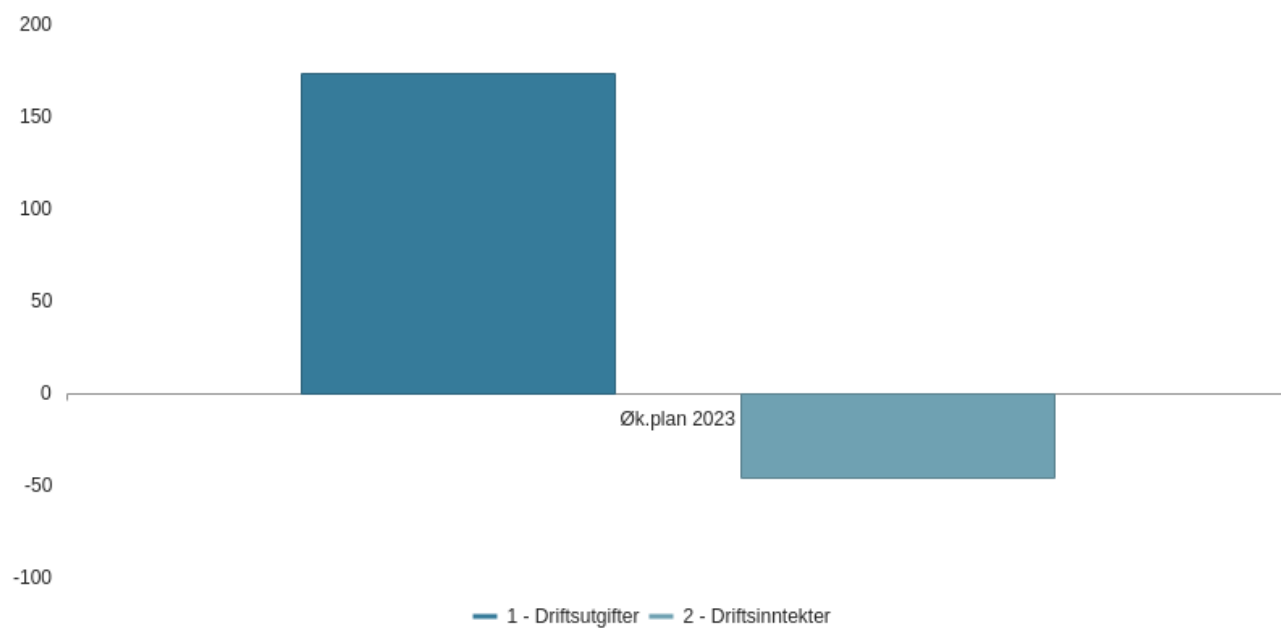
Netto rammer per tjenesteområde

Prosentvis fordeling

Inntekter og utgifter for Verdiskaping og stedsutvikling

Beløp i mill kr

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Arealplan	11 018	11 704	10 198	10 198	10 198	10 198
Byggesak og stedskaping	12 414	16 305	14 715	14 665	14 615	14 615
Geodata	3 737	5 073	5 075	5 075	5 075	5 075
Kultur og idrett	99 942	79 374	78 751	78 751	78 751	77 451
Næring og ressursforvaltning	8 531	10 380	10 380	10 380	10 380	10 380
Fellesfunksjon Verdiskaping og stedsutvikling	7 244	7 141	8 664	8 164	8 164	8 164
Sum	142 885	129 977	127 783	127 233	127 183	125 883

Området består av

- Arealplan
- Byggesak og stedskaping (kommer nytt virksomhetsnavn i 2023)
- Geodata
- Kultur og idrett
- Næring og ressursforvaltning
- Fellesfunksjon for Verdiskaping og stedsutvikling

De viktigste veivalgene for området

For at Larviksamfunnet skal være robust i framtida må flere velge å bosette seg, drive næringsutvikling, skape nye idéer og realisere dem, verne om miljøet og bidra til økt attraktivitet og livsglede gjennom samskaping. Verdiskaping og stedsutvikling vil fokusere på å skape merverdi i samfunnsutviklingen gjennom aktiv tilstedeværelse, økt samarbeid og bedre dialog slik at ressursene i Larvik-samfunnet som helhet kan utløses til samfunnets beste. Sammenhengen mellom aktivitet og sted vektlegges, og hensikten er å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling til beste både for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner i Larvik kommune.

De viktigste veivalgene for Verdiskaping og stedsutvikling er

1. Løse utfordringer i fellesskap med andre:
Vi utvikler samfunnet sammen med næringsliv, frivillighet, lag og foreninger ved å fremme innbyggerinitiativ lokalsamfunnsutvikling og utvikle samskaping som metode.
2. Fremme bærekraftig verdiskaping for fremtidas velferd:
Vi fokuserer på økt verdiskaping basert på økonomiske, miljømessig, kulturelle og sosiale prinsipper i tråd med bærekraftsmålene. Bærekraft gir konkurransekraft.
3. Styrke stedene i samfunnet der folk møtes:
Vi legger tilrette for byliv og møteplasser i nærmiljøene. Boligbygging og fortetting skal hovedsakelig skje i Larvik by og Stavern by og i de prioriterte tettstedene Helgeroa, Tjøllingvollen, Østre Halsen, Kvelde og Svarstad.

4. Gjøre det lett å leve miljøvennlig:

Vi bidrar og legger til rette for at Norge innfrir sine miljøforpliktelser.

Bypakke Larvik

Samferdselsutfordringer påvirker nå i økende grad samfunnsutviklingen i Larvik. Ikke bare har det negative konsekvenser for næringsutvikling, miljø og folkehelse, det påvirker også Larvik sin mulighet til å gjennomføre en bærekraftig og helt nødvendig by- og stedsutvikling. Mye av Larvik sitt handlingsrom og utviklingsmuligheter er dermed avhengig av at det innføres nye og mer bærekraftige transportløsninger. Larvik kommune har inngått avtale med Vestfold og Telemark fylkeskommune, Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet om et samarbeid forankret i Bypakke Larvik. Formålet er å i fellesskap utvikle et fremtidsrettet transportsystem som bidrar til et attraktivt bysentrum. Bypakke Larvik skal også bidra til det nasjonale målet om nullvekst i personbiltrafikk.

Byutviklingsprogrammet

Byutviklingsprogrammet er et handlingsprogram som har til hensikt å følge opp Kommunedelplan for Larvik By og Sentrumsstrategi 2021-2033 samt gjeldende Kulturplan og Næringsplan.

Handlingsprogrammets viktigste funksjon er å sørge for prioritering av utvalgte tiltak og legge frem en plan for gjennomføring over en gitt tidsramme. Den første prosjektporteføljen (2022-23) vedtatt i sak 175/21 består av følgende prosjekter: BYUP Gangbro og heis/trapp , BYUP Tollboden og Fiskerhavn, BYUP Larvik Museum og Herregårdshage og BYUP Bibliotek.

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
FN 04: Larviksamfunnet bidrar til at familiene er rustet for å gi barna trygghet og motivasjon til å lære	VS: Sikre bred tilgang og god kvalitet på kulturopplevelser og fritidsaktivitet for barn og unge	Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B)	17,0 %	17,0 %	17,0 %	17,0 %
		Prosentandel ungdomsskoleelever som er med i en organisasjon, klubb eller lag (ungdata)	63,0 %	65,0 %	65,0 %	65,0 %
FN 08: I Larvik danner samskaping et godt grunnlag for innovasjon, vekst og verdiskaping	VS: Larvik kommune legger til rette for økt samskaping i prosjekter og tjenester	Antall samskapings prosjekter som inkluderer næringsliv, frivilligheten og/eller forskning som kommunen er engasjert i årlig	>5	>6	>6	>6
FN 08: I Larvik er det attraktivt å drive næring: Eksisterende virksomheter finner rom for vekst, og nye næringsaktører ønsker å etablere seg	VS: Larvik har et bærekraftig og konkurransedyktig næringsliv som sikrer vekst og utvikling, ivaretar miljøet og menneskene	Andel sysselsatte med høyere utdanning	31,5 %	32,0 %	32,0 %	32,0 %
		Årlig vekst i antall arbeidsplasser i kommunen	200	200	200	200
FN 11: Larvik by fungerer samlende, er det naturlige valg for handel, kulturopplevelser, kafe- og uteliv, og bidrar til å skape en felles identitet for kommunens innbyggere	VS: Gode møteplasser og arenaer ute og inne som er i aktiv bruk av innbyggere i alle aldre og livssituasjoner	Opphold i utpekte byrom i Larvik by (Parker/Plasser/Gater) Byrom undersøkelsen hvert annet år.	>17 %, >6 %, >5 %	>17 %, >6 %, >5 %	>17 %, >6 %, >5 %	>17 %, >6 %, >5 %
	VS: Larvik investerer i opplevelsesrike byrom og bruker offentlige funksjoner som motor i byutviklingen.	Realisering av prioriterte nøkkelprosjekter gjennomføres innenfor avsatte ressurser og planlagt framdrift	I tråd med byutviklingsprogram	I tråd med byutviklingsprogram	I tråd med byutviklingsprogram	I tråd med byutviklingsprogram
FN 13: I Larvik samarbeider kommunen næringslivet, frivillig sektor og befolkningen om å begrense klimautfordringene.	VS: Larvik kommune skal foreberedes og tilpasses kommende klimaendringer	Andel arealplaner med dokumentert klimaregnskap/ klimavurdering	90,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	VS: Boligutbygging skjer innenfor tettstedsavgrensningene for Larvik by, Stavern by og prioriterte lokalsentre med nærmiljøfunksjoner	Boligbygging 70% i Larvik by, 20% i Stavern by og 10% i utpekte lokalsentra	70/20/10	70/20/10	70/20/10	70/20/10

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
	VS: Larvik kommune som samfunn har innen 2030 redusert de direkte utslippene av klimagasser med minst 50 % sett opp mot tidligere sammenlignbare tall.	Transportmiddelfordeling: Øke transportandelen innen kollektiv, sykkel og gange, på arbeidsreiser, til 35 % innen 2025 (27 % RVU 2013/2014)	32,0 %	33,0 %	35,0 %	35,0 %
FN 14: I Larvik arbeider vi systematisk og målrettet for å sikre at vannforekomstene skal ha en god økologisk og kjemisk tilstand	VS: Økologisk og kjemisk tilstand i vannområdene skal oppfylle miljømålene iht regional vannforvaltningsplan.	Økologisk og kjemisk tilstand i de fire vannområdene Larvik inngår i	God/svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand	God/svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand	God/svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand	God/svært god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand
FN 17: I Larvik preges forholdet mellom befolkning og beslutningsmyndigheter av gjensidig tillit	VS: God dialog og forståelse, forutsigbare rammevilkår og effektive prosesser, og aktiv samhandling mellom kommune og næringsliv	Antall gjennomførte dialogmøter med næringslivet	5	5	5	5
		Redusert antall dispensasjonssaker	<125	<100	<100	<75

Gjeldende planer for området

Kommuneplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 med overordnet arealstrategi
- Kommuneplanens arealdel 2021-2033
- Kommunedelplan for Larvik by 2021-2033
- Kommunedelplan for Stavern by 2021-2033

Overordnede strategier og temaplaner som følger opp Kommuneplanens samfunnsdel

- Klima- og energiplan med handlingsprogram 2021 – 2024
- Næringsplanen og næringsplanens handlingsprogram
- Kulturplanen 2018-2028
- Folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet
- Alkoholpolitisk handlingsplan 2020-2024
- Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme
- Plan for kulturminner og stedskaping (vedtas i 2023)

Kommunedelplaner og områdeplaner som følger opp Kommuneplanens arealdel

- Kommunedelplan for Steinressurser 2013-2025
- Kommunedelplan for InterCity gjennom Larvik kommune
- Kommunedelplan for Camping 2015-2027
- Kommunedelplan for sykkeltrafikk i Larvik og Stavern
- Områdereguleringer for Nordby/Faret, Kaupang, Tenvik og Martineåsen

Regionale planer

- Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)
- Bibliotekplan Vestfold
- Regional plan for kystsonen i Vestfold
- Regional transportplan (RTP)
- Regional plan for vannforvaltning
- Regional plan for klima og energi

Oppfølging av gjeldende planer

Kommuneplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 med overordnet arealstrategi
- Kommuneplanens arealdel 2021-2033
- Kommunedelplan for Larvik by 2021-2033
- Kommunedelplan for Stavern by 2021-2033

Overordnede strategier og temaplaner som følger opp Kommuneplanens samfunnsdel

- **Næringsplanen og næringsplanens handlingsprogram** Næringsplanen (KST 193/19) og vedtatt handlingsprogram følges opp. Nytt handlingsprogram legges fram årlig senhøstes for kommende år.
- **Kulturplanen 2018-2028** følges i tråd med vedtatt plan og handlingsprogram (KST 159/18) i den grad tiltakene har vist seg mulige å iverksette innenfor vedtatte økonomiske rammer gitt i vedtatte budsjett.
- **Folkehelse, idrett, fysisk aktivitet og frivillighet** Planen ble vedtatt i 2022 og oppfølging av fokusområdene følges opp av de involverte innenfor gitte rammer.
- **Alkoholpolitisk handlingsplan 2020-2024** Alkoholpolitisk handlingsplan gjelder for bevillingsperioden frem til høsten 2024. Bakgrunnen for planen er at sittende kommunestyre gjennom planen skal få mulighet til å påvirke hva som er viktig for Larviks alkoholpolitikk i deres 4.års periode, innenfor hva lovverket gir rom for.
- **Plan for kulturminner og stedsbepa** Kunnskapsgrunnlag, registrering og medvirkning er gjennomført i 2022. Utarbeidelse av planen pågår og legges frem for endelig politisk behandling våren 2023.
- **Klima- og energiplan med handlingsprogram 2021 – 2024** følges opp innenfor rammene som er gitt og rapporteres en gang i året gjennom årsrapporten. Det er planlagt å rullere planen i 2023.

Kommunedelplaner og områdeplaner som følger opp Kommuneplanens arealdel

- Kommunedelplan for Steinressurser 2013-2025
- Kommunedelplan for InterCity gjennom Larvik kommune
- Kommunedelplan for Camping 2015-2027
- Kommunedelplan for sykkeltrafikk i Larvik og Stavern
- Områdereguleringer for Nordby/Faret, Kaupang, Tenvik og Martineåsen

For de regionale planene deltar kommunen i arbeidet der det er relevant. I 2023 omfatter det blant annet Regional plan for kystsonen, Regional transportplan og Regional plan for bærekraftig arealpolitikk.

For de regionale planene deltar kommunen i arbeidet der det er relevant. I 2023 omfatter det blant annet Regional plan for kystsonen, Regional transportplan og Regional plan for bærekraftig arealpolitikk.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			2023	Økonomiplan				Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Larvik kommune											
Fiskerhavn - Reetablering av havnebasseng	2025	37 500	37 500	0	27 500	10 000	0	0	0	0	0
Ny kunstgressbane Kaken	2026	3 656	3 656	0	0	3 656	0	0	0	0	0
Tiltak i oppfølgingsplan KDP Larvik by	2028	45 340	45 340	5 000	5 000	10 000	5 000	5 000	5 000	0	0
Sum Larvik kommune		86 496	86 496	5 000	32 500	23 656	5 000	5 000	5 000	0	0

Ny kunstgressbane Kaken

Levetid på kunstgress er normalt 10 år, og banedekket på Kaken ble lagt i 2011. Banedekket er i dårlig forfatning og en utskifting av dette er derfor nødvendig.

Fiskerhavn - Reetablering av havnebasseng

KST- 117/22.

Tilgjengeligheten av kaiområdene i indre havn er avhengig av at sikkerheten til enhver tid ivaretas. Tilstanden på område C er i tilstandsrapport fra rådgivende ingeniør definert som kritisk å utbedre.

Som følge av at vedtatt investeringstiltak utsettes til 2024 vil adkomsten til Vestre Brygge måtte avstenges for all gangtrafikk ved utgangen av 2022, i tillegg til deler av område A og K. Utvidede begrensninger for personbiltrafikk må iverksettes for deler av parkeringsplassen.

Svar på Larvik kommunes søknad til Kystverkets tilskuddsordning er antydnet å komme i desember 2022.

Tiltak i oppfølgingsplan KDP Larvik by

Byutviklingsprogrammet er vedtatt som en handlingsplan for Sentrumsstrategien og KDP Larvik by. Nøkkelprosjekter prioritert for 2023 er:

- Tollboden og Fiskerhavn
- Gangbro og byheis/trapp
- Larvik Museum og Herregårdshagen
- Bibliotek

Larvik kommune deltar i det internasjonale innovasjonprogrammet European 17 med en tomt som strekker seg fra Vestre brygge til Bøkkerfjellet. Resultatet av arbeidet vil presenteres sommer/høst 2023. Som del av arbeidet skal det etableres et Folkepanel for å sikre forankring og samskapingsperspektiv. Forberedende arbeider for å åpne det historiske havnebassenget er igangsatt og vil videreføres.

Larvik kommune og Vestfoldmuseene samarbeider om å redefinere Herregården og den gamle skoletomten til et nytt og innovativt byutviklingsprosjekt. Et mulighetsstudie er lyst ut og arbeidet vil gjennomføres vinteren 2022-23. Prosjektet har fått tilsagn om støtte fra Vestfold og Telemark Fylkeskommune med kr. 18 mill. til gjennomføring. Støtten er knyttet opp mot restaurering av Herregården og etablering av en Herregårdshage. Prosjektgruppen er i dialog med private stiftelser for å sonde muligheten for ytterligere finansiell støtte. Larvik by er valgt ut som en av 60 byer i EU programmet New European Bauhaus - Craft Cities. Programmet støttes opp både av VTFK og Osloregion og fokus er kunnskapsutveksling om bærekraftig byutvikling på tvers av landegrenser i Europa.

Arealplan

Virksomheten består av

- Utarbeider kommuneplanens arealdel og kommunedelplanene for Larvik by og Stavern by.
- Utarbeider og saksbehandler kommunens egne områdeplaner.
- Saksbehandler private og offentlige detaljerte reguleringsplaner, endringer av reguleringsplaner og planinitiativ.
- Saksbehandler og deltar i arbeidet med kommunedelplaner for større samferdselstiltak og regionale planer for fylkets arealbruk og transportarbeid.
- Utarbeider relevante temautredninger som beslutningsgrunnlag for kommunens fremtidige arealstrategi og arealbruk.

Virksomhet Arealplan består i 2023 av 13 årsverk.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	9 234	10 979	11 023	11 023	11 023	11 023
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 477	2 154	604	604	604	604
Overføringsutgifter	569	50	50	50	50	50
Finansutgifter	1 439	1 320	1 320	1 320	1 320	1 320
Sum Driftsutgifter	13 719	14 504	12 998	12 998	12 998	12 998
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 771	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750	-2 750
Refusjoner	-673	-50	-50	-50	-50	-50
Overføringsinntekter	-250	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-2 702	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Sum	11 018	11 704	10 198	10 198	10 198	10 198

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	11 704	11 704	11 704	11 704
Endring i år				
Avskrivninger 2022	0	0	0	0
Sum Endring i år	0	0	0	0
Tiltak forrige år				
KST 172/21 Hælvetestien reguleringsarbeid	-350	-350	-350	-350
Nye planinitiativ for å planlegge raskere og bedre i store områdeutviklinger	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Oppfølging Gamlebyen etter KDP Larvik by	-200	-200	-200	-200
Plan for bærekraftig mobilitet	-300	-300	-300	-300
Reguleringsplan Øyakrysset	-50	-50	-50	-50
Sum Tiltak forrige år	-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
Budsjettekniske justeringer				
Midler fra Miljø og stedskaping til Arealplan	394	394	394	394
Sum Budsjettekniske justeringer	394	394	394	394
Konsekvensjusteringer	-1 506	-1 506	-1 506	-1 506
Konsekvensjustert ramme	10 198	10 198	10 198	10 198
Ramme 2023-2026	10 198	10 198	10 198	10 198

Byggesak og stedskaping

Virksomheten består av

- Saksbehandling etter plan- og bygningsloven
- Saksbehandling etter friluftsløven
- Saksbehandling etter forurensningsloven
- Frivillighet
- Servicetorget
- Alkoholbevilling og kontroll
- Kulturminner og stedsutvikling
- Koordinering ungdomsråd

Totalt består Byggesak og stedskaping av 33,6 årsverk.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	26 158	26 832	25 847	25 847	25 847	25 847
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 028	4 491	3 885	3 835	3 785	3 785
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	254	550	550	550	550	550
Overføringsutgifter	915	400	400	400	400	400
Finansutgifter	1 070	57	57	57	57	57
Sum Driftsutgifter	31 426	32 330	30 739	30 689	30 639	30 639
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-16 248	-14 992	-14 992	-14 992	-14 992	-14 992
Refusjoner	-1 570	-591	-591	-591	-591	-591
Overføringsinntekter	-1 104	-441	-441	-441	-441	-441
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-88	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-19 011	-16 024	-16 024	-16 024	-16 024	-16 024
Sum	12 414	16 305	14 715	14 665	14 615	14 615

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	16 305	16 305	16 305	16 305
Endring i år				
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	258	258	258	258
Midler Fargespill flyttes fra samfunskontakt til Larvik læringssenter	-400	-400	-400	-400
Omorganisering 10/22	-849	-849	-849	-849
Renhold korrigering internoverføring	-56	-56	-56	-56
Sum Endring i år	-1 046	-1 046	-1 046	-1 046
Tiltak forrige år				
KST 172/21 Støtte til reguleringsarbeid for frivillige lag og foreninger	-150	-200	-250	-250
Sum Tiltak forrige år	-150	-200	-250	-250
Budsjettekniske justeringer				
Midler fra Miljø og stedskaping til Arealplan	-394	-394	-394	-394
Sum Budsjettekniske justeringer	-394	-394	-394	-394
Konsekvensjusteringer	-1 590	-1 640	-1 690	-1 690
Konsekvensjustert ramme	14 715	14 665	14 615	14 615
Ramme 2023-2026	14 715	14 665	14 615	14 615

Geodata

Virksomheten består av

11,5 årsverk fordelt på 12 ansatte og har ansvar for følgende områder:

- Landmålingstjenester - herunder kundeveiledning
- Lokal matrikkelmyndighet
- Eierseksjonering
- Sammenslåing
- Adressering
- Distribuering av eiendomsinformasjon og kart
- Geografiske informasjonssystemer

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	8 805	9 289	9 328	9 328	9 328	9 328
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 878	1 780	1 730	1 730	1 730	1 730
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	610	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	229	135	135	135	135	135
Finansutgifter	145	19	107	107	107	107
Sum Driftsutgifter	11 667	11 222	11 300	11 300	11 300	11 300
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-7 490	-6 014	-6 091	-6 091	-6 091	-6 091
Refusjoner	-441	-135	-135	-135	-135	-135
Sum Driftsinntekter	-7 931	-6 149	-6 226	-6 226	-6 226	-6 226
Sum	3 737	5 073	5 075	5 075	5 075	5 075

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	5 073	5 073	5 073	5 073
Endring i år				
Avskrivninger 2022	-37	-37	-37	-37
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	39	39	39	39
Sum Endring i år	2	2	2	2
Konsekvensjusteringer	2	2	2	2
Konsekvensjustert ramme	5 075	5 075	5 075	5 075
Ramme 2023-2026	5 075	5 075	5 075	5 075

Kultur og idrett

Virksomheten består av

- Bibliotek
- Kulturskole
- Idrett
- Fritid
- Kulturavdeling

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	41 516	40 445	41 232	41 232	41 232	41 232
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	37 281	28 445	28 244	28 243	28 243	28 243
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	564	350	350	350	350	350
Overføringsutgifter	35 588	22 235	21 705	21 705	21 705	20 405
Finansutgifter	7 993	6 674	5 995	5 995	5 995	5 995
Sum Driftsutgifter	122 943	98 149	97 526	97 526	97 526	96 226
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-6 361	-7 359	-7 359	-7 359	-7 359	-7 359
Refusjoner	-12 614	-4 288	-4 288	-4 288	-4 288	-4 288
Overføringsinntekter	-2 840	-1 855	-1 855	-1 855	-1 855	-1 855
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 185	-5 273	-5 273	-5 273	-5 273	-5 273
Sum Driftsinntekter	-23 001	-18 775	-18 775	-18 775	-18 775	-18 775
Sum	99 942	79 374	78 751	78 751	78 751	77 451

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	79 374	79 374	79 374	79 374
Endring i år				
Avskrivninger 2022	-679	-679	-679	-679
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	787	787	787	787
Renhold korrigering internoverføring	130	130	130	130
Sum Endring i år	237	237	237	237
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	4	4	4	4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	-8	-4	-4	-4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-4	-4	-4
Energibesparelse grunnet ENØK tiltak 2021-2022	24	24	24	24
KST 172/21 Bibliotek, Tilbakeføring av reduksjon	-100	-100	-100	-100
KST 172/21 Kultur og idrett, tilbakeføring av KDs forslag til reduksjon	-250	-250	-250	-250
Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Kystkultursenter videreføres ikke	-400	-400	-400	-400
Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Larvik Barokk videreføres ikke	-100	-100	-100	-100
Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Stavern Båtforening videreføres ikke	-30	-30	-30	-30
Sum Tiltak forrige år	-860	-861	-861	-861
Konsekvensjusteringer	-623	-623	-623	-623
Konsekvensjustert ramme	78 751	78 751	78 751	78 751
Innsparingstiltak				
Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Formidlingssenter Kaupang videreføres ikke fra 2026	0	0	0	-100
Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Gatefotball videreføres ikke fra 2026	0	0	0	-500
Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Gurvika videreføres ikke fra 2026	0	0	0	-200
Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Stiftelsen Tollerodden videreføres ikke fra 2026	0	0	0	-500
Sum Innsparingstiltak	0	0	0	-1 300
Nye tiltak og realendringer budsjett	0	0	0	-1 300
Ramme 2023-2026	78 751	78 751	78 751	77 451

Innsparingstiltak

Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Formidlingssenter Kaupang videreføres ikke fra 2026

I Strategidokument 2022-2025 ble det gjort en gjennomgang av ekstraordinære tilskuddsvedtak med flerårige overføringer. Med henvisning til KST 111/21 Oppfølging av ekstraordinære tilskuddstildelinger blir ikke overføringene videreført utover perioden de ble vedtatt i. Overføring til Formidlingssenter Kaupang ligger fast inne i økonomiplanperioden, og videreføres ikke fra 2026. Tilskuddsmottakere henvises til å søke kommunens ordinære tilskuddsordninger, der et eventuelt tilsagn og størrelsen på tilskuddet vil avhenge av vedtatt økonomisk ramme for den aktuelle tilskuddsordningen.

Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Gatefotball videreføres ikke fra 2026

I Strategidokument 2022-2025 ble det gjort en gjennomgang av ekstraordinære tilskuddsvedtak med flerårige overføringer. Med henvisning til KST 111/21 Oppfølging av ekstraordinære tilskuddstildelinger blir ikke overføringene videreført utover perioden de ble vedtatt i. I Strategidokument 2022-2025 ble overføringen til Fram IF og Frelsesarmeen for to separate gatefotball-tiltak vedtatt videreført til 2025. Overføringen videreføres ikke fra 2026. Tilskuddsmottakere henvises til å søke kommunens ordinære

tilskuddsordninger, der et eventuelt tilsagn og størrelsen på tilskuddet vil avhenge av vedtatt økonomisk ramme for den aktuelle tilskuddsordningen.

Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Gurvika videreføres ikke fra 2026

I Strategidokument 2022-2025 ble det gjort en gjennomgang av ekstraordinære tilskuddsvedtak med flerårige overføringer. Med henvisning til KST 111/21 Oppfølging av ekstraordinære tilskuddstildelinger blir ikke overføringene videreført utover perioden de ble vedtatt i. Overføring til Gurvika ligger fast inne i økonomiplanperioden, og videreføres ikke fra 2026. Tilskuddsmottakere henvises til å søke kommunens ordinære tilskuddsordninger, der et eventuelt tilsagn og størrelsen på tilskuddet vil avhenge av vedtatt økonomisk ramme for den aktuelle tilskuddsordningen.

Strat.dok.2023-2026 KI: Overføring Stiftelsen Tollerodden videreføres ikke fra 2026

I Strategidokument 2022-2025 ble det gjort en gjennomgang av ekstraordinære tilskuddsvedtak med flerårige overføringer. Med henvisning til KST 111/21 Oppfølging av ekstraordinære tilskuddstildelinger blir ikke overføringene videreført utover perioden de ble vedtatt i. Overføring til Stiftelsen Tollerodden ligger fast inne i økonomiplanperioden, og videreføres ikke fra 2026. Tilskuddsmottakere henvises til å søke kommunens ordinære tilskuddsordninger, der et eventuelt tilsagn og størrelsen på tilskuddet vil avhenge av vedtatt økonomisk ramme for den aktuelle tilskuddsordningen.

Næring og ressursforvaltning

Virksomheten består av

- Landbruk. I dette ligger lovpålagte oppgaver innen jordbruksforvaltning, skogforvaltning og viltforvaltning. I tillegg har virksomhetsområde en koordinerende rolle innen vannforvaltning.
- Entreprenørskap, herunder etablererveiledning og daglig drift av Colab
- Næringsutvikling, herunder eieroppfølging av Larvik Havn.

Virksomhetens oppgaver favner bredt fra lovpålagte forvaltningsoppgaver til større utviklingsprosjekter. Virksomheten består av 8 årsverk.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	6 857	7 266	7 266	7 266	7 266	7 266
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 319	2 826	2 826	2 826	2 826	2 826
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	998	1 837	1 837	1 837	1 837	1 837
Overføringsutgifter	16 506	288	288	288	288	288
Finansutgifter	3 963	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	30 643	12 218	12 218	12 218	12 218	12 218
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-993	-895	-895	-895	-895	-895
Refusjoner	-719	-942	-942	-942	-942	-942
Overføringsinntekter	-19 190	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 211	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-22 113	-1 837	-1 837	-1 837	-1 837	-1 837
Sum	8 531	10 380	10 380	10 380	10 380	10 380

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	10 380	10 380	10 380	10 380
Konsekvensjustert ramme	10 380	10 380	10 380	10 380
Ramme 2023-2026	10 380	10 380	10 380	10 380

Fellesfunksjon Verdiskaping og stedsutvikling

Virksomheten består av

- Prosjektutvikler,- Byutviklingsprogrammet
- Klima og miljø
- Fellesfunksjon
- Kommunalsjef

Totalt 5 årsverk

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	4 130	4 322	4 400	4 400	4 400	4 400
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 528	3 065	3 065	3 065	3 065	3 065
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	42	50	550	50	50	50
Overføringsutgifter	549	584	584	584	584	584
Finansutgifter	250	0	465	465	465	465
Sum Driftsutgifter	8 499	8 021	9 064	8 564	8 564	8 564
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	-480	0	0	0	0
Refusjoner	-818	-400	-400	-400	-400	-400
Overføringsinntekter	-350	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-87	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 255	-880	-400	-400	-400	-400
Sum	7 244	7 141	8 664	8 164	8 164	8 164

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	7 141	7 141	7 141	7 141
Endring i år				
Avskrivninger 2022	465	465	465	465
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	78	78	78	78
Sum Endring i år	543	543	543	543
Tiltak forrige år				
KST 172/21 Egenandeler økes	-105	-105	-105	-105
Sum Tiltak forrige år	-105	-105	-105	-105
Konsekvensjusteringer	438	438	438	438
Konsekvensjustert ramme	7 579	7 579	7 579	7 579
Nye tiltak				
Kartlegging kvikkleireforekomster	500	0	0	0
KST 014/22 Reversere krav om økte egenandeler 2023-2026	585	585	585	585
Sum Nye tiltak	1 085	585	585	585
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 085	585	585	585
Ramme 2023-2026	8 664	8 164	8 164	8 164

Nye tiltak

Kartlegging kvikkleireforekomster

Fra administrativ oppfølgingsplan gjennomført Helhetlig ROS. Tiltak 8.1: *“Utvidet kartlegging av registrerte større kvikkleireforekomster i Larvik kommune med tanke på stabilitetsanalyser og for å avdekke eventuelle behov for sikringstiltak eller overvåkning. De som har høyeste fareklasse og konsekvens prioriteres.”* Dette vil hovedsakelig være kjøp av tjenester fra private som innehar denne kompetansen. Det vil også gå med intern ressursbruk for kjøp og oppfølging av innleid/kjøpte tjenester. Tiltaket i 2023 er en start på dette arbeidet. Det må forventes en høyere kostnad før arbeidet er ferdigstilt.

KST 014/22 Reversere krav om økte egenandeler 2023-2026

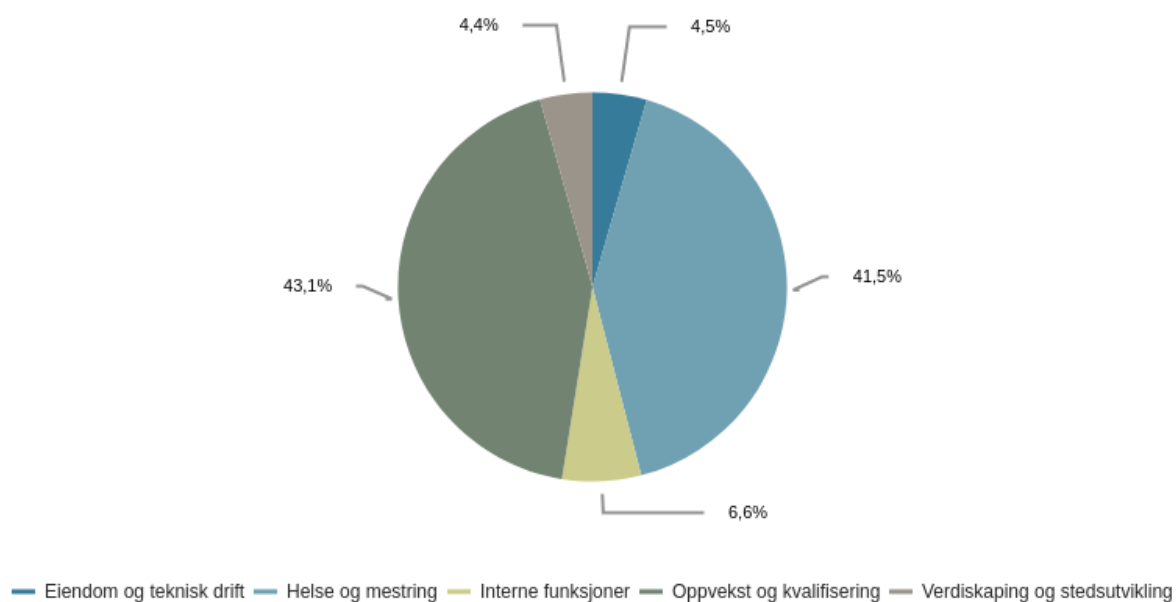
I KST 172/21 Strategidokument 2022-2025 ble det vedtatt et generelt inntektskrav på 1,2 mill kr i 2022 og 1,4 mill kr videre i økonomiplanperioden. I KST 014/22 ble kravet for 2022 reversert. I Strategidokument 2023-2026 legges det inn reversering i hele økonomiplanperioden.

Eiendom og teknisk drift

Netto rammer

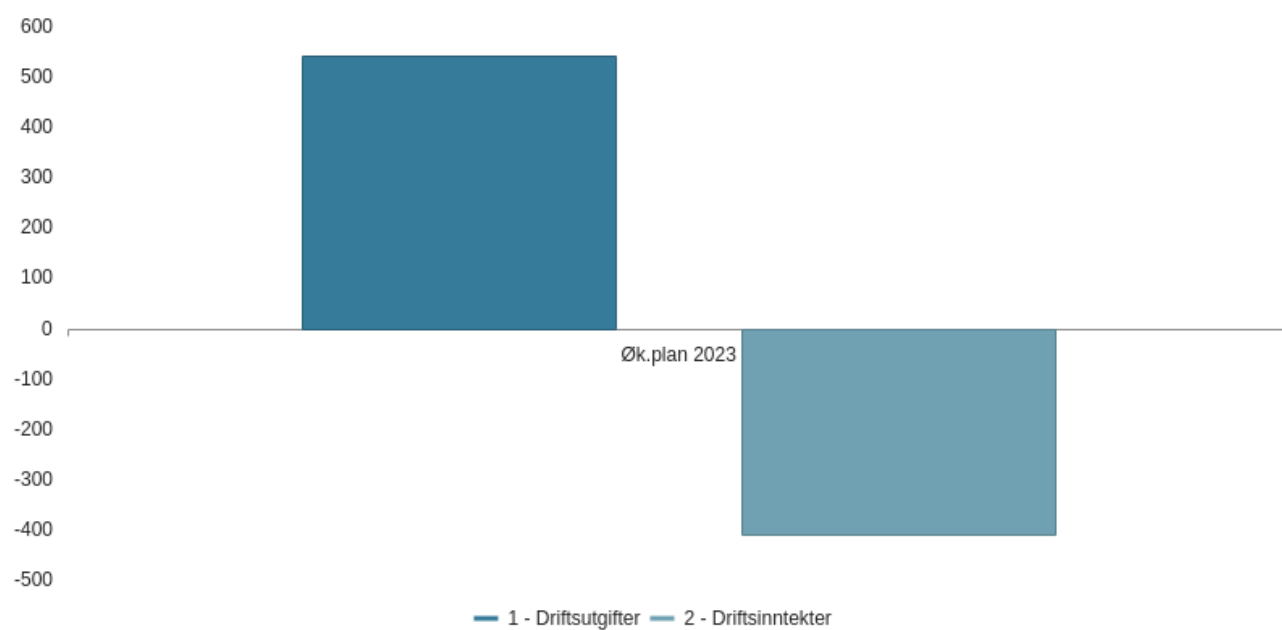
Netto rammer per tjenesteområde

Prosentvis fordeling

Inntekter og utgifter for Eiendom og teknisk drift

Beløp i mill kr

Driftsbudsjett

Beløp i 1000

Fordeling på enhet (tabell)

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kommunalteknikk	47 234	45 595	12 148	12 148	12 148	12 148
Brann og redning	36 673	36 420	37 067	36 785	36 785	36 785
Formålsbygg	9 294	45 397	45 330	43 629	43 629	43 629
Prosjekt, bygg og anlegg	250	-1 696	-1 044	-1 044	-1 044	-1 044
Bolig	23 404	19 830	20 826	20 826	20 826	20 826
Fellesfunksjon Eiendom og teknisk drift	20 161	21 063	21 119	18 617	18 131	18 131
Renhold	-5 618	-4 311	-3 338	-3 339	-3 339	-3 339
Sum	131 397	162 300	132 108	127 622	127 136	127 136

Området består av

- Kommunalteknikk
 - Vei og trafikk
 - Vann, avløp og renovasjon
 - Teknisk drift Øya
 - Park- og friområder
- Brann og redning
 - Beredskap
 - Forebyggende
- Formålsbygg
- Prosjekt, bygg og anlegg
- Bolig
- Renhold
- Fellesfunksjon Eiendom og teknisk drift

De største utfordringene

Vedlikeholdsetterslep på:

- kommunale formålsbygg
- vann- og avløpsledninger
- kommunale veier og gang- og sykkelveier
- lekeplassutstyr i parker, friområder, boligfelt og på skoler/barnehager
- kommunale boliger, særlig utvendig

Sikkerhet og kapasitet på vannforsyningen i Larvik

Tilpasning til klimaendringene

De viktigste veivalgene for området

- Beredskap, risikoreduksjon og tilpasning til klima
- Tilrettelegging, forvaltning og beredskap bidrar til god helse
- Bygg og veier bidrar til trygg oppvekst, trivsel og læring
- Vedlikehold, oppgradering og infrastruktur bidrar til ønsket stedsutvikling
- Verdiskaping og tilrettelegging bidrar til lokal verdiskaping

- Samarbeidspartner i fag- og samfunnsutvikling

Klima, miljø og energi som vårt felles ansvar – nå og i framtida

Eiendom og teknisk drift har ansvar for å ivareta kvalitet, sikkerhet og kapasitet på vannforsyningen i Larvik. God vannforsyning og høy kvalitet på drikkevannet er avgjørende for befolkningens helse.

Klimaendringene utløser behov for å minimere risiko for flomskader. Tjenesteområdet jobber kontinuerlig for å redusere faren for flomskader ved å infiltrere, fordrøye og avklare flomveier.

- Nye anlegg dimensjoneres med 40 % klimapåslag for økt nedbørsintensitet.

Vann og avløpsledninger med dårlig funksjon skiftes systematisk, blant annet for å redusere lekkasjer. I tillegg er det avsatt et årlig beløp slik at man kan skifte ut vann- og avløpsnettets dersom det er private utbyggingsprosjekter i sentrum.

Det skal gjøres store investeringer på Lillevik renseanlegg, ved å etablere sekundærrensing og nitrogenfjerning årene fremover

Tjenesteområdet skal bidra til transport, innkjøp, materialbruk og –forvaltning som holder en miljøvennlig profil.

Det er bevilget betydelige midler til å bygge nye gang- og sykkelveier de siste årene. Trygg ferdsel med gode sykkel- og gangveier stimulerer befolkningen til å velge sykkel og gange framfor bil. Den intensiverte innsatsen knyttet til utskifting av gatelys til LED-armatur bidrar til økt trafiksikkerhet og reduserte strømkostnader.

God livskvalitet, innovative læringsarenaer og inkluderende lokalsamfunn

Inneklimate og bygningers ytre og indre tilstand har vesentlig betydning for helse, trivsel og læring.

Gode og tilgjengelige aktivitets-, leke- og friluftsområder fungerer som sosiale møteplasser og utgjør samtidig en arena for rekreasjon både for den enkelte og fellesskapet. Lekeplasser i Larvik kommunes parker og friområder skal være sikre og av god kvalitet.

Bolig er en grunnleggende menneskerettighet, og alle skal ha mulighet til verdige boforhold. Boliger og nabolag skal gi grunnlag for trygghet og minimalt behov for bistand. Tjenesteområdet skal bidra til at flest mulig kommer i posisjon for å eie egen bolig for å ta del i verdikning som grunnlag for bedre levekår, og til at så mange som mulig kan bo lengst mulig i sin egen bolig.

Tjenesteområdet skal bidra til at lokalsentre og byer utvikles som bærekraftige samfunn, med boliger som er tilrettelagt for mangfold. Formålsbygg skal være gode nok til å ivareta tiltenkte funksjoner, og områder skal stimulerer til lek, fysisk aktivitet, rekreasjon og sosial omgang. Trygg ferdsel innen og

mellom de ulike områdene utgjør en viktig forutsetning for levende lokalsamfunn med tilgang til arbeid og andre samfunnsgoder.

Det brannforebyggende arbeid i Larvik retter seg særlig mot de innbyggerne som statistisk sett er mest utsatt for brann.

Vekst og utvikling som ivaretar miljøet og menneskene

Eiendom og teknisk drift tar medansvar for at flest mulig skal delta i arbeidslivet, blant annet gjennom å tilby praksis- og jobbmuligheter til lærlinger, og andre som har behov for tilpasning eller arbeidstrening.

Verdibevarende vedlikehold av kommunale bygninger, veier og annen infrastruktur bidra til å styrke kommunens attraktivitet.

Ved behov for kjøp av eksterne tjenester benyttes lokale aktører så langt det er mulig.

Smartbytenkning og digitalisering effektiviserer tjenester og reduserer skader på klima og miljø.

Vi finner de beste løsningene sammen

Innhenting og deling av kunnskap er en forutsetning for å skape gode og effektive tjenester.

Tjenesteområdet har hovedansvar for Bolignettverk og inngår i andre interne og eksterne nettverk for å bidra til helhetlig innsats og utvikling.

Den enkelte medarbeider, avdeling og virksomhet oppfordres til å invitere til samarbeid for å finne varige og gode løsninger som fungerer både for leverandør og mottaker.

Mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026
FN 03: I Larvik opplever innbyggerne god livskvalitet, mestring og tilhørighet	EIE: 1-2 turveg traséer og/eller leke-/møteplasser rustes opp og tilrettelegges	Antall turveg traséer og/eller leke-/møteplasser opparbeidet	2	2	2	2
	EIE: Boligbehov imøtekommes de som ikke selv kan skaffe bolig.	Avslag på søknad om bolig	0	0	0	0
FN 11: Larviksamfunnet utvikler det vekstkraftige, tar vare på det uerstattelige og motvirker det utenkelige	EIE: Antall bygningsbranner reduseres med 5 - 7% i perioden.	Antall bygningsbranner pr år, i forhold til Bris	24	23	22	22
FN 13: Larvik er arealeffektivt og god infrastruktur med klimavennlige transportløsninger	EIE: Antall formålsbygg med sentral driftsstyring	Antall formålsbygg med intern driftsstyring	54,0	60,0	60,0	60,0
FN 13: Larvik er en foregangskommune på energiforbruk, reduksjonen av avfall og innkjøp som ivaretar miljøhensyn, sosiale og etiske krav	EIE: Gjennomføre prioriterte tiltak for økt gang- og sykkelbruk (2020, 2021)	Bygge antall fortaus- og GS-veilenker	2	2	2	2
		Prosentandelen restavfall som kastes fra husholdninger/hytter skal reduseres fra 46 % i 2019 til maks 30 % i 2025	35,0 %	30,0 %	30,0 %	30,0 %
		Sorteringsgraden på avfallet hentet fra Larvik kommunes virksomhetsdrift skal være på over 70 % i 2025	60,0 %	70,0 %	70,0 %	70,0 %
		Stasjonære energiforbruk fra formålsbygg skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018	26 300 000 kwh	25 400 000 kwh	24 500 000 kwh	23 600 000 kwh
		Stasjonært energiforbruk fra komm.tek.anl. skal reduseres med minst 20 % innen 2025 sammenliknet med 2018 (reduseres med 5% pr år)	15,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %
		EIE: Redusere energiforbruket pr. m2	145	140	135	130
	EIE: Trygt drikkevann til abonnentene	Redusere energiforbruket i byggene med 30 % i perioden. Tar utgangspunkt i 2014 tall på 180 kWh pr m2.	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
FN 14: I Larvik arbeider vi systematisk og målrettet for å sikre at vannforekomstene skal ha en god økologisk og kjemisk tilstand	EIE: Utslippskrav for avløpsvann overholdes	Alle prøver av drikkevannet skal oppfylle krav til vannkvalitet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Lillevik renseanlegg skal overholde utslippskrav om 90 % rensing av fosfor.	90,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %

Gjeldende planer for området

Tjenesteområdet har hovedansvar for oppfølging av følgende temaplaner

- Eiendomsstrategi
- Boligplan
- Kommunalteknisk plan 2022- 29
- Trafikksikkerhetsplan 2022-25

Oppfølging av gjeldende planer

Følgende temaplaner følges opp gjennom konkrete handlingsplaner:

- Boligplan
- Vedlikeholdsplan
- Kommunalteknisk plan 2022- 29 med handlingsprogram
- Trafikksikkerhetsplan 2022-25 med handlingsprogram

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Larvik kommune											
Brannstasjonen - Utvidelse	2026	61 000	61 000	1 000	10 000	0	1 000	49 000	0	0	0
Brunla ungdomsskole - Oppgradering	2027	82 600	82 600	8 400	4 200	0	1 000	69 000	0	0	0
Dypavfalsbeholdere etablere	2025	2 000	2 000	1 000	1 000	0	0	0	0	0	0
Forprosjekt Helsekvartalet	2027	87 200	87 200	0	0	42 000	43 600	800	800	0	0
Guriskogen Vest - kjøp og regulering av tomter	2023	32 783	-18 217	10	0	0	0	0	0	0	0
Innkjøp av biler.	2028	10 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Kommunaltekniske anlegg Øya 57	2026	29 100	29 100	11 900	11 600	4 400	0	0	0	0	0
Kongegt 1 - Salg av bygg	2024	10	-4 990	0	10	0	0	0	0	0	0
Kvartalslekeplasser	2030	20 450	20 450	500	500	500	500	3 000	3 000	3 000	3 000
Kvelde avløpsrenseanlegg	2030	218 500	218 500	-36 600	88 800	100 400	1 400	0	0	0	0
Lillevik RA - sekundærrensing og nitrogenfjerning	2030	642 500	642 500	15 000	20 000	200 000	200 000	200 000	0	0	0
Martineåsen – Nye tomtearealer	2030	25 000	0	25 000	0	0	0	0	0	0	0
Nanset Allè 7 - Nye familieboliger	2024	14 110	12 110	0	0	0	0	0	0	0	0
Nedgravde containere for hytterrenovasjon	2030	17 000	17 000	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700	0
Ny legevakt	2027	50 000	50 000	5 000	7 000	38 000	0	0	0	0	0
Nye heldøgns omsorgsplasser	2027	48 000	48 000	22 500	0	15 000	10 500	0	0	0	0
Nye Led gatelys og oppgradering fortau	2030	32 000	32 000	3 000	3 000	3 000	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Nytt vannverk (eget)	2030	560 800	560 800	5 500	48 100	226 600	261 600	0	9 000	10 000	0
Nødstrøm sykehjem	2024	14 600	14 600	3 900	3 900	0	0	0	0	0	0
Områdeløft Torstrand	2027	24 000	24 000	0	0	4 000	4 000	8 000	8 000	0	0
Oppgradering av veier ifm. VA prosjekter	2030	36 000	36 000	4 000	4 000	4 000	4 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Opprusting av nærlekeplasser for overføring til velforeninger	2025	2 000	2 000	1 000	0	0	0	0	0	0	0
Prosjekt skolegård, fysisk aktivitet	2024	30 000	30 000	15 000	0	0	0	0	0	0	0
Rammebevilgning - kjøp av kommunale utleieboliger	2030	366 968	320 585	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Rammebevilgning - Nye ladepunkter som ikke dekkes av Grønt fond	2029	6 570	6 570	1 800	1 000	500	500	500	500	0	0
Rammebevilgning - oppgradering skolebygg	2030	125 607	125 607	10 000	15 000	15 000	10 000	17 600	17 600	17 600	17 600

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan					Øvrige år		
	Ferdig år	Brutto prosjekt utgift	Netto prosjekt utgift	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rammebevilgning - oppgraderinger kommunale bygg	2030	179 858	179 858	20 000	20 000	20 000	20 000	22 000	22 000	22 000	22 000
Rehabilitering avløp	2030	538 335	538 335	60 500	69 800	66 800	64 000	66 500	66 500	67 700	68 700
Rehabilitering Gamle Mesterfjellet skole	2027	67 500	67 500	23 500	20 000	10 000	14 000	0	0	0	0
Rehabilitering vann	2030	490 631	490 631	55 800	55 400	56 400	67 400	58 500	59 500	60 500	61 500
Salg av eiendom	2030	90	-118 910	10	10	10	10	10	10	10	10
Sogn gjenvinningsstasjon - oppgradering	2023	20 100	20 100	11 000	0	0	0	0	0	0	0
Stavern skole - rehabilitering	2023	96 000	96 000	34 300	31 700	0	0	0	0	0	0
Tanum - Ombygging til hjemmetjenesten	2024	15 000	15 000	10 000	0	0	0	0	0	0	0
Tiltak park- og friområder i forbindelse med rehabiliteringsplaner	2030	13 000	13 000	1 000	1 000	1 000	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Toaletter bytte ut/rehabiliter to pr. år	2030	8 600	8 600	800	800	800	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Tursti på nedlagt jernbane Larvik .	2025	8 000	8 000	0	0	0	7 000	0	0	0	0
Porsgrunn inkl. over- og undergang Kroken og Puttlandsdalen											
Utplassering av brannsikkert renovasjonsutstyr	2030	3 600	3 600	300	300	300	300	300	300	300	0
Utskifting av biler, Brann- og redning	2032	32 895	32 895	970	0	1 745	11 200	2 625	8 375	0	0
Utskifting av båter, Brann- og redning	2030	1 115	1 115	0	0	0	0	175	940	0	0
Utskifting av råtne veistolper	2030	16 000	16 000	4 000	3 000	3 000	3 000	3 000	0	0	0
Utskifting av utstyr, Brann og redning	2032	2 650	2 650	530	0	530	0	530	0	530	0
Veiformål	2030	144 809	144 809	13 000	13 000	13 000	13 000	19 000	19 000	19 000	20 000
Østre Halsen skole - Forskningsprosjekt	2024	4 000	4 000	4 000	0	0	0	0	0	0	0
Sum Larvik kommune		4 180 981	3 932 597	379 320	474 820	868 685	784 710	575 240	270 225	255 340	245 810

Dypavfallsbeholdere etablere

Det anslås å være ønske om/behov for dypavfallsbeholdere på ca. femten områder.

Kommunaltekniske anlegg Øya 57

Tiltaket består av flere etapper for å bedre bygg og få en mer effektiv drift på Øya.

Etappe 1: Ivaretagelse av maskiner og utstyr.

Etappe 2: Spiserom og rentverksted for lekkasjesøk aktivitet mv.

Etappe 3: Garderobeanlegg med ren og uren sone iht. arbeidsplassforskriften.

Kvartalslekeplasser

Opprusting/renovering av kvartalslekeplasser.

Kvelde avløpsrenseanlegg

Det er valgt å utrede nytt renseanlegg for Kvelde på et område vest for Kvelde sentrum. Det er utarbeidet et forprosjekt for dette. I forprosjektet er renseanlegget kostnadsberegnet til 86 mill. kr.

Nødvendige ledningsanlegg er beregnet til 16 mill. kr.

Nytt felles renseanlegg for Hvarnes, Steinsholt og Berganmoen industriområde legges på Berganmoen. Det er behov for oppgradering av både Hvarnes renseanlegg og Steinsholt renseanlegg. I stedet for oppgradering av eksisterende renseanlegg bygges nytt felles renseanlegg på Berganmoen (beregnet til 57 mill. kr.)

Overføringsanlegg for avløp fra eksisterende Hvarnes renseanlegg til nytt renseanlegg på Berganmoen er beregnet 13 mill. kr.

Overføringsanlegg for avløp fra eksisterende Steinsholt renseanlegg til nytt renseanlegg på Berganmoen er beregnet 20 mill. kr.

Totalrammen for prosjektet er vedtatt i 2022 og er beregnet til 214 mill. i perioden 2022 - 2026. Negativt budsjett i 2023 fremkommer fordi gjenbevilgning av midler fra 2022 til 2023 er større enn forventet forbruk i 2023.

Lillevik RA - sekundærrensing og nitrogenfjerning

Eksisterende Lillevik renseanlegg anlegg er bygd i 2000/2001 og er et mekanisk/kjemisk renseanlegg. Lillevik renseanlegg har krav om at 90 % av fosforet skal fjernes fra avløpsvannet. Fosforet blir igjen i slammet som spres på jordbruksarealer.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har kommet med krav til Lillevik renseanlegg at avløpsvannet skal renses for organisk stoff (sekundærrensing). Dette er et nytt krav og det må bygges et nytt rensetrinn. Fristen er 31.12.2027. Flere andre sammenlignbare anlegg har fått tilsvarende krav. Tønsberg renseanlegg har bygd nytt rensetrinn og arbeidene pågår på Enga renseanlegg (Sandefjord). Lillevik renseanlegg har i flere år klart å fjerne en god del av det organiske stoffet. Årsaken til det er blant annet at anlegget har stor kapasitet i forhold til belastningen. Evnen til å fjerne organisk stoff er relativt god selv om anlegget er bygd for bare å fjerne fosfor.

For å oppfylle krav om sekundærrensing har Larvik kommune engasjert COWI for å utarbeide et forprosjekt. På grunn av den alvorlig situasjonen Oslofjorden befinner seg i, ble forprosjektet utvidet til å

samtidig utrede nitrogenfjerning. Forprosjektet skal også utrede prosessvalg, arealbehov og kostnadsestimat for alternative løsninger hvis det bygges i etapper eller alt bygges samtidig.

Forprosjektet har konkludert at utbyggingskostnader for oppgradering av Lillevik RA vil være betydelig høyere enn i vedtatt kommunalteknisk plan. Dette skyldes nødvendige tilpasninger til evt. nitrogenfjerning, usikkerhetsanalyse knyttet til prisøkning og utbedringer på eksisterende anlegg.

Kommunen har foreløpig ikke fått krav om nitrogenfjerning, men dette rensetrinnet omfattes av prosjektet. Bygging av anlegget må i hovedsak gjøres i 2025 og 2026 slik at det meste av 2027 kan benyttes til prøvedrift og innkjøring. Det settes av 635 mill. kr i planperioden for utvidelse av Lillevik renseanlegg som omfatter nytt rensetrinn for organisk stoff (sekundærrensing).

Kostnader for evt. bygging av nitrogenfjerning er ikke tatt med i påvente til politisk behandling.

Nye Led gatelys og oppgradering fortau

Investeringene til led-lys og oppgradering av fortau er noe redusert i perioden 2023 - 2026. Det er lagt inn 3 mill. årlig i denne perioden.

Nytt vannverk (eget)

Bygge nytt vannverk i egen regi. Rammen er økt med 100 mill. i forhold til Kommunalteknisk plan (50 mill. i hvert av årene 2025 og 2026).

Områdeløft Torstrand

I forbindelse med vann- og avløpsprosjekt på Torstrand er det ønskelig å gjennomføre et områdeløft lignende områdeløftet på Langestrand som ble gjennomført i 2002-2005. Dette vil f.eks. omfatte trafiksikkerhetstiltak, skoleveier, veilys, parker, lekeplasser, møteplasser, gateutstyr, trær, brannsikker renovasjonsløsning osv.

Oppgradering av veier ifm. VA prosjekter

I perioden 2023-2026 skal det gjennomføres mange store vann- og avløpsprosjekter hvor det er behov for vesentlige oppgraderinger av kommunale veier, gang- og sykkelveier og fortau. Dette omfatter bl.a. Halsegata-Iver Hesselbergs vei, Nanset vest (etappe 1-4), Solstad-Varden etappe 5, Tjøllingvollen, Storgata-Indre havn, Gloppeskogen, Farriseidet og Ausrød. Pga. omfanget av VA-prosjekter i kommende perioden anbefaler Kommunalteknikk at det avsettes 4 mill. kr årlig i perioden 2023 - 2026 og deretter 5 mill årlig i perioden 2027 - 2030 til oppgradering av veier i forbindelse med disse.

Opprusting av nærlekeplasser for overføring til velforeninger

Opprusting av nærlekeplasser for overføring til velforeninger i 2022 og 2023.

Prosjekt skolegård, fysisk aktivitet

Prosjektet fullføres i 2023.

Rehabilitering avløp

Oppdatert med tall fra Kommunalteknisk plan 2022 - 2029

Rehabilitering vann

Oppdatert i henhold til Kommunalteknisk plan 2022 - 2029

Tiltak park- og friområder i forbindelse med rehabiliteringsplaner

Tiltak i prioriterte parker, Bøkeskogen, Kjærra m.fl.

Toaletter bytte ut/rehabiliterer to pr. år

Toaletter byttes ut etter en rehabiliterings plan.

Utskifting av råtne veistolper

I 2022 ble det gjennomført en lovpålagt råtekontroll, som avdekket veilstolper som må byttes ut. I 2023 anbefales det å sette av 4 mill kr. Deretter settes det av 3 mill kr hvert år i perioden 2024 - 2027 til å skifte ut alle stolper i områder med dårlig standard eller enkeltstolper.

Veiformål

Midler avsatt til veiformål skal brukes til autovern, fjellsikring, maskiner i Kommunalteknikk, VVA-prosjekt Grandkvartalet, VVA-prosjekt Halsegata og Iver Hesselbergs vei, etablering av fortau langs Gonveien (VTFK har tidelt 2,25 mill i TS-tilskudd (2022) og sykkelvei med fortau fra Sky skole til Geiteramsveien (VTFK er omsøkt 1,875 mill i TS-tilskudd(2023).

Forprosjekt Helsekvartalet

- Prosjektering av transformasjonen av Helsekvartalet
 - Bistand til planlegging og prosjektering av et volum og arealstudie for hele kvartalet med framtidig drift og virksomhet, inkludert reguleringsarbeid for området rundt Helsekvartalet. Avsluttes og oppsummeres i en rapport for fremtidig bruk.
- Forprosjekt legevakt
 - KST- 140/22 Det etableres ny legevakt nær hovedinnskjøringene og helst i nærheten av andre akutte nødtjenester. Planlegging av nye legevaktens lokaler i Helsekvartalet stanses. Det planlegges for at nye lokaler kan tas i bruk med operativ drift senest 2025. Vedtatte investeringsmidler til ny legevakt følger prosjektet videre. Flytting av legevakt bør forutsette mulighet til å nå fasilitetene via kollektivtrafikk.
- Prosjektering av nye heldøgns omsorgsplasser
 - Vedtak i KST- 089/21 og KST- 139/22 om å etablere totalt 108 nye heldøgns plasser opprettholdes. Hovedmålgruppe er eldre med demenssykdom, multisyke og skrøpelighet. Kommunedirektøren er gitt i oppdrag å finne egnet, bynær tomt for å etablere 96 nye plasser til institusjonsbaserte, heldøgns helse- og omsorgstjenester i strategiplanperioden 2023 – 2026 og videre fram mot 2030. Det etableres 12 nye plasser i Tjølling i løpet av 2023. Omgjøring av omsorgsboliger på Stavern sykehjem med 15 plasser utgår. Utbygging i Gamle Kongevei 25/Furuheim i perioden 2022 - 2025 utsettes. Etablering av 64 nye, fleksible døgnbaserte institusjonsplasser i Helsekvartalet utgår.

Rammebevilgning - oppgradering skolebygg

Nærmere halvparten av registrert vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg er pr. i dag knyttet til skoler. Rammebevilgningen for 2023 er 10 mill og økes til 15 mill i 2024 og 2025. I 2026 reduseres beløpet til 10 mill.

Tursti på nedlagt jernbane Larvik . Porsgrunn inkl. over- og undergang Kroken og Puttlandsdalen

Prosessen rundt overdragelsen av denne eiendommen har tatt svært lang tid. Tilbudet fra BaneNor er per i dag på 5 millioner kroner til fordeling mellom Larvik og Porsgrunn kommune. Det er inngått en avtale med Sparebank stiftelsen og Statens vegvesen om kvalitetssikring av kostnader som ble gjennomført høsten 2021 Når dette er avklart vil det på nytt forhandles med BaneNor om overdragelsens vederlag, Sparebankstiftelsens deltagelse og andre bidragsytere for å sette sammen en helhetlig pakke for opparbeidelse til tursti. Larvik kommune må bidra økonomisk for å få realisert prosjektet. Det bevilges 7.000.000,- i 2026 som bidrag til etablering av ny tursti.

Nye heldøgns omsorgsplasser

Se omtale i Forprosjekt Helsekvartalet.

Brannstasjonen - Utvidelse

Det settes av 1 mill. til planlegging i 2023. Nye lokaler for feiervesenet, ren og skitten sone ihht nye forskrifter for branntjenesten, nye lager, undervisnings fasiliteter og kontorer for Sivilforsvaret. Ny kalkyle og oversikt over tiltak kommer i forbindelse med saken som skal opp til politisk behandling i 2023.

Brunla ungdomsskole - Oppgradering

KST- 008/22. Prosjektet omhandler oppgradering av sanitærforhold og nødvendige forberedelser og prosjektering, bestilling og grunnarbeider i 2023. Ferdigstillelse av alle arbeider vil skje i 2026. En ny kalkyle og oversikt over tiltak kommer i forbindelse med saken som skal opp til politisk behandling i 2023.

Ny legevakt

Se omtale i Forprosjekt Helsekvartalet.

Nødstrøm sykehjem

Det er nå 5 sykehjem som har reservekraft med alternativ varmekilde. Det gjenstår 5 sykehjem. Resterende lokasjoner utredes. Nødstrømsprosjektet økes til 3,9 mill i 2023 og 2024.

Rehabilitering Gamle Mesterfjellet skole

Ombygging gamle Mesterfjellet skole, ref. KST vedtak 057/22.

Stavern skole - rehabilitering

Stavern skole følger fremdrift som planlagt frem til ferdigstillelse vinteren 23 - 24.

Østre Halsen skole - Forskningsprosjekt

Utvikling av klasserom og innendørs og utendørs arena i samarbeid med Bufetat og Norske arkitekters landsforbund. Kommunen har mottatt 1 millioner kroner fra Bufetat. Skal matches med finansiering fra LK. Det søkes aktivt fondsmidler ved hjelp av Norske Arkitekters Landsforbund, Bufetat og Sparebankstiftelsen for å finansiere alle tiltak. Det vil være en forutsetning for gode søknader at kommunen bidrar med 50 %.

Kongegt 1 - Salg av bygg

Salg av Kongegt. 1 ble vedtatt i KST- 057/22.

Martineåsen – Nye tomtearealer

Kjøpsavtalene med to grunneiere i Martineåsen ble inngått i 2018 i samsvar med vedtak fattet i vedtatt av KST i sak 023/18 og 271/18.

Da gjennomføringen av kjøpsavtalene blant annet forutsetter vedtatt reguleringsplanen innen 1/1-2023, vil disse nå søkes reforhandlet.

Kommunedirektøren legger nå opp til ferdigstillelse av reguleringsplanen, og budsjetterer med 25,0 mill til kjøp av de to tomtearealene i 2023.

Utviklingen av området med salg av delområder for boligutvikling vil gi salgsinntekter, og det budsjetteres samtidig med at investeringen vil dekkes gjennom salgsinntekter på 5,0 mill i perioden 2025-2029.

Rammebevilgning - kjøp av kommunale utleieboliger

Bortfall eller redusering av rammebevilgningen til kjøp av kommunale utleieboliger vil kunne få alvorlige konsekvenser i forhold til kommunens forpliktelse til å skaffe boliger til de som tilfredsstiller kravene til dette. En forpliktelse som allerede er utfordrende å innfri, som følge av at størrelsen på rammebevilgningen har vært uendret de siste årene. Dette som følge av at en kraftig prisoppgang i boligmarkedet de siste årene. I tillegg kommer usikkerheten knyttet til behovet for anskaffelse av boliger til flyktninger, herunder fra Ukraina.

Det å ha en rammebevilgning for boliganskaffelse er avgjørende for å kunne håndtere raske behovsvingninger, herunder vedtak om mottak av flyktninger og familiegjenforening.

Opprettholdelsen av en rammebevilgning gir Kommunedirektøren anledning til å operere og raskt handle i boligmarkedet, med en påfølgende rask saksbehandling og boligtildeling. Dersom midlene må innhentes i hvert tilfelle vil dette ikke være mulig.

Rammebevilgningen har i tillegg til å være benyttet til kjøp av brukte og nye boliger, også vært brukt til finansiering av egne boligbyggeprosjekter for utleie til innbyggere med krav til tildeling av bolig. Det foreslås nå at kommunale ny-boligprosjekter utover 2 boenheter finansieres gjennom egen politisk behandling og vedtak, og ikke finansieres av innvilget rammebevilgning.

Med grunnlag i tidligere års anskaffelser antas det at behovet for anskaffelse av nye og brukte boliger i årene fremover vil ligge på ca.10 boliger pr år.

Kostnaden med et boligkjøp vil normalt ligge på mellom 4,0 og 5,0 mill. Dette tilsier en årlig rammebevilgning i perioden 2023-30 på 45 mill. En antar at Husbanken kan gi inntil kr 5,7 mill i tilskudd hvert år i perioden.

NB! Det gjøres særskilt oppmerksom på at kjøp av boliger med midler fra rammebevilgningen i stor grad er selvfinansierende. Dette innebærer at kommunens drifts- og eierkostnader (renter, avdrag, vedlikehold mm) dekkes av husleieinntektene.

Kommunalteknikk

Virksomheten består av

85 ansatte fordelt på fire avdelinger:

- Vann, avløp og renovasjon (VAR)
- Vei og trafikk
- Park og friområder
- Teknisk drift Øya

Kommunen har over 1 200 km med ledninger, hvorav ca. 592 km vannledninger, 419 km avløpsledninger og 261 km overvannsledninger. Virksomheten har i tillegg ansvar for ca. 110 kloakkpumpestasjoner, fem renseanlegg for avløp og to hovedvannverk (Gopledal og Naugfoss).

Kommunalteknikk har ansvaret for å drifte og vedlikeholde 300 km med kommunale veier, 60 km med gang- og sykkelveier, samt en rekke private veier og 10.000 gateløys.

Virksomheten har ansvar for å drifte 9 800 dekar friområder, 300 dekar parker og 215 lekeplasser. Dette inkluderer offentlige toaletter i parker og friområder, samt brygger i skjærgården.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	63 930	60 895	61 363	61 363	61 363	61 363
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	81 115	85 946	84 489	84 489	84 489	84 489
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	70 978	73 349	77 754	77 754	77 754	77 754
Overføringsutgifter	9 850	7 705	6 705	6 705	6 705	6 705
Finansutgifter	78 175	77 552	84 751	84 751	84 751	84 751
Sum Driftsutgifter	304 047	305 447	315 062	315 062	315 062	315 062
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-237 414	-235 298	-293 460	-293 460	-293 460	-293 460
Refusjoner	-11 221	-6 529	-6 529	-6 529	-6 529	-6 529
Overføringsinntekter	-3 211	-825	-825	-825	-825	-825
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 968	-17 200	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Sum Driftsinntekter	-256 814	-259 852	-302 914	-302 914	-302 914	-302 914
Sum	47 234	45 595	12 148	12 148	12 148	12 148

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	45 595	45 595	45 595	45 595
Endring i år				
Avskrivninger 2022	5 742	5 742	5 742	5 742
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	467	467	467	467
Omorganisering 6/22	716	716	716	716
Omorganisering 9/22	-716	-716	-716	-716
Sum Endring i år	6 210	6 210	6 210	6 210
Tiltak forrige år				
KST 188/20 Fylkesvei 221, egenandel	-500	-500	-500	-500
KST 188/20 GS vei Hem-Santra kommunal egenandel	-500	-500	-500	-500
KST 188/20 Kyststi Tjølling, reduserte kostnader	100	100	100	100
Vedlikehold av kommunale veier	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum Tiltak forrige år	1 600	1 600	1 600	1 600
Budsjettekniske justeringer				
Avløpsgebyr, regulering 2023	-25 050	-25 050	-25 050	-25 050
Renovasjonsgebyr, regulering 2023	1 965	1 965	1 965	1 965
Vanngebyr, justering 2023	-18 012	-18 012	-18 012	-18 012
Sum Budsjettekniske justeringer	-41 097	-41 097	-41 097	-41 097
Konsekvensjusteringer	-33 288	-33 288	-33 288	-33 288
Konsekvensjustert ramme	12 308	12 308	12 308	12 308
Innsparingstiltak				
Overføring Kjærra fossepark videreføres ikke	-160	-160	-160	-160
Sum Innsparingstiltak	-160	-160	-160	-160
Nye tiltak og realendringer budsjett	-160	-160	-160	-160
Ramme 2023-2026	12 148	12 148	12 148	12 148

Innsparingstiltak**Overføring Kjærra fossepark videreføres ikke**

Tilskudd til Kjærra Fossepark på kr 160 000 årlig ble vedtatt i KST 113/16 i Lardal kommune. Overføringen videreføres ikke fra 2023 og tilskuddsmottakere henvises til å søke kommunens ordinære tilskuddsordninger.

Brann og redning

Virksomheten består av

40 ansatte fordelt på

- administrasjon
- forebyggende avdeling
- beredskapsavdeling.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	33 868	32 747	33 065	33 065	33 065	33 065
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 607	5 301	5 565	5 283	5 283	5 283
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 155	5 384	5 384	5 384	5 384	5 384
Overføringsutgifter	1 587	468	468	468	468	468
Finansutgifter	2 758	2 558	2 623	2 623	2 623	2 623
Sum Driftsutgifter	48 975	46 458	47 105	46 822	46 822	46 822
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9 820	-9 460	-9 460	-9 460	-9 460	-9 460
Refusjoner	-2 373	-578	-578	-578	-578	-578
Overføringsinntekter	-110	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-12 302	-10 038	-10 038	-10 038	-10 038	-10 038
Sum	36 673	36 420	37 067	36 785	36 785	36 785

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	36 420	36 420	36 420	36 420
Endring i år				
Avskrivninger 2022	65	65	65	65
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	603	603	603	603
Sum Endring i år	668	668	668	668
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2022	4	4	4	4
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	-15	-15	-15	-15
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-8	-8	-8
KST 172/21 Dykkerberedskap videreføres	-285	-285	-285	-285
Sum Tiltak forrige år	-296	-304	-304	-304
Konsekvensjusteringer	372	364	364	364
Konsekvensjustert ramme	36 792	36 785	36 785	36 785
Driftskonsekvens				
Sum Driftskonsekvens	0	0	0	0
Nye tiltak				
Avvikle redningsdykker beredskap	275	0	0	0
Sum Nye tiltak	275	0	0	0
Nye tiltak og realendringer budsjett	275	0	0	0
Ramme 2023-2026	37 067	36 785	36 785	36 785

Nye tiltak

Avvikle redningsdykker beredskap

Redningsdykkerberedskap avvikles i Larvik fra 1.april 2023. Larvik brann og redning etablerte redningsdykkerberedskap i full operativ drift fra og med oktober 2018. Brann og redning har budsjettmidler til drift ut 2022. Årlig kostnad er 1,1 mill kr . Beredskapen avvikles fra april og kostnaden knyttet til dette blir kr 275 000. Skal redningsdykkerberedskapen opprettholdes fra 2023 må det tilføres 1,1 mill kr.

Det totale antallet redningsdykkere er i dag 18. Alle disse er knyttet til beredskapsavdelingen, hvor de utfører andre oppgaver som brannslukking, redning i forbindelse med ulykker og mange andre oppgaver knyttet til brannvesenet sine gjøremål. Mange av oppdragene foregår utenfor Larvik kommune, inn mot Drammen, opp mot Kongsberg og ned mot Arendal. Dersom oppdraget et SAR (søk og redning) via Hovedredningssentralen, så sender Larvik brann og redning en faktura dersom oppdraget er utenfor Larvik.

Formålsbygg

Virksomheten består av

37 ansatte som er fordelt på:

- administrasjon
- teknisk byggdrift
- byggdrift
- bygningsvedlikehold

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	19 665	19 739	20 278	20 278	20 278	20 278
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	21 136	21 849	20 363	18 662	18 662	18 662
Overføringsutgifter	7 817	4 940	4 940	4 940	4 940	4 940
Finansutgifter	3 940	3 809	4 689	4 689	4 689	4 689
Sum Driftsutgifter	52 559	50 337	50 270	48 569	48 569	48 569
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-7	0	0	0	0	0
Refusjoner	-39 579	-4 940	-4 940	-4 940	-4 940	-4 940
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 679	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-43 265	-4 940	-4 940	-4 940	-4 940	-4 940
Sum	9 294	45 397	45 330	43 629	43 629	43 629

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	45 397	45 397	45 397	45 397
Endring i år				
Avskrivninger 2022	880	880	880	880
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	539	539	539	539
Sum Endring i år	1 419	1 419	1 419	1 419
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2023	-40	0	0	0
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-85	-85	-85
Risøya - Overvåking og sikring av forurensede masser 2022 - 2025	0	-9 750	-9 750	-9 750
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Hvarnes skole og SFO	-42	-42	-42	-42
Strat.dok.2022-2025: Skole: Avvikle Langestrand skole og SFO	-1 403	-1 310	-1 310	-1 310
Tilstandskartlegging av sentrale bygg	0	-2 000	-2 000	-2 000
Økning av vedlikeholdsbudsjettet for å kunne gjennomføre mer planlagt vedlikehold	0	10 000	10 000	10 000
Sum Tiltak forrige år	-1 485	-3 187	-3 187	-3 187
Konsekvensjusteringer	-67	-1 768	-1 768	-1 768
Konsekvensjustert ramme	45 330	43 629	43 629	43 629
Ramme 2023-2026	45 330	43 629	43 629	43 629

Prosjekt, bygg og anlegg

Virksomheten består av

Virksomheten har i dag 11 ansatte og har som oppgave å gjennomføre alt fra små til store investeringsprosjekter for Larvik kommune. Virksomheten innehar byggherrefunksjon og er tiltakshaver etter reglene i plan- og bygningsloven med ansvar for

- Byggeprosjekter (nybygg, rehabilitering og renovering)
- Anleggsprosjekter
- Infrastrukturprosjekt
- Overordnet oppfølgingsansvar (økonomi og fremdrift for alle investeringsprosjekter)

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	-1 994	-2 431	-2 431	-2 431	-2 431	-2 431
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 961	-302	-302	-302	-302	-302
Overføringsutgifter	3 221	90	90	90	90	90
Finansutgifter	1 064	1 037	1 689	1 689	1 689	1 689
Sum Driftsutgifter	15 252	-1 606	-954	-954	-954	-954
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-3 420	-90	-90	-90	-90	-90
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-11 581	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-15 002	-90	-90	-90	-90	-90
Sum	250	-1 696	-1 044	-1 044	-1 044	-1 044

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	-1 696	-1 696	-1 696	-1 696
Endring i år				
Avskrivninger 2022	651	651	651	651
Sum Endring i år	651	651	651	651
Tiltak forrige år				
Avskrivninger 2020 justering	0	0	0	0
Sum Tiltak forrige år	0	0	0	0
Konsekvensjusteringer	651	651	651	651
Konsekvensjustert ramme	-1 044	-1 044	-1 044	-1 044
Ramme 2023-2026	-1 044	-1 044	-1 044	-1 044

Bolig

Virksomheten består av

13 ansatte og har ansvar for:

- Tildeling, forvaltning, drift og vedlikehold av ca. 1120 boliger
- Husbankens startlån og tilskuddsordninger
- Kommunal og statlig bostøtte
- Boveiledning, boligrådgiving og befaringer
- Vedlikehold i boligene i hht. vedtatt minstestandard

Boligkontoret behandler ca. 550 søknader om kommunalt disponerte boliger, ca. 300 søknader om startlån og tilskudd til etablering, ca. 20 søknader om tilskudd til tilpasning, og ca. 30 søknader om «kommunal bostøtte i omsorgsbolig». Virksomheten registrerer i tillegg ca. 1500 søknader om bostøtte til Husbanken, og administrerer en samlet låneportefølje på 150 mill. pr år. Husbankens låne- og tilskuddsordninger benyttes aktivt for å gi flere mulighet til å gå fra leie til eie.

Boligporteføljen vurderes kontinuerlig opp mot aktuelle behov og prognoser for fremtiden.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	10 596	11 270	11 450	11 450	11 450	11 450
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	54 210	50 152	50 152	50 152	50 152	50 152
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	12 399	12 028	12 028	12 028	12 028	12 028
Finansutgifter	21 200	21 515	22 330	22 330	22 330	22 330
Sum Driftsutgifter	98 413	94 965	95 961	95 961	95 961	95 961
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-67 764	-68 860	-68 860	-68 860	-68 860	-68 860
Refusjoner	-6 469	-6 275	-6 275	-6 275	-6 275	-6 275
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-776	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-75 009	-75 135	-75 135	-75 135	-75 135	-75 135
Sum	23 404	19 830	20 826	20 826	20 826	20 826

Driftsbudsjett med endringer*Beløp i 1000*

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	19 830	19 830	19 830	19 830
Endring i år				
Avskrivninger 2022	815	815	815	815
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	180	180	180	180
Sum Endring i år	996	996	996	996
Konsekvensjusteringer	996	996	996	996
Konsekvensjustert ramme	20 826	20 826	20 826	20 826
Ramme 2023-2026	20 826	20 826	20 826	20 826

Fellesfunksjon Eiendom og teknisk drift

Virksomheten består av

8 ansatte og har ansvar for følgende områder:

- prosjektutvikling, mulighetsstudier og strategi i tidlig fase i utviklingsprosjekter
- generell juridisk rådgivning innenfor tjenesteområdets ansvarsområder
- strategisk vurdering av kortsiktige og langsiktige behov for eiendom
- forhandling og inngåelse av utbyggingsavtaler
- bolignettverk, prosjekt og plan
- digitalisering og kvalitetsarbeid
- økonomisk rådgivning

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	7 066	6 800	6 878	6 878	6 878	6 878
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 844	23 368	23 368	20 955	20 469	20 469
Overføringsutgifter	2 503	2 560	2 560	2 560	2 560	2 560
Finansutgifter	1 747	1 201	1 355	1 355	1 355	1 355
Sum Driftsutgifter	32 160	33 928	34 160	31 748	31 261	31 261
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-8 850	-10 285	-10 462	-10 551	-10 551	-10 551
Refusjoner	-2 549	-2 580	-2 580	-2 580	-2 580	-2 580
Overføringsinntekter	-600	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-11 999	-12 865	-13 042	-13 131	-13 131	-13 131
Sum	20 161	21 063	21 119	18 617	18 131	18 131

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	21 063	21 063	21 063	21 063
Endring i år				
Avskrivninger 2022	154	154	154	154
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	78	78	78	78
Sum Endring i år	232	232	232	232
Tiltak forrige år				
Avskrivninger 2020 justering	0	0	0	0
Leie av brakkerigg som midlertidige lokaler til skoledrift	0	-2 000	-2 000	-2 000
Nedleggelse av Pi-parken	0	-184	-442	-442
Sum Tiltak forrige år	0	-2 184	-2 442	-2 442
Konsekvensjusteringer	232	-1 952	-2 210	-2 210
Konsekvensjustert ramme	21 296	19 112	18 854	18 854
Driftskonsekvens				
Etablere fyllestasjon for biogasskjøretøy	-177	-266	-266	-266
Sum Driftskonsekvens	-177	-266	-266	-266
Nye tiltak				
Strat.dok.2023-2026: BHG og EIE Avslutte bruk av @pi-parken	0	-229	-457	-457
Sum Nye tiltak	0	-229	-457	-457
Nye tiltak og realendringer budsjett	-177	-495	-723	-723
Ramme 2023-2026	21 119	18 617	18 131	18 131

Nye tiltak

Strat.dok.2023-2026: BHG og EIE Avslutte bruk av @pi-parken

Øk.innsparing 2023-2026: Pi-parken er barnehagens felles avdeling for realfagssatsning, og gir et tilbud til alle skolestartere i de kommunale barnehagene. Tilbudet støtter opp under mål om Tidlig innsats og Livslang læring, men er ikke et lovpålagt tilbud. Pi-parken støtter opp under Rammeplanens krav, og er en arena for felles Kompetanseheving for barnehagene. Konsekvens av nedleggelse vil påvirke tilbudet til skolestartere og felles kompetanseheving for ansatte, samt grunnlaget som tidligere er lagt i forbindelse med kommunens Realfagssatsning. Tilbudet kan ivaretas lovmessig i den enkelte barnehage.

Nedleggelsen gjelder fra 01.08.23. Husleieavtalen til Pi-parken utløper i 2024. Ved nedleggelse av Pi-parken reduseres driftskostnader, samt lønn. Husleie og utgifter til bygg må håndteres ut leieperioden 01.08.2024. (Eiendom)

Renhold

Virksomheten består av

75 årsverk fordelt på ca 100 ansatte og ca 15 vikarer har ansvar for:

- daglig og periodisk renhold av egne og innleide bygg
- verdibevarende renhold/vedlikehold
- hovedrent
- byggvask
- samarbeid med andre virksomheter i LK for å finne nye leveransemuligheter

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	45 214	43 195	45 045	45 045	45 045	45 045
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-45 918	-45 853	-46 774	-46 775	-46 775	-46 775
Overføringsutgifter	499	600	600	600	600	600
Finansutgifter	141	146	190	190	190	190
Sum Driftsutgifter	-65	-1 912	-939	-940	-940	-940
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 800	-1 734	-1 734	-1 734	-1 734	-1 734
Refusjoner	-3 754	-665	-665	-665	-665	-665
Sum Driftsinntekter	-5 554	-2 399	-2 399	-2 399	-2 399	-2 399
Sum	-5 618	-4 311	-3 338	-3 339	-3 339	-3 339

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett	-4 311	-4 311	-4 311	-4 311
Endring i år				
Avskrivninger 2022	45	45	45	45
Lønnsoppgjør kap 4 KLP	1 003	1 003	1 003	1 003
Renhold korrigering internoverføring	-74	-74	-74	-74
Sum Endring i år	973	973	973	973
Tiltak forrige år				
Besparelser ved å drifte og kjøpe elbil fremfor lease fossilbil 2024	0	-1	-1	-1
Sum Tiltak forrige år	0	-1	-1	-1
Konsekvensjusteringer	973	972	972	972
Konsekvensjustert ramme	-3 338	-3 339	-3 339	-3 339
Ramme 2023-2026	-3 338	-3 339	-3 339	-3 339

Vedlegg

Forskriftsrapporter

§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-1 519 301	-1 474 086	-1 431 521	-1 604 798	-1 620 846	-1 637 054	-1 653 425
Inntekts- og formuesskatt	-1 502 872	-1 460 267	-1 652 267	-1 524 481	-1 539 726	-1 555 123	-1 570 674
Eiendomsskatt	0	0	0	-39 000	-79 000	-118 000	-158 000
Andre generelle driftsinntekter	-10 708	-11 749	-13 049	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum generelle driftsinntekter	-3 032 882	-2 946 102	-3 096 837	-3 178 279	-3 249 572	-3 320 177	-3 392 099
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 650 111	2 727 365	2 870 256	2 974 981	2 902 933	2 934 728	2 981 938
Avskrivninger	188 932	187 339	199 762	199 772	199 772	199 772	199 772
Sum netto driftsutgifter	2 839 044	2 914 704	3 070 018	3 174 753	3 102 705	3 134 500	3 181 709
Brutto driftsresultat	-193 838	-31 398	-26 820	-3 526	-146 867	-185 677	-210 390
Renteinntekter	-12 241	-17 861	-17 861	-22 130	-21 830	-21 080	-20 480
Utbytter	-343	0	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-50 355	4 027	0	0	0	0	0
Renteutgifter	56 970	88 013	84 847	171 479	176 744	183 321	195 531
Avdrag på lån	149 200	152 345	152 345	163 021	176 185	186 919	213 118
Netto finansutgifter	143 232	226 524	219 331	312 370	331 099	349 160	388 169
Motpost avskrivninger	-188 932	-188 932	-199 772	-199 772	-199 772	-199 772	-199 772
Netto driftsresultat	-239 539	6 194	-7 260	109 072	-15 540	-36 289	-21 992
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	1 136	0	27 771	108 694	64 462	33 152	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 627	3 507	4 693	3 507	3 507	3 507	3 507
Bruk av bundne driftsfond	-36 549	-29 807	-36 136	-15 887	-15 887	-15 887	-15 887
Avsetninger til disposisjonsfond	251 325	20 776	154 679	3 375	28 589	49 339	35 042
Bruk av disposisjonsfond	0	-670	-143 747	-208 762	-65 132	-33 822	-670
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	239 539	-6 194	7 260	-109 072	15 540	36 289	21 992
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Sentrale poster	57 276	103 491	101 301	228 542	173 867	178 864	184 120
Interne funksjoner	190 319	185 066	191 160	192 425	189 175	190 525	188 025
Helse og mestring	1 142 565	1 105 402	1 188 303	1 216 916	1 211 825	1 241 725	1 289 725
Oppvekst og kvalifisering	1 161 339	1 203 258	1 222 508	1 265 690	1 261 694	1 257 778	1 255 532
Verdiskaping og stedsutvikling	142 885	129 977	153 395	127 783	127 233	127 183	125 883
Eiendom og teknisk drift	131 397	162 300	182 999	132 108	127 622	127 136	127 136
Sum bevilgninger drift, netto	2 825 781	2 889 495	3 039 665	3 163 463	3 091 415	3 123 210	3 170 420
Herav:							
Avskrivninger	188 932	187 339	199 762	199 772	199 772	199 772	199 772
Netto renteutgifter og -inntekter	7	1 097	1 097	1 097	1 097	1 097	1 097
Overføring til investering	1 136	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 319	3 500	4 686	3 500	3 500	3 500	3 500
Bruk av bundne driftsfond	-36 549	-29 807	-36 136	-15 887	-15 887	-15 887	-15 887
Bruk av disposisjonsfond	-1 176	0	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 650 111	2 727 365	2 870 256	2 974 981	2 902 933	2 934 728	2 981 938

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringer i varige driftsmidler	379 351	636 130	435 645	545 670	934 012	822 910
Tilskudd til andres investeringer	11 063	19 200	12 700	25 500	10 500	24 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 996	9 701	10 284	10 808	10 808	10 808
Utlån av egne midler	3 321	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	401 731	665 031	458 629	581 978	955 320	858 218
Kompensasjon for merverdiavgift	-38 669	-63 889	-42 875	-39 702	-43 076	-32 742
Tilskudd fra andre	-52 023	-21 804	-5 067	-7 067	-5 067	-5 067
Salg av varige driftsmidler	-52 210	-68 659	-37 284	-35 808	-35 808	-20 808
Salg av finansielle anleggsmidler	-550	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-3 714	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-218 840	-479 425	-264 709	-434 939	-838 217	-799 601
Sum investeringsinntekter	-366 004	-633 778	-349 935	-517 516	-922 168	-858 218
Videreutlån	170 425	180 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Bruk av lån til videreutlån	-170 425	-180 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Avdrag på lån til videreutlån	65 117	62 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-95 032	-62 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Netto utgifter videreutlån	-29 915	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-1 136	-27 771	-108 694	-64 462	-33 152	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	29 923	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-19 560	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	21 962	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-37 000	-3 482	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-5 812	-31 253	-108 694	-64 462	-33 152	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift

Beløp i 1000

	Regnskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskudd	-1 519 301	-1 474 086	-1 431 521	-1 604 798	-1 620 846	-1 637 054	-1 653 425
Inntekts- og formuesskatt	-1 502 872	-1 460 267	-1 652 267	-1 524 481	-1 539 726	-1 555 123	-1 570 674
Eiendomsskatt	0	0	0	-39 000	-79 000	-118 000	-158 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-142 284	-90 446	-104 441	-87 517	-87 517	-87 517	-87 517
Overføringer og tilskudd fra andre	-434 475	-179 739	-187 244	-175 664	-175 719	-175 719	-175 719
Brukerbetalinger	-148 892	-155 850	-155 898	-151 456	-151 456	-151 456	-151 456
Salgs- og leieinntekter	-407 027	-407 910	-408 450	-463 925	-464 014	-464 014	-464 014
Sum driftsinntekter	-4 154 852	-3 768 299	-3 939 821	-4 046 841	-4 118 278	-4 188 883	-4 260 805
Lønnsutgifter	2 030 085	1 927 442	1 999 843	2 126 985	2 131 856	2 161 403	2 209 403
Sosiale utgifter	505 190	572 209	569 109	532 477	537 596	542 593	547 848
Kjøp av varer og tjenester	943 659	827 993	878 315	954 803	874 843	872 094	867 348
Overføringer og tilskudd til andre	293 148	221 917	265 973	229 279	227 344	227 344	226 044
Avskrivninger	188 932	187 339	199 762	199 772	199 772	199 772	199 772
Sum driftsutgifter	3 961 014	3 736 901	3 913 001	4 043 315	3 971 411	4 003 205	4 050 415
Brutto driftsresultat	-193 838	-31 398	-26 820	-3 526	-146 867	-185 677	-210 390
Renteinntekter	-12 241	-17 861	-17 861	-22 130	-21 830	-21 080	-20 480
Utbytte	-343	0	0	0	0	0	0
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-50 355	4 027	0	0	0	0	0
Renteutgifter	56 970	88 013	84 847	171 479	176 744	183 321	195 531
Avdrag på lån	149 200	152 345	152 345	163 021	176 185	186 919	213 118
Netto finansutgifter	143 232	226 524	219 331	312 370	331 099	349 160	388 169
Motpost avskrivninger	-188 932	-188 932	-199 772	-199 772	-199 772	-199 772	-199 772
Netto driftsresultat	-239 539	6 194	-7 260	109 072	-15 540	-36 289	-21 992
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	1 136	0	27 771	108 694	64 462	33 152	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 627	3 507	4 693	3 507	3 507	3 507	3 507
Bruk av bundne driftsfond	-36 549	-29 807	-36 136	-15 887	-15 887	-15 887	-15 887
Avsetninger til disposisjonsfond	251 325	20 776	154 679	3 375	28 589	49 339	35 042
Bruk av disposisjonsfond	0	-670	-143 747	-208 762	-65 132	-33 822	-670
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	239 539	-6 194	7 260	-109 072	15 540	36 289	21 992
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Gebyr og betalingssatser

Innledning gebyrliste

Oversikten viser satser for Larvik kommune i 2021, sist vedtatt i strategidokument 2021-2024, samt forslag til nye satser i 2022.

Nye satser gjelder fra 1.1.2022, med mindre annet er nevnt.
Grunnbeløp (G) fra 1.5.2021 er kr 106 399.

Gebyrliste

Kommunalteknikk

Det foreslås en økning i gebyrene for vann på 36,7 % og avløp på 41,0 % fra 2022 til 2023. Renovasjonsgebyrene økes med 7,2 % i forhold til satsene for 2022. Den totale gebyr-økningen fra 2022 til 2023 for en normalbolig i Larvik er på 28,7 %, som utgjør kr 2 657. For mindre boliger er økningen på kr 2 076, som utgjør en prosentvis økning på 26,7 %.

Slamgebyrene, som dekker kommunens utgifter til tømning av tanker ved boliger og hytter, økes med 31 % i forhold til 2022. Noen av slamgebyrene er nå slått sammen slik at det er like priser for å tømme det samme volum for hytter og boliger.

Tilknytningsgebyrene for vann og avløp foreslås uendret i forhold til 2022.

Det er budsjettert med følgende inntektsføringer fra fond i 2023, vann 0,5 mill kr og avløp 1,6 mill kr. Dette er overdekning fra tidligere år som tilbakeføres abonnentene. På renovasjon var det underdekning i gebyrene i perioden 2018 - 2021, underdekningen tas inn fra abonnentene i perioden 2022 - 2023.

Den store økningen i vann- og avløpsgebyrene har følgende årsaker: Økt rente fra 2 % til 4 %, 100 % økning i strømkostnader ved avløpsrensaneanlegg og vannbehandlingsanlegg. I 2022 er det budsjettert med inntektsføring av 16,2 mill kr fra fond. Dette medførte et lavt gebyrnivå i 2022. Fondsbruken reduseres til 2,1 mill kr i 2023. Reduksjonen i fondsbruk kompenseres med økte vann- og avløpsgebyr.

Innen 01.01.2026 skal det være vannmåler på alle vannfontener. Disse er i hovedsak eid av det offentlige.

Alle beløp uten m.v.a

Abonnement	Larvik 2022	Larvik 2023
Vann bolig over 70 m ²	2.607	3.564
Avløp bolig over 70 m ²	3.611	5.092
Renovasjon	3.048	3.267
Sum bolig over 70 m²	9.266	11.923
Vann bolig under 70 m ²	1.884	2.575
Avløp bolig under 70 m ²	2.843	4.009
Renovasjon	3.048	3.267
Sum bolig under 70 m²	7.775	9.851
Vann pr. m ³	9,04	12,36
Avløp pr. m ³	9,60	13,54
Slamtømming mest brukte størrelse	757	992
Vann tilknytning	6.000	6.000
Avløp tilknytning	10.000	10.000
Forslag til ny sats gjelder fra: 1.1.2023		
Hjemmel for vedtak: Lov av 1.7.2012 om kommunale vann- og avløpsgebyr.		
Forrige (siste) vedtak om endring: Strategidokument 2022 - 2025		

Investeringer:

Kommunalteknisk plan 2022-2029 legges til grunn for de investeringer som foretas i perioden.

Investeringene i rehabilitering av vann og avløp utgjør tilsammen 106 mill kr i 2023 og økes med 2 mill kr pr. år i perioden. Samlet er VA investeringene større enn tidligere år.

Nytt vannverk er lagt inn med 561 mill kr i perioden 2023 – 2029. På avløp er den største enkeltinvesteringen avløp Bommestad – Hølen og bygging av renseanlegg i Kvelde. Fra 2023 til 2027 er det foreløpig lagt inn 635 mill kr til investeringer nye rensetrinn på Lillevik renseanlegg. Beløpene til nytt vannverk og nye rensetrinn avviker fra kommunalteknisk plan og vil komme som egne saker.

På renovasjonsområdet foreslås det investeringer tilsvarende det som er beskrevet i kommunalteknisk plan i 2023.

Boliger over 70 m2 VAR

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avløpsgebyr 150 m3 stipulert forbruk	Kr/år	1 440,00	2 031,00	591,00	41,04%		
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2 171,00	3 061,00	890,00	40,99%		
Renovasjonsgebyr standard	Kr/år	3 048,00	3 267,00	219,00	7,19%		
Vanngebyr 150 m3 stipulert forbruk	Kr/år	1 356,00	1 854,00	498,00	36,73%		
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1 251,00	1 710,00	459,00	36,69%		

Boliger under 70 m2 VAR

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avløpsgebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	672,00	948,00	276,00	41,07%		
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2 171,00	3 061,00	890,00	40,99%		
Renovasjonsgebyr standard	Kr/år	3 048,00	3 267,00	219,00	7,19%		
Vanngebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	633,00	865,00	232,00	36,65%		
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1 251,00	1 710,00	459,00	36,69%		

Hytter VAR

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avløpsgebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	672,00	948,00	276,00	41,07%		
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2 171,00	3 061,00	890,00	40,99%		
Renovasjon hytter	Kr/år	1 388,00	1 488,00	100,00	7,20%		
Vanngebyr 50 m3 stipulert forbruk (vann fra utvendig vannpost)	Kr/år	452,00	618,00	166,00	36,73%		
Vanngebyr 70 m3 stipulert forbruk	Kr/år	633,00	865,00	232,00	36,65%		
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1 251,00	1 710,00	459,00	36,69%		

Andre bygg VAR, stipulert forbruk 500 m3

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avløpsgebyr 500 m3 stipulert forbruk	Kr/år	4 800,00	6 770,00	1 970,00	41,04%		
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2 171,00	3 061,00	890,00	40,99%		
Vanngebyr 500 m3 stipulert forbruk	Kr/år	4 520,00	6 180,00	1 660,00	36,73%		
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1 251,00	1 710,00	459,00	36,69%		

Vanngebyr etter målt forbruk

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Vanngebyr abonnement	Kr/år	1 251,00	1 710,00	459,00	36,69%		
Vanngebyr pr. m3	Kr/m3	9,04	12,36	3,32	36,73%		

Avløpsgebyr etter målt forbruk

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avløpsgebyr abonnement	Kr/år	2 171,00	3 061,00	890,00	40,99%		
Avløpsgebyr pr. m3	Kr/m3	9,60	13,54	3,94	41,04%		

Måleravlesning/stenge gebyr VA

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Fast gebyr måleravlesning	Kr/gang	600,00	600,00	0,00	0,00%		
Fast gebyr vannavstenging	Kr/gang	500,00	500,00	0,00	0,00%		

Slamgebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Deponigebyr slam pr m3	Kr/m3	146,00	191,00	45,00	30,82%		
Gråvannstank tømning hvert 4. år 3 m3	Kr/år	394,00	516,00	122,00	30,96%		
Ikke klargjort tanklokk, utsatt tømning	Kr/gang	874,00	1 145,00	271,00	31,01%		
Minirensanlegg	Kr/år	1 512,00	1 981,00	469,00	31,02%		
Slamavskiller tømning hvert 2. år	Kr/år	757,00	992,00	235,00	31,04%		
Slamavskiller tømning hvert år 3 m3	Kr/år	1 512,00	1 981,00	469,00	31,02%		
Tett tank tømning 2 ganger hvert år 3 m3	Kr/år	2 753,00	3 606,00	853,00	30,98%		
Tett tank tømning hvert 2. år 3 m3	Kr/år	689,00	903,00	214,00	31,06%		
Tett tank tømning hvert 2. år 6 m3	Kr/år	1 113,00	1 458,00	345,00	31,00%		
Tett tank tømning hvert 2. år 9 m3	Kr/år	1 821,00	2 386,00	565,00	31,03%		
Tett tank tømning hvert år 6 m3	Kr/år	2 228,00	2 919,00	691,00	31,01%		
Tett tank tømning hvert år 9 m3	Kr/år	3 342,00	4 378,00	1 036,00	31,00%		

Avfallsgebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Hytterenovasjon halvårs	Kr/år	1 388,00	1 488,00	100,00	7,20%		
Hytterenovasjon helårs	Kr/år	3 048,00	3 267,00	219,00	7,19%		
Renovasjon ekstra sekk restavfall	Kr/stk.	80,00	80,00	0,00	0,00%		
Renovasjon fellesløsning mat, papir, plast	Kr/år	1 512,00	1 621,00	109,00	7,21%		

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Renovasjon fellesløsning mat, papir, plast halvt volum	Kr/år	754,00	808,00	54,00	7,16%		
Renovasjon fellesløsning nedgravd kontainer restavfall 5000 liter	Kr/år	2 746,00	2 944,00	198,00	7,21%		
Renovasjon fellesløsning restavfall 1000 liter	Kr/år	8 822,00	9 457,00	635,00	7,20%		
Renovasjon fellesløsning restavfall 140 liter	Kr/år	1 234,00	1 323,00	89,00	7,21%		
Renovasjon fellesløsning restavfall 240 liter	Kr/år	2 118,00	2 270,00	152,00	7,18%		
Renovasjon fellesløsning restavfall 360 liter	Kr/år	3 176,00	3 405,00	229,00	7,21%		
Renovasjon fellesløsning restavfall 500 liter	Kr/år	4 413,00	4 731,00	318,00	7,21%		
Renovasjon fellesløsning restavfall 660 liter	Kr/år	5 822,00	6 241,00	419,00	7,20%		
Renovasjon fellesløsning restavfall 770 liter	Kr/år	6 796,00	7 285,00	489,00	7,20%		
Renovasjon kompostering	Kr/år	-822,00	-881,00	-59,00	7,18%		
Renovasjon standard	Kr/år	3 048,00	3 267,00	219,00	7,19%		
Renovasjon standard delt	Kr/år	1 526,00	1 636,00	110,00	7,21%		
Renovasjon standard ekstra	Kr/år	4 030,00	4 320,00	290,00	7,20%		
Renovasjon standard ekstra +	Kr/år	5 207,00	5 582,00	375,00	7,20%		
Renovasjon standard ekstra delt	Kr/år	2 016,00	2 161,00	145,00	7,19%		

Brann og redning

Feie- og tilsynsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Feie- og tilsynsgebyr bolig	Kr/pipeløp/år	358,0	371,0	13,0	3,6%		
Feie- og tilsynsgebyr fritidsbolig	Kr/gang	1 132,0	1 174,0	42,0	3,7%		

Overføring til Larvik kirkelige fellesråd

Feste- og kremasjonsavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Enkel kistegrav	Kr/år	350	365	15	4%		
Kremasjonsavgift for kommunens innbyggere	Kr/stk	3 555	3 690	135	4%		
Urnegrav	Kr/år	350	365	15	4%		

Helse og mestring

Praktisk bistand

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Inntekt 0-1 G	Kr/mnd	98	100	2	2%		Maks sats i hht forskrift er 220 kr.
Inntekt 1-2 G	Kr/mnd	215	220	5	2%		I hht forskrift
Inntekt 2-3 G	Kr/mnd	385	400	15	4%		Selvkost - maks 800 pr. mnd (2 timer)
Inntekt over 3 G	Kr/mnd	385	400	15	4%		Selvkost - maks 2 000 pr. mnd (5 timer)
Tøyvask	Kr/kg	84	87	3	4%		

Trygghetsalarm

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Analog; Inntekt 0-2 G	Kr/mnd	147	152	5	3%		
Analog; Inntekt 2-3 G	Kr/mnd	279	289	10	4%		
Analog; Inntekt 3-4 G	Kr/mnd	531	551	20	4%		
Analog; Inntekt over 4 G	Kr/mnd	598	620	22	4%		
Digital; Inntekt 0-2 G	Kr/mnd	231	240	9	4%		
Digital; Inntekt 2-3 G	Kr/mnd	362	375	13	4%		
Digital; Inntekt 3-4 G	Kr/mnd	615	638	23	4%		
Digital; Inntekt over 4 G	Kr/mnd	681	706	25	4%		
Røykvarsler tilknyttet trygghetsalarm	Kr/mnd	24	25	1	4%		

Kursavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Betaling for ulike treningsgrupper ved Friskliv og Mestring	Kr/kurs	Økes med 2,5 %	Økes med 3,7%				
Kursavgift Friskliv og Mestring	Kr/kurs	468	485	17	4%		
Kursavgift gruppe/aktivitetstilbud Presteløkka 12 timer	Kr/kurs	880	913	33	4%		
Kursavgift gruppe/aktivitetstilbud Presteløkka 24 timer	Kr/kurs	1 390	1 440	50	4%		

Catering

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i Trendpil %	Merknad
Cateringtenester	Kr/porsjon	Økes med 2,5%	Økes med 3,7 %			
Middag i kafeteria inkl. dessert	Kr/porsjon	94	97	3	3%	
Middag til oppvarming for hjemmeboende	Kr/porsjon	74	85	11	15%	Tidl.Larvik
Varm middag inkl. dessert til hjemmeboende	Kr/porsjon	90	93	3	3%	Tidl.Lardal

Oppholdsbetaling

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i Trendpil %	Merknad
Korttidsopphold	Kr/døgn	180	185	5	3%	Styres av forskrift
Korttidsopphold dag/natt	Kr/døgn	100	105	5	5%	Styres av forskrift
Langtidsopphold		Avhenger av inntekt	Avhenger av inntekt			Styres av forskrift
Opphold i midlertidig bolig (utredning)	Kr/døgn	115	115	0	0%	
Trygghetsopphold	Kr/døgn	341	354	13	4%	

Skole og SFO

For leie av skolelokaler: Alle utleiepriser er med forbehold om ekstra kostnader ved behov for vaktmestertjenester, ekstra vask og skade og ødeleggelse ved utlån.

*) leie av klasserom/spesialrom inkluderer strøm og sluttrenhold, samt tilgang til toalett

**) leie av gymsal og svømmehall inkluderer strøm og sluttrenhold, samt tilgang til dusj og toalett

Oppholdsbetaling

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
12 timer gratis kjernetid i SFO 1.trinn	Kr/mnd	0	0	0	0%		Jf.Forskrift til Opplæringslova §1B-4
3 dager per uke (eller annen hver uke)	Kr/mnd	2 275	2 360	85	4%		Ny pris gjelder fra 1.8.23
4 dager per uke	Kr/mnd	2 800	2 910	110	4%		Ny pris gjelder fra 1.8.23
5 dager per uke	Kr/mnd	3 500	3 630	130	4%		Ny pris gjelder fra 1.8.23
Barn med særskilt behov 5.-7.trinn	Kr/mnd	0	0	0	0%		Jf.Forskrift til Opplæringslova §1-B3
Graderte satser, maks andel av inntekt til foreldrebetaling	Prosent	6%	6%				Jf.Forskrift til Opplæringslova §1-B1. Graderte satser basert på vedtak etter søknad (§1-B2)
SommerSFO, inkl. kost- og aktivitetspenger	Kr/uke	1 450	1 510	60	4%		Ny pris gjelder fra 1.1.23
Søskenmoderasjon for barn nummer 2	Prosent	30%	0%				Endring foreslås fra 1.8.23
Søskenmoderasjon for barn nummer 3+	Prosent	50%	0%				Endring foreslås fra 1.8.23
Søskenmoderasjon for barn på tvers av SFO/barnehage	Prosent	Som ordinær søskenmoderasjon	0%				Endring foreslås fra 1.8.23
Tilfeldig opphold; ekstra opphold	Kr/dag	233	250	17	7%		Ny pris gjelder fra 1.8.23
Tilfeldig opphold; gjentatt forsinket henting	Kr/gang	233	250	17	7%		Ny pris gjelder fra 1.8.23

Kost-/aktivitetspenger

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
5/4/3 dager per uke	Kr/mnd	Varierer	Varierer				Individuelle priser per enhet

Leie av skolelokaler for lokale lag/foreninger fra Larvik

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Leie av gymsal**) m/overnatting	Kr/rom/døgn	1 690	1 760	70	4%		

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Leie av gymsal**) u/overnatting	Kr/rom	420	440	20	5%		
Leie av klasserom*) m/overnatting	Kr/rom/døgn	738	770	32	4%		
Leie av klasserom*) u/overnatting	Kr/rom	210	220	10	5%		
Leie av spesialrom*) u/overnatting	Kr/rom	840	880	40	5%		
Leie av svømmehall **)	Kr/gang	630	660	30	5%		

Leie av skolelokaler for lokale lag/foreninger utenfor Larvik, samt privatpersoner/kommersielle leietakere, statlige og fylkeskommunale institusjoner/etater

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Leie av gymsal**) m/overnatting	Kr/rom/døgn	4 200	4 360	160	4%		
Leie av gymsal**) u/overnatting	Kr/rom	1 055	1 100	45	4%		
Leie av klasserom*) m/overnatting	Kr/rom/døgn	1 845	1 920	75	4%		
Leie av klasserom*) u/overnatting	Kr/rom	530	550	20	4%		
Leie av spesialrom*) u/overnatting	Kr/rom	2 100	2 180	80	4%		
Leie av svømmehall **)	Kr/gang	1 590	1 650	60	4%		

Barnehage

Oppholdsbetaling

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Barnehage 3 dager per uke (eller annen hver uke)	Kr/mnd	1 830	1 800	-30	-2%		Endringen gjelder fra 1.1.2023, jf. makspris foreslått Statsbudsjett.
Barnehage 4 dager per uke	Kr/mnd	2 440	2 400	-40	-2%		Endringen gjelder fra 1.1.2023, jf. makspris foreslått Statsbudsjett.
Barnehage 5 dager per uke	Kr/mnd	3 050	3 000	-50	-2%		Endringen gjelder fra 1.1.2023, jf. makspris foreslått Statsbudsjett.
Graderte satser, Inntekt under 2G	Kr/mnd	0	0	0	0%		Graderte satser basert på vedtak etter søknad.
Graderte satser, maks andel av inntekt til foreldrebetaling	Prosent	6%	6%				Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3b. Graderte satser basert på vedtak etter søknad.
Graderte satser; gratis kjernetid (20 t/uke)	Kr/mnd	0	0	0	0%		Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3c. Graderte satser basert på vedtak etter søknad.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i Trendpil	Merknad
Søskenmoderasjon for barn nummer 2	Prosent	30%	30%			Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3a.
Søskenmoderasjon for barn nummer 3+	Prosent	50%	50%			Jf. Forskrift om foreldrebetaling i barnehage §3a.

Kost-/aktivitetspenger

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i Trendpil	Merknad
5/4/3 dager per uke	Kr/mnd	Varierer	Varierer			Individuelle priser per enhet

Larvik Læringssenter

Introduksjonsloven regulerer hvem som får gratis opplæring, dvs. deltakere med rett og plikt, eller bare rett til norskopplæring. Øvrige deltagere er betalingsdeltakere.

Norskskolen/Norskopplæring

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i Trendpil	Merknad
Kurs; Dagskurs	Kr/kurs	11 000	12 000	1 000	9% 	
Kurs; Kveldskurs, ny forenklet løsning 15 ganger	Kr/kurs	0	4 200	4 200	0% 	
Kurs; Nettkurs, forenklet løsning	Kr/mnd	1 700	1 800	100	6% 	
Prøve; Norsk	Kr/prøve	925	950	25	3% 	
Prøve; Samfunnskunnskap	Kr/prøve	615	650	35	6% 	
Prøve; Statsborger	Kr/prøve	925	950	25	3% 	
Samfunnskunnskap, 75 timer	Kr/kurs	2 255	3 000	745	33% 	

Kultur og Idrett

For **leie av Sliperiet kulturverksted** gjelder følgende: Personalutgifter kommer i tillegg til leieprisen. Tilstedeværelse av husvert er obligatorisk. Bruk av teknikker, teknisk utstyr og riggehjelp avtales etter behov, bekostes av leietaker og faktureres i henhold til faste takster.

For **leie av Kongegata, Ungdomshuset**, gjelder følgende: Personalkostnader kan komme i tillegg til leieprisen, og timeprisen tilsvarer Sliperiets satser.

For **leie av idrettshaller og anlegg** gjelder følgende:

Dersom utleie til overnatting er godkjent: Timepris for aktuelt rom, inntil 12 timer/døgn.

"Arrangement" defineres som "tilstelninger med påmeldte deltagere" eller "offisielle konkurranser".

Idrettshaller/anlegg; Leie av lokaler for registrerte frivillige lag/foreninger i Larvik kommune

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Arrangement i atlethall/skytehall	Kr/time	225	235	10	4%		
Arrangement i Huldrehallen, liten idrettshall	Kr/time	0	375	375	0%		Ny priskategori f.o.m. 2023.
Arrangement i idrettshall/svømmehall	Kr/time	410	425	15	4%		
Arrangement i Skateparken	Kr/time	215	225	10	5%		
Arrangement på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	340	355	15	4%		
Arrangement på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	255	265	10	4%		
Arrangement, kun kafeteria (per dag)	Kr/dag	1 000	1 040	40	4%		
Arrangement, kun kafeteria (per time)	Kr/time	0	205	205	0%		Ny priskategori f.o.m. 2023.
Garderobebruk u/hall	Kr/gang	85	250	165	194%		Satsen har ligget kunstig lavt, og oppjusteres f.o.m 2023.
Skateparken	Kr/time	140	145	5	4%		
Trening i atlethall i Farrishallen	Kr/time	125	130	5	4%		
Trening i atlethall/skytehall	Kr/time	150	155	5	3%		
Trening i Huldrehallen, liten idrettshall	Kr/time	0	180	180	0%		Ny priskategori f.o.m. 2023.
Trening i idrettshall/svømmehall	Kr/time	220	230	10	5%		
Trening på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	215	225	10	5%		
Trening på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	175	180	5	3%		

Idrettshaller/anlegg; Leie av lokaler for øvrige leietakere, samt lag/forening fra andre kommuner

Kommunedirektørens forslag Strategidokument 2023–2026

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Arrangement i atletsal/skytehall	Kr/time	420	435	15	4%		
Arrangement i Huldrehallen, liten idrettshall	Kr/time	0	750	750	0%		Ny priskategori f.o.m. 2023.
Arrangement i idrettshall/svømmehall	Kr/time	980	1 015	35	4%		
Arrangement i Skateparken	Kr/time	410	425	15	4%		
Arrangement på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	554	575	21	4%		
Arrangement på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	490	510	20	4%		
Arrangement, kun kafeteria (per dag)	Kr/dag	2 035	2 110	75	4%		
Arrangement, kun kafeteria (per time)	Kr/time	0	410	410	0%		Ny priskategori f.o.m. 2023.
Garderobebruk u/hall	Kr/gang	128	500	372	291%		Satsen har ligget kunstig lavt, og oppjusteres f.o.m 2023.
Skateparken	Kr/time	215	225	10	5%		
Trening i atletsal i Farrishallen	Kr/time	190	200	10	5%		
Trening i atletsal/skytehall	Kr/time	235	245	10	4%		
Trening i Huldrehallen, liten idrettshall	Kr/time	0	360	360	0%		Ny priskategori f.o.m. 2023.
Trening i idrettshall/svømmehall	Kr/time	420	435	15	4%		
Trening på hel fotball-kunstgressbane	Kr/time	420	435	15	4%		
Trening på hel fotball-naturgressbane	Kr/time	315	325	10	3%		

Sliperiet kulturverksted - Pressverksalen arrangement

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(1) Intern, Larvik kommune	Kr/dag	3 835	3 975	140	4%		
(2) Lokale lag/foreninger	Kr/dag	3 760	3 890	130	3%		
(3) Lag/foreninger fra andre kommuner	Kr/dag	7 850	8 140	290	4%		
(4) Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3)	Kr/dag	11 435	11 860	425	4%		
(5) Andre arrangementer	Kr/dag	16 260	16 860	600	4%		

Sliperiet kulturverksted - Pressverksalen øvelse/produksjon

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(1) Intern, Larvik kommune	Kr/dag	1 210	1 255	45	4%		

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(2) Lokale lag/foreninger	Kr/dag	780	810	30	4%		
(3) Lag/foreninger fra andre kommuner	Kr/dag	2 860	2 965	105	4%		
(4) Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3)	Kr/dag	2 860	2 965	105	4%		
(5) Andre arrangementer	Kr/dag	4 945	5 130	185	4%		

Sliperiet kulturverksted - Konferanserom/orkestersal

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(1) Intern, Larvik kommune	Kr/dag	965	1 000	35	4%		
(2) Lokale lag/foreninger	Kr/dag	0	0	0	0%		
(3) Lag/foreninger fra andre kommuner	Kr/dag	2 290	2 375	85	4%		
(4) Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3)	Kr/dag	2 290	2 375	85	4%		
(5) Andre arrangementer	Kr/dag	4 945	5 130	185	4%		

Sliperiet kulturverksted - Aula/foajé

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(1) Intern, Larvik kommune	Kr/dag	0	0	0	0%		
(2) Lag/foreninger	Kr/dag	0	0	0	0%		
(3) Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-2)	Kr/dag	0	0	0	0%		
(4) Andre arrangementer	Kr/dag	2 475	2 565	90	4%		

Sliperiet kulturverksted - Øvingsrom

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(1) Intern, Larvik kommune	Kr/time	485	505	20	4%		
(2) Lokale lag/foreninger	Kr/time	0	0	0	0%		
(3) Lag/foreninger fra andre kommuner	Kr/time	530	550	20	4%		
(4) Åpent kulturarrangement (i regi av andre enn 1-3)	Kr/time	545	565	20	4%		
(5) Andre arrangementer	Kr/time	545	565	20	4%		

Kongegata 1, Fabrikken ungdomshus; Leie av Ungdomshuset

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(1) Ungdom og ungdomsgrupper (13-25 år, selvstyrt aktivitet), og skoleklasser/elevaktivitet	Kr/dag	0	0	0	0%		
(2) Intern, Larvik kommune	Kr/dag	0	0	0	0%		
(3) Lokale lag/foreninger	Kr/dag	0	0	0	0%		
(4) Lag/foreninger fra andre kommuner	Kr/dag	1 932	2 005	73	4%		
(5) Private aktører, og statlige og fylkeskommunale instanser	Kr/dag	3 865	4 010	145	4%		
Intern, Larvik kommune (2)	Kr/dag	0	0	0	0%		

Kongegata 1, Fabrikken ungdomshus; Leie av øvingslokaler i Musikkhuset

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Ungdom fra 13 år	Kr/medlem/semester	270	280	10	4%		

Teaterhuset Munken (leie)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(1) Lokale lag/foreninger	Kr/dag	4 045	4 195	150	4%		
(2) Lag/foreninger fra andre kommuner	Kr/dag	6 755	7 005	250	4%		
(3) Andre leietakere	Kr/dag	6 650	6 895	245	4%		

Svømmehaller

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Enkeltbillett, barn (t.o.m 14 år)	Kr/billett	40	45	5	13%		Billettprisen justeres ikke årlig, men ca. hvert fjerde år. Ble sist justert i 2018.
Enkeltbillett, pensjonist, student, militær	Kr/billett	50	55	5	10%		Billettprisen justeres ikke årlig, men ca. hvert fjerde år. Ble sist justert i 2018.
Enkeltbillett, voksen (f.o.m 15 år)	Kr/billett	70	75	5	7%		Billettprisen justeres ikke årlig, men ca. hvert fjerde år. Ble sist justert i 2018.
Klippekort, pensjonist, student, militær (20 klipp)	Kr/kort	670	750	80	12%		Satsen har ligget litt for lavt sammenliknet med andre billett- og klippekortpriser, og oppjusteres f.o.m. 2023.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Klippekort, voksen (10 klipp)	Kr/kort	570	600	30	5%		Satsen er justert i tråd med øvrige billett- og klippekortsatser.

Kulturskolen

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Elevkontingent (1): ordinær plass	Kr/elev/semester	1 920	1 990	70	4%		
Elevkontingent (2): gruppeundervisning	Kr/elev/semester	1 335	1 385	50	4%		
Instrumentleie	Kr/elev/semester	180	185	5	3%		
Materiellavgift	Kr/elev/semester	300	310	10	3%		

Gebyrforskrift for plan-, bygge- og oppmålingssaker

Gebyrregulativ for Larvik kommune, gjeldende fra 1.1.2023.

Gebyrene er i hovedsak økt med 3,7 %, kommunal deflator.
Gebyrene er vedtatt med hjemmel i følgende lover/paragrafer:

- Bygge - og delingssøknader samt plansaker etter plan

og bygningsloven av 27.06.08, jf. § 33-1.

- Oppmålingssaker etter lov om eiendomsregistrering

(matrikkellova) av 17.06.05, jf. § 32, samt forskrift av 26.06.09, § 16.

- Arbeider etter lov om eierseksjoner av 23.05.97, jf. § 7.
- Forurensningsloven av 13.03.81, samt forskrift av 01.06.04, §§ 2-12 og 11-4.

1. 0 GENERELL DEL

1.1 Alle gebyrer betales til Larvik kommune etter oppgave fra virksomhetene. Behandlingsgebyr sendes tiltakshaver eller rekvirent, når ikke annet er oppgitt. Behandlingsgebyr for reguleringsplaner sendes tiltakshaver før 1. gangs behandling i Det faste utvalg for plansaker (planutvalget).

1.2 Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages da dette kun er oppfølging av regulativet. Gebyret fastsettes etter de satser som gjelder på tidspunkt for mottak av fullstendig søknad.

Tiltakshaver/rekvirent/part/søker som mener at det ilagte gebyret er uriktig, kan søke om reduksjon av gebyr, jf. pkt. 1.3. Kommunens avgjørelser av søknad om reduksjon av gebyr for saker etter plan- og bygningsloven og matrikkelloven er å regne som enkeltvedtak og kan påklages til Statsforvalteren.

1.3 Kommunen kan etter søknad, eller på eget initiativ, ettergi gebyret helt eller delvis dersom gebyret anses som åpenbart urimelig i forhold til arbeid og kostnader kommunen har hatt med saken, eller dersom gebyret anses som åpenbart urimelig av andre grunner. Personlige eller sosiale forhold kan ikke hensyntas i en slik vurdering. Søknad om nedsettelse av gebyr må innsendes innen 3 uker etter at faktura er mottatt. Søknad om nedsettelse av gebyr utsetter ikke betalingsfristen.

1.4 I særskilte tilfeller kan gebyret beregnes etter medgått tid. Dette gjelder ikke for reguleringsplan behandling. Timesatsen er fastsatt til kr 1 350.

1.5 Dersom gebyret er fastsatt etter punkt 1.3 eller 1.4 er dette enkeltvedtak som kan påklages til Statsforvalter.

1.6 Gebyrer må betales selv om søknaden trekkes eller avslås.

Presisering:

Dersom søknaden trekkes før virksomheten har påbegynt saksbehandlingen betales ikke gebyr.

1.7 Der hvor betalingssatsene er knyttet til bygningers størrelse, skal det benyttes bruksareal (BRA) for bygningen(e). BRA beregnes etter NS 3940. Dersom tiltaket ikke har noe bruksareal, beregnes gebyret etter bebygd areal (BYA).

1.8 Merverdiavgift beregnes ikke ved innkreving av gebyrene, unntatt merkemateriell på oppmåling, regulativets punkt 4.20.

1.9 Kommunen er ansvarlig overfor tinglysingsmyndigheten for at eventuelle tinglysingsgebyr blir betalt. Det samme gjelder evt. dokumentavgift ved arealoverføring. Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretning, viderefaktureres til rekvirenten. Utskriving og innkreving av statlige og kommunale gebyrer skal skje samordnet.

1.10 I gebyrene for behandling byggesaker, oppmåling og eierseksjonerings inngår utlevering av situasjonskart.

1.11 Behandlingsfristen for oppmålingssaker løper ikke i perioden 15. november til 31. mars påfølgende år, på grunn av blant annet snø og mørketid, jf. Matrikkelforskriften § 18 del 3.

1.12 Paragrafhenvisninger kan bli endret som følge av varslet lovendring.

1.13 Der matrikkelbrevet er resultat av en oppmålingssak er dette iberegnet i oppmålingsgebyret. Matrikkelbrev som en eget forespørsel faktureres etter satsene i pkt. 4.19 som er regulert av Kartverket. Dersom Kartverket endrer disse satsene vil kommunen benytte de endrede satsene.

2.0 Gebyrregulativ byggesaker

		2022	2023
201	Helårsboliger og fritidsboliger (pbl. § 20-1)		
	a) Eneboliger/fritidsboliger, pr. boenhet	Kr. 23 870	Kr. 24 750
	b) Enebolig med sekundærleilighet (inntil 50 m ²)	Kr. 31 300	Kr. 32 450
	c) Enebolig med sekundærleilighet (over 50 m ²) gebyrlegges etter pkt. 202 a).		
202	Flerbolighus og andre boligbygg, pr. bygg (pbl. § 20-1)		
	a) 1. - 4. boenhet, pr. boenhet	Kr. 18 750	Kr. 19 450
	b) 5. - 8. boenhet, pr. boenhet	Kr. 9 350	Kr. 9 700
	c) 9. boenhet og over pr. boenhet	Kr. 4 700	Kr. 4 900
	d) Parkeringsareal i bygg (parkeringskjeller eller på tak), pr påbegynte 200 m ²	Kr. 5 250	Kr. 5 450
	e) Oppdeling (pr bruksenhet)	Kr. 18 750	Kr. 19 450
203	Andre søknadsppliktige tiltak med ansvarsrett (pbl. § 20-3)		
	a) 0-50 m ² BRA	Kr. 6 950	Kr. 7 200
	b) 51-100 m ² BRA	Kr. 11 950	Kr. 12 400
	c) 101-200 m ² BRA	Kr. 17 950	Kr. 18 600
	d) 201-500 m ² BRA	Kr. 21 000	Kr. 21 800
	e) 501 m ² - 1000 m ² BRA	Kr. 30 300	Kr. 31 400
	f) 1001 m ² og større, for de første 1000 m ² BRA	Kr. 36 850	Kr. 38 200
	g) Deretter pr. m ² BRA	Kr. 36	Kr. 37
	h) For enkle lagerbygg uten innlagt vann og faste arbeidsplasser, og landbruksbygg over 1000 m ² beregnes gebyr etter 50 % av satsene over.		
204	Søknad om tiltak uten ansvarsrett (pbl. § 20-4)		
	a) Garasjer og uthus inntil 70 m ² bruksareal (pr. enhet)	Kr. 5 150	Kr. 5 350
	b) Boder inntil 15 m ² bruksareal (pr. enhet)	Kr. 1 900	Kr. 1 950
205	Andre søknader om tiltak uten ansvarsrett (pbl. § 20-4) For andre tiltak uten krav til ansvarsrett etter PBL § 20-2 beregnes gebyr etter BRA:		
	a) Til og med 30 m ²	Kr. 2 800	Kr. 2 900
	b) 31-100 m ²	Kr. 5 450	Kr. 5 650
	c) 101 m ² –	Kr. 10 800	Kr. 11 200
	d) Bruksendring for tiltak uten ansvar gebyrlegges etter satsene over		
206	Brygger (tillegg for båtplasser) Oppføring av ny brygge/erstatning for eksisterende brygge Tillegg for båtplasser:	Kr. 5 250	Kr. 5 450
	a) 5-15	Kr. 4 050	Kr. 4 200
	b) 16-30	Kr. 6 400	Kr. 6 650
	c) Over 30	Kr. 10 450	Kr. 10 850
	d) Brygge, endring	Kr. 4 050	Kr. 4 200
	e) Andre tiltak i marine områder	Kr. 5 250	Kr. 5 450
207	Andre søknadsppliktige tiltak		
	a) Nye piper/rehabilitering av piper	Kr. 1 600	Kr. 1 650

	b) Søknad om trappeheis	Kr. 1 600	Kr. 1 650
	c) Godkjenning av en enkelt ansvarsrett	Kr. 2 100	Kr. 2 200
	d) Fravik fra TEK (pr. bestemmelse det søkes fravik fra)	Kr. 7 400	Kr. 7 700
	e) Søknad om flere like tiltak, f.eks. rehabilitering av bad, innglassing av balkonger mv. (det beregnes gebyr for maksimalt 15 like tiltak)	Kr. 4 150	Kr. 4 300
	f) Igangsettingstillatelse utover den første	Kr. 3 200	Kr. 3 300
	g) Midlertidig brukstillatelse	Kr. 3 200	Kr. 3 300
	h) Forlengelse av midlertidig brukstillatelse	Kr. 2 100	Kr. 2 200
	i) Ferdigattest for tiltak godkjent før 2010	Kr. 3 200	Kr. 3 300
	j) Rivning av bygning under 100 m ² BRA	Kr. 3 200	Kr. 3 300
	k) Riving av bygning 101 m ² – 1000 m ² BRA	Kr. 4 200	Kr. 4 350
	l) Riving av bygning 1001 m ² BRA og større	Kr. 5 200	Kr. 5 400
	m) For rivning av tiltak som under oppføring faller inn under regulativets pkt. 204 og 205 (tiltak uten ansvarsrett) betales et gebyr tilsvarende 50 % av byggesaksgebyret i pkt. 204 og 205.		
	n) For øvrige mindre tiltak som krever behandling etter plan- og bygningsloven betales et gebyr på: Dette kan eksempelvis være skilt, fasadeendring, endring av tidligere vedtak, sammenføring av bruksenheter.	Kr. 4 150	Kr. 3 000
	o) For øvrige større tiltak som krever behandling etter plan- og bygningsloven betales et gebyr på: Dette kan eksempelvis være nettstasjoner, konstruksjoner og anlegg (både sjø og vann), tekniske installasjoner.		Kr. 7 000
208	Reviderte søknader og tegninger/endringssøknader Med revidert søknad/endringssøknad menes endringer det søkes om etter at rammetillatelse eller ett-trinns tillatelse er gitt, men før bygget eller tiltaket er tatt i bruk. Slikt gebyr beregnes likevel ikke dersom endringen er fremmet for å imøtekomme naboprotest eller naboklage. Etter at tiltaket er tatt i bruk betales fullt gebyr for søknad om endring. Medfører endringen at bruksareal eller flateinnholdet (grunnarealet) øker, eller endringen innebærer en oppdeling av enheter e.l., beregnes gebyr etter §§ 202, 203 og 204, ev. som tillegg til gebyr for andre endringer.	Kr. 4 150	Kr. 4 300
209	Dispensasjoner (pbl. § 19-2)		
	a) For dispensasjoner betales gebyr pr. dispensasjon.	Kr. 12 600	Kr. 13 050
	b) Ved dispensasjon der andre myndigheter er høringspart betales pr. dispensasjon.	Kr. 14 750	Kr. 15 300
210	Forhåndskonferanser		
	a) Saker etter pbl § 20-3	Kr. 5 250	Kr. 7 000
	b) Saker etter pbl § 20-4 og 20-5	Kr. 3.200	Kr. 3 500
211	Søknad om personlig ansvarsrett for selvbygger Gebyr pr. søknad	Kr. 3.850	Kr. 4 000
212	Mangelfull søknad/avvisning av søknad		
	a) Der kommunen må etterspørre ansvarlig søker skriftlig om vedlegg som manglet til søknaden (gjelder for eksempel situasjonsplan, ansvarsrett søknad, tegninger som snitt, plan og fasader tas et tilleggsgebyr på:	Kr. 3 200	Kr. 3 300
	b) Der søknaden avvises ilegges et gebyr på:	Kr. 4 150	Kr. 4 300
213	Søknad om deling (pbl § 20-1, bokstav m) (Det kommer gebyr i tillegg for oppmålingssaken)		

	a) Pr. enhet i regulert område	Kr. 12 450	Kr. 12 900
	b) Pr. enhet, bebygd	Kr. 9 100	Kr. 9 450
	c) Pr. enhet utenfor regulert område, ubebygd	Kr. 16 450	Kr. 17 050
	d) Tilleggsparsell/grensejustering/arealoverføring	Kr. 3 200	Kr. 3 300
214	Søknad om deling – feltutbygging (pbl. § 20-1, bokstav m) For saker hvor det fattes vedtak som gjelder enkelttomter i felt som søkes fradelt samtidig, betales etter samlet tomteareal:		
	a) 0-5 daa	Kr. 23 700	Kr. 24 600
	b) 5-10 daa	Kr. 35 350	Kr. 36 650
	c) 10 daa og mer	Kr. 54 000	Kr. 56 000
215	Ekstern sakkyndig bistand Kommunen kan rekvirere sakkyndig bistand etter PBL § 25-2 2. ledd for tiltakshavers regning.		
216	Saksbehandlingsgebyret på rammesøknader og søknad om tiltak med eller uten ansvarsrett innsendt som ebyggesøknad, reduseres med 500 kr.		
217	Behandling av tiltaksplaner for forurenset grunn, jf. forurensningsforskriften § 2-12.		
	a) Behandling og godkjenning av tiltaksplaner	Kr. 3 300	Kr. 3 400
218	Utslippstillatelse for private avløpsanlegg Forskrift om begrensning av forurensning (jf. forurensningsloven § 52 a) Utgifter til annonsering dekkes av tiltakshaver		
	a) Utslippstillatelse inntil 15 pe	Kr. 4 300	Kr. 4 450
	b) Utslippstillatelse 16-50 pe	Kr. 6 100	Kr. 6 350
	c) Utslippstillatelse 51-100 pr	Kr. 7 850	Kr. 8 150
	d) Utslippstillatelse over 100 pr	Kr. 11 000	Kr. 11 400
219	Utslippstillatelse, tillegg per boenhet.		
	a) Inntil tre boenheter	Kr. 1 050 pr boenhet	Kr. 1090 pr boenhet
	b) Inntil 10 boenheter	Kr. 890 pr boenhet	Kr. 920 pr boenhet
	c) Inntil 20 boenheter	Kr. 730 pr boenhet	Kr. 760 pr boenhet
	d) Over 20 boenheter	Kr. 610 pr boenhet	Kr. 630 pr boenhet
220	Endring eller utvidelse av eksisterende anlegg		
	a) Søknad om utslippstillatelse etter pålegg om utbedring	Kr. 2 950	Kr. 3 050
	b) Søknad om utvidelse av eksisterende anlegg etter pålegg om utbedring	Kr. 2 950	Kr. 3 050
221	Behandling av ulovlig utslipp		
	a) Faktureres etter medgått tid med minimumsbeløp	Kr. 6 200	Kr. 6 450
	b) Faktureres etter medgått tid med maksimumsbeløp	Kr. 21 700	Kr. 22 500
222	Årsgebyr for kontroll av eldre og nye separate avløpsanlegg: Gjelder ikke anlegg med krav om serviceavtale/årlig rapportering til kommunen.	Kr. 160	Kr. 170

3.0 Gebyrregulativ plansaker

		2022	2023
3.1	Politisk avklaring av planinitiativ, pbl § 12-8 Sak til politisk behandling for å få en avklaring av om initiativet kan jobbes videre med eller om det skal stoppes.	Kr. 10 550	Kr. 10 950
3.2	Behandlingsgebyr reguleringsplaner		
a)	<u>Oppstartsmøte</u> Gebyr for oppstartsmøte godskrives ved fastsettelse av gebyr for plansaksbehandling (b + c) dersom komplett planforslag sendes kommunen innen ett år etter avholdt oppstartsmøte	Kr. 20 000	Kr. 20 750
b)	Fast gebyr (b) + arealgebyr (c) faktureres når komplett planmateriale mottas til behandling <u>Fast gebyr</u> for å fremme reguleringssak til politisk behandling Det kreves ikke fast gebyr for regulering av campingplasser.	Kr. 51 200	Kr. 53 100
c)	Arealgebyr:		
	• 0 – 5 daa	Kr. 56 350	Kr. 58 450
	• 5 - 10 daa	Kr. 70 950	Kr. 73 600
	• 10 – 20 daa	Kr. 107 200	Kr. 111 200
	Fra 21 daa betales kr. 101.850,- pluss gebyr pr. påbegynt daa: For campingplasser gjelder følgende arealgebyr:	Kr. 1 150 pr daa	Kr. 1 200 pr daa
	• 0 – 50 daa	Kr. 22 750	Kr. 23 600
	• 50 – 100 daa	Kr. 57 000	Kr. 59 100
	• 100 daa og mer	Kr. 79 700	Kr. 82 650
d)	<u>Tillegg for bebyggelse (utnyttelsesgrad):</u> For detaljerte reguleringsplaner betales også gebyr for bebyggelse (utnyttelsesgrad). Bare ny bebyggelse og omdisponering av eksisterende bebyggelse skal regnes med. Gebyr beregnes av bruksareal (BRA) med: For industriformål/lager beregnes gebyr av bruksareal (BRA) med:	Kr. 10 pr. m ² Kr. 3 pr. m ²	Kr. 10 pr m ² Kr. 3 pr. m ²
e)	<u>Unntak fra gebyrer under 3.2 c)</u> Følgende formål blir ikke gebyrbelagt: • Idrettsanlegg • Grav- og urnelund • Grønnstruktur • Eksisterende samferdselsanlegg • LNF-formål: eksisterende jord- og skogbruksområder, naturformål, friluftformål, naturvern, jordvern, vern av kulturmiljø eller kulturminne, særlige landskapshensyn. • Bruk og vern av sjø og vassdrag: friluftsområde i sjø og vassdrag, badeområde, skipsled, havneområde i sjø, naturområde i sjø og vassdrag, regattabane. • Hensynssoner: når arealet innenfor en hensynssone ikke kan benyttes i prosjektet.		

f)	Ved reguleringsendring hvor deler av temaene er vurdert tidligere og gjelder fortsatt, beregnes 70 % av arealgebyr etter reglene i 3.2 c). <u>For campingplasser gjelder følgende:</u> Ved reguleringsendring hvor deler av temaene er vurdert tidligere og gjelder fortsatt, beregnes 70 % av arealgebyr etter reglene i 3.2 c).		
g)	<u>Endringer av reguleringsplan</u> Endringer av reguleringsplan etter forenklet prosess, jf. pbl § 12-14. Små endringer som gjennomføres administrativt uten politisk behandling	Kr. 28 600 Kr. 8 000	Kr. 29 650 Kr. 8 000
h)	<u>Planprogram</u> For planer der det er krav om planprogram (jf. pbl § 4-1 og vedlegg I og II i forskrift om konsekvensutredning) beregnes det et behandlingsgebyr når materialet er mottatt til behandling.	Kr. 35 800	Kr. 37 100
i)	<u>Konsekvensutredning</u> Det beregnes et behandlingsgebyr pålydende: Dette kommer i tillegg til gebyret under pkt. 3.2 b) og c).	Kr. 35 800	Kr. 37 100
3.3	Tilbaketrekking av plan og planer som ikke vedtas lagt ut til offentlig ettersyn Dersom tiltakshaver trekker plansaken før politisk behandling, betales 50 % av beregnet gebyr etter 3. 2. Dersom planutvalget/kommunestyret vedtar at reguleringsplanen ikke skal legges ut til offentlig ettersyn betales 75 % av beregnet gebyr etter 3.2.		
3.4	Andre bestemmelser Kommunens egne reguleringsplaner, planendringer eller planinitiativ fremmet av andre kommunale tjenesteområder, virksomheter og foretak, faktureres i tråd med vedtatt gebyrregulativ.		

4.0 Oppmålingssaker

		2022	2023
	Oppretting av matrikkelenhet		
4.01	Oppretting av grunneiendom og festegrunn <i>Ved samtidig fradeling av tilgrensende tomter, er gebyret 75 % av gebyret f.o.m. tomt nr. 6.</i>		
	a) Areal fra 0 – 500 m ²	Kr. 27 160	Kr. 28 200
	b) Areal fra 501 – 2000 m ²	Kr. 30 300	Kr. 31 500
	c) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 2001 m ² til 5000 m ²	Kr. 4 390	Kr. 4 600
	d) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 5001 m ² til 10 000 m ²	Kr. 2 630	Kr. 2 750
	e) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 10 001 til 20 000 m ²	Kr. 1 370	Kr. 1 450
	f) Over 20 000 m ² , etter medgått tid <i>Likevel ikke mindre enn satsen for inntil 20 000 m²</i>		
	g) Punktfeste der merking/ måling ikke er nødvendig	Kr. 6 490	Kr. 6 750
	h) Punktfeste der merking/ måling er nødvendig	Kr. 11 685	Kr. 12 150
4.02	Oppretting av grunneiendom/arealoverføring i LNF og offentlig veigrunn <i>Oppretting av grunneiendom eller arealoverføring av større sammenhengende LNF-arealer, samt offentlig veigrunn mindre</i>		

	enn 100 000 m². LNF-arealer skal være tilleggsareal til nabobruk, og eiendommen/ tilleggsarealet må ikke ha påstående boliger, våningshus, kårboliger eller fritidsboliger. Gebyret for slike saker faktureres etter medgått tid, jf. gebyrregulativet pkt. 1.4 , dog ikke mindre enn kr. 31.420		
4.03	Ny matrikkelenhet eller arealoverføring større enn 100 000 m² <i>jf. Matrikkelforskriften § 42, faktureres etter medgått tid jf. pkt. 1.4</i>		
4.04	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn <i>Ønskes klarlegging av matrikkelenhetens grenser faktureres saken istedenfor etter pkt. 4.01.</i>	Kr. 6 490	Kr. 6 750
4.05	Oppmåling av seksjonert uteareal a) Areal fra 0 – 250 m² b) Areal fra 251 – 1000 m² c) Areal fra 1001 m² – økning pr. påbegynt daa. d) Kontorforretning <i>I saker der en eller flere av partene krever oppmålingsforretning i marka faktureres dette etter pkt. 4.05 a,b,c.</i>	Kr. 12 315	Kr. 12 800
		Kr. 19 475	Kr. 20 200
		Kr. 1 795	Kr. 1 850
		Kr. 6 490	Kr. 6 750
4.06	Oppretting av anleggseiendom a) Volum fra 0 – 2000 m³ b) Volum fra 2001 m³ – økning pr. påbegynt 1000m³	Kr. 27 475	Kr. 28 500
		Kr. 2 705	Kr. 2 800
4.07	Registrering av uregistrert jordsameie Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid, jf.pkt. 1.4		
4.08	Oppretting av matrikkelenhet med utsatt oppmålingsforretning <i>I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning, basert på gjennomføringstidspunktet. Det vises til pkt. 4.01 og 4.05.</i> <i>For landbrukseiendommer gjelder pkt. 4.02 og 4.03</i>	Kr. 6 490	Kr. 6 750
4.09	Matrikulering av tidligere koordinatbestemt matrikkelenhet <i>Gjelder kontorforretning og matrikkelføring.</i> <i>Dersom en eller flere av partene krever at det avholdes oppmålingsforretning, fastsettes gebyret for markarbeidet etter pkt. 1.4, i tillegg til grunngebyret i pkt. 4.09.</i>	Kr. 6 490	Kr. 6 750
4.10	Avbrutt oppmålingsforretning eller matrikulering <i>Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, eller må avvises, eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, eller av andre grunner ikke kan fullføres.</i> a) Før beramming av forretning b) Etter beramming av forretning c) Etter avholdt forretning betales det 80 % av gebyret. d) Dersom måling er påbegynt, betales 100 % av gebyret.	Kr. 970	Kr. 1 050
		Kr. 5 425	Kr. 5 650
	Grensejustering <i>(jf. Matrikkelloven §16 og matrikkelforskriften §34)</i>		
4.11	Grensejustering av grunneiendom, festegrunn eller jordsameie		

	a) Samlet areal fra 0 – 250 m ²	Kr. 9 690	Kr. 10 050
	b) Samlet areal fra 251 – 500 m ²	Kr. 14 420	Kr. 14 900
	c) For arealer fra 501 m ² , økning pr. påbegynt 500 m ²	Kr. 2 705	Kr. 2 800
4.12	Grensejustering av anleggseiendom <i>For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³.</i>		
	a) Samlet volum fra 0 – 250 m ³	Kr. 13 945	Kr. 14 450
	b) Samlet volum fra 251 – 1000 m ³	Kr. 19 630	Kr. 20 350
	c) Areal fra 1001 m ³ , økning pr. påbegynt 500 m ³	Kr. 2 705	Kr. 2 800
	Arealoverføring (jf. Matrikkelloven § 15 og matrikkelforskriften § 33)		
4.13	Arealoverføring av grunneiendom, festegrunn eller jordsameie <i>Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål. Tilleggsareal som må utføres som en fradeling av selvstendig parsell, faktureres etter samme gebyr som i pkt. 4.13.</i>		
	a) Areal fra 0 – 250 m ²	Kr. 20 215	Kr. 21 000
	b) Areal fra 251 m ² - 1000 m ²	Kr. 23 160	Kr. 24 050
	c) Areal fra 1001 m ² – 5000 m ²	Kr. 35 795	Kr. 37 150
	d) Tillegg pr. påbegynt 1000 m ² , fra 5001 m ² til 20 000 m ²	Kr. 1 370	Kr. 1 450
	Over 20 000 m ² , etter medgått tid <i>Likevel ikke mindre enn satsen for inntil 20 000 m²</i>		
4.14	Arealoverføring av anleggseiendom <i>For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenslåing er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.</i>		
	a) Volum fra 0 – 250 m ³	Kr. 20 215	Kr. 21 000
	b) Volum fra 251 – 500 m ³	Kr. 23 160	Kr. 24 050
	c) Volum over 501 m ³ , økning pr. påbegynt 500 m ³	Kr. 2 705	Kr. 2 800
	Oppmålingsforretning		
4.15	Nymerking av grensepunkt <i>Grensepunkt må tidligere være koordinatbestemt i oppmålingsforretning/eller tilsvarende forretning:</i>		
	a) For inntil 2 punkter	Kr. 6 490	Kr. 6 750
	b) Over 2 punkter, pr. punkt	Kr. 2 000	Kr. 2 100
	c) I nye boligfelt hvor 1. gangs grensemerking er ødelagt/fjernet som en følge av anleggsarbeid og det ikke har gått mer enn 2 år siden eiendommen ble etablert. Merking faktureres etter medgått tid, jf. pkt. 1.4		
4.16	Klarlegging av eksisterende grenselinje <i>For grenselinjer som ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter. En grenselinje defineres som en rett linje mellom to grensepunkt:</i>		
	a) For 1 grenselinje	Kr. 11 475	Kr. 11 900
	b) For overskytende grenselinjer, pr. linje.	Kr. 3 475	Kr. 3 600
	c) For ekstrapunkt på rettlinje	Kr. 2 000	Kr. 2 100

	d) Dersom alle grensene rundt eiendommen skal gås opp faktureres 75 % av gebyret etter pkt. 4.01.		
	e) Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid. Jfr. pkt 1.4		
4.17	Pålegg etter PBL. § 21-4 5. ledd bokstav a <i>Ved pålegg etter PBL. § 21-4 5. ledd bokstav a om klarlegging av grenselinje før tiltak kan starte, settes gebyret til 50 % av pkt. 4.16.</i>		
4.18	Registrering av referanse til privat avtale om eksisterende grense		
	a) For 1 grenselinje (2 punkt)	Kr. 2 735	Kr. 2 850
	b) For overskytende grenselinjer, pr. linje	Kr. 685	Kr. 700
4.19	Matrikkelbrev <i>Satser bestemt av Kartverket.</i>		
	a) Matrikkelbrev inntil 10 sider - papirutskrift	Kr. 175	Kr. 175
	b) Matrikkelbrev over 10 sider - papirutskrift	Kr. 350	Kr. 350
	c) Matrikkelbrev – digitalt format	Kr. 175	Kr. 175
4.20	Grensemerker		
	Grensemerker betales pr. stk. (mva. inkludert i beløpet)	Kr. 65	Kr. 70

5.0 Eierseksjonering

		2022	2023
5.01	Eierseksjonering og reseksjonering		
	a) 1 – 8 seksjoner	Kr. 10 130	Kr. 10 500
	b) 9 – 48 seksjoner, tillegg pr. ny seksjon	Kr. 550	Kr. 600
	c) 49 – 88 seksjoner, tillegg pr. ny seksjon	Kr. 275	Kr. 300
	d) 89 og flere seksjoner	Kr. 43 285	Kr. 44 900
5.02	Ny behandling av avslått søknad Søknad som avbrytes etter at saksbehandling er påbegynt settes gebyret til 50% av gebyrstasene.		
5.03	Befaring	Kr. 2 400	Kr. 2 500
5.04	Sletting av eierseksjoner	Kr. 4 200	Kr. 4 300

6.0 Utlevering av eiendomsinformasjon

		2022	2023
6.01	Salg av eiendomsopplysninger		
	a) Eiendomsmeglerpakke, generell	Kr. 2 445	Kr. 2 800
	b) Eiendomsmeglerpakke, ubebygdt tomt	Kr. 975	Kr. 950
	c) Eiendomsmeglerpakke, borettslag	Kr. 940	Kr. 850

d) Takstpakke	Kr. 2 445	Kr. 2 800
e) Bygningsdata fra matrikkelen	Kr. 265	Kr. 360
f) Situasjonskart	Kr. 165	Kr. 110
g) Eiendomsliste med koordinatliste	Kr. 150	Kr. 190
h) Godkjente bygningstegninger	Kr. 280	Kr. 380
i) Ferdigattest eller midlertidig brukstillatelse	Kr. 200	Kr. 270
j) Seksjoneringstillatelse	Kr. 200	Kr. 270
k) Planrapport med bestemmelser	Kr. 310	Kr. 200
l) Tilknytning til kommunalt vann og avløp	Kr. 240	Kr. 370
m) Adkomst til eiendommen	Kr. 120	Kr. 50
n) Kommunale gebyr	Kr. 265	Kr. 310
o) Legalpant	Kr. 185	Kr. 250
p) Opplysninger om piper og ildsteder	Kr. 265	Kr. 310